

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 3. heinäkuuta 2023
(OR. en)

11344/23

FIN 734

SAATE

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	29. kesäkuuta 2023
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2023) 391 final
Asia:	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle ja tilintarkastustuomioistuimelle – Euroopan unionin konsolidoitu tilinpäätös varainhoitovuodelta 2022

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2023) 391 final.

Liite: COM(2023) 391 final

Bryssel 28.6.2023
COM(2023) 391 final

KOMISSION TIEDONANTO

**EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE JA
TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMELLE**

**EUROOPAN UNIONIN KONSOLIDOITU TILINPÄÄTÖS
VARAINHOITOVUODELTA 2022**

SISÄLLYSLUETTELO

ALKUSANAT	2
VARAINHOITOVUODEN TÄRKEIMMÄT TAPAHTUMAT	3
KONSOLIDOITUUN TILINPÄÄTÖKSEEN LIITETTY ILMOITUS	37
KONSOLIDOIDUT TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA LIITETIEDOT	38
TASE	40
TUOTTO- JA KULULASKELMA	41
RAHAVIRTALASKELMA	42
LASKELMA NETTOVAROJEN MUUTOKSISTA	43
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	44
TALOUSARVION TOTEUTTAMISKERTOMUS JA LIITETIEDOT	145
SANASTO	216
LYHENTEET	220

ALKUSANAT

Vuonna 2022 Euroopan unioni osoitti jälleen kerran kykynsä vastata yhtenäisesti ennennäkemättömiin haasteisiin. EU on vastannut Venäjän raakaan sotaan

eurooppalaisella solidaarisuudella. Se on tukenut ukrainalaisia kumppaneitaan ja pyrkinyt lieventämään miljoonien ukrainalaisten jokapäiväiseen elämään vaikuttavan laittoman ja mielivaltaisen sodan vaikutuksia. EU on myös pyrkinyt lieventämään unionin kansalaisiin, yrityksiin ja jäsenvaltioihin kohdistuvia sodan suoria ja välillisiä seurauksia. Se on tämän vuoksi ottanut käyttöön kaikki unionin talousarviossa ja Euroopan rauhanrahastossa saatavilla olleet varat jäsenvaltioiden suoraan tarjoaman tuen täydentämiseksi.

Nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa kestävien ja monipuolisten energian hankintalähteiden merkitys on korostunut. Tässä yhteydessä unionin erityinen elpymisväline NextGenerationEU on osoittautunut tärkeäksi välineeksi, jolla voidaan entisestään nopeuttaa vihreää ja digitaalista siirtymää. Samalla NextGenerationEU-välineellä on ratkaisevalla tavalla tuettu EU:n kehitystä valtiollisia liikkeeseenlaskijoita vastaavaksi suuren mittakaavanliikkeeseenlaskijaksi. Toteuttamalla yhtenäistä EU:n lainanottostrategiaa komissio lähetti rahoitusmarkkinoille erittäin tärkeän viestin. Se osoitti EU:n solidaarisuutta ja loi uskoa euroalueen selviytymiskykyyn.

Lisäksi SURE-ohjelmasta (eurooppalainen hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäinen tukiväline) jatkettiin tukea jäsenvaltioille, jotta ne pystyisivät säilyttämään työpaikat ja tukemaan sellaisia työpaikkoja, joihin pandemia on vaikuttanut. Ohjelman viimeisen vuoden 2022 lopussa jäsenvaltiot olivat allekirjoittaneet 98,4 miljardin euron arvosta lainasopimuksia. Kaikki lainat nostettiin ja niillä tuettiin yli 30:tä miljoonaa ihmistä ja 2,5:tä miljoonaa yritystä 19:ssä eri jäsenvaltiossa.

Sen lisäksi, että Euroopan unioni torjui kriisiä nopeilla toimilla ja toimintapolitiikan ja rahoituksen jatkuvilla mukautuksilla, se piti lupauksensa ja täytti [yleiset politiikkatavoitteensa](#). Vuonna 2022, joka oli vuodet 2021–2027 kattavan monivuotisen rahoituskehityksen toinen vuosi, Euroopan unioni käytti vuoden 2022 talousarviota parhaalla mahdollisella tavalla toteuttamalla 357,1 miljardia euroa maksusitoumusmäärärahoja.

EU:n talousarvion ansiosta Euroopan unioni pystyi vastaamaan kohtaamiinsa haasteisiin. Minulla on näin ollen ilo esittää Euroopan unionin varainhoitovuoden 2022 tilinpäätös, jossa näitä toimia käsitellään yksityiskohtaisesti. Tilinpäätös antaa kattavan kuvan EU:n rahoituksesta. Se sisältää muun muassa tiedot unionin ehdollisista veloista, taloudellisista sitoumuksista ja muista velvoitteista sekä EU:n talousarvion toteutuksesta vuonna 2022. Euroopan unionin konsolidoitu tilinpäätös on osa komission integroitua talous- ja vastuuvastuuvuorokaudenraportointia ja olennainen osa hyvin kehittyntä varainhoidon avoimuuden ja vastuullisuuden järjestelmäämme.

Johannes Hahn

Budjetista ja henkilöstöstä vastaava komission jäsen

VARAINHOITOVUODEN TÄRKEIMMÄT TAPAHTUMAT

Tämä Varainhoitovuoden tärkeimmät tapahtumat -osio on laadittu kansainvälisiä julkisen sektorin tilinpäätösstandardeja käsittelevän elimen IPSASB:n (International Public Sector Accounting Standards Board) tilinpäätöksen sisältöä ja analyysiä koskevasta suositellusta käytännöstä antamassa ohjeessa RPG 2 "Financial Statement Discussion and Analysis" esitettyjen periaatteiden pohjalta. Osion tavoitteena on auttaa lukijoita ymmärtämään, miten EU:n operatiiviset, taloudelliset ja sijoitustoimet näkyvät EU:n konsolidoidun tilinpäätöksen eri osissa. Tässä osiossa esitettyjä tietoja ei ole tarkastettu.

On huomattava, että osa taloudellisia tietoja sisältävien taulukoiden luvuista ei näytä täsmäävän, koska numerotiedot on pyöristetty miljooniin euroihin.

SISÄLLYSLUETTELO

1.	KESKEISET LUVUT JA VUODEN TÄRKEIMMÄT TAPAHTUMAT	5
2.	MONIVUOTINEN RAHOITUSKEHYS 2021–2027 JA NextGenerationEU	7
2.1.	Monivuotinen rahoituskehys 2021–2027 ja NextGenerationEU – keskeiset luvut	7
2.2.	NextGenerationEU – yleiskatsaus	8
2.3.	NextGenerationEU-välineen taloudellinen tilanne 31. joulukuuta 2022	9
3.	YHTEENVETO TALOUSARVION TOTEUTUMISESTA	16
3.1.	Tulot	16
3.2.	Menot	17
4.	RAHOITUSVÄLINEET JA TALOUSARVIOTAKUUT	20
4.1.	EU:n talousarviosta rahoitetut rahoitusvälineet	20
4.2.	Talousarviotakuut: takuurahastoissa olevat rahoitusvarat	20
4.3.	Rahoitusapuohjelmien puitteissa myönnettyt lainat ja niihin liittyvä lainanotto 21	
4.4.	Talousarvioon kohdistuvat rahoitusapuun liittyvät ehdolliset velat	24
5.	TILINPÄÄTÖSANALYYSI	26
5.1.	TULOT	26
5.2.	MENOT	27
5.3.	VARAT	28
5.4.	VELAT	30
6.	EU:N POLIITTINEN KEHYS JA RAHOITUSKEHYS, HALLINTO JA VASTUUVELVOLLISUUS	33
6.1.	POLIITTINEN KEHYS JA RAHOITUSKEHYS	33
6.2.	HALLINTO JA VASTUUVELVOLLISUUS	34

1. KESKEISET LUVUT JA VUODEN TÄRKEIMMÄT TAPAHTUMAT

Konsolidoitu tilinpäätös

EU:n konsolidoitu tilinpäätös käsittää yli 50 yhteisöä (mukaan lukien Euroopan parlamentti, neuvosto, komissio ja EU:n virastot). Se laaditaan komission tilinpitäjän vahvistamien suoriteperusteisten tilinpitosisäntöjen perusteella. Kyseiset säännöt perustuvat julkisen sektorin kansainvälisiin tilinpäätösstandardeihin (IPSAS).

Kuten jäljempänä esitetystä taseesta ja tilinpäätösanalyysistä (kohta 5) käy ilmi, EU:n vuoden 2022 konsolidoidun tilinpäätöksen erityispiirteinä ovat lainanoton lisääntyminen, joka johtui NextGenerationEU-välineen ja eurooppalaisen hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäisen tukivälineen (SURE)täytäntöönpanon jatkamisesta, sekä Ukrainalle myönnetty taloudellinen lisätuki:

miljardia euroa

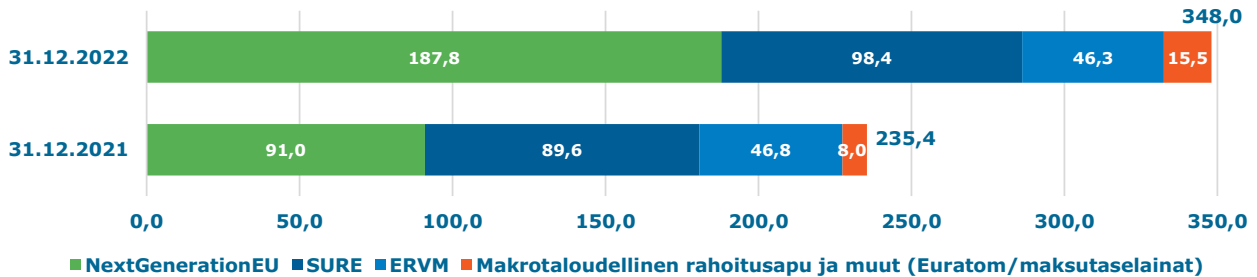
	2022	2021
VARAT		
Rahoitusvarat	235,4	188,6
Ennakkomaksut	100,5	93,4
Saamiset	48,2	72,4
Käteisvarat ja muut rahavarat	46,5	44,9
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja muut varat	15,2	14,7
Yhteensä	445,9	414,1
VELAT		
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	80,6	122,5
Rahoitusvelat	352,3	246,1
Muut lyhytaikaiset velat	55,3	46,4
Menojäämät	86,2	78,1
Muut velat	2,8	3,3
Yhteensä	577,2	496,4
NETTOVARAT		
Rahastot	1,3	1,3
Jäsenvaltioiden rahoitusosuudet	(132,6)	(83,6)
Yhteensä	(131,3)	(82,3)

➔ ks. tilinpäätösanalyysi, kohta 5

Keskeinen kehitys vuonna 2022

Joukkovelkakirjojen onnistuneiden liikkeeseenlaskujen jatkaminen

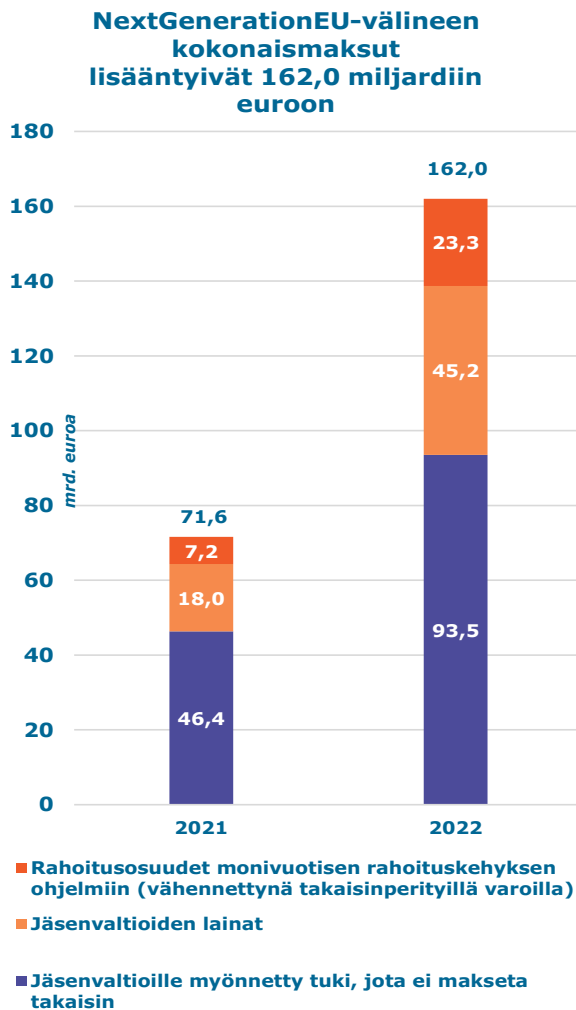
112,6 miljardia euroa lisärahoitusta EU:n politiikkaohjelmille ja rahoitustuelle:

→ ks. kohta 4

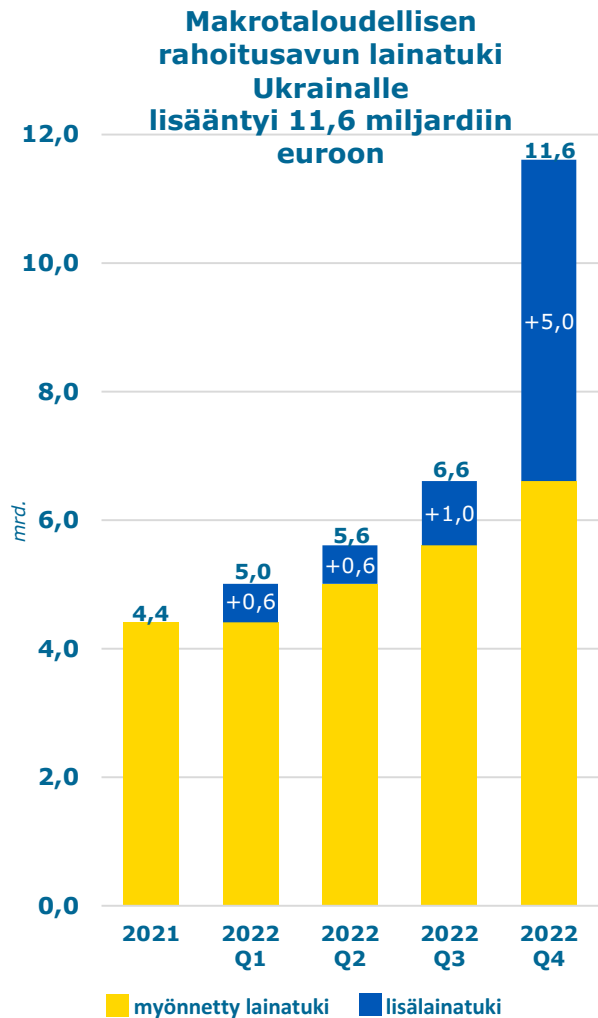
NextGenerationEU-välineen saavuttaminen

tavoitteiden

→ ks. kohta 2

Taloudellisen tuen tarjoaminen Ukrainalle

→ ks. kohta 4

2. MONIVUOTINEN RAHOITUSKEHYS 2021–2027 JA NextGenerationEU

2.1. Monivuotinen rahoituskehys 2021–2027 ja NextGenerationEU – keskeiset luvut

EU:n pitkän aikavälin talousarvio vuosiksi 2021–2027 yhdessä NextGenerationEU-elpymisvälineen, jäljempänä 'NextGenerationEU-väline', kanssa on 2,018 biljoonaa euroa käypinä hintoina (1,8 biljoonaa euroa vuoden 2018 hintoina).

Rahoituspaketti koostuu pitkän aikavälin talousarviosta eli vuodet 2021–2027 kattavasta monivuotisesta rahoituskehuksesta, jonka varat ovat 1,211 biljoonaa euroa käypinä hintoina (1,074 biljoonaa euroa vuoden 2018 hintoina), sekä väliaikaisesta NextGenerationEU-välineestä, jonka varat ovat enintään 806,9 miljardia euroa käypinä hintoina (750 miljardia euroa vuoden 2018 hintoina).

Huomautus: Kaikki määrät on ilmoitettu

Talousarvio on suunniteltu vastaukseksi Euroopan painopisteisiin ja kiireellisimpiin tarpeisiin:

- Yli 50 prosentilla seuraavan pitkän aikavälin talousarvion ja NextGenerationEU-välineen kokonaisvaroista tuetaan Euroopan unionin nykyaikaistamista tutkimukseen ja innovointiin, oikeudenmukaiseen ilmastoosiirtymään ja digitaaliseen siirtymään sekä varautumiseen liittyvien toimien ja elpymistä ja palautumista tukevien toimien avulla.
- Ilmastonmuutoksen torjuntaan käytetään EU:n talousarviosta 30 prosenttia, mikä on kaikkien aikojen suurin osuus kaikkien aikojen suurimmasta EU:n talousarviosta.
- Digitaaliseen muutokseen investoidaan 20 prosenttia elpymis- ja palautumistukivälineestä, jonka osuus puolestaan on 90 prosenttia NextGenerationEU-välineestä.
- Vuosina 2026 ja 2027 tuetaan 10 prosentilla pitkän aikavälin talousarvion vuotuisista menoista biologisen monimuotoisuuden vähenemisen pysäyttämistä ja suuntauksen kääntämistä.
- Uusien ja vahvistettujen painopisteiden osuus pitkän aikavälin talousarviosta on ensimmäistä kertaa suurin eli 32 prosenttia.

Venäjän Ukrainaa vastaan aloittaman hyökkäyssodan seurauksena EU:n talousarviosta tuli keskeinen väline, jolla tuetaan EU:n kriisitoimia ja strategisen riippumattomuuden saavuttamista. Käytännössä EU, sen jäsenvaltiot ja rahoituslaitokset olivat Team Europe -lähestymistapaa noudattaen saaneet liikkeelle vuoden 2022 loppuun mennessä yhteensä lähes 50 miljardia euroa tukea Ukrainalle. Tämä on selkeä osoitus EU:n jatkuvasta solidaarisuudesta Ukrainan kansaa kohtaan.

Tähän tukeen sisältyi

- 18,9 miljardia euroa rahoitustukea, budjettitukea ja humanitaarista apua; tämä tuki oli mahdollista EU:n talousarvion ansiosta, ja EU:n jäsenvaltiot myönsivät sitä suoraan avustuksina, lainoina ja takauksina
- 18 miljardin euron paketti, jolla tuetaan Ukrainan taloutta ja johon sisältyvä tuki maksetaan vuonna 2023
- 3,2 miljardia euroa sotilaallista apua Euroopan rauhanrahastosta ja 7 miljardia euroa suoraan EU:n jäsenvaltioilta (Euroopan rauhanrahasto ja jäsenvaltioiden antama suora tuki eivät ole osa EU:n talousarviota).

2.2. NextGenerationEU – yleiskatsaus

NextGenerationEU-välineen määrärahat ovat 806,9 miljardia euroa. Välineen tarkoituksena on auttaa korjaamaan koronaviruspandemian aiheuttamia välittömiä taloudellisia ja sosiaalisia vahinkoja ja rakentamaan koronaviruspandemian jälkeistä Eurooppaa, joka on vihreämpi, digitaalisempi ja kestävämpi ja pystyy näin paremmin vastaamaan nykyisiin ja tuleviin haasteisiin.

Suurin osa varoista kanavoidaan elpymis- ja palautumistukivälineen kautta. Osa varoista, enintään 338,0 miljardia euroa, myönnetään avustuksina, joita ei tarvitse maksaa takaisin. Loput varoista, enintään 385,8 miljardia euroa, käytetään yksittäisille jäsenvaltioille myönnettäviin unionin lainoihin. Jäsenvaltiot maksavat nämä lainat takaisin vasta nykyisen monivuotisen rahoituskehyskauden päätyttyä ja pidemmällä aikavälillä: esimerkiksi 31. joulukuuta 2022 maksamatta olevien lainojen lopullinen erääntymisaika päättyy vasta vuonna 2052 (ks. kohta **2.3.3**).

Lisäksi NextGenerationEU-välineestä myönnetään lisävaroja useisiin nykyisiin EU:n ohjelmiin ja toimiin seuraavasti:

- koheesiopolitiikkaan koheesiota ja Euroopan alueita tukevan elpymisavun (REACT-EU-väline) kautta covid-19:n taloudellisiin seurauksiin puuttumiseksi elpymisen ensimmäisinä vuosina
- oikeudenmukaisen siirtymän rahastoon sen varmistamiseksi, että siirtymä ilmastoneutraaliuteen toimii kaikille
- Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoon (maaseuturahasto)
- InvestEU-ohjelmaan EU:n yritysten investointien tukemiseksi
- Horisontti Eurooppa -ohjelmaan sen varmistamiseksi, että EU:lla on valmiudet rahoittaa yhä enemmän huippuosaamista tutkimuksessa
- rescEU-mekanismiin, jolla turvataan, että EU:n pelastuspalvelumekanismilla on valmiudet toimia laajamittaisissa hätätilanteissa.

Elpymis- ja palautumistukiväline

723,8 miljardia euroa

 enintään

338,0 avustuksina

 enintään 385,8 lainoina**ENERGIANTUOTANNON TEHOSTAMINEN**

Puhtaat teknologiat ja uusiutuvat energialähteet

PERUSPARANNUS

Rakennusten energiatehokkuus

LATAUS JA TANKKAUS

Kestävä liikenne ja latausasemat

YHDISTÄMINEN

Nopeiden laajakaistapalvelujen käyttöönotto

NYKYAIKAISTAMINEN

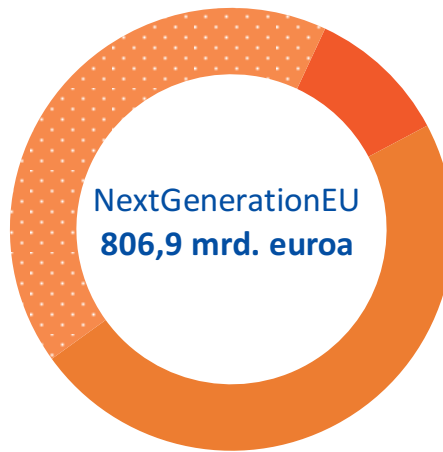
Julkishallinnon digitalisointi

MITTAKAAVAN KASVATTAMINEN

Pilvipalvelut ja kestävät prosessorit

UUDELLEEN- JA TÄYDENNYSKOULUTUS

Digitaalisia taitoja tukeva koulutus

NextGenerationEU-välineen panos muihin ohjelmiin

83,1 miljardia euroa

REACT-EU (EAKR/ESR)

50,6

OIKEUDENMUKAISEN SIIRTYMÄN RAHASTO

10,9

MAASEUDUN KEHITTÄMINEN (MAASEUTURAHASTO)

8,1

INVESTEU

6,1

HORISONTTI EUROOPPA

5,4

RESCEU

2,0

Lisäksi komissio esitti Venäjän Ukrainaa vastaan aloittaman hyökkäyssodan ja siitä seuranneen energiakriisin johdosta REPowerEU-suunnitelman. Tällä suunnitelmalla Euroopasta on tarkoitus tehdä riippumaton Venäjän fossiilisista polttoaineista hyvissä ajoin ennen vuotta 2030. REPowerEU-suunnitelman mukaisesti jäsenvaltiot lisäävät kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiinsa (eli elpymis- ja palautumistukivälineestä myönnettävää rahoitusta koskeviin etenemissuunnitelmiinsa) REPowerEU-luvun rahoittaakseen keskeisiä investointeja ja uudistuksia energiatoimitusten monipuolistamiseksi ja riippuvuuden vähentämiseksi Venäjän fossiilisista polttoaineista. REPowerEU-suunnitelma ei lisää elpymis- ja palautumistukivälineen kokonaismäärärahoja, mutta se nopeuttaa nykyisen lainanottokapasiteetin käyttöönottoa tarjoamalla jäsenvaltioille mahdollisuuden hakea lisälainoja NextGenerationEU-välineestä REPowerEU-suunnitelman tavoitteita varten. REPowerEU-suunnitelmaa täydennetään avustuksilla, jotka rahoitetaan päästökauppajärjestelmän päästöoikeuksien huutokaupalla ja brexit-mukautusvarauksesta tehtävillä siirroilla.

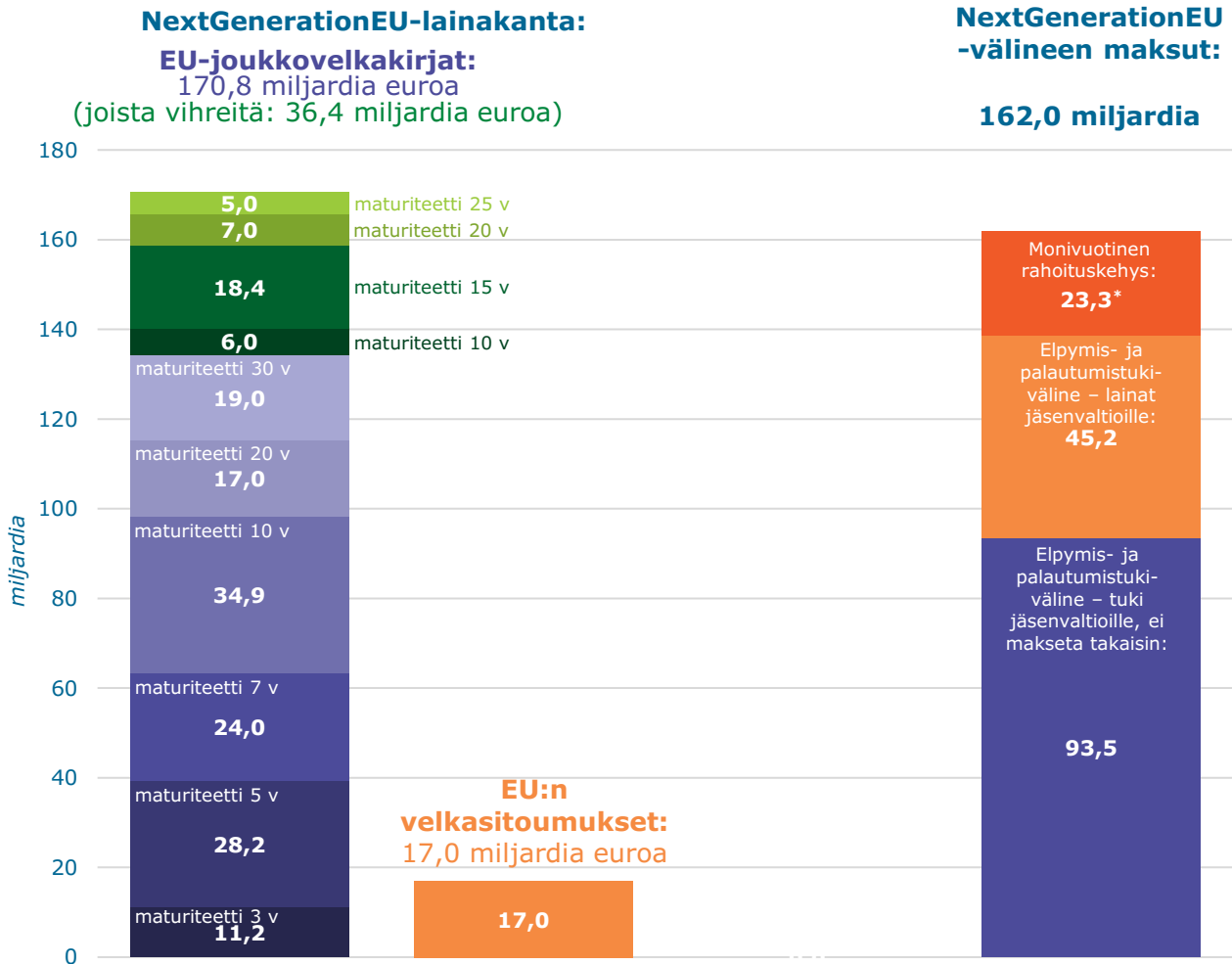
2.3. NextGenerationEU-välineen taloudellinen tilanne 31. joulukuuta 2022

2.3.1. Yleiskatsaus

Komissio on NextGenerationEU-välineen rahoitustoimien käynnistämisestä 15. kesäkuuta 2021 vuoden 2022 loppuun ulottuvalla jaksolla hankkinut markkinoilta 170,8 miljardia euroa pitkäaikaista

rahoitusta (nimellismäärä) pääasiassa laskemalla liikkeeseen joukkolainoja syndikoiduilla transaktioilla (71,0 miljardia euroa vuonna 2021). Lisäksi komissiolla oli joulukuussa 2022 yhteensä 17,0 miljardia euroa erääntymättömiä lyhytaikaisia EU:n velkasitoumuksia. Komissio oli vuoden 2022 loppuun mennessä maksanut yhteensä 162,0 miljardia euroa rahoitustukea (71,6 miljardia euroa vuonna 2021). Suurin osa tästä määrästä, 138,7 miljardia euroa, maksettiin elpymis- ja palautumistukivälineestä (93,5 miljardia euroa maksettiin tukena, jota ei makseta takaisin, ja 45,2 miljardia euroa maksettiin rahoituslainatukena). Nykyisistä ohjelmista maksettiin vielä 23,3 miljardia euroa (vähennettynä 0,2 miljardin euron takaisinperinnöillä) monivuotisen rahoituskehyksen mukaisina maksuina. Lisäksi NextGenerationEU-välineen pankkitilillä EKP:ssä ja komission keskuskassan tilillä pidetään talletettuna 20,5 miljardin euron likviditeettiä siihen asti, kun varat maksetaan monivuotisen rahoituskehyksen ohjelmiin.

NextGenerationEU-väline – jäljellä olevat lainat ja maksut 31. joulukuuta 2022

*Komission keskuskassan tilillä oli lisäksi 0,6 miljardin euron varat, jotka oli tarkoitus maksaa monivuotisen rahoituskehyksen ohjelmiin (tähän sisältyi NextGenerationEU-välineestä aiemmin maksettujen varojen 0,2 miljardin euron takaisinperinnät).

2.3.2. Ottolainaus

NextGenerationEU-välineen rahoitustarpeiden täyttämiseksi komissio laskee liikkeeseen arvopapereita kansainvälisillä pääomamarkkinoilla. Komission laatiman yhtenäisen varainhankintamenettelyn perusteella erilaiset rahoitusvälineet ja -tekniikat on yhdistetty markkinatoimijoille suunnattuun avoimeen ja läpinäkyvään viestintään.

Vuonna 2022 tehdyn vuotuisen lainanottopäätöksen nojalla komissio saattoi laskea liikkeeseen enintään 140 miljardia euroa pitkäaikaisena varainhankintana ja käyttää jäljellä olevat enintään 60 miljardia euroa lyhytaikaiseen varainhankintaan.¹

Pitkäaikainen rahoitus – EU:n joukkovelkakirjalainojen syndikoidut transaktiot ja huutokauppa

Pitkäaikaisen rahoituksen jäljellä oleva (nimellinen) määrä 31. joulukuuta 2022 oli 170,8 miljardia euroa (71,0 miljardia euroa vuonna 2021). Tästä määrästä 36,4 miljardia euroa liittyi vihreisiin joukkovelkakirjoihin (12 miljardia euroa vuonna 2021). Lainat erääntyvät vuosina 2025–2052 seuraavasti:

Maturiteetti	Liikkeeseenlaskettu/kerätty	Maksettu takaisin yhteensä vuoden lopussa	miljardia euroa	
			Maksattamatta	vuoden lopussa
2025	11,2	0,0		11,2
2026	18,9	0,0		18,9
2027	9,3	0,0		9,3
2028	14,0	0,0		14,0
2029	10,0	0,0		10,0
2031	20,0	0,0		20,0
2032	14,9	0,0		14,9
2033	6,0	0,0		6,0
2037	18,4	0,0		18,4
2041	13,0	0,0		13,0
2042	4,0	0,0		4,0
2043	7,0	0,0		7,0
2048	5,0	0,0		5,0
2051	14,0	0,0		14,0
2052	5,0	0,0		5,0
	170,8	0,0		170,8

Lyhytaikainen rahoitus – EU:n velkasitoumusten huutokauppa

EU:n velkasitoumusten huutokauppa antaa komissiolle lisää joustavuutta liikkeeseenlaskijana ja tukee sen arvopapereiden likviditeettiä. EU:n velkasitoumusten huutokaupalla saadun, kolmen tai kuuden kuukauden maturiteetilla olevan lyhytaikaisen rahoituksen jäljellä oleva (nimellinen) määrä oli 31. joulukuuta 2022 yhteensä 17,0 miljardia euroa (20,0 miljardia euroa vuonna 2021).

2.3.3. Suoritetut maksut

Vuonna 2022 komissio antoi myönteisen arvion viiden jäljellä olevan jäsenvaltion (Alankomaat, Bulgaria, Puola, Ruotsi ja Unkari) elpymis- ja palautumissuunnitelmista, jotka neuvosto myöhemmin hyväksyi. Näin ollen kaikkien 27 jäsenvaltion elpymis- ja palautumissuunnitelmat oli hyväksytty vuoden 2022 loppuun mennessä. EU:n 27 jäsenvaltion suunnitelmien mukaisesti hyväksytty tuki, jota ei makseta takaisin, oli yhteensä 335,1 miljardia euroa (291,2 miljardia euroa vuonna 2021), mikä vastasi lähes NextGenerationEU-välineen ei takaisin maksettavan tuen kokonaismäärärahoja, jotka olivat 338,0 miljardia euroa². Tästä määrästä 234,4 miljardia euroa katettiin jäsenvaltioiden kanssa allekirjoitetuilla rahoitussopeimuksilla (195,4 miljardia euroa vuonna 2021). Suunnitelmien mukaisesti hyväksytty rahoituslainatuki oli yhteensä 165,3 miljardia euroa (153,9 miljardia euroa vuonna 2021), mistä vuoden loppuun mennessä tehdyt lainasopimukset kattoivat 153,9 miljardia euroa (153,2 miljardia euroa vuonna 2021).

Tuki, jota ei makseta takaisin

¹ Komission täytäntöönpanopäätös C(2021) 9336 final.

² Rahoitusosuuden enimmäismäärä, joka on laskettu kullekin jäsenvaltiolle 30. kesäkuuta 2022 tehdyn päivityksen jälkeen asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti (ennen tukimenojen vähentämistä), ks. https://commission.europa.eu/document/c22c182c-f53e-453f-b45a-dacdcf2d69dd_en.

Komissio oli vuoden 2022 loppuun mennessä maksanut 22 jäsenvaltiolle yhteensä 93,5 miljardia euroa tukea, jota ei makseta takaisin (vuonna 2021 tukea maksettiin 46,4 miljardia euroa 20 jäsenvaltiolle). Tästä määrästä 36,6 miljardia euroa liittyi ennakkomaksuihin (36,4 miljardia euroa vuonna 2021) ja 56,9 miljardia euroa liittyi maksuihin, jotka suoritettiin sen jälkeen, kun jäsenvaltiot olivat saavuttaneet välitavoitteet ja tavoitteet (10,0 miljardia euroa vuonna 2021):

Jäsenvaltio	Suurin mahdollinen määrä tukea, jota ei makseta takaisin*	Allekirjoitetut sitoumukset ja talousarviositoumukset 31.12.2022†	Maksettu ennakkomaksuina 31.12.2022	Välitavoitemaksut 31.12.2022	Suoritetut maksut yhteensä 31.12.2022
Itävalta	3,8	2,2	0,4	–	0,4
Belgia	4,5	3,6	0,8	–	0,8
Bulgaria	5,7	4,6	–	1,4	1,4
Kroatia	5,5	4,6	0,8	1,4	2,2
Kypros	0,9	0,8	0,1	0,1	0,2
Tšekki	7,7	3,5	0,9	–	0,9
Tanska	1,4	1,3	0,2	–	0,2
Viro	0,9	0,8	0,1	–	0,1
Suomi	1,8	1,7	0,3	–	0,3
Ranska	37,5	24,3	5,1	7,4	12,5
Saksa	28,0	16,3	2,3	–	2,3
Kreikka	17,4	13,5	2,3	1,7	4,0
Unkari	5,8	4,6	–	–	–
Irlanti	0,9	0,9	–	–	–
Italia	69,0	47,9	9,0	20,0	29,0
Latvia	1,8	1,6	0,2	0,2	0,4
Liettua	2,1	2,1	0,3	–	0,3
Luxemburg	0,1	0,1	0,0	–	0,0
Malta	0,3	0,2	0,0	–	0,0
Alankomaat	4,7	3,9	–	–	–
Puola	22,5	20,3	–	–	–
Portugali	15,5	9,8	1,8	0,6	2,4
Romania	12,1	10,2	1,9	1,8	3,6
Slovakia	6,0	4,6	0,8	0,4	1,2
Slovenia	1,5	1,3	0,2	–	0,2
Espanja	77,2	46,6	9,0	22,0	31,0
Ruotsi	3,2	2,9	–	–	–
Yhteensä	338,0	234,4	36,6	56,9	93,5

* Rahoitusosuuden enimmäismäärä, joka on laskettu kullekin jäsenvaltiolle 30. kesäkuuta 2022 tehdyn päivityksen jälkeen asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti (ennen tukimenojen vähentämistä), ks. https://commission.europa.eu/document/c22c182c-f53e-453f-b45a-dacdcf2d69dd_en

† Talousarviositoumuksissa on otettu huomioon kaikki määrärahojen vapauttamiset, myös ennen vuotta 2022 tehtyihin sitoumuksiin liittyvät vapauttamiset. Kaikista talousarviositoumuksista 136,4 miljardia euroa sidottiin vuonna 2022.

Komissio maksoi vuonna 2022 yhteensä 47,2 miljardia euroa tukea, jota ei makseta takaisin. Tämä määrä koostui pääasiassa Ranskalle suoritetusta ensimmäisestä välitavoitemaksusta (7,4 miljardia euroa), Italialle suoritetuista ensimmäisestä ja toisesta välitavoitemaksusta (kumpikin 10,0 miljardia euroa) ja Espanjalle suoritetusta toisesta välitavoitemaksusta (12,0 miljardia euroa).

Lainat

Komissio oli vuoden 2022 loppuun mennessä maksanut viidelle jäsenvaltiolle 45,2 miljardia euroa rahoituslainatukea (vuonna 2021 tukea maksettiin 18,0 miljardia euroa neljälle jäsenvaltiolle). Tästä määrästä 19,9 miljardia euroa liittyi ennakkomaksuihin (18,0 miljardia euroa vuonna 2021) ja 25,2 miljardia euroa lainaeriin, jotka maksettiin sen jälkeen, kun jäsenvaltiot olivat saavuttaneet välitavoitteet ja tavoitteet (nolla euroa vuonna 2021):

miljardia
euroa

Jäsenvaltio	Rahoituslainatuki enintään	Allekirjoitetut yhteensä 31.12.2022	Maksettu ennakkomaksuina 31.12.2022	Välitavoitemaksut 31.12.2022	Maksamatta olevat yhteensä 31.12.2022
Kypros	0,2	0,2	0,0	–	0,0
Kreikka	12,7	12,7	1,7	1,8	3,5
Italia	122,6	122,6	15,9	22,0	37,9
Portugali	2,7	2,7	0,4	0,6	1,0
Romania	14,9	14,9	1,9	0,8	2,7
Puola	11,5	0,0	–	–	–
Slovenia	0,7	0,7	–	–	–
Hyväksytty	165,3	153,9	19,9	25,2	45,2
Varattu	220,5	–	–	–	–
	385,8	153,9	19,9	25,2	45,2

Komissio tarjosi vuonna 2022 yhteensä 27,2 miljardia euroa rahoituslainatukea. Määrään sisältyi 1,9 miljardin euron lainan ennakkorahoitus Romanian, ensimmäisten lainaerien maksaminen Kreikalle (1,8 miljardia euroa), Italialle (11,0 miljardia euroa), Portugalille (0,6 miljardia euroa) ja Romanian (0,8 miljardia euroa) sekä toisen lainaerän maksaminen Italialle (11,0 miljardia euroa).

Lainasopimusten mukaan jäsenvaltiot maksavat vuosittain takaisin 5 prosenttia niille maksetuista määristä. Maksujen suorittaminen aloitetaan kymmenen vuoden kuluttua maksupäivästä. Näin ollen Kypros, Kreikka, Italia ja Portugali alkavat maksaa lainojaan takaisin vuodesta 2032 ja Romania vuodesta 2033 alkaen. Vuoden lopussa maksattamatta olevien nimellismäärien takaisinmaksuaikataulu on seuraava:

miljoonaa EUR

Jäsenvaltio	Takaisinmaksuaika	Vuotuinen takaisinmaksu	Takaisinmaksu yhteensä
Kypros	2032–2051	1	26
Kreikka	2032–2052	175	3 500
Italia	2032–2052	1 897	37 938
Portugali	2032–2052	48	960
Romania	2033–2052	137	2 732
		2 258	45 156

Maksut NextGenerationEU-välineestä muihin EU:n talousarviosta rahoitettaviin ohjelmiin

Vuoden 2022 loppuun mennessä muihin monivuotisen rahoituskehyksen ohjelmiin tehdyt nettomaksut olivat yhteensä 23,3 miljardia euroa (7,2 miljardia euroa vuonna 2021). Tämä rahoitusosuus, josta on vähennetty 0,2 miljardia euroa takaisinperittyjä varoja, liittyi pääasiassa REACT-EU-välineeseen, jolla rahoitetaan Euroopan aluekehitysrahastoa (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahastoa (ESR, mukaan lukien FEAD):

miljardia euroa

Monivuotisen rahoituskehyksen ohjelma	Määrärahat yhteensä	Nettositoumukset yhteensä 31.12.2022 [†]	Nettomaksut yhteensä 31.12.2022
REACT-EU	50,6	50,5	18,2
– josta EAKR	30,0	29,9	13,6
– josta ESR (mukaan lukien FEAD)	20,6	20,6	4,6
Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto	10,9	5,0	0,2
Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto (maaseuturahasto)	8,1	8,1	1,3
InvestEU	6,1	3,6	1,4
Horisontti Eurooppa	5,4	3,5	1,9
RescEU	2,0	0,9	0,3
Yhteensä	83,1	71,6	23,3

Komissio maksoi vuonna 2022 yhteensä 16,1 miljardia euroa muihin monivuotisen rahoituskehiksen ohjelmiin. Määrä muodostui pääasiassa REACT-EU-välineeseen liittyvistä maksuista (11,2 miljardia euroa, josta 8,7 miljardia euroa liittyi EAKR:ään ja 2,5 miljardia euroa ESR:ään, mukaan lukien FEAD), Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan liittyvistä maksuista (1,9 miljardia euroa), InvestEU-ohjelmaan liittyvistä maksuista (1,2 miljardia euroa) ja maaseudun kehittämiseen liittyvistä maksuista (1,2 miljardia euroa).

2.3.4. Likviditeetti

NextGenerationEU-välineen puitteissa myönnettyt lainat eivät ole aiemmin käytetyn tiukan back-to-back-periaatteen mukaisia. Sen sijaan NextGenerationEU-välineelle on kehitetty monipuolinen varojen yhdistämiseen perustuva rahoitusstrategia, joka on edellyttänyt tehokkaan likviditeetin hallinnan toteuttamista. NextGenerationEU-välineen likviditeetin hallinnan tavoitteena on varmistaa, että välineen pankkitilillä olevat varat riittävät täyttämään kaikki tulevat maksutarpeet ja säilyttämään määritellyn turvallisuuspuskurin kuitenkin niin, että saldot eivät ole liian suuria. Komissio on kehittänyt likviditeetin hallintaa varten tietoteknisen välineen, joka mahdollistaa NextGenerationEU-välineen tilin päivittäisen seurannan. Vuoden 2022 lopussa talousarvion ulkopuolisella NextGenerationEU-välineen tilillä olevien varojen määrä oli 19,9 miljardia euroa. Komission keskuskassan tilillä oli lisäksi 0,6 miljardin euron varat, jotka oli tarkoitus maksaa monivuotisen rahoituskehiksen ohjelmiin (tähän sisältyi NextGenerationEU-välineestä aiemmin maksettujen varojen 0,2 miljardin euron takaisinperinnät).

Koska NextGenerationEU-välineessä sovellettu monipuolinen varainhankintastrategia on ollut onnistunut ja koska EU:n poliittisten painopisteiden rahoituksen varmistamiseksi on turvauduttu yhä enemmän lainanottoon, komissio päätti vuonna 2022 alkaa käyttää yhdistettyä varainhankintamenetelmää pääasiallisena varainhankintamallina vuodesta 2023 alkaen. Tämän menetelmän mukaisesti komissio laskee tästä lähtien liikkeeseen EU:n puolesta ainoastaan EU:n joukkovelkakirjoja yksittäisiä ohjelmia varten tarkoitettujen erillisten joukkovelkakirjojen sijaan. NextGenerationEU-elpymisohjelma ja Ukrainalle tarkoitettu 18 miljardin euron makrotaloudellinen rahoitusapu plus -ohjelma vuodeksi 2023 ovat ensimmäiset ohjelmat, joissa hyödynnetään uutta varainhankintamenetelmää.

3. YHTEENVETO TALOUSARVION TOTEUTUMISESTA

3.1. Tulot

Hyväksytyssä alkuperäisessä talousarviossa oli yhteensä 170 603 miljoonaa euroa maksumäärärahoja. Omilla varoilla rahoitettavat maksumäärärahat olivat yhteensä 157 701 miljoonaa euroa. Alkuperäisen talousarvion meno- ja tuloarvioihin tehdään yleensä varainhoitovuoden aikana oikaisuja lisätalousarvioilla. BKT:ään perustuviin omiin varoihin tehtävillä oikaisulla varmistetaan, että unionin talousarvion tulot ja menot ovat täsmälleen yhtä suuret. Tasapainoperiaatteen mukaan talousarvion tulojen ja menojen (maksumäärärahojen) on oltava tasapainossa.

Vuonna 2022 hyväksyttiin viisi lisätalousarviota. Kun niiden vaikutus otetaan huomioon, vuonna 2022 hyväksytyt lopulliset tulot olivat yhteensä 170 038 miljoonaa euroa ja omista varoista rahoitettu kokonaismäärä oli 153 928 miljoonaa euroa. Edellisen vuoden ylijäämä (3 227 miljoonaa euroa) pääasiallisesti pienensi jäsenvaltioiden rahoitusosuuksia vuonna 2022. Maksumäärärahojen taso pysyi suunnitellun alkuperäisen hyväksytyn talousarvion mukaisena.

Tulot ovat peräisin kuudesta lähteestä (osastosta):

Osasto 1: Omat varat

Perinteisiä omia varoja kannettiin talousarviossa ennakoitua enemmän. Tämä johtui pääasiassa siitä, että vuoden viimeisten kuukausien aikana kyseisiä varoja kannettiin odotettua suurempi määrä.

Jäsenvaltioiden lopulliset alv-, BKT- ja muovimaksut vastasivat hyvin lopullisia talousarvioennusteita. Ennusteiden ja todellisuudessa maksettujen määrien ero johtuu siitä, että talousarviota laadittaessa käytetyt euron kurssit poikkesivat kurseista, jotka olivat voimassa silloin, kun euroalueen ulkopuoliset jäsenvaltiot tosiasiallisesti suorittivat maksut.

Osasto 2: Käytettävissä olevat ylijäämät

Edellisen varainhoitovuoden ylijäämä oli 3 227 miljoonaa euroa. Tämä määrä sisällytettiin vuoden 2022 talousarvioon lisätalousarvioilla, ja jäsenvaltioiden omia varoja vähennettiin vastaavasti.

Alv- ja BKT-saldoihin sovelletaan sääntöjä, jotka annetaan omien varojen käyttöön asettamisesta annetun asetuksen (neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 609/2014) 10 b artiklassa. Näiden sääntöjen mukaan saldojen kokonaismäärä lasketaan niin, että vaikutus EU:n talousarvioon on nolla ("nettoutusjärjestelmä") eikä menettely edellytä lisätalousarviota. Siksi komissio pyytää suoraan jäsenvaltioita maksamaan nettomäärät omien varojen käyttöön asettamisesta annetun asetuksen sääntöjen mukaisesti.

Osasto 3: Hallinnosta saatavat tulot

Osasto kattaa pääasiassa henkilöstön palkoista perittävistä veroista ja maksuista saatavat tulot.

Osasto 4: Rahoitustuotot, viivästyskorot ja sakot

Suurin osa osastosta liittyy kilpailusääntöjen täytäntöönpanoon yhteydessä oleviin sakkoihin.

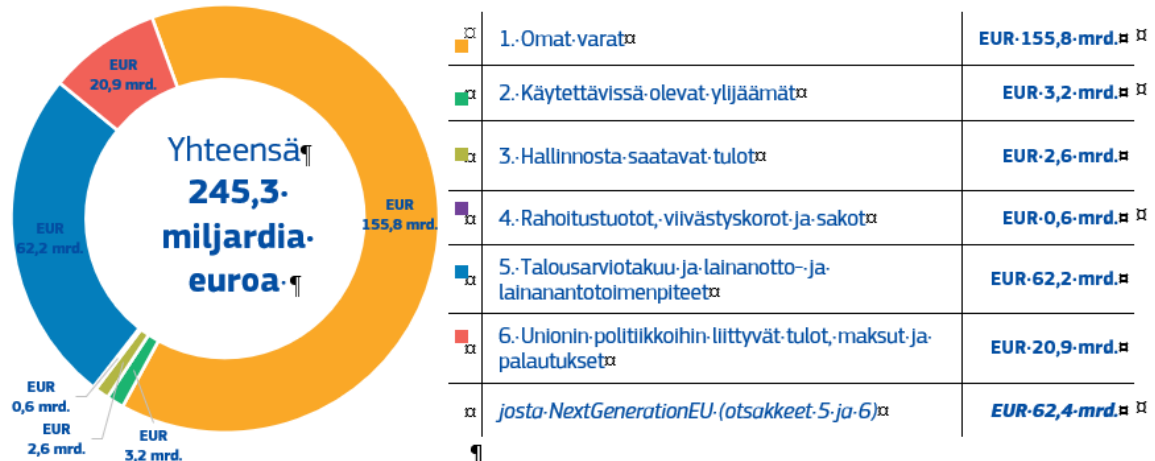
Osasto 5: Talousarviotakuu ja lainanotto- ja lainanantotoimenpiteet

Tämä osasto on kasvanut huomattavasti NextGenerationEU-välineen myötä. Tähän osastoon kuuluvat NextGenerationEU-välineen varat ovat käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja. Osasto 5 kattaa takauksiin ja myönnettyjen lainojen korkoihin ja takaisinmaksuihin liittyvät tulot. Sen avulla myös kanavoidaan käyttötarkoitukseensa perustuvista tuloista saatavia varoja, jotka osoitetaan jäsenvaltioille osana Euroopan unionin elpymisvälinettä (kyseiset varat osoitetaan elpymis- ja palautumistukivälineestä myönnettävään NextGenerationEU-tukeen, jota ei makseta takaisin, ja monivuotisen rahoituskehysten ohjelmien määrärahojen kasvattamiseen).

Osasto 6: Unionin politiikkoihin liittyvät tulot, maksut ja palautukset

Tämä osasto kattaa pääasiassa rakenne- ja maatalousrahastoihin (ERI-rahastot, maataloustukirahasto ja maaseuturahasto) liittyvistä rahoitusoikaisuista saatavat tulot. Osastoon sisältyvät myös kolmansien maiden osallistuminen tutkimusohjelmiin, maatalousrahastojen tilien tarkastaminen ja hyväksyminen sekä EU:n ohjelmia ja toimia koskevat muut maksusuudet ja palautukset. Huomattava osa kokonaismäärästä muodostuu määrättyyn käyttötarkoitukseen kohdennetuista tuloista, joihin liittyy lisämäärärahojen ottaminen menopuolelle.

Talousarvion tulot olivat vuonna 2022 yhteensä 245 265 miljoonaa euroa.

3.2. Menot

3.2.1. Talousarvion toteutuma

Vuodet 2021–2027 kattavan monivuotisen rahoituskehiksen toisen soveltamisvuoden eli vuoden 2022 lopullisesti hyväksytyn talousarvion maksusitoumusmäärärahat olivat yhteensä 182,2 miljardia euroa ja maksumäärärahat yhteensä 170,0 miljardia euroa. Lisäksi käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina oli käytettävissä 295,0 miljardia euroa maksusitoumusmäärärahoja, joista 277,8 miljardia euroa liittyi NextGenerationEU-välineeseen³, ja 4,5 miljardia euroa maksusitoumusmäärärahoja siirrettiin vuodelta 2021. Vuoden 2022 käyttötarkoitukseensa sidottuihin tuloihin liittyvät maksumäärärahat olivat 87,0 miljardia euroa, josta 64,3 miljardia euroa liittyi NextGenerationEU-välineeseen, ja 4,3 miljardia euroa maksumäärärahoja siirrettiin vuodelta 2021.

Vuoden 2022 talousarvion toteuttamiseen vaikutti joiltakin osin edelleen monivuotista rahoituskehystä koskevan asetuksen myöhäinen hyväksyminen (joulukuussa 2020), jonka vuoksi uuden sukupolven ohjelmien säädökset hyväksyttiin vasta vuoden 2021 aikana. Lisäksi vuoden 2022 talousarvion toteuttamiseen vaikutti voimakkaasti Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja tarve toteuttaa päättäväisiä toimia, jotta Ukrainalle voitiin antaa monitahoista humanitaarista ja taloudellista tukea, auttaa pakolaisia ja heitä vastaanottavia maita sekä vastata kriisiin, jonka vaikutukset ulottuivat Ukrainan rajojen ulkopuolelle.

Vuoden 2022 maksusitoumusmäärärahat olivat yhteensä 357,1 miljardia euroa:

- 179,4 miljardia euroa lopullisesta hyväksytystä talousarviosta
- 4,5 miljardia euroa vuodelta 2021 siirretyistä tai uudelleen käyttöön saaduista määrärahoista
- 173,2 miljardia euroa käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen määrärahoista
 - joista 162,7 miljardia euroa NextGenerationEU-välineestä.

Vuoden 2022 maksumäärärahat olivat yhteensä 243,3 miljardia euroa:

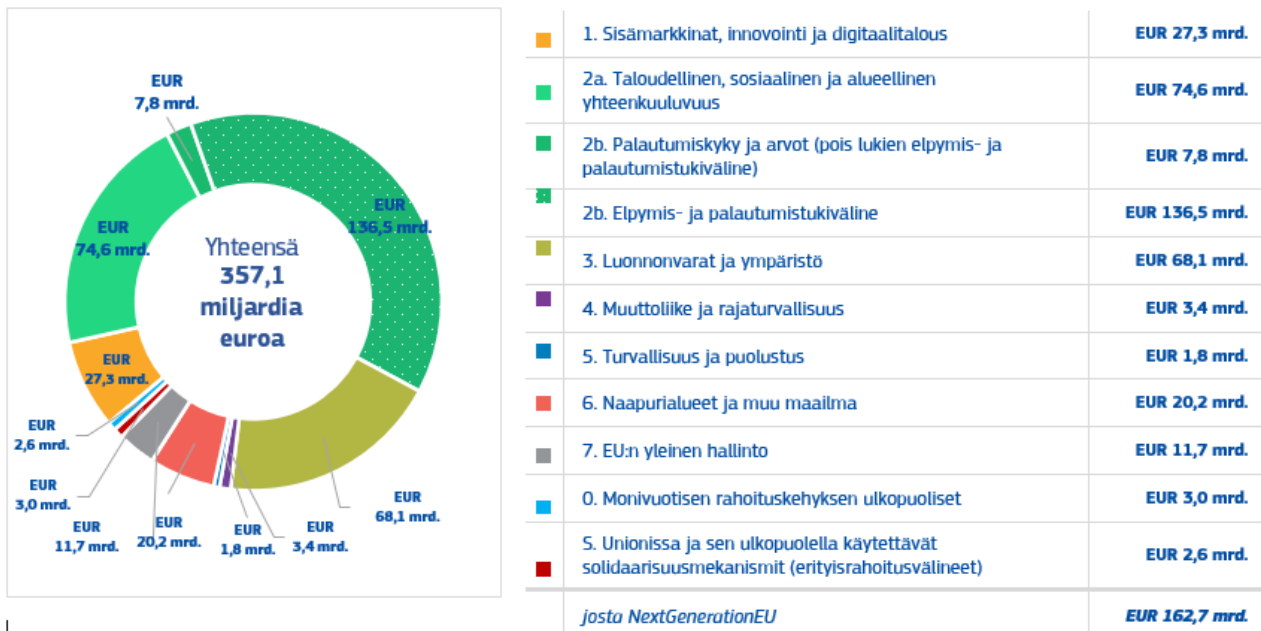
³ Kattava yleiskatsaus NextGenerationEU-välineestä on esitetty edellä kohdissa 2.2 ja 2.3.

- 167,3 miljardia euroa lopullisesta hyväksytystä talousarviosta
- 4,2 miljardia euroa vuodelta 2021 siirretyistä tai uudelleen käyttöön saaduista määrärahoista
- 71,8 miljardia euroa käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen määrärahoista
 - joista 63,5 miljardia euroa NextGenerationEU-välineestä.

Varainhoitoasetuksen ja/tai oikeusperustojen sallimissa tapauksissa hyväksytyn talousarvion vuonna 2022 käyttämättä jääneet määrärahat siirrettiin vuodelle 2023: siirrettyjä maksusitoumusmäärärahoja oli yhteensä 1,5 miljardia euroa ja maksumäärärahoja yhteensä 2,5 miljardia euroa.

Vastaavasti vuodelle 2023 siirrettiin varainhoitoasetuksen mukaisesti 121,5 miljardia euroa käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen maksusitoumusmäärärahoja, joista 115,1 miljardia euroa liittyi NextGenerationEU-välineeseen, ja 15,2 miljardia euroa käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen maksumäärärahoja, joista 0,8 miljardia euroa liittyi NextGenerationEU-välineeseen.

Vuoden 2022 maksusitoumusmäärärahojen toteutus EU:n poliittisten tavoitteiden mukaisesti oli alla esitetyn mukainen:

Vuonna 2022 kaikkien määrärahojen (talousarvio, edelliseltä vuodelta siirretyt määrärahat ja käyttötarkoituksiinsa sidotut tulot) toteutumisaste oli 74 prosenttia maksusitoumusten ja 93 prosenttia maksujen osalta. Kun mukaan lasketaan vuodelle 2023 (varainhoitoasetuksen ja/tai oikeusperustojen mukaisesti) siirretyt määrärahat, vuoden 2022 hyväksytyn talousarvion toteutumisaste nousee 99 prosenttiin maksusitoumusmäärärahojen ja 100 prosenttiin maksumäärärahojen osalta.

Vuonna 2022 NextGenerationEU-välineen⁴ maksusitoumusmäärärahojen vuotuinen erä oli 144,6 miljardia euroa. Lisäksi vuodelta 2021 siirrettiin 21,1 miljardia euroa maksusitoumusmäärärahoja. Sitoumuksiin oli vuonna 2022 käytettävissä yhteensä 165,7 miljardia euroa, joista käytettiin 162,7 miljardia euroa eli 98 prosenttia. Jäljelle jäävät 114 miljardia euroa NextGenerationEU-välineen kokonaismäärärahoista on tarkoitus käyttää vuonna 2023 (ja myöhemmin vuosina hallintomäärärahojen osalta, joita voidaan käyttää vuoteen 2027 asti). Euroopan unionin elpymisvälineestä annetun asetuksen (EU) 2020/2094⁵ 3 artiklan 4 kohdan mukaisesti yli 60 prosenttia NextGenerationEU-välineen asiaankuuluvia ohjelmia

⁴ Vuodeksi 2022 hyväksytty NextGenerationEU-välineen määrä koski jäsenvaltioille vuonna 2022 elpymis- ja palautumistukivälineen ja koheesiota ja Euroopan alueita tukevan elpymisavun (REACT-EU) puitteissa maksettavaa tukea, jota ei makseta takaisin, ja muihin EU:n ohjelmiin ja rahastoihin (maaseudun kehittäminen, InvestEU-rahasto, oikeudenmukaisen siirtymän rahasto, Horisontti Eurooppa ja rescEU) osoitettua lisärahoitusta. Euroopan unionin elpymisvälinettä koskevassa asetuksessa säädetään oikeudellisia sitoumuksia koskevista määräajoista, kun taas ohjelmasuunnittelun jakautuminen vahvistetaan kyseisten ohjelmien oikeusperustoissa erikseen mainitun vuotuisen sitoumusten suunnitellun aikataulun perusteella.

⁵ Neuvoston asetus (EU) 2020/2094, annettu 14 päivänä joulukuuta 2020, Euroopan unionin elpymisvälineen perustamisesta covid-19-kriisin jälkeisen elpymisen tukemiseksi.

koskevista oikeudellisista sitoumuksista (lukuun ottamatta InvestEU-välineen ja elpymis- ja palautumistukivälineen lainoja) tehtiin 31. joulukuuta 2022 mennessä. NextGenerationEU-välineen maksumäärärahojen toteutumisaste oli 99 prosenttia.

3.2.2. Maksattamatta olevat sitoumukset

Vuoden 2022 lopussa maksattamatta olevien sitoumusten (määrät, jotka on jo sidottu mutta joita ei vielä ole maksettu ja joista käytetään yleensä nimitystä RAL – reste à liquider) määrä oli 452,8 miljardia euroa. Maksamatta olevat sitoumukset lisääntyivät vuoteen 2021 verrattuna (111,2 miljardilla eurolla).

Maksamatta olevien määrien kasvu vuonna 2022 johtui pääasiassa NextGenerationEU-välineen (osa, jota ei makseta takaisin) toteutuksesta. Välineen osuus maksamatta olevista määristä oli 189,1 miljardia euroa (42 %) vuoden 2022 lopussa. Koska NextGenerationEU-välineen määrärahoja sidotaan 31. joulukuuta 2023 saakka ja ne maksetaan 31. joulukuuta 2026 mennessä Euroopan unionin elpymisvälinettä koskevan asetuksen 3 artiklan 4 kohdan ja 3 artiklan 9 kohdan mukaisesti, NextGenerationEU-välineeseen liittyvien maksamatta olevien määrien nimellisen kasvun suuntaus jatkuu vuonna 2023.

3.2.3. Talousarvion toteutuma

Talousarvion toteutuma (ylijäämä) laski vuonna 2021 toteutuneesta 3,2 miljardista eurosta 2,5 miljardiin euroon vuonna 2022. Vuoden 2022 talousarvion toteutumaan (ylijäämä) vaikuttivat merkittävästi tullimaksuista saadut odotettua suuremmat tulot.

4. RAHOITUSVÄLINEET JA TALOUSARVIOTAKUUT

4.1. EU:n talousarviosta rahoitetut rahoitusvälineet

EU:n talousarviosta rahoitettavat rahoitusvälineet ovat takausvälineitä, oman pääoman ehtoisia välineitä tai lainavälineitä. Vuosien 2021–2027 monivuotisessa rahoituskehyksessä talousarviotakuiden käytön odotetaan lisääntyvän verrattuna EU:n talousarviosta kokonaan rahoitettujen tai varauksilla katettujen rahoitusvälineiden käyttöön. Esimerkiksi InvestEU-ohjelmasta myönnetään 26,2 miljardia euroa EU:n takuita EIP-ryhmälle ja muille rahoituslaitoksille unionin erilaisten poliittisten tavoitteiden tukemiseksi rahoitus- ja investointitoimien avulla. Tämä lähestymistapa poikkeaa avustusten ja tukien myöntämiseen perustuvasta perinteisestä tavasta toteuttaa talousarvio. Tätä tapaa sovellettaessa jokaisesta eurosta, joka maksetaan talousarviosta rahoitusvälineiden kautta, lopullinen tuensaaja saa yli euron rahoitustukea vipuvaikutuksen ansiosta.

Talousarvion toteuttamiseen liittyvät varat joko on jo maksettu valtuutettujen elinten varainhoitotileille ja ovat edelleen käytettävissä (käteisvarat ja muut rahavarat, velkapaperit tai sijoitukset rahamarkkinarahastoihin tai yhdistettyihin sijoitussalkkuihin) kattamaan tulevat takauksiin perustuvat maksuvaatimukset tai ovat sijoituksia oman pääoman ehtoisin välineisiin. EU:n talousarviosta rahoitettavien, suoran ja välillisen hallinnon piiriin kuuluvien rahoitusvälineiden merkitys ja volyymi ovat kasvaneet viime vuosina.

4.2. Talousarviotakuut: takuurahastoissa olevat rahoitusvarat

Tällaisessa talousarvion toteuttamisessa EU tarjoaa vastapuolille takuita, joita varten tarvittava rahoitus katetaan vain osittain komission perustamien takuurahastojen kautta. Takuurahastot muodostavat näin EU:n talousarvioon kohdistuvia ehdollisia velkoja silloin kun niiden varat eivät riitä kattamaan takausten perusteella esitettyjä vaatimuksia. EU on antanut EIP-ryhmälle takaukset EU:n ulkopuolella myönnettyille lainoille (niin kutsuttu ulkoinen lainanantovaltuus) ja ESIR-takauksella katetuille vieraan ja oman pääoman ehtoisille toimenpiteille. EU on antanut EIP-ryhmälle ja muille rahoituslaitoksille takaukset myös EKRR-takauksella, NDICI:n ulkosuhdetoiminnan takuujärjestelyllä ja InvestEU-takauksella katetuille toimenpiteille.

Vuodesta 2021 alkaen osoitettava rahoitus otetaan yhteiseen vararahastoon. Yhteinen vararahasto perustettiin varainhoitoasetuksella⁶, ja siihen otetaan vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyn soveltamisesta alkaen varat, jotka tarvitaan rahoitusvälineistä, talousarviotakuista ja rahoitustukilainoista aiheutuvien rahoitusvastuiden kattamiseksi. Se sisältää myös joitakin rahoitusvaroja, jotka on tarkoitettu aiempien monivuotisten rahoituskehysten rahoitusvastuiden kattamiseen.

Yhteinen vararahasto on perustettu ja se toimii yhtenä salkkuna, jossa tällä hetkellä yhdistetään EU:n kaikkia talousarviotakuista ja joitakin rahoitustukiohjelmia varten varattua rahoitusta. Yhteisen vararahaston varat on kohdennettu osioihin, joiden avulla voidaan eritellä yhteistä vararahastoa rahoittaviin talousarviotakuisiin ja rahoitusapuohjelmiin liittyvät määrät.

Komissiolla oli 31. joulukuuta 2022 yhteisessä vararahastossa rahoitusvaroja seuraavissa alarahastoissa:

- ulkosuhteisiin liittyviä hankkeita varten perustetussa takuurahastossa 2,5 miljardia euroa
- ESIR – 8,5 miljardia euroa
- EKRR – 0,7 miljardia euroa
- NDICI EKRR+ – 1,1 miljardia euroa
- InvestEU-ohjelman EU-alarahasto – 1,7 miljardia euroa
- InvestEU-ohjelman jäsenvaltioalarahasto, Tšekki – 14 miljoonaa euroa
- InvestEU-ohjelman jäsenvaltioalarahasto, Suomi – 18 miljoonaa euroa

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston varainhoitoasetuksen (EU, Euratom) N:o 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, 212 artikla.

- InvestEU-ohjelman rahoitusta yhdistävät toimet – 18 miljoonaa euroa.

Lisäksi komission keskuskassassa on 342 miljoonaa euroa likviditeettipuskurina, joka kattaa välittömät takauksiin perustuvat maksuvaatimukset.

4.3. Rahoitusapuohjelmien puitteissa myönnetyt lainat ja niihin liittyvä lainanotto

Rahoitusapuohjelmiin liittyvä EU:n otto- ja antolainaus toteutetaan talousarvion ulkopuolella. Hankitut varat NextGenerationEU-välinettä lukuun ottamatta lainataan lainansaajavaltiolle samoin ehdoin kuin ne on hankittu, ts. otetun ja myönnetyn lainan kuponkikorko, erääntymisaika ja määrä ovat samat. Tämän seurauksena EU hoitaa lainanottoja lainoista saamallaan varoilla. Lainanhoito on kuitenkin EU:n oikeudellinen velvoite, millä varmistetaan, että kaikki maksut suoritetaan kokonaisuudessaan ja ajoissa. Komissio on ottanut käyttöön menettelyt sen varmistamiseksi, että otetut lainat maksetaan takaisin myös lainansaajan ollessa maksukyvytön.

Komissio antaa Euroopan parlamentin ja neuvoston päätösten nojalla jäsenvaltioille ja kolmansille maille rahoitustukea kahdenvälisinä lainoina. Tarvittava rahoitus hankitaan pääomamarkkinoilta, ja sen takaisinmaksu taataan EU:n talousarviosta. Vuonna 2022 komissio toteutti EU:n puolesta kuusi pääohjelmaa, joista se voi myöntää lainoja:

- SURE-tuki
- Euroopan rahoituksenvakautusmekanismi (ERVM)
- makrotaloudellinen rahoitusapu
- maksutaselainat
- Euratom
- NextGenerationEU – ks. lisätietoja kohdasta 2.

Rahoitusapuna myönnettyjen lainojen (NextGenerationEU-välinettä lukuun ottamatta) nimellismäärä 31. joulukuuta 2022 (ks. kohta 2):

miljardia euroa

	Myönnetty yhteensä	Maksettu yhteensä vuoden lopussa	Maksettu takaisin yhteensä vuoden lopussa	Maksattamatta vuoden lopussa
SURE				
Belgia	8,2	8,2	–	8,2
Bulgaria	1,0	1,0	–	1,0
Kroatia	1,6	1,6	–	1,6
Kypros	0,6	0,6	–	0,6
Tšekki	4,5	4,5	–	4,5
Viro	0,2	0,2	–	0,2
Kreikka	6,2	6,2	–	6,2
Unkari	0,7	0,7	–	0,7
Irlanti	2,5	2,5	–	2,5
Italia	27,4	27,4	–	27,4
Latvia	0,5	0,5	–	0,5
Liettua	1,1	1,1	–	1,1
Malta	0,4	0,4	–	0,4
Puola	11,2	11,2	–	11,2
Portugali	6,2	6,2	–	6,2
Romania	3,0	3,0	–	3,0
Slovakia	0,6	0,6	–	0,6
Slovenia	1,1	1,1	–	1,1
Espanja	21,3	21,3	–	21,3
	98,4	98,4	–	98,4
ERVM				
Irlanti	22,5	22,5	–	22,5
Portugali	24,3	24,3	(0,5)	23,8
	46,8	46,8	(0,5)	46,3
Makrotaloudellinen rahoitusapu				
Ukraina	12,2	12,2	(0,6)	11,6
Tunisia	1,4	1,4	–	1,4
Jordania	1,1	0,9	–	0,9
Muut	1,4	1,3	(0,2)	1,1
	16,1	15,8	(0,8)	15,0
Maksutaselainat				
Latvia	2,9	2,9	(2,7)	0,2
	2,9	2,9	(2,7)	0,2
Euratom				
Energoatom ja K2R4 – Ukraina	0,4	0,4	(0,1)	0,3
Muut	0,4	0,4	(0,4)	–
	0,8	0,8	(0,5)	0,3
Yhteensä	165,0	164,7	(4,5)	160,2

Vuoden lopussa maksattamatta olevien määrien takaisinmaksuaikataulu on seuraava:

	miljardia euroa					
	SURE	ERVM	Makrotaloudellinen rahoitusapu	Maksutaselainat	Euratom	YHTEENSÄ
2023	–	3,5	0,1	–	–	3,6
2024	–	2,6	0,6	–	–	3,2
2025	8,0	2,4	–	0,2	–	10,6
2026	8,0	6,2	0,1	–	–	14,3
2027	–	3,0	0,2	–	0,1	3,3
2028	10,0	2,3	0,2	–	0,1	12,6
2029	8,2	1,4	0,9	–	–	10,4
2030	10,0	–	0,1	–	0,1	10,2
2031	–	7,3	1,2	–	0,1	8,6
2032	–	3,0	0,7	–	–	3,7
2033	–	2,1	0,5	–	–	2,6
2034	–	–	0,7	–	–	0,7
2035	8,5	2,0	2,0	–	–	12,5
2036	9,0	5,7	1,3	–	–	16,0
2037	8,7	–	0,9	–	–	9,6
2038	–	1,8	–	–	–	1,8
2039	–	–	–	–	–	–
2040	7,0	–	0,5	–	–	7,5
2041	–	–	–	–	–	–
2042	–	3,0	2,0	–	–	5,0
2043	–	–	–	–	–	–
2044	–	–	–	–	–	–
2045	–	–	–	–	–	–
2046	5,0	–	–	–	–	5,0
2047	6,0	–	–	–	–	6,0
2048	–	–	–	–	–	–
2049	–	–	–	–	–	–
2050	10,0	–	–	–	–	10,0
2051	–	–	–	–	–	–
2052	–	–	0,5	–	–	0,5
2053	–	–	2,5	–	–	2,5
Yhteensä	98,4	46,3	15,0	0,2	0,3	160,2

SURE

SURE perustettiin vuonna 2020 rahoitusavun tarjoamiseksi jäsenvaltioille, jotka kärsivät tai ovat vakavasti uhattuina covid-19-pandemian alueellaan aiheuttamien vakavien taloudellisten häiriöiden vuoksi. Välineellä täydennetään pandemiasta kärsineiden jäsenvaltioiden toteuttamia kansallisia toimenpiteitä. Rahoitusavun enimmäismäärä on kaikkien jäsenvaltioiden osalta enintään 100 miljardia euroa.

Vuoden 2022 lopussa jäsenvaltiot olivat tehneet 98,4 miljardin euron lainajärjestelysopimukset, joista kaikki maksettiin vuoden 2022 loppuun mennessä. Vuonna 2022 komissio maksoi uusia lainoja 8,7 miljardia euroa. Lainojen maksuaika on 5–30 vuotta.

ERVM

Euroopan rahoituksenvakautusmekanismi (ERVM) perustettiin antamaan rahoitusapua kaikille sellaisille jäsenvaltioille, joille poikkeukselliset tapahtumat ovat kyseisistä jäsenvaltioista riippumattomista syistä aiheuttaneet vakavia taloudellisia tai rahoituksellisia häiriöitä tai vakavasti uhkaavat aiheuttaa tällaisia häiriöitä. ERVM:ää käytettiin uudistusten toteuttamiseen sidotun rahoitusavun myöntämiseen Irlannille ja Portugalille vuosina 2011–2014. Ohjelman voimassaolo on päättynyt, minkä vuoksi lisälainoja ei voida nostaa. Mekanismia käytetään kuitenkin erityisiä tehtäviä varten, kuten olemassa olevien lainojen

maksuajan pidennykseen ja siltarahoitukseen. Vuonna 2022 huhtikuussa 2022 erääntyneiden Portugalille myönnettyjen 2,2 miljardin euron lainojen maksuaikaa jatkettiin 4,5 vuodella, ja 0,5 miljardia euroa maksettiin takaisin.

Makrotaloudellinen rahoitusapu

Makrotaloudellinen rahoitusapu on EU:n rahoitusväline, josta myönnetään maksutasetukea EU:n ulkopuolisille kumppanimaille, joilla on maksutasetta koskeva kriisi. Makrotaloudellinen rahoitusapu muodostuu keskipitkän tai pitkän aikavälin lainoista tai avustuksista tai tällaisten lainojen ja avustusten yhdistelmästä, ja sitä voivat saada vain Kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n ohjelman piirissä olevat maat.

Ukraina

Vuonna 2022 Euroopan parlamentti ja neuvosto sopivat kolmesta Ukrainalle myönnettävästä rahoitusapupaketista⁷, joiden kokonaismäärä oli 7,2 miljardia euroa, maan välittömän selviytymiskyvyn vahvistamiseksi Venäjän provosoimattoman ja perusteettoman sotilaallisen hyökkäyksen jälkeen. Kaikki lainat maksettiin Ukrainalle vuoden 2022 loppuun mennessä. Näiden uusien Ukrainalle myönnettyjen lainojen maksuaika on 10–30 vuotta.

Vuoden 2022 lopussa Ukrainalle myönnettyjen makrotaloudellisen rahoitusavun lainojen kokonaismäärä oli 11,6 miljardia euroa (nimellismäärä).

EU:n Ukrainalle antaman tuen jatkamiseksi vuonna 2023 Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyivät 14. joulukuuta 2022 uuden, 18 miljardin euron rahoitusapupaketin (asetus (EU) 2022/2463). Komissio ja Ukraina allekirjoittivat vuoden 2023 alussa yhteisymmärryspöytäkirjan ja lainajärjestelysopimuksen, ja 31. toukokuuta 2023 mennessä lainoja oli maksettu 7,5 miljardia euroa. Komissio aikoo maksaa jäljellä olevan määrän vuoden 2023 loppuun mennessä 1,5 miljardin euron kuukausierinä.

Maksutaselainat

Maksutaselainojen rahoitusapuohjelma on suunnattu maksutaseensa osalta vaikeuksissa oleville tai vaikeuksien uhasta kärsiville euroalueen ulkopuolisille jäsenvaltioille. Maksutaselainojen rahoitusapu toteutetaan keskipitkän ajan lainoina, joiden ehtona on ongelmien taustalla olevien taloudellisten haasteiden ratkaisemiseen suunniteltujen toimien toteuttaminen. EU:n maksutaseapua tarjotaan tavallisesti yhteistyössä IMF:n ja muiden kansainvälisten laitosten tai valtioiden kanssa. Vuonna 2022 ei toteutettu uusia toimia eikä lainojen takaisinmaksuja.

Euratom

Euroopan atomienergiayhteisö (Euratom, jota edustaa komissio) myöntää lainoja sekä jäsenvaltioille että muille maille sekä molempien yhteisöille energia-alan laitoksiin liittyvien hankkeiden rahoittamista varten.

4.4. Talousarvioon kohdistuvat rahoitusapuun liittyvät ehdolliset velat

Otetut lainat ovat EU:n suoria ja ehdottomia velvoitteita, joiden takaaajina ovat EU:n jäsenvaltiot (talousarvioon kohdistuvat ehdolliset velat). EU:n ulkopuolisille maille myönnettyjen lainojen rahoittamiseksi otetut lainat katetaan yhteisestä vararahastosta. Jos lainan saanut jäsenvaltio laiminlyö takaisinmaksun, velanmaksua varten tarvittavat varat otetaan mahdollisuuksien mukaan komission kassavaroista. Jos tämä ei ole kyseisenä ajankohtana mahdollista, komissio hankkii tarvittavat varat jäsenvaltioilta. EU:n jäsenvaltioilla on EU:n omia varoja koskevan lainsäädännön mukaan (neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 609/2014 14 artikla) velvollisuus asettaa EU:n käyttöön riittävästi varoja sen velvoitteiden kattamiseksi. Tämän vuoksi sijoittajiin ei kohdistu rahoitettujen lainojen saajavaltioon liittyvää luottoriskiä vaan ainoastaan EU:hun liittyvä luottoriski. Samoin ehdoin toteutettavalla lainanannolla varmistetaan, ettei EU:n talousarvioon kohdistu korko- eikä valuuttariskiä.

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2022/313 1,2 miljardin euron hätäavun myöntämisestä Ukrainalle, Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2022/1201 1,0 miljardin euron poikkeuksellisen rahoitusavun myöntämisestä Ukrainalle sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2022/1628 5,0 miljardin euron poikkeuksellisen rahoitusavun myöntämisestä Ukrainalle.

Jäsenvaltioille SURE-tukivälineestä myönnettyjen lainojen perustana on jäsenvaltioiden vapaaehtoisten takuiden järjestelmä, jonka mukaan takuu on 25 prosenttia rahoitusavun enimmäismäärästä. Kunkin jäsenvaltion osuus takuun kokonaismäärästä vastaa sen suhteellista osuutta Euroopan unionin yhteenlasketusta bruttokansantulosta (BKTL), joka perustuu EU:n vuoden 2020 talousarvioon.

Poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun puitteissa Ukrainalle vuonna 2022 myönnetyt 6 miljardin euron lainat katetaan jäsenvaltioiden antamien takausten järjestelmällä, joka kattaa 61 prosenttia vastuista, ja ensimmäiset 9 prosenttia mahdollisista tappioista katetaan EU:n talousarviosta (yhteisestä vararahastosta). Ks. EU:n konsolidoidun tilinpäätöksen liitetieto **2.4.1.1**.

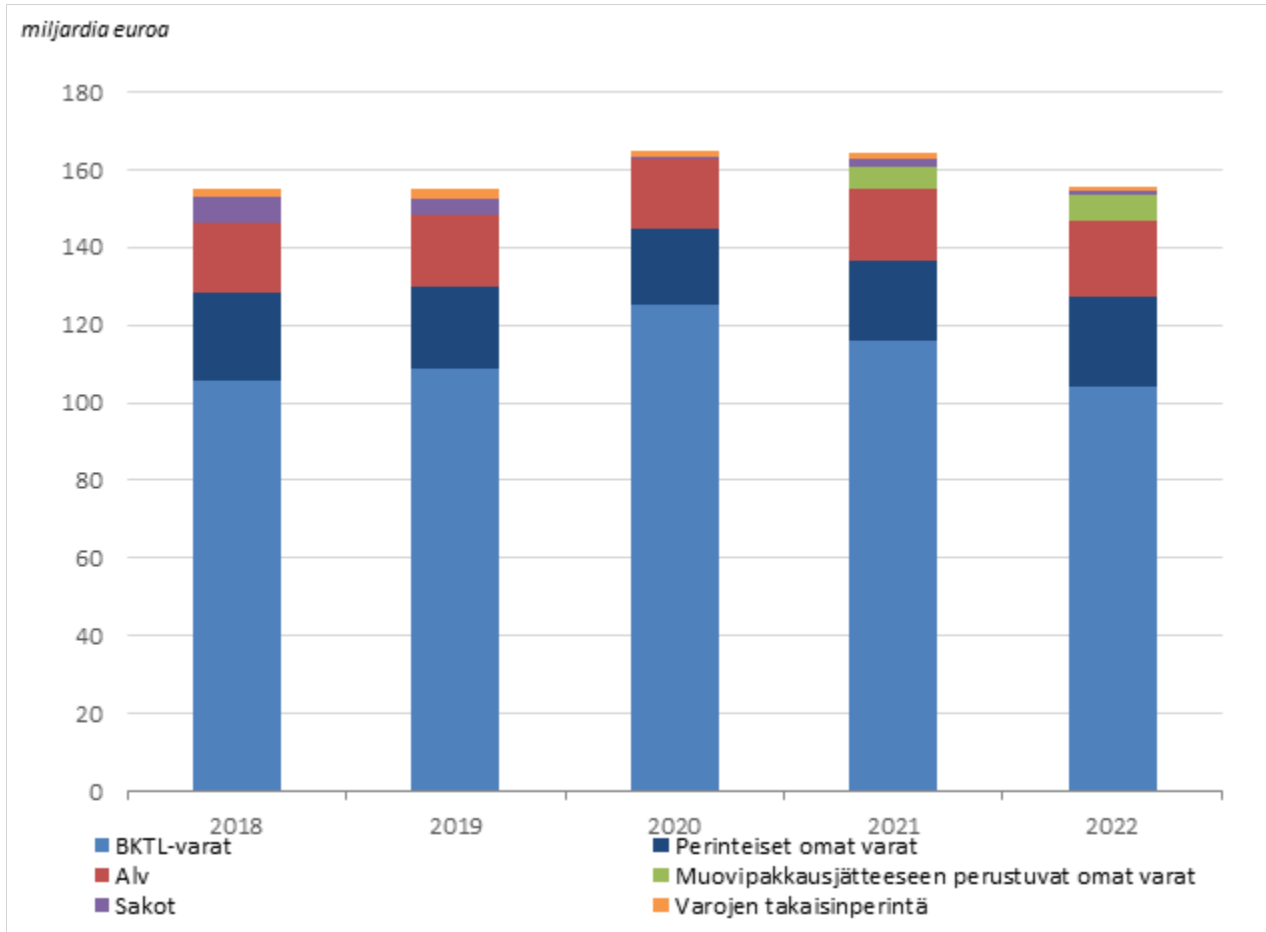
Lainapaketin kokonaismäärä, nostoerien määrä ja (keskimääräinen) enimmäismaturiteetti määritetään kunkin maaohjelman osalta Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission päätöksissä. Komissio ja kyseinen maa sopivat tämän jälkeen laina- ja rahoitusjärjestelyistä, etenkin lainaerien takaisinmaksun eräpäivistä. Lisäksi kaikkien muiden paitsi ensimmäisen lainaerän maksaminen riippuu EU:n rahoitusavun tapauksessa sovittujen poliittisten ehtojen täyttämisestä. Tämä vaikuttaa osaltaan rahoitustoimien aikatauluun. Tämä merkitsee sitä, että liikkeeseenlaskun aikataulu ja instrumenttien erääntymisajat riippuvat vastaavasta EU:n lainanannosta. Rahoitus on aina euromääräistä, ja erääntymisajat ovat 3–30 vuotta.

5. TILINPÄÄTÖSANALYYSI

5.1. TULOT

EU:n konsolidoidut tulot sisältävät vaihtoon perustuviin transaktioihin ja muihin kuin vaihtoon perustuviin transaktioihin liittyvät määrät, joista viimeksi mainitut ovat merkittävimpiä. Tärkeimpien muiden kuin vaihtoon perustuvien tuloluokkien (BKTL-varat, Perinteiset omat varat, Alv-varat, uusi luokka Muovipakkausjätteeseen perustuvat omat varat, Sakot ja Varojen takaisinperintä) viiden vuoden suuntaus on seuraava:

Muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista saatujen tulojen viiden vuoden trendi*

*Vuosien 2020–2022 luvut: lukuun ottamatta Yhdistyneen kuningaskunnan EU:sta eroamiseen liittyviä tuloja.

Koska talousarvioon otettujen tulojen on aina vähintäänkin vastattava talousarvioon otettuja menoja, tärkein edellä kuvattuun tulojen trendiin vaikuttava tekijä ovat kunakin vuonna suoritettut maksut.

Konsolidoidut tulot – tärkeimmät tapahtumat vuonna 2022

Vuonna 2022 konsolidoidut tulot kaikista tuloluokista olivat 171,2 miljardia euroa, kun ne edellisenä vuonna olivat olleet 178,9 miljardia euroa. Tärkeimmät tapahtumat, jotka selittävät tätä 7,7 miljardin euron (4,3 %:n) vähennystä, olivat seuraavat:

- Perinteiset omat varat kasvoivat vuonna 2021 toteutuneesta 20,6 miljardista eurosta 23,5 miljardiin euroon vuonna 2022. Tämä 2,9 miljardin eli 14,1 prosentin kasvu selittyy pääasiassa viimeaikaisella talouden elpymisellä.
- Alv-maksut kasvoivat vuonna 2021 toteutuneesta 18,3 miljardista eurosta 19,7 miljardiin euroon vuonna 2022.
- BKTL-tuotot (bruttokansantulotuotot), jotka ovat EU:n tärkeimpiä toiminnan tuottoja, vähenivät vuonna 2021 toteutuneesta 116,0 miljardista eurosta 103,9 miljardiin euroon vuonna 2022.

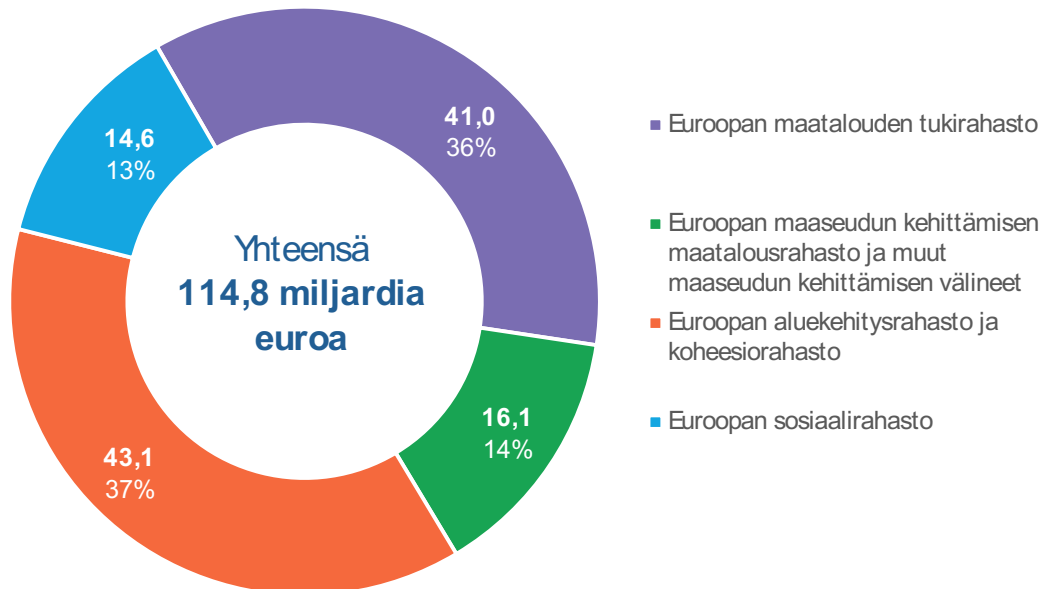
Tämä 12,1 miljardin euron eli 10,4 prosentin vähennys liittyy muiden tuloluokkien kasvuun, koska BKT:stä saatavilla tuloilla rahoitetaan sitä talousarvion osaa, jota muut tulolähteet eivät kata.

- Rahoitustuotot vähenivät 2,5 miljardia euroa pääasiassa tullitapausten kertyneiden viivästyskorkojen vähenemisen vuoksi.

5.2. MENOT

Suurimmat menoerät konsolidoidussa tilinpäätöksessä ovat jäsenvaltioiden kanssa yhteistyössä hallinnoitavia menoja, jotka koskevat seuraavia rahastoja: i) Euroopan maatalouden tukirahasto (maataloustukirahasto), ii) Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto (maaseuturahasto), iii) Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR) ja koheesiorahasto sekä iv) Euroopan sosiaalirahasto (ESR). Näiden rahastojen osuus oli 114,8 miljardia euroa eli 43,6 prosenttia vuoden 2022 kokonaismenoista, jotka olivat 263,1 miljardia euroa (119,9 miljardia euroa eli 54,3 % vuonna 2021). Seuraavassa esitetään yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin menojen jakautuminen ja niiden suhteelliset painotukset:

Varainhoitovuoden 2022 yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin tärkeimmät menot

Yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin piiriin kuuluvien menojen vähennys johtuu pääasiassa EAKR:n ja koheesiorahaston (3,8 miljardia euroa) ja ESR:n (2,1 miljardia euroa) menojen vähennyksestä. Tämä heijastaa siirtymistä vuosien 2014–2020 monivuotisen rahoituskehyksen aiemmasta ohjelmakaudesta nykyiseen, vuosien 2021–2027 monivuotiseen rahoituskehykseen: aiemmalta ohjelmakaudelta ilmoitetut menot ovat vähenemässä, kun taas nykyiseltä ohjelmakaudelta on ilmoitettu vähän menoja ohjelmien hitaan käynnistymisen vuoksi. Maaseuturahastoon ja muihin maaseudun kehittämisvälineisiin liittyvät menot kasvoivat 0,6 miljardia euroa ja maataloustukirahastoon liittyvät menot 0,2 miljardia euroa.

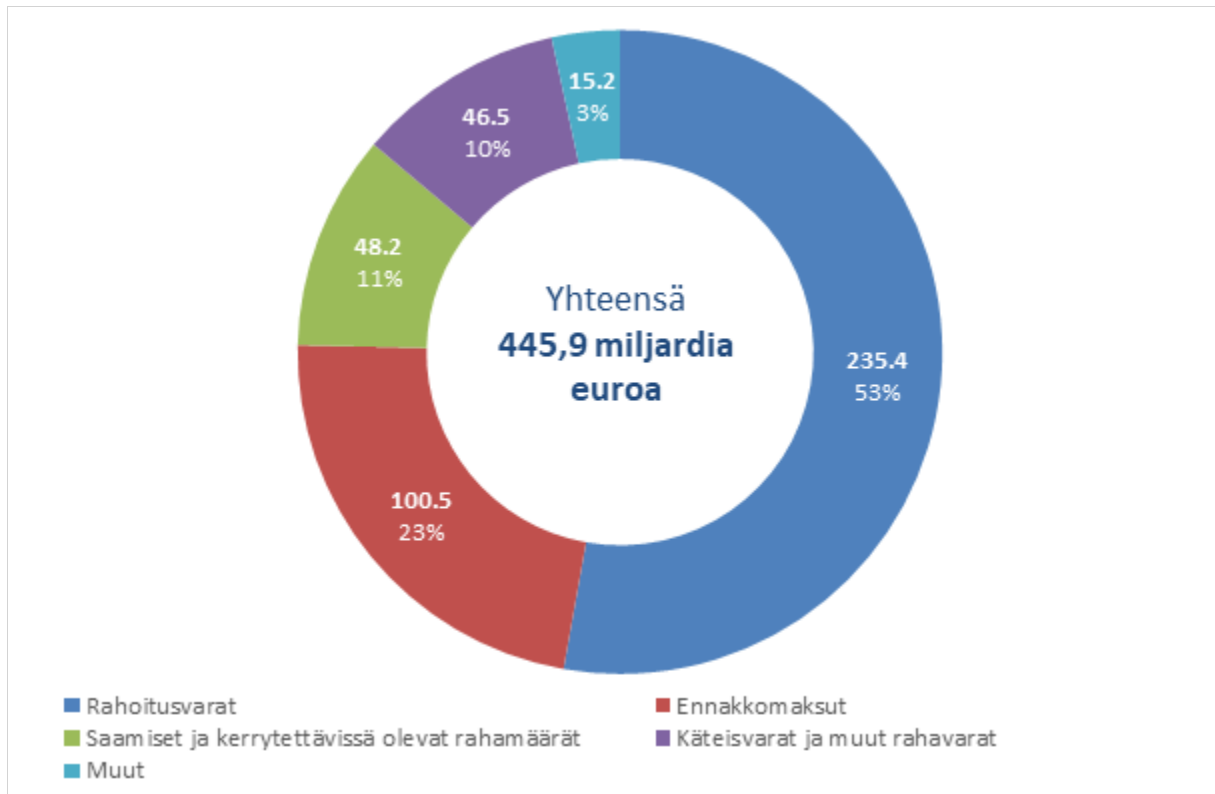
NextGenerationEU-välineen vuonna 2021 tapahtuneen onnistuneen käynnistämisen jälkeen (ks. kohta 2) suoran hallinnoinnin piiriin kuuluvat menot jatkoivat kasvuaan vuonna 2021 toteutuneesta 63,0 miljardista eurosta 94,0 miljardiin euroon vuonna 2022. Suorassa hallinnoinnissa talousarviota toteuttavat komissio, toimeenpanovirastot ja erityisrahastot. Tämä 31,0 miljardin euron lisäys johtuu pääasiassa NextGenerationEU-välineeseen kuuluvasta elpymis- ja palautumistukivälineestä myönnetystä 69,5 miljardin euron tuesta, jota ei makseta takaisin (42,9 miljardia euroa vuonna 2021).

Välillisen hallinnoinnin piiriin kuuluvat menot vastaavat talousarvion toteuttamista EU:n virastoissa ja elimissä, kolmansissa maissa, kansainvälisissä järjestöissä ja muissa yhteisöissä. Vuonna 2022 välillisen hallinnoinnin piiriin kuuluvat menot olivat 13,6 miljardia euroa (10,9 miljardia euroa vuonna 2021). Kasvu johtuu pääasiassa ulkoisen toiminnan menojen kasvusta.

5.3. VARAT

Varat olivat 31. joulukuuta 2022 yhteensä 445,9 miljardia euroa (414,1 miljardia euroa vuonna 2021) – lisäys johtui SURE-välineen lisälainanannosta ja NextGenerationEU-välineestä maksetuista lainoista ja ennakkomaksuista. Merkittävimmät erät olivat muut rahoitusvarat kuin käteisvarat ja muut rahavarat (235,4 miljardia euroa), ennakkomaksut (100,5 miljardia euroa), saamiset ja kerrytettävissä olevat rahamäärät (48,2 miljardia euroa) sekä käteisvarat ja muut rahavarat (46,5 miljardia euroa). Muut rahoitusvarat, joiden määrä oli 15,2 miljardia euroa, sisälsivät pääasiassa aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä ja aineettomia hyödykkeitä.

Varojen koostumus 31. joulukuuta 2022

Varojen 31,8 miljardin euron eli 7,7 prosentin lisäys edelliseen vuoteen verrattuna johtui pääasiassa seuraavista syistä:

- Lainakanta kasvoi edellisen vuoden 163,6 miljardista eurosta 204,4 miljardiin euroon vuonna 2022. Tämä 40,8 miljardin euron eli 24,9 prosentin lisäys johtuu pääasiassa uusien lainojen myöntämisestä jäsenvaltioille rahoitusapuna elpymis- ja palautumistukivälineestä (27,2 miljardia euroa) ja SURE-tukivälineen ohjelmista (8,7 miljardia euroa) sekä makrotaloudellisen rahoitusavun piiriin kuuluvien tukiohjelmien uusista lainoista (7,5 miljardia euroa), joista 7,2 miljardia euroa maksettiin Ukrainalle.
- Ennakkomaksut lisääntyivät vuonna 2021 toteutuneesta 93,4 miljardista eurosta 100,5 miljardiin euroon vuonna 2022. Yhteensä 7,9 miljardin euron vähennystä elpymis- ja palautumistukivälineestä myönnettyssä rahoitusavussa, jota ei makseta takaisin, tasoittaa ennakkomaksujen lisääntyminen koheesion alalla (EAKR, ESR, koheesiorahasto), jolla suoritettiin ohjelmakauden 2021–2027 ensimmäisen ennakkomaksun (5,4 miljardia euroa) lisäksi kaudelle 2014–2020 kuuluvia uusia ennakkomaksuja, jotka liittyivät pääasiassa REACT-EU-välineen alkuperäiseen ennakkorahoitukseen (3,5 miljardia euroa).
- Käteisvarat ja muut rahavarat kasvoivat vuonna 2021 toteutuneesta 44,9 miljardista eurosta 46,5 miljardiin euroon vuonna 2022. Tämä 1,6 miljardin euron eli 3,6 prosentin lisäys johtui pääasiassa NextGenerationEU-välineeseen liittyvästä likviditeetistä (19,9 miljardia euroa NextGenerationEU-välineen tilillä ja 0,6 miljardia euroa komission keskuskassan tilillä, kunnes määrärahat on maksettu monivuotisen rahoituskehyksen ohjelmiin).

- Saamiset ja kerrytettävissä olevat rahamäärät vähenivät 72,4 miljardista eurosta 48,2 miljardiin euroon. Tämä 24,2 miljardin euron eli 33,4 prosentin vähennys johtui pääasiassa brexit-sopimukseen liittyvästä kerrytettävissä olevien rahamäärien vähennyksestä.

Yhdistyneen kuningaskunnan ero EU:sta

Yhdistynyt kuningaskunta erosi Euroopan unionista 31. tammikuuta 2020. Eron ehdot määritteli sopimuksessa Yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta EU:sta ja Euroopan atomienergiayhteisöstä, jäljempänä 'erosopimus'. Osana tätä sopimusta Yhdistynyt kuningaskunta suostui noudattamaan kaikkia taloudellisia velvoitteita, joihin se on sitoutunut EU:n jäsenyyden aikana. Sopimus tuli voimaan 31. tammikuuta 2020. Yhdistynyt kuningaskunta jatkaa EU:n talousarvion rahoittamista ja hyötyy myös edelleen ennen vuotta 2021 toteutetuista EU:n ohjelmista ja menoista samalla tavalla kuin jäsenvaltiot. Yhdistynyt kuningaskunta saa myös takaisin tietyt EU:n talousarvioon maksamansa määrärahat ja EU:n talousarvioon saadut määrärahat, jotka liittyvät sen jäsenkauteen. EU raportoi eräntyneistä määristä kahdesti vuodessa Yhdistyneelle kuningaskunnalle, ja Yhdistynyt kuningaskunta maksaa ne kuukausittain. Raportointia päivitetään vuosittain toteutuneiden lukujen perusteella.

Nämä erosopimuksen mukaiset velvoitteet aiheuttavat EU:lle velkoja ja saamisia, jotka on laskettava ja otettava huomioon EU:n tilinpäätöksessä ja jotka kattavat seuraavat osa-alueet:

- omat varat (136 artikla)
- maksattamatta olevat sitoumukset (140 artikla)
- kilpailun alalla määrättyt sakot (141 artikla)
- unionin vastuut (142 artikla)
- ehdolliset rahoitusvastuut ja rahoitusvälineet (143 ja 144 artikla)
- Euroopan hiili- ja teräsyhteisön nettovarallisuus (145 artikla)
- EU:n investoinnit Euroopan investointirahastoon, EIR (146 artikla)
- oikeustapauksiin liittyvät ehdolliset vastuut (147 artikla).

miljoonaa
EUR

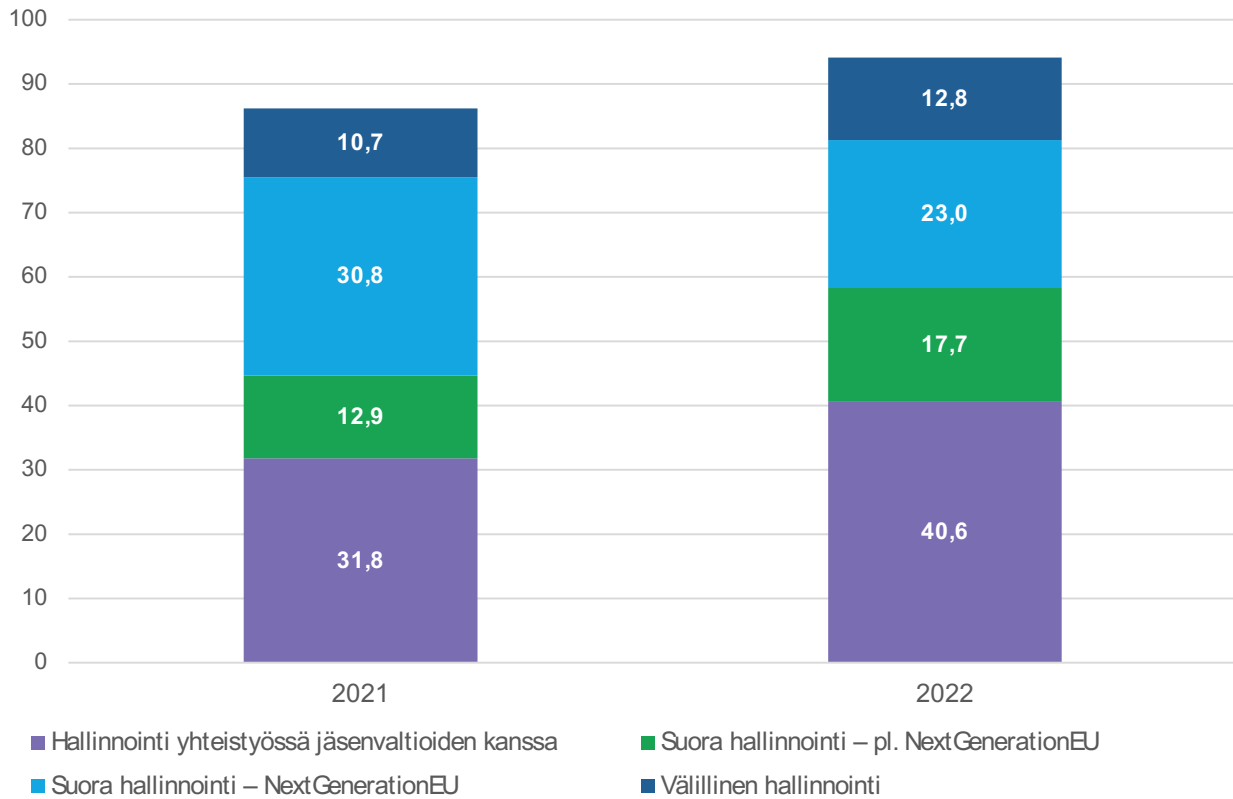
	140 artikla	142 artikla	Muut	31.12.2022	31.12.2021
<i>Yhdistyneen kuningaskunnan velka</i>	17 029	9 587	68	26 683	43 982
<i>Velka Yhdistyneelle kuningaskunnalle</i>	-	-	(2 812)	(2 812)	(2 229)
Yhteensä	17 029	9 587	(2 744)	23 871	41 753
<i>Pitkäaikaiset</i>	8 465	9 298	(2 953)	14 810	30 839
<i>Lyhytaikaiset</i>	8 563	288	209	9 061	10 913

Ennakkomaksut

Vuonna 2022 ennakkomaksujen (pois lukien muut ennakot jäsenvaltioille sekä Bêkou- ja Afrikka-erityisrahastojen rahoitusosuudet) määrä oli 94,1 miljardia euroa (86,2 miljardia euroa vuonna 2021). Kyseinen määrä liittyi lähes kokonaan komission toimintaan. Ennakkomaksujen 7,9 miljardin euron eli 9,2 prosentin lisäys liittyy yhteistyöhön perustuvaan hallinnointiin liittyvien ennakkomaksujen kasvuun vuonna 2021 toteutuneista 31,8 miljardista eurosta 40,6 miljardiin euroon vuonna 2022:

Komission ennakkomaksut hallinnointitavan mukaan jaoteltuna

miljardia euroa

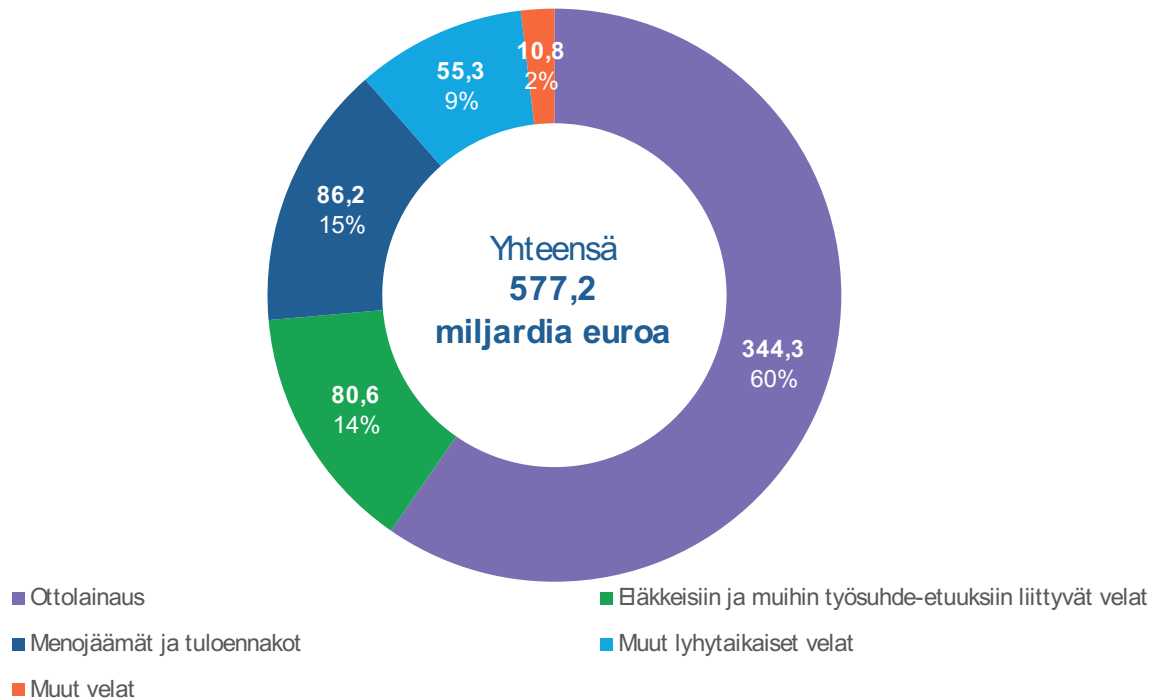

Monivuotiseen rahoituskehikseen sisältyvien ennakkomaksujen tasoon vaikuttaa merkittävästi kyseisen monivuotisen rahoituskehiksen sykli. Esimerkiksi rahoituskehiksen soveltamiskauden alussa oletetaan, että jäsenvaltioille maksetaan koheesiopolitiikan mukaisesti suuria ennakkomaksuja ja että nämä määrät ovat jäsenvaltioiden käytettävissä ohjelmien päättymiseen asti. Lisäksi maksetaan vuotuinen ennakkomaksu, joka on käytettävä vuoden aikana tai se peritään takaisin seuraavana vuonna osana vuosittaista tilien päättämistä. Komissio pyrkii kaikin tavoin varmistamaan, että ennakkomaksut pysyvät sopivalla tasolla. Hankkeiden riittävän rahoituksen varmistamisen ja menojen oikea-aikaisen kirjaamisen välille on löydettävä oikea tasapaino.

5.4. VELAT

Velkojen määrä oli 31. joulukuuta 2022 yhteensä 577,2 miljardia euroa (496,4 miljardia euroa vuonna 2021). Tämä lisäys johtuu pääasiassa SURE- ja NextGenerationEU-välineiden ottolainauksesta vuonna 2022. Merkittävimmät velat olivat ottolainaus NextGenerationEU-välinettä ja rahoitusapua varten (344,3 miljardia euroa), menojäämät ja tuloennakot (86,2 miljardia euroa), eläkevelvoitteet ja muihin työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin liittyvät velat (80,6 miljardia euroa) ja velat kolmansille osapuolille (55,3 miljardia euroa).

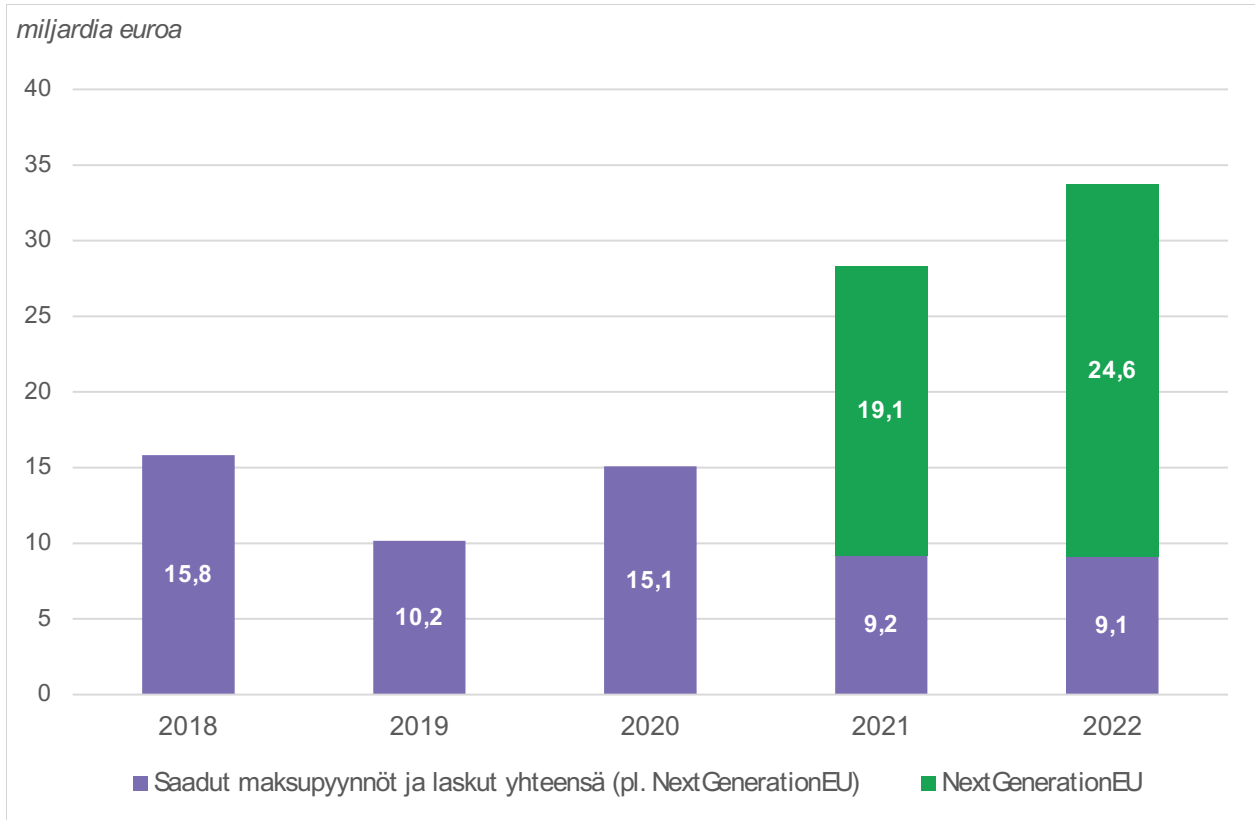
Velkojen koostumus 31. joulukuuta 2022

Merkittävä 80,8 miljardiin euron eli 16,3 prosentin kasvu edelliseen vuoteen verrattuna johtui pääasiassa seuraavista syistä:

- Lainat lisääntyivät vuonna 2021 toteutuneesta 236,7 miljardista eurosta 344,3 miljardiin euroon vuonna 2022. Tämä 107,6 miljardin euron eli 45,5 prosentin lisäys liittyy pääasiassa NextGenerationEU-välineestä myönnettyihin uusiin lainoihin (96,9 miljardia euroa), joista on vähennetty takaisinmaksut, sekä SURE-välineen lisälainoihin 8,7 miljardia euroa ja makrotaloudelliseen rahoitusapuun (7,5 miljardia euroa).
- Menojäämät ja tuloennakot kasvoivat vuonna 2021 toteutuneesta 78,1 miljardista eurosta 86,2 miljardiin euroon vuonna 2022. Tämä 8,1 miljardin euron eli 10,4 prosentin lisäys liittyy pääasiassa elpymis- ja palautumistukivälineeseen, koska jäsenvaltiot edistyvät uudistusten toteuttamisessa ja koska investointien ja välitavoitteiden arvioidaan toteutuneen.
- Lyhytaikaiset velat lisääntyivät vuonna 2021 toteutuneesta 46,4 miljardista eurosta 55,3 miljardiin euroon vuonna 2022. Tämä 8,9 miljardin euron eli 19,2 prosentin lisäys liittyy pääasiassa elpymis- ja palautumistukivälineeseen (5,5 miljardin euron lisäys) ja omiin varoihin liittyviin velkoihin (3,7 miljardin euron lisäys).
- Edellä mainittujen velkojen kasvua tasapainotti osittain eläkevelvoitteiden ja muihin työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin liittyvien velkojen väheneminen 41,9 miljardilla eurolla eli 34,2 prosentilla. Kyseiset velat vähenivät vuonna 2021 toteutuneista 122,5 miljardista eurosta 80,6 miljardiin euroon vuonna 2022. Tämä vähennys oli pääasiassa seurausta taustalla olevien taloudellisten oletusten muutoksista johtuvista vakuutusmatemaattisista voitoista, jotka saatiin reaalisten diskonttokorkojen jyrkästä noususta kyseisenä vuonna.

Saadut ja taseessa kohtaan ”Muut lyhytaikaiset velat” kirjatut maksupyynnöt ja laskut yhteensä

Nettovarat

Velkoja oli 31. joulukuuta 2022 yhteensä 131,3 miljardia euroa enemmän kuin varoja (82,3 miljardia euroa vuonna 2021). Tämä merkittävä 49,0 miljardin euron lisäys johtuu pääasiassa sellaisesta NextGenerationEU-välineen puitteissa vuonna 2022 toteutetusta ottolainauksesta, joka liittyy tukeen, jota ei makseta takaisin (mikä aiheuttaa 69,5 miljardia euroa suoran hallinnoinnin piiriin kuuluvia menoja, mikä vastaa 26,6 miljardin euron lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna). On huomattava, että vaikka velkoja on enemmän kuin varoja, EU:n toimet eivät ole taloudellisissa vaikeuksissa, vaan tietyt velat maksetaan tulevista vuotuisista talousarvioista. Monet menot kirjataan suoriteperusteen mukaisesti kuluvana vuonna, vaikka niitä vastaavat maksut suoritetaan vasta seuraavan vuoden vuosien talousarvioista. Niihin liittyvät tulot kirjataan vasta tulevana vuosina. Lukuun ottamatta NextGenerationEU-välinettä varten otettuja lainoja, jotka on maksettava takaisin vuosina 2028–2052, ja työsuhde-etuuksiin liittyvää velkaa, joka on maksettava usean vuosikymmenen aikana, tärkeimpiä tällaisia eriä ovat maataloustukirahastoon liittyvät toimet, joista suurin osa maksetaan yleensä seuraavan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä.

6. EU:N POLIITTINEN KEHYS JA RAHOITUSKEHYS, HALLINTO JA VASTUUVELVOLLISUUS

Euroopan unioni (EU) on unioni, jolle sen jäsenvaltiot antavat toimivaltaa yhteisten tavoitteidensa saavuttamiseksi. Unionin perustana olevat arvot ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina. Nämä ovat jäsenvaltioille yhteisiä arvoja yhteiskunnassa, jossa vallitsevat moniarvoisuus, syrjimättömyys, suvaitsevaisuus, oikeudenmukaisuus, yhteisvastuu sekä naisten ja miesten tasa-arvo.

6.1. POLIITTINEN KEHYS JA RAHOITUSKEHYS

EU:n perussopimukset

Yleiset tavoitteet ja periaatteet, jotka ohjaavat Euroopan unionia ja sen toimielimiä, on määritelty [perussopimuksissa](#). Unioni ja EU:n toimielimet voivat toimia vain sen toimivallan rajoissa, joka niille on annettu perussopimuksissa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Niiden on noudatettava kaikessa toiminnassaan toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita⁸.

Unionilla on tavoitteidensa saavuttamiseksi ja politiikkansa toteuttamiseksi tarvittavat taloudelliset resurssit. Komission tehtävänä on edistää unionin yleistä etua, mihin kuuluu talousarvion toteuttaminen ja ohjelmien hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa moitteettoman varainhoidon periaatetta noudattaen.

EU pyrkii saavuttamaan perussopimuksessa vahvistetut tavoitteet useilla eri välineillä, joista yksi on EU:n talousarvio. Muita välineitä ovat esimerkiksi yhteinen lainsäädäntökehys ja yhteiset poliittiset strategiat.

Monivuotinen rahoituskehys ja meno-ohjelmat

EU:n talousarviosta tuettavat politiikkatoimet toteutetaan [monivuotisen rahoituskehysten](#) ja alakohtaisen lainsäädännön, jossa määritellään meno-ohjelmat, mukaisesti. Monivuotisessa rahoituskehyksessä esitetään, miten taloudelliset resurssit jaetaan unionin poliittisille painopisteille aikavälillä, joka on riittävän pitkä tuottaakseen tuloksia. Monivuotinen rahoituskehys tarjoaa johdonmukaisen pitkän aikavälin näkymän EU-varojen saajille

ja yhteisrahoitukseen osallistuville kansallisille viranomaisille. Rahoituskehyksessä on vahvistettu vuotuiset enimmäismäärät sekä EU:n menoille kokonaisuutena että keskeisille menoluokille (otsakkeet). Otsakkeiden enimmäismäärien summa muodostaa maksusitoumusmäärärahojen enimmäismäärän. Neuvosto hyväksyy monivuotisen rahoituskehysten kaikkien jäsenvaltioiden yksimielisellä päätöksellä ja Euroopan parlamentin suostumuksella. Nykyinen vuosien 2021–2027 monivuotinen rahoituskehys hyväksyttiin 17. joulukuuta 2020. Vuosien 2021–2027 monivuotista rahoituskehystä täydennetään tilapäisellä NextGenerationEU-elpymisvälineellä (ks. kohta 2).

Vuotuinen talousarvio

[Vuotuisen talousarvion](#) laatii komissio. Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyvät (yleensä joulukuun puoliväliin mennessä) seuraavan vuoden talousarvion Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 314 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti. Talousarvion tasapainoperiaatteen mukaisesti kokonaistulojen ja kokonaismenojen (maksuäärärahojen) on oltava tasapainossa tietyinä varainhoitovuonna.

EU:n pääasiallisena [rahoituslähteenä](#) ovat omat varat, joita täydennetään muilla tuloilla. Omia varoja on neljänlaisia: perinteiset omat varat (pääasiassa tullimaksuja), arvonlisäveroon (alv) perustuvat omat varat, kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen perustuvat omat varat (otettu käyttöön vuonna 2021) ja bruttokansantuloon (BKTL) perustuvat omat varat. EU:n toiminnasta kertyvien muiden tulojen (esimerkiksi kilpailun alalla määrättyt sakot) osuus on yleensä alle 10 prosenttia kaikista tuloista.

⁸ Toissijaisuusperiaatteen mukaan unioni toimii ainoastaan jos ja siltä osin kuin jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa suunnitellun toiminnan tavoitteita, vaan ne voidaan suunnitellun toiminnan laajuuden tai vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti unionin toiminnan sisältö ja muoto eivät saa ylittää sitä, mikä on tarpeen perussopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi (ks. SEU-sopimuksen 5 artikla).

Hallinnointitavat

EU:n talousarvion toteuttamisessa käytetään kolmea hallinnointitapaa, jotka määrittelevät, miten varoja maksetaan ja hallinnoidaan:

- **Hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa:** komissio hallinnoi suurta osaa (noin 3/4) talousarviosta yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa erityisesti rakennerahastojen ja maatalouden aloilla.
- **Suora hallinnointi:** Komissio hallinnoi ohjelmia myös itse ja voi siirtää tiettyjen ohjelmien täytäntöönpanon toimeenpanovirastoille.
- **Välillinen hallinnointi:** Menoja koskevia päätöksiä voidaan hallinnoida välillisesti myös muiden EU:n sisä- tai ulkopuolisten elinten välityksellä. Varainhoitoasetuksessa ja/tai rahoitusosuussopimuksissa määritellään tarvittavat näiden yhteisöjen valvonta- ja raportointimekanismit sekä komission suorittama valvonta silloin, kun talousarvion toteuttamiseen liittyviä tehtäviä siirretään kansallisille virastoille, Euroopan investointipankkiryhmälle, kolmansille maille, kansainvälisille järjestöille (esimerkiksi Maailmanpankille tai Yhdistyneille kansakunnille) tai muille yhteisöille (esimerkiksi EU:n hajautetuille virastoille tai yhteisyrityksille).

Rahoitusvälineet ja talousarviotakuut

Perinteistä avustuksien ja tukien myöntämiseen perustuvaa talousarvion toteuttamistapaa täydennetään laskemalla liikkeeseen **rahoitusvälineitä** oman pääoman ja lainojen muodossa sekä antamalla takauksia. Lisäksi EU harjoittaa erityisiin rahoitusapuohjelmiin liittyvää otto- ja antolainaustoimintaa antaakseen jäsenvaltioille ja kolmansille maille tukea kahdenvälisinä

lainoina, jotka rahoitetaan pääomamarkkinoille liikkeeseen lasketulla velalla, jonka takaisinmaksu taataan EU:n talousarviosta. Joulukuussa 2022 parlamentti ja neuvosto vahvistivat EU:n lainanottoon sovellettavan yhdistetyn varainhankintamenetelmän, jonka mukaan komissio laskee liikkeeseen ainoastaan yhdenlaisia EU:n joukkovelkakirjoja yksittäisiä ohjelmia varten tarkoitettujen erillisten joukkovelkakirjojen sijaan.

Varainhoitoasetus

Yleiseen talousarvioon sovellettava **varainhoitoasetus**⁹ on EU:n rahoitusjärjestelmän sääntelykehikseen kuuluva keskeinen säädös. Siinä määritellään yksityiskohtaisesti EU:n talousarvion toteuttamiseen sovellettavat varainhoitosäännöt ja eri toimijoiden tehtävät sen varmistamiseksi, että rahat käytetään järkevästi ja asetetut tavoitteet saavutetaan. Se sisältää myös erityisiä säännöksiä, joita sovelletaan

rahoitusvälineisiin, talousarviotakuisiin ja rahoitusapuun.

6.2. HALLINTO JA VASTUUVELVOLLISUUS

6.2.1. Institutionaalinen rakenne

EU:lla on toimielinjärjestelmä, jolla pyritään edistämään unionin arvoja, ajamaan unionin tavoitteita, palvelemaan unionin, sen kansalaisten ja jäsenvaltioiden etuja sekä varmistamaan unionin politiikkojen ja toimien johdonmukaisuus, tehokkuus ja jatkuvuus. Organisaatorakenne koostuu toimielimistä, virastoista ja muista EU:n elimistä. Varainhoitoasetuksessa ja sovellettavissa tilinpäätössäännöissä määritellään, mitkä näistä yhteisöistä sisältyvät EU:n konsolidoituun tilinpäätökseen (ks. konsolidoinnin piiriin kuuluvien yhteisöjen luettelo EU:n konsolidoidun tilinpäätöksen liitetiedossa 9).

Euroopan parlamentti toimii yhdessä neuvoston kanssa lainsäätäjänä ja budjettivallan käyttäjänä. Komissio on poliittisesti vastuussa Euroopan parlamentille. Neuvosto myös hoitaa politiikkaan ja yhteensovittamiseen liittyviä tehtäviä Eurooppa-neuvoston määrittelemien yleisten poliittisten suuntaviivojen ja painopisteiden mukaisesti.

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

Euroopan komissio on Euroopan unionin toimeenpaneva elin. Se edistää unionin yleistä etua ja tekee sitä varten asianmukaisia aloitteita. Se varmistaa perussopimusten soveltamisen ja valvoo unionin lainsäädännön soveltamista jäsenvaltioissa Euroopan unionin tuomioistuimen valvonnassa. Se vastaa koordinointi-, toimeenpano- ja hallintotehtävistä, toteuttaa talousarviota ja hallinnoi ohjelmia.

Komissio toteuttaa talousarviota suurelta osin yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa.¹⁰ Yhdessä ne varmistavat, että määrärahat käytetään moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti. Asetuksissa vahvistetaan jäsenvaltioiden valvonta- ja tilintarkastusvelvoitteet talousarvion toteuttamisessa sekä niistä johtuvat tehtävät. Niissä vahvistetaan myös EU:n kunkin toimielimen tehtävät sekä erityissäännöt, jotka koskevat niiden omia menoja.

6.2.2. Komission hallintorakenne

Komission hallinnointijärjestelyt ja se, miten niiden avulla varmistetaan, että komissio toimii nykyaikaisena, vastuuvollisena ja tulostavasti toimielimenä, on kuvattu Euroopan komission hallintoa koskevassa tiedonannossa¹¹.

Komissio hoitaa tehtävänsä komission kollegion johdolla. Kollegio vahvistaa painopisteet ja kantaa poliittisen kokonaisvastuun komission työstä. Kollegiona komissio toimii puheenjohtajansa poliittisen ohjauksen alaisena. Puheenjohtaja esittää osana nimitystään Euroopan parlamentille poliittisten suuntaviivojen muodossa tavoitteet, joihin hän aikoo pyrkiä. Puheenjohtaja päättää komission sisäisestä organisaatiosta varmistaakseen, että komissio toimii johdonmukaisesti ja tehokkaasti kollegiaalisena elimenä.

Kollegio antaa talousarvion operatiivisen toteutuksen ja varainhoidon komission hallintoa johtavien [pääjohtajien ja toimialajohtajien](#) tehtäväksi. Tällä hajautetulla lähestymistavalla luodaan hallintokulttuuri, joka kannustaa virkamiehiä ottamaan vastuuta niistä toimista, joihin he voivat vaikuttaa. Heitä myös vaaditaan kantamaan vastuu oman vastualueensa toimista.

Puheenjohtajan alaisuudessa toimiva hallintoneuvosto vastaa koordinoinnista, valvonnasta, neuvonnasta ja strategisista suuntaviivoista ja tiiviissä yhteistyössä talousarviosta, henkilöresursseista ja hallinnosta vastaavan komission jäsenen sekä puheenjohtajan yksikön ja keskusyksikön kanssa.

Sisäisillä järjestelyillä määritellään yhtenäiset ja vankat valvonta- ja hallintavälineet, joiden avulla [komission kollegio](#) voi kantaa poliittisen vastuun komission työstä.¹²

6.2.3. Komission varainhoito

Komissiossa varainhoidon tehtävät ja vastuut on määritelty selkeästi (esimerkiksi varainhoitoasetuksessa ja sisäisissä säännöissä¹³), ja niitä sovelletaan sen mukaisesti. [Valtuutettuina tulojen ja menojen hyväksyjinä](#) komission pääjohtajat ja toimialajohtajat ovat vastuussa siitä, että EU:n resursseja käytetään moitteettoman varainhoidon mukaisesti, sekä varainhoitoasetuksen säännösten noudattamisesta, riskienhallinnasta ja asianmukaisen sisäisen valvonnan kehityksen luomisesta.

Tulojen ja menojen hyväksyjät ovat vastuussa hallinnointiprosessin kaikista osista. He muun muassa päättävät, mitä toimia toimielimen asettamien poliittisten tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, ja vastaavat sekä varsinaisten toimien hallinnoinnista että moitteettomasta varainhoidosta. Nämä tehtävät voidaan siirtää vielä johtajille, yksikönpäälliköille ja muille henkilöille, joista tulee edelleenvaltuutettuja tulojen ja menojen hyväksyjä. Kukin valtuutettu tulojen ja menojen hyväksyjä voi käyttää sisäisen valvontajärjestelmän toteuttamisen valvonnassa ja seurannassa apuna yhtä tai kahta riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavaa johtajaa.

Komission keskusyksiköt antavat ohjeita ja neuvoja sekä edistävät parhaita käytäntöjä muun muassa hallintoneuvoston työn kautta.

¹⁰ Ks. SEUT-sopimuksen 317 artikla.

¹¹ C(2020) 4240, 24.6.2020.

¹² Näin ollen ilmaisua ”Euroopan komissio” käytetään kuvaamaan sekä toimielintä – komission jäsenten muodostamaa kollegiota – että sen hallintoa, jota johtavat pääosastojen pääjohtajat (ja muiden hallintorakenteiden, kuten yksiköiden, virastojen ja toimeenpanovirastojen, johtajat).

¹³ Vuoden 2019 puolivälistä (sisäisten sääntöjen tarkistetun 12 artiklan mukaisesti) lähtien Euroopan kehitysrahaston (EKR) hallinnointi on jaettu viiden osaston (INTPA (DEVCO), ECHO, EAC, EACEA ja JRC) kesken.

Varainhoitoasetuksessa edellytetään, että kukin tulojen ja menojen hyväksyjä laatii vuotuisen toimintakertomuksen, jossa esitellään yksityiskohtaiset tiedot saavutetuista tuloksista sekä sisäisestä valvonnasta ja varainhoidosta vuoden aikana. Vuotuisen toimintakertomukseen sisältyy ilmoitus siitä, että varat on käytetty moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti ja että on otettu käyttöön valvontamenettelyt, jotka antavat tarvittavat takeet tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta. EU:n talousarviota koskeva vuotuinen hallinto- ja tuloksellisuuskertomus¹⁴ on tärkein väline, **jolla komission kollegio kantaa poliittisen vastuun EU:n talousarvion varainhoidosta.**

Komission **tilinpitäjä** vastaa keskitetysti kassanhallinnasta, takaisinperintämenettelyistä, julkissektorin kansainvälisiin tilinpäätösstandardeihin (International Public Sector Accounting Standards, IPSAS) perustuvien tilinpäätössääntöjen laatimisesta, kirjanpitojärjestelmien validoinnista sekä komission tilinpäätöksen ja EU:n vuotuisen konsolidoidun tilinpäätöksen laadinnasta. Lisäksi tilinpitäjän on varmennettava tilinpäätös allekirjoituksellaan ja vakuutettava olevansa riittävän varma siitä, että tilinpäätös antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikean kuvan unionin taloudellisesta asemasta, toimien tuloksista ja rahavirroista. Komission kollegio hyväksyy tilinpäätöksen. Tilinpitäjän tehtävä on riippumaton toiminto, ja hän on päävastuussa komissiolle tehtävästä taloudellisesta raportoinnista.

Myös komission **sisäisen tarkastajan** tehtävä on keskitetty, riippumaton toiminto. Sisäinen tarkastaja tarjoaa riippumatonta neuvontaa sekä antaa lausuntoja ja suosituksia komission, EU:n virastojen ja muiden riippumattomien elinten sisäisen valvonnan järjestelmien laadusta ja toiminnasta.

Sisäisen tarkastuksen seurantakomitea varmistaa sisäisen tarkastajan riippumattomuuden. Se myös seuraa sisäisen tarkastustyön laatua ja komission yksiköiden sisäisten ja ulkoisten tarkastussuosittelujen jatkotoimia sekä Euroopan tilintarkastustuomioistuimen vastuuvapauden myöntämiseen liittyviä havaintoja ja suosituksia EU:n vuotuisen konsolidoidun tilinpäätöksen luotettavuudesta. Sisäisen tarkastuksen seurantakomitea edistää osaltaan komission toiminnan tehokkuuden ja vaikuttavuuden yleistä paranemista sen pyrkiessä saavuttamaan tavoitteensa sekä helpottaa kollegion harjoittamaa komission hallinnon, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan käytäntöjen valvontaa.

6.2.4. Ulkoinen tarkastus ja vastuuvapauden myöntämismenettely

EU:n varoja on hallinnoitava moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti tehokkaasti, tuloksellisesti ja taloudellisesti. Vastuuvollisuuskehys perustuu kattavaan raportointiin, ja ulkoisen ja poliittisen valvonnan tarkoituksena on saada kohtuullinen varmuus siitä, että EU:n varoja käytetään asianmukaisesti.

Euroopan parlamentti päättää **neuvoston** suosituksen perusteella, antaako se lopullisen hyväksyntänsä, josta käytetään myös ilmausta "vastuuvapauden myöntäminen", sille, miten komissio on pannut EU:n talousarvion täytäntöön tiettyinä vuosina. Vuotuinen vastuuvapausmenettely varmistaa sen, että komissiolle on poliittinen vastuu EU:n talousarvion toteuttamisesta.

Euroopan tilintarkastustuomioistuin tutkii vuosittain, ovatko tilit luotettavia, onko kaikki tulot saatu, ovatko kaikki menot syntyneet laillisesti ja asianmukaisesti ja ovatko varainhoito ja budjetoinnin laatunäkökohdat, myös tuloksellisuusulottuvuus, olleet moitteettomia. Kun otetaan huomioon NextGenerationEU-välineen huomattava merkitys, Euroopan tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa EU:n perinteisen talousarvion mukaisten menojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta on vuodesta 2021 alkaen täydennetty erillisellä lausunnolla elpymis- ja palautumistukivälineen mukaisten menojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Euroopan tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomus on vastuuvapausmenettelyn lähtökohta. Tilintarkastajat laativat myös erityiskertomuksia varainkäytön tietyistä osa-alueista tai politiikanaloista taikka talousarvioon tai hallintoon liittyvistä kysymyksistä.

Päätös vastuuvapauden myöntämisestä perustuu myös komission integroituun talous- ja tilinpäätösraportointiin, komission jäsenten kuulemiseen Euroopan parlamentissa sekä komissiolle osoitettuihin kirjallisiin kysymyksiin annettuihin vastauksiin.

¹⁴ https://ec.europa.eu/info/publications/integrated-financial-and-accountability-reporting_fi

KONSOLIDOITUUN TILINPÄÄTÖKSEEN LIITETTY ILMOITUS

Euroopan unionin vuoden 2022 konsolidoitu tilinpäätös on laadittu käyttäen tietoja, jotka toimielimet ja elimet ovat toimittaneet Euroopan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen 246 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Vakuutan, että tilinpäätös on laadittu kyseisen varainhoitoasetuksen XIII osaston säännösten sekä tilinpäätöksen liitetiedoissa esitettyjen tilinpäätöksen laadintaperiaatteiden, -sääntöjen ja -menetelmien mukaisesti.

Olen saanut kyseisten toimielinten ja elinten tilinpitäjiltä kaikki heidän oikeiksi vakuuttamansa tiedot, jotka tarvitaan laadittaessa tilinpäätöstä, josta käyvät ilmi Euroopan unionin varat ja velat sekä talousarvion toteuttaminen.

Edellä mainittujen tietojen perusteella ja tehtyäni tarpeellisiksi katsomani tarkistukset ennen kuin varmensin Euroopan komission tilinpäätöksen allekirjoituksellani, vakuutan olevani riittävän varma siitä, että tilinpäätös antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikean kuvan Euroopan unionin taloudellisesta asemasta, toimien tuloksista ja rahavirroista.

Rosa Aldea Busquets

Komission tilinpitäjä

19. kesäkuuta 2023

KONSOLIDOIDUT TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA LIITETIEDOT

On huomattava, että osa taloudellisia tietoja sisältävien taulukoiden luvuista ei näytä täsmäävän, koska numerotiedot on pyöristetty miljooniin euroihin.

SISÄLLYSLUETTELO

TASE	40
TUOTTO- JA KULULASKELMA	41
RAHAVIRTALASKELMA	42
LASKELMA NETTOVAROJEN MUUTOKSISTA	43
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	44
1. TILINPÄÄTÖKSEN KESKEISET LAATIMISPERIAATTEET	45
2. TASEEN LIITETIEDOT	61
3. TUOTTO- JA KULULASKELMAN LIITETIEDOT	98
4. EHDOLLISET VELAT JA VARAT	108
5. TALOUSARVIOSITOUMUKSET JA OIKEUDELLISET SITOUMUKSET	114
6. RAHOITUSRISKIN HALLINTA	119
7. LÄHIPIIRIÄ KOSKEVAT TIEDOT	140
8. TILINPÄÄTÖSPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT	142
9. KONSOLIDOINNIN LAAJUUS	143

TASE

miljoonaa EUR

	Liitetieto	31.12.2022	31.12.2021
PITKÄAIKAISET VARAT			
Aineettomat hyödykkeet	2.1	900	769
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	2.2	12 922	12 669
Pääomaosuusmenetelmällä arvostetut sijoitukset	2.3	1 313	1 192
Rahoitusvarat	2.4	226 431	181 874
Ennakkomaksut	2.5	47 482	60 792
Saamiset vaihtoon perustuvista transaktioista ja kerrytettävissä olevat rahamäärät muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista	2.6	18 870	40 642
		307 917	297 938
LYHYTAIKAISET VARAT			
Rahoitusvarat	2.4	8 981	6 744
Ennakkomaksut	2.5	53 014	32 656
Saamiset vaihtoon perustuvista transaktioista ja kerrytettävissä olevat rahamäärät muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista	2.6	29 329	31 796
Vaihto-omaisuus	2.7	82	84
Käteisvarat ja muut rahavarat	2.8	46 544	44 860
		137 950	116 141
VASTAAVAA YHTEENSÄ		445 867	414 078
PITKÄAIKAISET VELAT			
Eläkkeet ja muut työsuhte-etuudet	2.9	(80 617)	(122 466)
Varaukset	2.10	(2 199)	(2 950)
Rahoitusvelat	2.11	(323 985)	(214 974)
		(406 801)	(340 391)
LYHYTAIKAISET VELAT			
Varaukset	2.10	(571)	(398)
Rahoitusvelat	2.11	(28 316)	(31 149)
Muut lyhytaikaiset velat	2.12	(55 341)	(46 372)
Menojäämät ja tuloennakot	2.13	(86 164)	(78 068)
		(170 392)	(155 987)
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		(577 193)	(496 377)
NETTOVARAT		(131 325)	(82 299)
Rahastot	2.14	1 312	1 325
Jäsenvaltioiden rahoitusosuudet*	2.15	(132 637)	(83 624)
NETTOVARAT		(131 325)	(82 299)

* Euroopan parlamentin 23. marraskuuta 2022 hyväksymän talousarvion mukaisesti EU:n lyhytaikaiset velat katetaan omista varoista, jotka jäsenvaltiot kantavat tai joiden maksamista pyydetään jäsenvaltioilta seuraavana vuonna. Lisäksi henkilöstösääntöjen (29. helmikuuta 1968 annettu asetus (ETY, Euratom, EHTY) N:o 259/68, sellaisena kuin se on muutettuna) 83 artiklan mukaisesti jäsenvaltiot takaavat yhdessä eläkevastuun kattamisen.

TUOTTO- JA KULULASKELMA

miljoonaa EUR

	Liitetie	2022	2021
TULOT			
Tuotot muista kuin vaihtoon perustuvista			
BKTL-varat	3.1	103 880	115 955
Perinteiset omat varat	3.2	23 495	20 590
Alv-varat	3.3	19 666	18 340
Muovipakkausjätteeseen perustuvat omat varat	3.4	6 337	5 831
Sakot	3.5	915	1 990
Varojen takaisinperintä	3.6	1 219	1 794
Yhdistyneen kuningaskunnan erosopimus	3.7	–	1 122
Muut	3.8	11 395	6 737
		166 908	172 357
Tuotot vaihtoon perustuvista transaktioista			
Rahoitustuotot	3.9	2 602	5 092
Muut	3.10	1 669	1 497
		4 271	6 589
Tuotot yhteensä		171 179	178 946
KULUT			
Jäsenvaltioiden toteuttamat	3.11		
Maataloustukirahasto		(41 031)	(40 829)
Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto ja muut maaseudun kehittämisen välineet		(16 073)	(15 451)
Euroopan aluekehitysrahasto ja koheesiorahasto		(43 083)	(46 932)
Euroopan sosiaalirahasto		(14 649)	(16 727)
Muut		(3 482)	(4 835)
Komission, toimeenpanovirastojen ja erityisrahastojen toteuttamat	3.12	(94 027)	(63 000)
EU:n muiden virastojen ja elinten toteuttamat	3.13	(3 615)	(3 154)
Kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen toteuttamat	3.13	(5 281)	(4 512)
Muiden yhteisöjen toteuttamat	3.13	(4 738)	(3 225)
Henkilöstö- ja eläkekulut	3.14	(14 209)	(12 417)
Rahoituskulut	3.15	(7 637)	(4 201)
Yhdistyneen kuningaskunnan erosopimus	3.7	(6 961)	–
Muut kulut	3.16	(8 342)	(5 762)
Kulut yhteensä		(263 128)	(221 046)
VARAINHOITOVUODEN TALOUDELLINEN TULOS		(91 949)	(42 100)

RAHAVIRTALASKELMA

miljoonaa EUR

	2022	2021
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos	(91 949)	(42 100)
Toiminnan rahavirta		
Hankintamenon jaksottaminen	135	116
Poistot	1 284	1 054
Sijoitusten arvonalentumistappio (arvonalentumistappion peruuttaminen)	–	–
Lainojen (lisäys)/väheneminen	(40 787)	(70 259)
Ennakkomaksujen (lisäys)/väheneminen	(7 049)	(30 699)
Vaihtoon perustuvien saamisten ja muuhun kuin vaihtoon perustuvien kerrytettävissä olevien rahamäärien (lisäys)/väheneminen	24 239	2 055
Vaihto-omaisuuden (lisäys)/väheneminen	2	(4)
Eläkkeisiin ja muihin työsuhde-etuuksiin liittyvän velan lisäys/(väheneminen)	(41 850)	6 447
Varausten lisäys/(väheneminen)	(578)	(2 057)
Rahoitusvelkojen lisäys/(väheneminen) (muu kuin NextGenerationEU-välineen ottolainaus)	14 050	60 075
Muiden lyhytaikaisten velkojen lisäys/(väheneminen)	8 969	13 964
Menojäämien ja tuloennakoiden lisäys/(väheneminen)	8 096	13 484
Edellisen varainhoitovuoden ylijäämä, joka kirjataan tuottona, johon ei liity maksutapahtumaa	(3 227)	(1 769)
Työsuhde-etuuksiin liittyvien velkojen uudelleenarvostukset (tuotto- ja kululaskelmaan sisältymättömät transaktiot, joihin ei liity maksutapahtumaa)	46 048	(3 257)
Muut transaktiot, joihin ei liity maksutapahtumaa	102	(1 757)
Investointien rahavirta		
Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden (lisäys)/väheneminen	(1 803)	(2 307)
Pääomaosuusmenetelmällä arvostettujen sijoitusten (lisäys)/väheneminen	(121)	(604)
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien muiden kuin johdannaisiin kuuluvien rahoitusvarojen (lisäys)/väheneminen*	(5 850)	(4 636)
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien johdannaisiin kuuluvien rahoitusvarojen (lisäys)/väheneminen	(156)	(629)
Rahoitustoiminnan rahavirrat		
NextGenerationEU-välineeseen liittyvän ottolainauksen lisäys/(väheneminen)	92 128	91 000
NETTORAHAVIRTA	1 684	28 118
Käteisvarojen ja muiden rahavarojen nettolisäys/(väheneminen)	1 684	28 118
Käteisvarat ja muut rahavarat varainhoitovuoden alussa	44 860	16 742
Käteisvarat ja muut rahavarat varainhoitovuoden lopussa	46 544	44 860

LASKELMA NETTOVAROJEN MUUTOKSISTA

	Jäsenvaltioiden rahoitusosuudet Kertynyt ylijäämä/(alijäämä)	Muut rahastot	Käyvän arvon rahasto	Nettovarat
<i>miljoonaa EUR</i>				
SALDO 31.12.2020	(38 480)	4 566	496	(33 418)
<i>Tarkistetun tilinpäätössäännön nro 11 vaikutukset (ks. liitetieto 1)</i>	1 719	(3 043)	(496)	(1 820)
SALDO 1.1.2021	(36 761)	1 523	–	(35 238)
<i>Työsuhde-etuuksiin liittyvien velkojen uudelleenarvostukset</i>	(3 257)	–	–	(3 257)
<i>Muut</i>	262	(198)	–	63
<i>Jäsenvaltioille siirretty osa talousarvion toteutuksen 2020 tuloksesta</i>	(1 769)	–	–	(1 769)
<i>Varainhoitovuoden taloudellinen tulos</i>	(42 100)	–	–	(42 100)
SALDO 31.12.2021	(83 624)	1 325	–	(82 299)
<i>Työsuhde-etuuksiin liittyvien velkojen uudelleenarvostukset</i>	46 048	–	–	46 048
<i>Muut</i>	115	(13)	–	102
<i>Jäsenvaltioille siirretty osa talousarvion toteutuksen 2021 tuloksesta</i>	(3 227)	–	–	(3 227)
<i>Varainhoitovuoden taloudellinen tulos</i>	(91 949)	–	–	(91 949)
SALDO 31.12.2022	(132 637)	1 312	–	(131 325)

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

On huomattava, että seuraavissa taulukoissa Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevat, vuoden 2020 loppuun ulottuviin monivuotisiin rahoituskehyksiin liittyvät määrät esitetään edelleen otsakkeessa "Jäsenvaltiot", sillä vaikka Yhdistynyt kuningaskunta erosi unionista 1. helmikuuta 2020 erosopimuksen mukaisesti, sillä on unionin kanssa edelleen rahoitussuhde, joka vastaa jäsenvaltion suhdetta.

1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

KESKEISET

1.1. OIKEUSPERUSTA JA TILINPÄÄTÖSSÄÄNNÖT

EU:n kirjanpidossa ja tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta 18 päivänä heinäkuuta 2018 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) 2018/1046 (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1), jäljempänä 'varainhoitoasetus'.

Varainhoitoasetuksen 80 artiklan mukaisesti EU laatii tilinpäätöksensä suoriteperusteisena. Kyseiset säännöt perustuvat julkisen sektorin kansainvälisiin tilinpäätösstandardeihin (International Public Sector Accounting Standards, IPSAS). Näitä komission tilinpitäjän vahvistamia tilinpäätössääntöjä on noudatettava kaikissa konsolidoinnin piiriin kuuluvissa EU:n toimielimissä ja elimissä konsolidoidun tilinpäätöksen sisäisen johdonmukaisuuden varmistamiseksi.

[Euroopan unionin uusien, tarkistettujen tilinpäätössääntöjen soveltaminen](#)

Tarkistettu Euroopan unionin tilinpäätössääntö, joka on voimassa 1. tammikuuta 2022 lähtien alkaneiden varainhoitovuosien osalta

Uusia Euroopan unionin tilinpäätössääntöjä ei ole tullut voimaan 1. tammikuuta 2022 lähtien alkaneiden varainhoitovuosien osalta.

Hyväksytty uusi EU:n tilinpäätössääntö, jota ei sovellettu vielä 31. joulukuuta 2022

Uusia tilinpäätössääntöjä, joita ei vielä sovellettu 31. joulukuuta 2022, ei ole hyväksytty.

1.2. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Tilinpäätöksen tarkoituksena on antaa tietoa organisaation taloudellisesta asemasta, sen toiminnan tuloksesta ja sen rahavirroista. Tavoitteena on, että näistä tiedoista on hyötyä laajalle käyttäjäkunnalle. Koska EU on julkisoikeudellinen yhteisö, tilinpäätöksellä on lisäksi tarkoitus antaa tietoja, joista on hyötyä päätöksenteossa, ja osoittaa, että unioni on hoitanut sille uskottuja varoja vastuullisesti. Tämä asiakirja on laadittu näiden periaatteiden mukaisesti.

Yleiset periaatteet (laskentaperiaatteet), joita noudatetaan tilinpäätöstä laadittaessa, määritetään EU:n tilinpäätössäännössä nro 1 ("Tilinpäätös"). Ne ovat samat kuin IPSAS 1 -standardissa eli oikean kuvan antaminen, suoriteperuste, toiminnan jatkuvuus, esittämistavan johdonmukaisuus, olennaisuus, erien yhdistäminen, bruttoperiaate ja tietojen vertailtavuus.

Tilinpäätösraportoinnin laadulliset ominaisuudet ovat merkityksellisyys, todenmukaisen kuvan antaminen (luotettavuus), ymmärrettävyys, oikea-aikaisuus, vertailukelpoisuus ja todennettavuus.

1.3. KONSOLIDOINTI

[Konsolidoinnin laajuus](#)

EU:n konsolidoituun tilinpäätökseen kuuluvat kaikki merkittävät määräysvallassa olevat yhteisöt, yhteisjärjestelyt ja osakkuusyritykset. Täydellinen luettelo konsolidoinnin piiriin kuuluvista yhteisöistä, joka koostuu nyt 54:stä määräysvallassa olevasta yhteisöstä ja yhdestä osakkuusyrityksestä (55 määräysvallassa olevaa yhteisöä ja yksi osakkuusyritys vuonna 2021), on liitetiedossa 9. Määräysvallassa olevia yhteisöjä ovat EU:n toimielimet (mukaan lukien komissio mutta ei Euroopan keskuspankki) ja EU:n virastot (lukuun ottamatta yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan liittyviä

virastoja). Myös selvitystilassa olevaa Euroopan hiili- ja teräsyhteisöä pidetään määräysvallassa olevana yhteisönä. EU:n ainoa osakkuusyritys on Euroopan investointirahasto (EIR).

Yhteisöjä, jotka kuuluvat konsolidoinnin piiriin mutta joilla on vähäinen merkitys EU:n konsolidoidussa tilinpäätöksessä, ei tarvitse konsolidoida tai arvostaa pääomaosuusmenetelmällä, jos se veisi kohtuuttomasti aikaa tai aiheuttaisi liian suuret kustannukset EU:lle. Nämä ”vähämerkityksiset yhteisöt” luetaan erikseen liitetiedossa 9. Vuonna 2022 vähämerkityksisiksi luokiteltiin kahdeksan yhteisöä (kahdeksan yhteisöä myös vuonna 2021).

Määräysvallassa olevat yhteisöt

Konsolidoinnin laajuuden määrittämiseen sovelletaan määräysvallan käsitettä. Määräysvallassa olevat yhteisöt ovat yhteisöjä, joista EU saa tai sillä on oikeus saada vaihtuvia etuja toimintaan osallistumisesta. EU voi vaikuttaa kyseisten etujen luonteeseen ja määrään käyttämällä määräysvaltaansa yhteisössä. Määräysvallan on oltava käytettävissä kaiken aikaa, ja sen on liityttävä yhteisön relevantteihin toimintoihin. Määräysvallassa olevat yhteisöt konsolidoidaan kokonaisuudessaan. Konsolidointi alkaa siitä päivästä, jona määräysvalta saadaan, ja loppuu, kun määräysvaltaa ei enää ole.

Määräysvallan tavallisimmat osoittajat ovat Euroopan unionissa yhteisön perustaminen perussopimusten tai johdetun oikeuden mukaisesti, yhteisön toiminnan rahoittaminen unionin yleisestä talousarviosta saatavalla rahoituksella, äänioikeudet hallintoelimissä, Euroopan tilintarkastustuomioistuimen tekemät tarkastukset ja Euroopan parlamentin myöntämä vastuuvapaus. Kunkin yhteisön osalta on arvioitava erikseen, syntyykö määräysvalta yhden vai kaikkien edellä mainittujen perusteiden seurauksena.

Kaikki EU:n määräysvallassa olevien yhteisöjen väliset olennaiset transaktiot ja rahamäärät eliminoidaan. Sen sijaan näihin transaktioihin liittyvät realisoitumattomat voitot ja tappiot ovat vähäisiä, minkä vuoksi niitä ei ole eliminoitu.

Yhteisjärjestelyt

Yhteisjärjestely on sopimus, jonka mukaisesti EU:lla ja yhdellä tai useammalla osapuolella on yhteinen määräysvalta. Yhteinen määräysvalta on sopimukseen perustuva, tiettyä järjestelyä koskeva sitovalla järjestelyllä jaettu määräysvalta. Se on olemassa vain silloin, kun asianomaisia toimintoja koskevat päätökset edellyttävät määräysvallan jakavien osapuolten yksimielistä suostumusta. Yhteisjärjestelyt voivat olla joko yhteisyrityksiä tai yhteisiä toimia. Yhteisyritys on yhteisjärjestely, joka on rakenteeltaan erillinen yksikkö ja jonka osapuolilla on järjestelyn nettovaroja koskevia oikeuksia. Osuuksia yhteisyrityksissä käsitellään kirjanpidossa pääomaosuusmenetelmää soveltaen (ks. liitetieto 1.5.4). Yhteinen toimi on yhteisjärjestely, jonka mukaan osapuolilla, joilla on järjestelyssä yhteinen määräysvalta, on järjestelyyn liittyviä varoja koskevia oikeuksia ja velkoja koskevia velvoitteita. EU kirjaa tilinpäätökseensä yhteisiä toimia koskevista osuuksista seuraavat erät: EU:n varat, velat, tulot ja menot sekä EU:n osuus yhteisistä varoista, veloista, tuloista ja menoista.

Osakkuusyritykset

Osakkuusyritykset ovat yhteisöjä, joissa EU:lla on suoraan tai välillisesti huomattava vaikutusvalta mutta ei yksinomaista tai yhteistä määräysvaltaa. Vaikutusvalta katsotaan huomattavaksi, jos EU:lla on suoraan tai välillisesti vähintään 20 prosenttia äänioikeuksista. Osuuksia osakkuusyrityksissä käsitellään kirjanpidossa pääomaosuusmenetelmää soveltaen (ks. liitetieto 1.5.4).

Konsolidoinnin ulkopuoliset yhteisöt, joiden varoja komissio hallinnoi

Euroopan komissio hallinnoi EU:n henkilöstön sairausvakuutusjärjestelmän, Euroopan kehitysrahaston ja osallistujien takuurahaston varoja näiden yhteisöjen puolesta. Näitä yhteisöjä ei kuitenkaan ole konsolidoitu EU:n tilinpäätökseen, koska ne eivät ole EU:n määräysvallassa.

1.4. LAATIMISPERUSTA

Tilinpäätös laaditaan vuosittain varainhoitoasetuksen 243 artiklan mukaisesti. Tilivuosi alkaa 1. tammikuuta ja päättyy 31. joulukuuta.

1.4.1. Valuuttojen muuntaminen euroiksi

Toimintavaluutta ja raportointivaluutta

Jos ei toisin mainita, tilinpäätös laaditaan miljoonina euroina, koska euro on EU:n toimintavaluutta.

Transaktiot ja saldot

Ulkomaanvaluutan määräiset transaktiot muunnetaan euroiksi transaktiopäivän valuuttakurssiin. Tuotto- ja kululaskelmaan on kirjattu kurssivoitot ja -tappiot, jotka syntyvät ulkomaanvaluutan määräisten transaktioiden suorittamisesta sekä ulkomaanvaluutan määräisten monetaaristen varojen ja velkojen muuntamisesta euromääräisiksi vuoden lopun valuuttakursseihin.

Poikkeavia muuntomenetelmiä sovelletaan aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin, jotka arvostetaan euroina niiden hankintapäivänä voimassa olleiden euron kurssien mukaan.

Ulkomaanvaluutan määräisten monetaaristen varojen ja velkojen saldot vuoden lopussa muunnetaan euroiksi käyttäen seuraavia 31. joulukuuta voimassa olleita Euroopan keskuspankin (EKP) valuuttakursseja:

Euron vaihtokurssit

Valuutta	31.12.2022	31.12.2021	Valuutta	31.12.2022	31.12.2021
BGN	1,9558	1,9558	PLN	4,6808	4,5969
CZK	24,1160	24,8580	RON	4,9495	4,949
DKK	7,4365	7,4364	SEK	11,1218	10,2503
GBP	0,8869	0,8403	CHF	0,9847	1,0331
HRK	7,5345	7,5156	JPY	140,6600	130,3800
HUF	400,8700	369,1900	USD	1,0666	1,1326

1.4.2. Arvioiden käyttäminen

IPSAS-standardien ja yleisesti hyväksytyjen tilinpäätösperiaatteiden mukaisesti tilinpäätökseen sisältyy väistämättä määriä, jotka perustuvat johdon tekemiin arvioihin ja oletuksiin, jotka puolestaan perustuvat luotettavimpiin käytettävissä oleviin tietoihin. Merkittäviin arvioihin kuuluvat muun muassa työsuhde-etuksiin liittyvät velat, muihin lyhytaikaisiin saamisiin liittyvä taloudellinen riski ja rahoitusvälineitä koskeissa liitetiedoissa esitetyt määrät, jaksotettuun hankintamenoan arvostettavien rahoitusvarojen ja takaussopimusvelkojen arvonalentumisesta johtuva vähennyserä, tulo- ja menojaämät, varaukset, aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvon alentuminen, vaihto-omaisuuden nettorealisointiarvo sekä ehdolliset varat ja velat. Kyseisten erien todellinen arvo voi poiketa arvioista. Arvioihin tehtävät muutokset kirjataan kaudella, jonka aikana ne tulevat tietoon, jos muutos vaikuttaa vain siihen kauteen, tai kyseiseen kauteen ja tuleviin kausiin, jos muutos vaikuttaa kumpaankin.

1.5. TASE

1.5.1. Aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke on yksilöitävissä oleva ei-monetaarinen omaisuuserä, jolla ei ole aineellista olomuotoa. Hyödyke on yksilöitävissä, jos se joko on erotettavissa (eli se pystytään erottamaan tai irrottamaan yhteisöstä esimerkiksi myymällä, siirtämällä, lisensoimalla, antamalla vuokralle tai vaihtamalla joko sellaisenaan tai yhdessä siihen liittyvän sopimuksen taikka yksilöitävissä olevan omaisuuserän tai velan kanssa riippumatta siitä, aikooko yhteisö toimia niin) tai johtuu sitovista järjestelyistä (muun muassa sopimukseen perustuvista tai muista laillisista oikeuksista) riippumatta siitä, ovatko nämä oikeudet siirrettävissä tai ovatko ne erotettavissa yhteisöstä tai muista oikeuksista ja velvoitteista.

Hankitut aineettomat hyödykkeet kirjataan alkuperäiseen hankintamenoan, josta on vähennetty kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot. Sisäisesti tuotetut aineettomat hyödykkeet aktivoidaan, kun EU:n kirjanpito- ja tilinpäätössääntöjen mukaiset kriteerit täyttyvät. Menot liittyvät pelkästään omaisuuserän kehitysvaiheeseen. Aktivointiin menoihin kuuluvat kaikki välittömät menot, jotka ovat välttämättömiä hyödykkeen luomiseksi, tuottamiseksi ja saattamiseksi valmiiksi toimimaan johdon

tarkoittamalla tavalla. Tutkimustoimintaan liittyvät menot, aktivointikelvottomat kehitysmenot ja ylläpitomenot kirjataan kuluiksi, kun ne syntyvät.

Aineettomista hyödykkeistä tehdään poistot tasapoistomenetelmällä omaisuuserien arvioituna taloudellisena vaikutusaikana (3–11 vuotta). Aineettomien hyödykkeiden arvioitu taloudellinen vaikutusaika riippuu niiden sopimuksessa määritellystä taloudellisesta tai oikeudellisesta käyttöajasta.

1.5.2. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Kaikki aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet kirjataan alkuperäiseen hankintamenuon, josta on vähennetty kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot. Hankintamenuon sisältyvät kustannukset, jotka voidaan suoraan kohdistaa omaisuuserän hankintaan, rakentamiseen tai siirtämiseen.

Myöhemmin syntyvät menot sisällytetään omaisuuserän kirjanpitoarvoon tai kirjataan erillisenä omaisuuseränä ainoastaan silloin, kun on todennäköistä, että EU saa omaisuuserästä tulevaisuudessa taloudellista hyötyä tai suorituspotentiaalia ja kun omaisuuserään liittyvät menot voidaan määrittää luotettavasti. Korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan kuluiksi tuotto- ja kululaskelmaan sinä varainhoitovuotena, jonka aikana ne syntyvät.

Maa-alueista ei tehdä poistoja, koska niiden taloudellisen vaikutusajan katsotaan olevan rajoittamaton. Myöskään keskeneräisistä hankinnoista ei tehdä poistoja, koska tällaiset omaisuuserät eivät ole vielä käytettävissä. Muista omaisuuseristä tehdään tasapoistot, jotta niiden jäännösarvo voidaan vähentää niiden arvioituna taloudellisena vaikutusaikana seuraavasti:

Omaisuuserän laji	Tasapoisto prosentteina
<i>Rakennukset</i>	4 % – 10 %
<i>Avaruusresurssit</i>	8 % – 25 %
<i>Koneet ja kalusto</i>	10 % – 25 %
<i>Irtaimisto ja ajoneuvot</i>	10 % – 25 %
<i>Tietokonelaitteet</i>	25 % – 33 %
<i>Muut</i>	10 % – 33 %

Omaisuuserien luovutuksesta saatavat voitot ja tappiot määritetään vertaamalla luovutustuloa, josta on vähennetty myyntikustannukset, luovutetun omaisuuserän kirjanpitoarvoon. Kyseiset voitot ja tappiot kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan.

Vuokraus

Leasingsopimus on sopimus, jonka mukaan vuokralle antaja antaa leasingvuokraajalle oikeuden käyttää omaisuuserää sovittu ajan maksua tai toistuvia maksusuorituksia vastaan. Leasingsopimukset luokitellaan joko rahoitusleasingsopimuksiksi tai käyttöleasingsopimuksiksi.

Rahoitusleasingsopimukset ovat leasingsopimuksia, joissa olennaiset omistajuuteen liittyvät riskit ja edut on siirretty leasingvuokraajalle. Kun leasingvuokraaja tekee rahoitusleasingsopimuksen, rahoitusleasingilla hankitut omaisuuserät kirjataan varoiksi ja niihin liittyvät rahoitusleasingvelvoitteet veloiksi leasingsopimuksen alkamisajankohtana. Varat ja velat merkitään määrään, joka on yhtä suuri kuin vuokratun hyödykkeen käypä arvo tai vähimmäisvuokrien nykyarvo – sen mukaan, kumpi niistä on alempi –, jotka molemmat määritetään sopimuksen syntymisajankohtana. Vuokra-aikana rahoitusleasingilla hallussa pidettävistä omaisuuseristä tehdään poistot joko omaisuuserien taloudellisena vaikutusaikana tai leasingsopimuksen voimassaoloaikana sen mukaan, kumpi näistä on lyhyempi. Leasingmaksujen vähimmäismäärät on jaettu rahoitusmenoihin (koron osuus) ja jäljellä olevaan velkaan (pääoman osuus). Rahoitusmenot kohdennetaan leasingsopimuksen voimassaoloaikana kullekin kaudelle, jotta jäljellä olevalle tapauksen mukaan lyhyt- tai pitkäaikaisena esitettävälle velalle tulee kullakin kaudella samansuuruinen korkoprosentti. Muuttuvat vuokrat kirjataan sen kauden kuluiksi, jonka aikana ne toteutuvat.

Käyttöleasingsopimukset ovat sellaisia muita leasingsopimuksia kuin rahoitusleasingsopimuksia, joissa omistajuuteen liittyvät riskit ja edut säilyvät olennaisilta osin vuokralle antajalla. Kun leasingvuokraaja tekee käyttöleasingsopimuksen, käyttöleasingin maksut kirjataan kuluiksi tuotto- ja kululaskelmaan.

tasaerinä leasingsopimuksen voimassaoloaikana eikä vuokrattua omaisuuserää tai leasingvelkaa esitetä taseessa.

1.5.3. Muiden kuin rahoitusvarojen arvon alentuminen

Arvon alentuminen tarkoittaa omaisuuserän tulevien taloudellisten hyötyjen tai suorituspotentiaalin menettämistä sen lisäksi, että omaisuuserän tulevien taloudellisten hyötyjen tai suorituspotentiaalin menetys kirjataan järjestelmällisesti tekemällä hankintamenon jaksotuksia tai poistoja (tapauksen mukaan). Omaisuuseristä, joiden taloudellista vaikutusaikaa ei ole rajoitettu, ei tehdä poistoja / hankintamenon jaksotuksia, vaan niiden arvon alentumista testataan vuosittain. Omaisuuserien, joista tehdään hankintamenon jaksotuksia tai poistoja, arvon alentumista testataan aina, kun tilinpäätöspäivänä on nähtävissä, että omaisuuserän arvo on alentunut. Arvon alentumistappioksi kirjataan määrä, jolla omaisuuserän kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo, josta on vähennetty luovutuksesta aiheutuvat menot, tai omaisuuserän käyttöarvo – sen mukaan, kumpi näistä on suurempi.

Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden jäännösarvoa ja taloudellista vaikutusaikaa tarkistetaan vähintään kerran vuodessa ja muutetaan tarvittaessa. Jos aiempina vuosina kirjattujen arvonalennusten perusteet eivät enää päde, arvonalentumistappiot peruutetaan.

1.5.4. Pääomaosuusmenetelmällä arvostetut sijoitukset

Osuudet osakkuusyrityksissä ja yhteisyrityksissä

Sijoitukset, jotka käsitellään kirjanpidossa pääomaosuusmenetelmää soveltaen, kirjataan alun perin hankintamenoon. Myöhemmin tätä kirjanpitoarvoa lisätään tai vähennetään, jotta voidaan tunnistaa myöhempiä rahoitusosuuksia, EU:n osuus sijoittajan ylijäämästä tai alijäämästä, arvon alentumisia ja osinkoja. Alkuperäinen hankintameno ja kaikki muutokset muodostavat sijoituksen kirjanpitoarvon tilinpäätöslaskelmissa tilinpäätöspäivänä. EU:n osuus sijoittajan ylijäämästä tai alijäämästä kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan, ja EU:n osuus sijoittajan pääoman muutoksista kirjataan nettovaroihin sisältyviin rahastoihin. Sijoituksesta saatu voitonjako vähentää omaisuuserän kirjanpitoarvoa.

Jos EU:n osuus kirjanpidossa pääomaosuusmenetelmää käyttäen käsiteltävän sijoituksen tuottamista tappioista on yhtä suuri kuin sen omistusosuus sijoituksesta tai ylittää tämän, EU ei merkitse lisätappioita taseeseensa ("taseeseen merkitsemättömät tappiot"). Kun EU:n osuus on pienentynyt nollan suuruiseksi, lisätappioita otetaan huomioon ja velkaa kirjataan vain siihen määrään asti kuin EU:lla on oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite tai se on suorittanut maksuja osakkuus- tai yhteisyrityksen puolesta.

Jos arvon alentuminen voidaan osoittaa, omaisuuserät kirjataan alempaan kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetään edellä liitetiedossa **1.5.3** kuvatulla tavalla. Jos arvon alentumiselle ei myöhempanä ajankohtana ole enää perustetta, arvonalentumistappio peruutetaan kirjaamalla omaisuuserä arvonalentumistappiosta puhdistettuun kirjanpitoarvoon.

EU ei pyri käyttämään huomattavaa vaikutusvaltaa sellaisissa pääomasijoitusrahastoissa, joissa sillä on vähintään 20 prosentin omistusosuus. Näitä rahastoja pidetään tämän vuoksi rahoitusvälineinä, ja ne on luokiteltu käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavina rahoitusvaroina.

Osakkuusyrityksiä ja yhteisyrityksiä, joiden katsotaan olevan vähämerkityksisiä (ks. liitetieto **1.3**), ei käsitellä kirjanpidossa pääomaosuusmenetelmää soveltaen. EU:n rahoitusosuudet kyseisissä yhteisöissä kirjataan kuluksi asianomaisella tilikaudella.

1.5.5. Rahoitusvarat

Luokittelu alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä

Luokittelussa käytetään kahta kriteeriä:

- Rahoitusvarojen hallintamalli. Tämä edellyttää sen arviointia, miten EU hallinnoi rahoitusvaroja rahavirtojen tuottamiseksi ja tavoitteiden saavuttamiseksi ja miten se arvioi rahoitusvarojen tuottoa.

- Omaisuuserän sopimusperusteiset kassavirtaominaisuudet. Tämä edellyttää sen arviointia, koostuvatko sopimusperusteiset kassavirrat yksinomaan pääomamaksuista ja jäljellä olevan pääoman korkomaksuista. Korko tarkoittaa korvausta rahan aika-arvosta, luottoriskistä ja muista perustyyppiseen luotonantoon liittyvistä riskeistä ja menoista.

Näihin kriteereihin perustuvan arvioinnin perusteella rahoitusvarat voidaan luokitella kolmeen luokkaan: jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvarat, käypään arvoon nettovarojen / oman pääoman kautta arvostettavat rahoitusvarat tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat.

Rahoitusvarat, joiden sopimusperusteiset rahavirrat muodostuvat yksinomaan pääomasta ja koroista, luokitellaan yhteisön hallintomallin mukaan. Jos hallintomallin tarkoituksena on säilyttää rahoitusvaroja sopimusperusteisten rahavirtojen keräämiseksi, rahoitusvarat luokitellaan jaksotettuun hankintamenuon arvostettaviksi. Jos hallintomallin tarkoituksena on säilyttää rahoitusvaroja sekä sopimusperusteisten rahavirtojen keräämiseen että rahoitusvarojen myymiseen, ne luokitellaan käypään arvoon nettovarojen / oman pääoman kautta arvostettaviksi. Jos hallintomalli eroaa näistä kahdesta mallista (esimerkiksi rahoitusvarat pidetään kaupankäyntitarkoituksessa tai niitä säilytetään ja hallinnoidaan käyvän arvon perusteella arvioitavassa salkussa), rahoitusvarat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi.

Rahoitusvarat, joiden sopimusperusteiset rahavirrat eivät muodostu ainoastaan pääomasta ja koroista vaan altistavat riskeille ja volatiliteteille, jotka eivät liity perustyyppiseen lainajärjestelyyn (esimerkiksi osakkeiden hintojen muutokset), luokitellaan hallintomallista riippumatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi.

EU luokittelee rahoitusvarat alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä seuraavasti:

(i) Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvarat

EU luokittelee tähän luokkaan

- käteisvarat ja muut rahavarat
- lainat (mukaan lukien sellaiset määräaikaistalletukset, joiden alkuperäinen erääntymisaika on pidempi kuin kolme kuukautta)
- vaihtoon perustuvat saamiset, lukuun ottamatta takauksopimuksen saamia, jotka luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusvaroiksi.

Nämä rahoitusvarat, jotka eivät kuulu johdannaisiin, täyttävät kaksi ehtoa: EU:n hallintomallissa niitä säilytetään sopimusperusteisten rahavirtojen keräämiseksi. Lisäksi tiettyinä päivinä sopimusperusteiset rahavirrat koskevat ainoastaan pääomaa ja jäljellä olevan pääoman korkoa.

Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvarat sisällytetään lyhytaikaisiin varoihin lukuun ottamatta niitä, joiden maturiteetti on yli 12 kuukautta tilinpäätöspäivästä.

(ii) Käypään arvoon nettovarojen / oman pääoman kautta arvostettavat rahoitusvarat

Näillä rahoitusvaroilla, jotka eivät kuulu johdannaisiin, on sopimusperusteisia rahavirtoja, jotka koskevat ainoastaan pääomaa ja jäljellä olevan pääoman korkoa. Lisäksi hallintomallin tarkoituksena on säilyttää rahoitusvaroja sekä sopimusperusteisten rahavirtojen keräämiseen että rahoitusvarojen myymiseen.

Tähän luokkaan kuuluvat omaisuuserät sisällytetään lyhytaikaisiin varoihin, jos niiden odotetaan toteutuvan 12 kuukauden kuluessa tilinpäätöspäivästä.

EU:lla ei ole tällaisia varoja 31. joulukuuta 2022.

(iii) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

EU luokittelee seuraavat rahoitusvarat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusvaroiksi, koska sopimukseen perustuvat rahavirrat eivät edusta pelkästään pääomaa ja pääoman korkoja:

- johdannaiset
- oman pääoman ehtoiset sijoitukset ja sijoitukset rahamarkkinarahastoihin tai yhdistettyihin salkkurahastoihin
- muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset (esimerkiksi riskipääomatoimet).

Lisäksi EU luokittelee hallussaan olevat velkapaperit käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusvaroiksi, koska velkapaperisalkkuja hallinnoidaan ja arvioidaan salkun käyvän arvon perusteella (esimerkiksi varainhoitoasetuksen 212 artiklan mukainen yhteinen vararahasto).

Tähän luokkaan kuuluvat omaisuuserät sisällytetään lyhytaikaisiin varoihin, jos niiden odotetaan toteutuvan 12 kuukauden kuluessa tilinpäätöspäivästä.

Alkuperäinen kirjaaminen ja arvostaminen

Sellaisten rahoitusvarojen ostot, jotka arvostetaan nettovarojen / oman pääoman kautta ja tulosvaikutteisesti käypään arvoon, kirjataan niiden kaupankäyntipäivänä eli päivänä, jona EU sitoutuu ostamaan omaisuuserän. Muut rahavarat ja lainat kirjataan silloin, kun raha talletetaan rahoituslaitokseen tai siirretään lainanottajille.

Rahoitusvarat arvostetaan alun perin käypään arvoon. Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon lisätään transaktiomenot kaikille rahoitusvaroilta, joita ei kirjata tulosvaikutteisesti käypään arvoon. Rahoitusvaroilta, jotka kirjataan tulosvaikutteisesti käypään arvoon, transaktiomenot kirjataan kuluksi tuotto- ja kululaskelmaan.

Rahoitusvaroihin kuuluvan erän käypä arvo alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä on yleensä transaktiohintaa, paitsi jos transaktio ei ole markkinaehtoinen eli jos se on toteutettu yleishyödyllisessä tarkoituksessa vastikkeetta tai nimellistä vastiketta vastaan. Tässä tapauksessa rahoitusvälineen käyvän arvon ja transaktiohinnan välinen erotus on muu kuin vaihtoon perustuva osa, joka kirjataan kuluksi tulolaskelmaan. Tällöin rahoitusvaroihin kuuluvan erän käypä arvo johdetaan täysin vastaavan välineen senhetkistä markkinatransaktioista. Jos välineelle ei ole toimivia markkinoita, käypä arvo johdetaan arvostusmenetelmällä, jossa käytetään havainnoitavissa olevilta markkinoilta saatavilla olevia tietoja.

Kun myönnetään pitkäaikainen laina, josta ei peritä korkoa tai josta perittävä korko on markkinakorkoa alhaisempi, lainan käypänä arvona voidaan pitää kaikkien tulevien rahavirtojen nykyarvoa, joka saadaan diskonttaamalla tulevat rahavirrat vastaavaan luottoluokkaan kuuluvan vastaavan instrumentin vallitsevalla markkinakorolla.

Elpymis- ja palautumistukivälineestä myönnettyt lainat ja rahoitusapuna myönnettyt lainat arvostetaan alun perin nimellisarvoonsa, ja transaktiohintaa katsotaan lainan käyväksi arvoksi. Näin menetellään, koska

- EU:n lainanannon ”markkinaympäristö” poikkeaa selvästi tavanomaisista pääomamarkkinoista, joilla kaupallisia ja valtioiden velkakirjoja lasketaan liikkeeseen. Koska lainanantajilla on näillä markkinoilla myös vaihtoehtoisia sijoituskohteita, mahdollisuus tehdä niin otetaan huomioon markkinahinnoissa. Tätä vaihtoehtoisten sijoitusten mahdollisuutta ei kuitenkaan sovelleta EU:hun, koska se ei saa sijoittaa rahaa pääomamarkkinoille. Se voi ainoastaan ottaa lainaa markkinoilta lainatakseen sen edelleen. Tämä tarkoittaa sitä, että EU:lla ei ole ottamilleen lainoille vaihtoehtoista lainaus- tai sijoituskohdetta. Tällöin ei ole myöskään vaihtoehtokustannusta eikä vertailuperustaa markkinakorkojen kanssa. EU:n lainaustoiminta muodostaa itse asiassa omat markkinat. Koska vaihtoehtoisia sijoituskohteita ei oteta huomioon, markkinahinta ei vastaa asianmukaisesti EU:n lainatransaktioiden sisältöä. Näin ollen EU:n lainanannon käypää arvoa ei voida määrittää suhteessa kaupallisiin tai valtioiden joukkovelkakirjoihin.
- Koska vertailukelpoisia toimivia markkinoita tai vastaavia transaktioita ei ole, Euroopan unionin olisi käytettävä perittyä korkoa määrittäessään käypiä arvoja lainanannossa.

Myöhempi arvostaminen

Jaksotettuun hankintamenuun arvostettavat rahoitusvarat arvostetaan myöhemmän ajankohtana jaksotettuun hankintamenuun efektiivisen koron menetelmää soveltaen.

Nettovarojen / oman pääoman kautta käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat arvostetaan myöhemmän ajankohtana käypään arvoon. Käyvän arvon muutoksista aiheutuvat voitot ja tappiot kirjataan käyvän arvon rahastoon lukuun ottamatta monetaaristen varojen valuuttakurssien muuntoeroja, jotka kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat arvostetaan myöhemmän ajankohtana käypään arvoon. Käyvän arvon muutoksista aiheutuvat voitot ja tappiot (mukaan lukien

valuuttakurssimuunnoksista ja saaduista koroista johtuvat) kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan kaudella, jolla ne syntyvät.

Myöhempi arvostaminen käypään arvoon

Toimivilla markkinoilla noteerattavien sijoitusten käyvät arvot perustuvat voimassa oleviin ostokursseihin. Jos rahoitusvaroihin kuuluvalla erällä ei ole toimivia markkinoita, arvopaperi on noteeraamaton tai kyseessä on OTC-johdannainen, EU määrittää käyvän arvon arvostusmenetelmien avulla. Näihin menetelmiin kuuluvat muun muassa vertailu toisistaan riippumattomien osapuolten välisiin viimeaikaisiin liiketoimiin ja muihin keskeisiltä osiltaan vastaaviin instrumentteihin, diskontattujen rahavirtojen analysointi, optionhinnoittelumallit sekä muut markkinatoimijoiden yleisesti käyttämät arvostusmenetelmät.

Riskipääomarahastoihin tehdyt sijoitukset, joilla ei ole noteerattua markkinahintaa toimivilla markkinoilla, arvostetaan osuudenomistajille kuuluvien varojen tilinpäätöspäivän nettoarvoon, jonka katsotaan vastaavan niiden käypää arvoa.

Rahoitusvarojen arvon alentuminen

EU kirjaa ja arvostaa arvonalentumistappion sellaisten rahoitusvarojen odotettavissa olevista luottotappioista, jotka arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon ja käypään arvoon nettovarojen / oman pääoman kautta.

Odotettavissa oleva luottotappio on sopimusperusteisten rahavirtojen ja EU:n odotettavissa olevien rahavirtojen välisen erotuksen nykyarvo. Odotettavissa oleva luottotappio perustuu järkevään ja perusteltavissa olevaan informaatioon, joka on saatavilla ilman kohtuuttomia kustannuksia tai ponnisteluja tilinpäätöspäivänä.

Odotettavissa olevat luottotappiot määritetään kolmivaiheisella mallilla, jossa otetaan huomioon todennäköisyyksillä painotetut laiminlyöntitapahtumat rahoitusvaroihin kuuluvan erän elinkaaren aikana ja luottoriskin kehitys rahoitusvaroihin kuuluvan erän alullepanon jälkeen. Lainojen osalta alullepanon ajankohta on peruuttamattoman lainasitoumuksen päivämäärä.

Jos luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi alullepanon jälkeen ("vaihe 1"), arvonalentumistappio on yhtä suuri kuin mahdollisista laiminlyöntitapahtumista odotettavissa olevien luottotappioiden määrä raportointipäivästä alkavan 12 kuukauden jakson aikana ("seuraavilta 12 kuukaudelta odotettavissa olevat luottotappiot"). Jos luottoriski on lisääntynyt merkittävästi alullepanon jälkeen ("vaihe 2") tai jos on objektiivista näyttöä luoton arvonalentumisesta ("vaihe 3"), arvonalentumistappio on yhtä suuri kuin rahoitusvaroihin kuuluvan erän mahdollisista laiminlyöntitapahtumista odotettavissa olevien luottotappioiden määrä sen koko elinkaaren aikana ("koko elinkaaren ajalta odotettavissa olevat luottotappiot") (ks. liitetieto **6.5**).

Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavien rahoitusvarojen kirjanpitoarvoa alennetaan arvonalentumistappion määrällä, joka kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan. Käypään arvoon nettovarojen / oman pääoman kautta arvostettavien rahoitusvarojen osalta tappiota koskeva vähennyserä kirjataan nettovaroihin / omaan pääomaan eikä sitä vähennetä rahoitusvarojen kirjanpitoarvosta taseessa. Jos arvonalentumistappion määrä pienenee jollakin myöhemmällä kaudella, aikaisemmin kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan tulospäätöksi.

(a) Lainat valtioille

EU perustaa lainojen arvonalentumista koskevan arviointinsa EU:n rahoituksen luonteeseen ja EU:n ainutlaatuisen institutionaaliseen asemaan.

Kolmansille maille myönnettyjen lainojen arvonalentumisen osalta EU laskee odotettavissa olevat luottotappiot käyttäen ulkoisia luottokelpoisuutta koskevia tietoja ottaen kuitenkin huomioon etuoikeusasemansa velkojana, mikä vähentää luottoriskiä. Nykyarvoa laskettaessa diskonttokorkona on lainan alkuperäinen efektiivinen korko. Jos lainan korko on vaihtuva, diskonttokorkona käytetään sopimuksen perusteella määräytyvää tarkasteluhetken efektiivistä korkoa.

Jäsenvaltioille myönnettyjen lainojen osalta EU ei ole koskaan kärsinyt arvonalentumistappioita eikä takaisinmaksuja sille ole laiminlyöty. Näiden lainojen osalta EU ottaa niin ikään huomioon etuoikeusasemansa velkojana ja sen lisäksi suhteet jäsenvaltioihinsa. Nämä kaksi tekijää takaavat periaatteessa sen, että jäsenvaltioille myönnettyt lainat saadaan perittyä takaisin kokonaan niiden erääntyessä. Siksi EU katsoo, että jäsenvaltioille myönnettyjen lainojen odotettavissa olevat luottotappiot

ovat hyvin vähäisiä ja ettei tilastollinen lähestymistapa näiden lainojen odotettavissa olevien luottotappioiden laskemiseksi ole tarkoituksenmukainen. Näin ollen tuotto- ja kululaskelmaan ei jäsenvaltioille myönnettyjen lainojen osalta kirjata odotettavissa olevia luottotappioita.

(b) *Saamiset*

EU arvostaa arvonalentumistappiot koko elinkaaren ajalta odotettavissa olevaan luottotappioiden määrään hyödyntäen käytännön apukeinoja (esimerkiksi varausmatriisia).

(c) *Käteisvarat ja muut rahavarat*

EU säilyttää käteisvaroja ja muita rahavaroja käyttötileillä ja enintään kolmen kuukauden määräaikaistalletuksina. Käteisvaroja säilytetään pankeissa, joiden luottoluokitus on erittäin korkea (ks. liitetieto 6.5), joten maksukyvyttömyyden todennäköisyys on hyvin pieni. Kun otetaan huomioon lyhytaikaisuus ja pienet maksukyvyttömyystodennäköisyydet, käteisvarojen ja muiden rahavarojen odotettavissa olevat luottotappiot ovat hyvin vähäisiä. Näin ollen käteisvarojen osalta ei kirjata arvonalentumisesta johtuvaa vähennyserää.

Kirjaaminen pois taseesta

Rahoitusvälineet poistetaan taseesta, kun EU:lla ei enää ole oikeutta saada rahavirtaa sijoituksista tai kun EU on siirtänyt kaikki olennaiset omistajuuteen liittyvät riskit ja edut toiselle osapuolelle. Sellaisten rahoitusvarojen ostot, jotka arvostetaan nettovarojen / oman pääoman kautta ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti, kirjataan niiden kaupankäyntipäivänä.

1.5.6. Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai nettorealisointiarvoon sen mukaan, kumpi näistä arvoista on pienempi. Hankintamenoa määritettäessä käytetään FIFO-menetelmää. Valmiiden tuotteiden ja keskeneräisen tuotannon hankintameno muodostuu raaka-aineista, välittömistä työsuorituksista johtuvista menoista, muista suoraan kohdistettavissa olevista menoista sekä valmistuksen yleismenoista, jotka perustuvat normaaliin toiminta-asteeseen. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty valmiiksi saattamisesta ja myynnistä johtuvat menot. Jos vaihto-omaisuutta säilytetään luovutettavaksi veloitusta tai nimellistä veloitusta vastaan, se arvostetaan hankintamenoon tai jälleenhankintahintaan – sen mukaan, kumpi näistä arvoista on pienempi. Jälleenhankintahinta on hinta, jonka EU maksaisi hankkiessaan omaisuuserän tilinpäätöspäivänä.

1.5.7. Ennakkomaksut

Ennakkomaksun tarkoituksena on tarjota tuensaajalle käteisvaroja. Ennakkomaksu voidaan suorittaa useammassa erässä moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaisesti asianomaisessa sopimuksessa, päätöksessä tai perussäädöksessä kulloinkin määrättyllä ajanjaksolla. Ennakkomaksu joko käytetään tiettyyn tarkoitukseen sopimuksessa määrättyä ajanjaksona tai maksetaan takaisin. Jos tuensaajalle ei aiheudu tukikelpoisia menoja, ennakkomaksu on palautettava EU:lle. Koska ennakkomaksut pysyvät EU:n määräysvallassa ja EU on oikeutettu tukikelvottoman osan palautukseen, määrä esitetään omaisuuseränä.

Ennakkomaksu kirjataan alun perin taseeseen, kun raha siirretään vastaanottajalle. Se arvostetaan annetun vastikkeen määrään. Myöhemmin tilinpäätöspäivinä ennakkomaksut arvostetaan alun perin taseeseen kirjattuun määrään, josta on vähennetty tilikauden aikana aiheutuneet tukikelpoiset menot (mukaan lukien arvioidut määrät tarvittaessa).

Ennakkomaksujen tuottamat korot kirjataan sitä mukaa kuin ne kertyvät ja asianomaisen sopimuksen määräysten mukaisesti. Kertynyt korkotuotto arvioidaan mahdollisimman luotettavien tietojen perusteella vuoden lopussa ja merkitään taseeseen.

Muut jäsenvaltioille suoritettavat ennakot, joilla EU korvaa jäsenvaltioille ennakkomaksut, jotka ne ovat suorittaneet tuensaajille (mukaan lukien yhteistyössä hallinnoitavat rahoitusvälineet), kirjataan varoiksi ja merkitään kirjanpidossa ennakkomaksuiksi. Myöhemmin muut ennakot jäsenvaltioille arvostetaan alun perin taseeseen kirjattuun määrään, josta on vähennetty kohtuullisten ja perusteltavissa olevien oletusten pohjalta muodostettu paras arvio lopullisille tuensaajille aiheutuneista tukikelpoisista menoista.

Rahoitusosuudet EU:n erityisrahastoihin (kuten varainhoitoasetuksen 234 artiklassa on vahvistettu), joita ei ole konsolidoitu Euroopan komissiossa, tai muihin konsolidoinnin ulkopuolisiin yhteisöihin, luokitellaan ennakkomaksuiksi, koska niiden tarkoituksena on tarjota erityisrahastolle käteisvaroja, jotta se voisi rahoittaa tavoitteissaan määriteltyjä erityistoimia. EU:n rahoitusosuudet erityisrahastoihin arvostetaan EU:n rahoitusosuuden alkuperäiseen määrään, josta vähennetään tukikelpoiset menot (ja tarvittaessa myös arvioidut määrät), jotka ovat syntyneet erityisrahastolle raportointikauden aikana ja jotka on kohdennettu EU:n rahoitusosuuteen asianomaisen sopimuksen mukaisesti.

1.5.8. Saamiset vaihtoon perustuvista transaktioista ja kerrytettävissä olevat rahamäärät muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista

EU:n tilinpäätössäännöissä edellytetään, että vaihtoon perustuvat ja muut kuin vaihtoon perustuvat transaktiot esitetään erikseen. Nämä kaksi luokkaa erotetaan toisistaan siten, että termi ”saamiset” on varattu vaihtoon perustuville transaktioille ja muille kuin vaihtoon perustuville transaktioille, kun taas silloin, jos EU saa arvoa toiselta yhteisöltä antamatta sille suoraan vastineeksi suunnilleen samaa arvoa, käytetään termiä ”kerrytettävissä olevat rahamäärät” (esimerkiksi omiin varoihin liittyvät kerrytettävissä olevat rahamäärät jäsenvaltioilta).

Saamiset vaihtoon perustuvista transaktioista ovat jaksotettuun hankintamenoon arvostettuja rahoitusvaroja, lukuun ottamatta eräitä takaussopimusten saamia koskevia määriä, jotka luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusvaroiksi (ks. liitetieto **1.5.5**).

Kerrytettävissä olevat rahamäärät muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista kirjataan niiden hankintapäivän käypään arvoon, josta on vähennetty mahdollinen arvon alentuminen. Kerrytettävissä olevien rahamäärien arvon alentuminen todetaan muiden kuin vaihtoon perustuvien transaktioiden osalta silloin, kun on objektiivista näyttöä siitä, ettei EU pysty perimään kaikkia kerrytettävissä olevia rahamääriä muiden kuin vaihtoon perustuvien transaktioiden alkuperäisten ehtojen mukaisesti. Arvon alentumisena kirjattava määrä on omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kerrytettävissä olevan rahamäärän erotus. Arvon alentumista vastaava määrä kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan. Lisäksi kirjataan aiempaan kokemukseen perustuva yleinen arvonalentuminen sellaisista voimassa olevista perintämääräyksistä, joista ei ole vielä tehty erillistä arvonalentumiskirjausta. Ks. liitetieto **1.5.14**, joka koskee vuoden lopussa kirjattavien tulojäämien käsittelyä. Määrät, jotka esitetään muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista kerrytettävissä olevina rahamäärinä, eivät ole rahoitusvälineitä, koska ne eivät perustu sopimukseen, joka synnyttää rahoitusvelan tai oman pääoman ehtoisen instrumentin. Tästä huolimatta muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista kerrytettävissä olevat rahamäärät esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa tarpeen mukaan yhdessä vaihtoon perustuvista transaktioista syntyvien saamisten kanssa.

1.5.9. Käteisvarat ja muut rahavarat

Käteisvarat ja muut rahavarat ovat jaksotettuun hankintamenoon arvostettuja rahoitusvaroja. Niihin kuuluvat muun muassa käteinen raha, pankeissa olevat vaadittaessa tai lyhyellä määräajalla maksettavat talletukset ja muut lyhytaikaiset erittäin likvidit sijoitukset, joiden alkuperäinen erääntymisaika on enintään kolme kuukautta.

1.5.10. Työsuhde-etuudet

EU tarjoaa työntekijöilleen tiettyjä etuuksia (palkat ja sosiaaliturva). Kirjanpidossa nämä on luokiteltava lyhytaikaisiin työsuhde-etuuksiin ja työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin.

Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet

Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet ovat etuuksia, jotka on määrä maksaa viimeistään 12 kuukauden kuluttua sen raportointikauden päättymisestä, jonka aikana työntekijät tekivät työsuorituksen. Tällaisia etuuksia ovat esimerkiksi palkat, vuosilomat, palkalliset sairauslomat ja muut lyhytaikaiset korvaukset. Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet kirjataan kuluiksi, kun asianomainen työsuoritus tehdään. Velkaa kirjataan siihen määrään asti, joka todennäköisesti maksetaan, jos EU:lla on työntekijän aiemman työsuorituksen seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen maksuvelvoite ja velvoite on arvioitavissa luotettavasti.

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet

EU myöntää työntekijöille tiettyjä työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia, joita ovat muun muassa Euroopan unionin virkamiesten eläkejärjestelmän (PSEO) mukaiset vanhuus-, perhe- ja työkyvyttömyyseläkkeet sekä yhteisen sairausvakuutusjärjestelmän (JSIS) mukainen sairausvakuutus (ks. liitetieto **2.9**). Nämä etuudet myönnetään yhdestä yhteisestä järjestelmästä, joka on jaettu kahteen alajärjestelmään. Etuuksia on kohdeltava samalla tavalla, jotta tilanteesta esitetään tasapuolinen kuva ja jotta esitetty kuva vastaa taloudellista todellisuutta.

- i. Euroopan unionin virkamiesten eläkejärjestelmä (Pension Scheme of European Officials, PSEO): Tästä laskennallisesti rahoitetusta¹⁵ järjestelmästä myönnetty etuudet liittyvät vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeisiin sekä perhe-etuuksiin tai kuolemaan ennen eläkkeelle jäämistä. Etuuksia sovelletaan EU:n toimielimissä, virastoissa ja muissa EU:n elimissä työskenteleviin tai työskennelleisiin työntekijöihin tai menehtyneiden virkamiesten tai eläkkeensaajien perheenjäseniin. Henkilöstö maksaa palkastaan kolmanneksen näiden etuuksien aiheuttamista arvioituista kustannuksista.
- ii. Yhteinen sairausvakuutusjärjestelmä (JSIS): EU tarjoaa tämän järjestelmän mukaisesti sairausvakuutusturvan Euroopan komission, toimielinten, virastojen ja muiden elinten henkilöstölle korvaamalla sairauskulut. Etuudet, jotka myönnetään tästä järjestelmästä muille edunsaajille kuin nykyisille työntekijöille (kuten eläkeläiset ja orvot), luokitellaan ”työsuhteen päättymisen jälkeisiksi etuuksiksi”.

Lisäksi EU tarjoaa työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia EU:n toimielinten jäsenille ja entisille jäsenille erillisten eläkejärjestelmien välityksellä. Nämä esitetään kohdassa ”Muut eläke-etuusjärjestelmät”. Näiden järjestelmien mukaisesti EU tarjoaa eläke-etuuksia komission, Euroopan unionin tuomioistuimen, tilintarkastustuomioistuimen, neuvoston ja Euroopan parlamentin jäsenille sekä Euroopan oikeusasiamiehelle ja tietosuojavaltuutetulle. EU tarjoaa sairausvakuutusturvan EU:n toimielinten jäsenille yhteisen sairausvakuutusjärjestelmän kautta.

Edellä mainitut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet luokitellaan EU:n etuus pohjaisiksi velvoitteiksi. Ne lasketaan tilinpäätöspäivänä arvioimalla työntekijöiden tarkasteltavana olevan kauden ja aikaisempien kausien aikana ansaitsemien tulevien etuuksien määrä, diskonttaamalla kyseinen määrä ja vähentämällä järjestelyn mahdollisten varojen käypä arvo. Etuus pohjaisesta järjestelystä johtuvan velvoitteen arvo lasketaan vuosittain soveltamalla ennakoituun etuus oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää. Velvoitteen nykyarvo määritetään diskonttaamalla järjestelystä maksettavat arvioidut tulevat rahavirrat käyttämällä maksettavien etuuksien kanssa saman valuutan määraisten valtion joukkovelkakirjalainojen korkoja, joiden erääntymisaika vastaa suunnilleen eläkevastuun erääntymisaikaa.

EU:n henkilöstölle myönnettävät työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet sisällytetään yhteen yhteiseen järjestelmään, joka kattaa sekä eläkejärjestelmän (PSEO) että sairausvakuutusjärjestelmän (JSIS). Oikeus JSIS-järjestelmän mukaiseen vakuutusturvaan edellyttää oikeutta PSEO-järjestelmän mukaiseen suojaan. Tämän henkilöstösäännöissä vahvistetun yhden yhteisen järjestelmän mukaan tietyt oikeudet, kuten oikeus siirrettyyn tai vähennettyyn eläkkeeseen PSEO-järjestelmän nojalla, saavutetaan kymmenen vuoden palveluksessaolon jälkeen. Työntekijän tätä seuraavalla palveluksessaoloajalla yhdessä yhteisessä järjestelmässä saavutettavat oikeudet ovat kuitenkin selvästi suuremmat kuin nuo alkuperäiset oikeudet, kuten käy ilmi myöhemmin vuosittain karttuvista eläkeoikeuksista.

Sekä EU:n tilinpäätössäännössä nro 1 että IPSAS-standardien käsitteellisessä viitekehyksessä todetaan, että tilinpäätösraportoinnin laadullisiin ominaisuuksiin kuuluu todenmukaisen kuvan antaminen, mikä edellyttää tilien perustana olevien toimien taloudellisen sisällön kuvaamista. Jotta näin voidaan toimia, aiheutunut rahoituskustannus kerrytetään tasaerinä henkilöstön arvioidun aktiivisen palveluksessaolon aikana. Kyseinen kausi alkaa päivästä, jona työntekijän työsuoritus johtaa ensimmäistä kertaa etuuksiin järjestelmän nojalla (riippumatta siitä, onko etuuksien ehtona työsuorituksen jatkuminen), ja päättyy päivään, jona työntekijän työsuorituksen jatkumisesta ei aiheudu huomattavaa määrää uusia etuuksia järjestelmän nojalla, lukuun ottamatta myöhempiä palkankorotuksia. Tätä menetelmää sovelletaan johdonmukaisesti etuuksiin, jotka myönnetään yhdestä yhteisestä järjestelmästä.

¹⁵ Euroopan unionin virkamiesten eläkejärjestelmä on etuusperusteinen laskennallinen (virtuaalinen) rahasto, jossa henkilöstön suorittamalla maksuilla rahoitetaan heidän tulevat eläkkeensä. Vaikka tosiasiallista sijoitusrahastoa ei olekaan, katsotaan, että määrä, joka sellaiseen olisi kertynyt, on sijoitettu jäsenvaltioiden pitkäaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin ja huomioitu Euroopan unionin tilinpäätökseen kirjatussa eläkevastuussa. Henkilöstösääntöjen 83 artiklan ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 4 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltiot takaavat yhteisesti etuuksien maksamisen (ks. yksityiskohtainen kuvaus järjestelmästä asiakirjassa COM(2018) 829).

Etuuspohjaisen nettovelan uudelleenarvostukset kattavat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot sekä järjestelyn varojen tuotot, ja ne kirjataan välittömästi nettovaroihin.

EU kirjaa nettokorkokulut (tuotot) ja muut etuuspohjaisiin järjestelyihin liittyvät kulut tuotto- ja kululaskelman otsakkeeseen "Henkilöstö- ja eläkekulut".

Jos tarjottuja etuuksia muutetaan tai rajoitetaan, aiempaan työsuoritukseen liittyviin etuuksiin tästä aiheutuva muutos tai rajoituksesta aiheutuva voitto tai tappio kirjataan välittömästi tuotto- ja kululaskelmaan. Velvoitteen täyttämisestä johtuvat voitot ja tappiot kirjataan, kun velvoite täytetään. Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan välittömästi tuotto- ja kululaskelmaan, paitsi jos muutosten edellytyksenä on, että työntekijät pysyvät palveluksessa määrätyn ajan.

1.5.11. Varaukset

Varaus kirjataan silloin, kun EU:lla on aikaisempien tapahtumien seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite kolmansia kohtaan, kun on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää resurssien siirtymistä pois unionista ja kun velvoitteen määrä on arvioitavissa luotettavasti. Tulevia toiminnan tappioita varten ei tehdä varauksia. Kirjattava varaus on paras arvio olemassa olevan velvoitteen täyttämisen edellyttämistä menoista tilinpäätöspäivänä. Jos varaukseen liittyy suuri määrä eriä, velvoite arvioidaan painottamalla mahdolliset tulemat niihin liittyvillä todennäköisyyksillä (ns. odotusarvomenetelmä).

Tappiollisia sopimuksia koskevat varaukset arvostetaan sopimuksen päättämisen arvioitujen kustannusten nykyarvoon tai sopimuksen jatkamisen arvioitujen nettokustannusten nykyarvoon sen mukaan, kumpi niistä on pienempi.

1.5.12. Rahoitusvelat

Rahoitusvelat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusveloiksi, jaksotettuun hankintameno taseessa arvostettaviksi rahoitusveloiksi (lainat) tai takaussopimusveloiksi.

Lainoja ovat lainat luottolaitoksilta ja velkakirjalainat (EU:n joukkovelkakirjat, EU:n talletukset ja EU:n velkasitoumukset). Lainat kirjataan alun perin käypään arvoon, joka on saatu rahamäärä (saadun vastikkeen käypä arvo), josta on vähennetty transaktiomenot. Myöhemmässä vaiheessa ne kirjataan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmää soveltaen. Saadun rahamäärän, josta on vähennetty transaktiomenot, ja lunastusarvon välinen mahdollinen erotus kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan laina-aikana efektiivisen koron menetelmää soveltaen. EU:lle koituneet transaktiomenot, jotka peritään lainansaajalta, ovat vähäisiä ja kirjataan suoraan tuotto- ja kululaskelmaan.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat sisältävät johdannaiset, joiden käypä arvo on negatiivinen. Niitä käsitellään kirjanpidossa kuten tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavia rahoitusvaroja (ks. liitetieto **1.5.5**).

EU kirjaa takaussopimuksen mukaisen velan, kun se solmii sopimuksen, joka edellyttää EU:ta suorittamaan määrättyjä maksuja haltijalle syntyvän tappion korvaamiseksi, kun määrätty velallinen laiminlyö maksun velkainstrumentin alkuperäisten tai muutettujen ehtojen mukaisena eräpäivänä. Jos takaussopimuksessa edellytetään, että EU suorittaa maksuja rahoitusvälineiden hintamuutosten tai muiden takauksen kohteiden muutosten johdosta, takaussopimus kuuluu johdannaisiin eli on käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvelka. Kaikki muut takaussopimukset kirjataan rahoitusvarauksiksi.

Takaussopimuksen mukaiset velat kirjataan alun perin käypään arvoon. Se on preemiosaamisen nettonykyarvo, jos se on markkinaehtoinen. Jos takauspalkkiota ei peritä tai vastike ei ole käypä arvo, käypä arvo määritetään sellaisten takaussopimusten toimivilla markkinoilla noteerattujen hintojen perusteella, jotka vastaavat täysin asianomaista takaussopimusta, jos tällaisia hintoja on saatavilla, tai käyttämällä arvostusmenetelmää. Jos luotettava käypää arvoa ei voida määrittää havainnoimalla toimivia markkinoita suoraan tai muulla arvostusmenetelmällä, takaussopimukseen liittyvä velka arvostetaan alun perin koko voimassaoloajalta odotettavissa olevien luottotappioiden määrään.

Myöhempi arvostaminen riippuu takauksesta johtuvan luottoriskin kehityksestä. Jos luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi ("vaihe 1"), takausvelat arvostetaan 12 kuukaudelta odotettavissa olevien luottotappioiden määrään tai alun perin kirjattuun määrään, josta on tapauksen mukaan vähennetty

kertyneet jaksotukset – sen mukaan, kumpi näistä määristä on suurempi. Jos luottoriski on kasvanut merkittävästi ("vaihe 2"), takausvelat arvostetaan koko elinkaaren ajalta odotettavissa olevien luottotappioiden määrään tai alun perin kirjattuun määrään, josta on tapauksen mukaan vähennetty kertyneet jaksotukset – sen mukaan, kumpi näistä määristä on suurempi (ks. liitetieto **6.5**).

Rahoitusvelat luokitellaan pitkäaikaisiksi veloiksi lukuun ottamatta niitä omaisuuseriä, joiden eräpäivä on alle 12 kuukauden kuluessa tilinpäätöspäivästä. Takaussopimukset luokitellaan lyhytaikaisiksi veloiksi, paitsi jos EU:lla on ehdoton oikeus lykätä velan suorittamista vähintään 12 kuukauden päähän tilinpäätöspäivästä.

EU:n erityisrahastot, joiden katsotaan kuuluvan komission operatiiviseen toimintaan (eli erityisrahastot Madad ja Columbia), kirjataan komission tileihin ja konsolidoidaan EU:n tilinpäätökseen. Näin ollen muiden rahoittajien rahoitusosuudet EU:n erityisrahastoihin täyttävät muista kuin vaihtoon perustuvista ehtoja sisältävistä transaktioista saatavien tulojen edellytykset, ja ne esitetään rahoitusvelkoina siihen asti, kun siirrettyihin rahoitusosuuksiin liittyvät ehdot ovat täyttyneet eli tukikelpoiset menot ovat syntyneet erityisrahastolle. Erityisrahaston tehtävänä on rahoittaa erityishankkeita ja palauttaa jäljellä olevat varat toiminnan päätyttyä. Tilinpäätöspäivänä jäljellä olevat rahoitusosuuksiin liittyvät velat arvostetaan saatujen rahoitusosuuksien määrään, josta vähennetään erityisrahastolle aiheutuneet menot (ja tarvittaessa myös arvioidut määrät). Raportointia varten nettomenot kohdennetaan muiden rahoittajien rahoitusosuuksiin 31. joulukuuta mennessä maksettujen nettorahoitusosuuksien suhteessa. Rahoitusosuuksien kohdentaminen on vain suuntaa antava. Kun erityisrahasto lopetetaan, erityisrahaston hallintoneuvosto päättää jäljellä olevien varojen lopullisesta jakamisesta.

Samoja arvostusperiaatteita sovelletaan EU:n ohjelmiin maksettaviin ulkopuolisiin rahoitusosuuksiin, jos tällaisten rahoitusosuuksien saamisen ehtona on, että varat käytetään rahoitusosuussopimuksissa määrättyllä tavalla tai muuten ne palautetaan maksajalle.

1.5.13. Muut lyhytaikaiset velat

Huomattava osa Euroopan unionin muista lyhytaikaisista veloista on maksamattomia maksupyyntöjä tuensaajilta, joille on myönnetty avustuksia tai muuta EU:n rahoitusta (muut kuin vaihtoon perustuvat transaktiot). Ne kirjataan maksupyyntöissä esitetyn määrän suuruisiksi veloiksi, kun maksupyyntö vastaanotetaan. Rahoituksen hallinnoinnista vastaavat virkamiehet hyväksyvät tarkastuksen jälkeen kyseisten menojen tukikelpoisuuden.

Tavaroiden ja palvelujen ostamisesta johtuvat muut lyhytaikaiset velat kirjataan alkuperäiseen määrään laskun saapuessa, ja vastaavat tukikelpoiset menot kirjataan, kun Euroopan unioni on vastaanottanut ja hyväksynyt tavara- tai palvelutoimituksen.

1.5.14. Siirtovelat ja -saamiset sekä tulo- ja menoennakot

Liiketoimet ja muut tapahtumat kirjataan tilinpäätöstä laadittaessa sille tilikaudelle, jolle ne kuuluvat. Jos EU:n toimittamia tavaroita tai palveluita ei vuoden lopussa ole vielä laskutettu tai jos sopimusvelvoite on olemassa (esimerkiksi perussopimuksen perusteella) vaikka laskua ei vielä ole tehty, tilinpäätökseen merkitään vastaava tulojäämä. Vastaavasti jos vielä toimittamatta olevat tavarat tai palvelut on vuoden loppuun mennessä jo laskutettu, vastaavat tulot merkitään tilinpäätökseen siirtovelaksi ja kirjataan vastaavaa tilikaudella.

Myös menot kirjataan sille tilikaudelle, jolle ne kuuluvat. Tilikauden päättyessä menojäämät kirjataan sen määrän mukaisesti, jonka arvioidaan vastaavan siirtovelvoitetta kyseisellä kaudella. Menojäämät lasketaan komission antamien yksityiskohtaisten käytännön toimintaohjeiden mukaisesti. Kyseisillä ohjeilla pyritään varmistamaan, että tilinpäätös antaa todenmukaisen kuvan esitetyistä taloudellisista ja muista tapahtumista. Vastaavasti jos vielä toimittamatta olevista palveluista tai tavaroista on suoritettu maksu etukäteen, vastaavat menot merkitään tilinpäätökseen siirtosaamisiin menoennakoksi ja kirjataan vastaavaa tilikaudella.

1.6. TUOTTO- JA KULULASKELMA

1.6.1. Tuotot

TUOTOT MUISTA KUIN VAIHTOON PERUSTUVISTA TRANSAKTIOISTA

Suurin osa EU:n tuloista saadaan muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista seuraavasti:

BKTL-varat, alv ja muovipakkausjätteeseen perustuvat omat varat

Tulot kirjataan sillä kaudella, jolla komissio lähettää jäsenvaltioille pyynnön maksaa niiden rahoitusosuudet. Nämä summat arvostetaan "pyydettyyn määrään". Koska alv, BKTL-varat ja muovipakkausjätteeseen perustuvat omat varat perustuvat asianomaista varainhoitovuotta koskeviin arvioihin, niiden määriä voidaan tarkistaa muutosten perusteella siihen saakka, kunnes jäsenvaltiot ilmoittavat lopulliset tiedot. Arvioon tehdyn muutoksen vaikutukset otetaan huomioon määritettäessä sen kauden nettoylijäämää tai -alijäämää, jolla muutos tapahtui.

Perinteiset omat varat

Kerrytettävissä olevat rahamäärät muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista ja niihin liittyvät tuotot kirjataan, kun vastaavat A-kirjanpitoon liittyvät kuukausikatsaukset saadaan jäsenvaltioilta (mukaan lukien kannetut tullimaksut ja sellaiset erääntyneet määrät, joille on vakuus ja joita ei ole riitautettu). Jäsenvaltioiden keräämät varainhoitovuotta koskevat tulot, joita ei ole vielä maksettu komissiolle, arvioidaan tilinpäätöspäivänä ja merkitään taseeseen siirtosaamisiksi. B-kirjanpitoon liittyvät jäsenvaltioiden toimittamat neljännesvuosikatsaukset (mukaan lukien tullimaksut, joita ei ole kannettu ja joilla ei ole vakuutta, sekä vakuudelliset määrät, jotka velallinen on riitauttanut) kirjataan tuotoiksi, joista on vähennetty osuus, jonka jäsenvaltiot saavat pidättää kantokuluina. Lisäksi kirjataan arvonalennus, joka vastaa perimättä jäävien saamisten määrästä tehtyä arviota.

Sakot

Sakoista saatavat tuotot kirjataan silloin, kun komission päätös sakon määräämisestä on hyväksytty ja asiasta on virallisesti ilmoitettu vastapuolelle. Sakkopäätöksen tekemisen jälkeen sakon saaneiden yhteisöjen on kahden kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksiantamisesta

- a) joko hyväksyttävä päätös ja maksettava sakko määräajassa, jolloin EU kirjaa saamisen lopullisesti perityksi, tai
- b) oltava hyväksymättä päätöstä ja nostettava kanne EU:n lainsäädännön mukaisesti.

Sakko on kuitenkin aina maksettava kolmen kuukauden määräajassa, koska kanteella ei ole lykkäävää vaikutusta (SEUT-sopimuksen 278 artikla). Saatu rahamäärä käytetään kerrytettävissä olevan rahamäärän kuittaamiseen. Yritys voi kuitenkin komission tilinpitäjän suostumuksella antaa määrää vastaavan pankkitakauksen. Tällöin sakko pysyy saamisena. Jos rahamäärää tai takausta ei saada ja yrityksen maksukykyä pidetään epävarmana, saamisen arvoa alennetaan kirjanpidossa.

Jos yritys, joka on jo maksanut sakon alustavasti, nostaa päätöksestä kanteen, sakkoa vastaava määrä esitetään ehdollisissa veloissa. Jos taas pidetään mahdollisena, että unionin yleinen tuomioistuin antaa EU:n vastaisen tuomion, kirjataan varaus, joka kattaa kyseisen riskin. Jos alustavan maksun sijaan on saatu vakuus, kerrytettävissä olevaa rahamäärää pienennetään kirjanpidossa.

Komission saamat korot, jotka kertyvät pankkitileiltä, joille saadut maksut talletetaan, kirjataan tuotoiksi, ja ehdollisten velkojen määrää korotetaan vastaavasti.

Vuodesta 2010 komissio on hallinnoinut alustavasti maksettuja sakkoja erillisessä rahastossa (BUFI). Varat sijoitetaan rahoitusvälineisiin.

TUOTOT VAIHTOON PERUSTUVISTA TRANSAKTIOISTA

Tavaroiden ja palvelujen myynnistä saatavat tuotot kirjataan silloin, kun niiden omistajuuteen liittyvät riskit ja edut siirtyvät olennaisilta osin ostajalle. Palvelujen tarjoamista koskevaan liiketoimeen liittyviä tuottoja kirjattaessa otetaan huomioon se, missä vaiheessa liiketoimi on tilinpäätöspäivänä.

Korkotuotot ja kulut

Korkotuotot ja kulut kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan efektiivisen koron menetelmää soveltaen. Tällä menetelmällä lasketaan rahoitusvaroihin tai velkoihin kuuluvan erän jaksotettu hankintameno ja kohdistetaan korkotuotot ja kulut asianomaiselle kaudelle. Efektiivistä korkokantaa laskiessaan EU arvioi rahavirrat ottamalla huomioon rahoitusvälineen kaikki sopimusehdot (kuten mahdollisuuden suorittaa maksu ennen eräpäivää), mutta huomioon ei oteta tulevia luottotappioita. Laskelmaan sisällytetään kaikki sellaiset sopimuspuolten välillä suoritettavat tai saatavat palkkiot ja korkopisteet, jotka ovat kiinteä osa efektiivistä korkoa, transaktiomenot sekä kaikki muut yli- tai alikurssit.

Siitä alkaen, kun rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai samankaltaisten rahoitusvarojen muodostaman ryhmän arvon katsotaan alentuneen ("vaihe 3"), korkotuotto kirjataan käyttämällä sitä korkokantaa, jota on käytetty tulevien rahavirtojen diskonttaamiseen arvonalentumistappiota määritettäessä.

Osinkotuotot

Osinkotuotot ja vastaavien voitonjakojen tuotot kirjataan silloin, kun oikeus maksun saamiseen on syntynyt.

Tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen tuotot ja kulut

Tämä erä kattaa kyseisistä rahoitusvaroista syntyvät käypään arvoon arvostetut voitot (tuotot) ja käypään arvoon arvostetut tappiot (kulut), mukaan lukien ne, jotka ovat peräisin valuuttamuunnoksista. Korollisten rahoitusvarojen osalta tämä sisältää myös korot. Ks. myös liitetieto **3.9**.

Tuotot takaussopimuksista

Takaussopimuksista saadut tuotot (takauspalkkiot) kirjataan siltä ajalta, jona EU on valmis korvaamaan takaussopimuksen mukaiselle takauksen haltijalle mahdollisesti syntyvän luottotappion. Sovelletussa jaksotusaikataulussa otetaan huomioon ajan kuluminen ja vakuuden kattaman vastuun määrä. Takaussopimuksista saataviin tuottoihin sisältyy myös takaussopimukseen liittyvän velan jaksottaminen tapauksissa, joissa takaus on annettu ilman vastiketta tai nimellistä vastiketta vastaan.

1.6.2. Kulut

Muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista aiheutuvat kulut ovat tyypillisiä EU:lle, ja ne muodostavat valtaosan unionin menoista. Ne liittyvät varojen siirtoon tuensaajille, ja ne voidaan jakaa seuraaviin kolmeen ryhmään: i) saamiset, ii) sopimuksen mukaiset siirrot ja harkinnanvaraiset avustukset sekä iii) rahoitusosuudet ja lahjoitukset.

Siirrot kirjataan kuluiksi sille jaksolle, jonka aikana siirron perustana oleva tapahtuma toteutuu, edellyttäen, että siirto tapahtuu säännösten (varainhoitoasetus, henkilöstösäännöt tai muu lainsäädäntö) mukaisesti tai että siirron valtuuttava sopimus on allekirjoitettu. Lisäksi tuensaajan on täytettävä kaikki tukikelpoisuuskriteerit ja veloitteen määrä on voitava arvioida riittävän luotettavasti.

Kun kirjausperusteet täyttävä maksupyyntö vastaanotetaan, tukikelpoinen määrä kirjataan kuluksi. Sellaiset vuoden loppuun mennessä kertyneet tukikelpoiset menot, jotka EU on velkaa tuensaajille mutta joita ei vielä ole kirjattu, arvioidaan ja merkitään taseeseen menojäämiksi.

Tavaroiden ja palvelujen ostamiseen liittyvistä vaihtoon perustuvista transaktioista aiheutuvat menot kirjataan silloin, kun EU vastaanottaa ja hyväksyy kyseiset tavarat ja palvelut. Ne arvostetaan niiden laskun osoittamaan alkuperäiseen määrään. Lisäksi tilinpäätöspäivänä tarjottuun palveluun liittyvät kustannukset sen ajanjakson aikana, jona laskua ei ole vielä saatu eikä hyväksytty, arvioidaan ja kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan.

1.7. EHDOLLISET VARAT JA VELAT

1.7.1. Ehdolliset varat

Ehdollinen omaisuuserä on potentiaalinen omaisuuserä, joka on syntynyt aikaisempien tapahtumien seurauksena ja jonka olemassaolo varmistuu vasta, kun yksi tai useampi epävarma tapahtuma, joka ei ole kokonaan EU:n määräysvallassa, toteutuu tai jää toteutumatta tulevaisuudessa. Ehdollinen omaisuuserä ilmoitetaan tilinpäätöksessä silloin, kun se todennäköisesti tuottaa taloudellista hyötyä tai suorituspotentiaalia.

1.7.2. Ehdolliset velat

Ehdollinen velka on mahdollinen velvoite, joka on syntynyt aikaisempien tapahtumien seurauksena ja jonka olemassaolo varmistuu vasta, kun yksi tai useampi epävarma tapahtuma, joka ei ole kokonaan EU:n määräysvallassa, toteutuu tai jää toteutumatta tulevaisuudessa. Se voi olla myös olemassa oleva velvoite, joka on syntynyt aikaisempien tapahtumien seurauksena mutta jota ei merkitä taseeseen, koska ei ole todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää taloudellista hyötyä tai suorituspotentiaalia ilmentävien resurssien siirtymistä pois rahastosta tai (poikkeuksellisissa tapauksissa) velvoitteen suuruus ei ole määritettävissä riittävän luotettavasti. Ehdolliset velat ilmoitetaan tilinpäätöksessä, paitsi jos on hyvin epätodennäköistä, että taloudellista hyötyä tai suorituspotentiaalia ilmentäviä resursseja siirtyy pois rahastosta.

1.8. RAHAVIRTUALASKELMA

Rahavirtalaskelman sisältämien tietojen perusteella arvioidaan, miten hyvin EU kykenee kerryttämään käteisvaroja ja muita rahavaroja ja millainen näiden varojen tarve on.

Rahavirtalaskelman laadinta perustuu epäsuoraan esittämistapaan. Tämä tarkoittaa sitä, että varainhoitovuoden taloudellista tulosta oikaistaan sellaisten toimien vaikutuksella, joihin ei liity maksutapahtumaa, aikaisempien tai tulevien tilikausien toimintaan kuuluvien maksujen jaksotuksilla sekä investointien rahavirtoihin kuuluvilla tuotto- ja kuluerillä.

Ulkomaanvaluutan määraisten toimien rahavirrat kirjataan EU:n tilinpäätösvaluuttana (euroina). Muuntokurssina käytetään rahavirtalaskelman laatimispäivän euron kurssia.

Rahavirtalaskelmassa esitetään tilikauden rahavirrat jaoteltuina toiminnan, investointien ja rahoitustoimien rahavirtoihin.

Toiminnan rahavirrat sisältävät muusta EU:n toiminnasta kuin investoinneista kertyvät rahavirrat. Rahavirroista suurin osa kuuluu näihin rahavirtoihin.

Investointien rahavirrat sisältävät aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankinnat ja luovutukset sekä sellaiset muihin investointeihin liittyvät hankinnat ja luovutukset, joita ei sisällytetä muihin rahavaroihin. Tuensaajille myönnettyjä lainoja ei ole sisällytetty investointien rahavirtaan, koska ne ovat osa EU:n yleisiä tavoitteita ja siten EU:n päivittäisiä toimia. Tavoitteena on esittää vain EU:n varsinaiset investoinnit.

Rahoitustoiminta on toimintaa, joka johtaa muiden kuin tuensaajille back-to-back-periaatteella tai aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaan (jotka sisältyvät muuhun toimintaan) myönnettyjen lainojen suuruuden ja koostumuksen muutoksiin.

2. TASEEN LIITETIEDOT

VARAT

2.1. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

miljoonaa EUR

<i>Kirjanpitoarvo 31.12.2021, brutto</i>	1 636
<i>Lisäykset</i>	280
<i>Luovutukset</i>	(54)
<i>Omaisuuksiluokkien väliset siirrot</i>	0
<i>Muut muutokset</i>	(12)
Kirjanpitoarvo 31.12.2022, brutto	1 849
<i>Kertyneet poistot 31.12.2021</i>	(867)
<i>Poistot varainhoitovuoden aikana</i>	(135)
<i>Palautuneet poistot</i>	–
<i>Luovutukset</i>	49
<i>Omaisuuksiluokkien väliset siirrot</i>	0
<i>Muut muutokset</i>	3
Kertyneet poistot 31.12.2022	(949)
Kirjanpitoarvo 31.12.2022, netto	900
<i>Kirjanpitoarvo 31.12.2021, netto</i>	769

Suurin osa näistä määristä liittyy tietokoneohjelmistoihin.

2.2. AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

Avaruusresurssien luokka kattaa käyttöomaisuushyödykkeet, jotka liittyvät EU:n kahteen avaruusohjelmaan: maailmanlaajuisiin satelliittinavigointijärjestelmiin eli Galileo ja Euroopan geostationaariseen navigointilisäjärjestelmään (EGNOS) sekä Euroopan maanseurantaohjelmaan (Copernicus). Niiden avaruusjärjestelmien resurssit, jotka eivät vielä ole toiminnassa, sisältyvät otsakkeeseen ”Keskeneräiset hankinnat”. EU:n avaruusohjelmiin liittyviä omaisuuseriä on rakennettu Euroopan avaruusjärjestön (ESA) avustuksella.

Galileo-ohjelmassa joulukuussa 2021 laukaistut kaksi satelliittia ovat olleet toiminnassa maaliskuusta 2022 lähtien. Järjestelmään kuuluu tällä hetkellä 28 satelliittia. Järjestelmän valmistuttua siihen kuuluu 30 satelliittia (mukaan lukien 6 varasatelliittia). Galileo-järjestelmän toimintaan liittyvien käyttöomaisuushyödykkeiden (sekä satelliittien että maa-asemien) arvo kertyneiden poistojen jälkeen oli 3 056 miljoonaa euroa 31. joulukuuta 2022 (3 413 miljoonaa euroa vuonna 2021). Jäljellä olevia keskeneräisiä hankintoja oli 1 812 miljoonaa euroa (1 344 miljoonaa euroa vuonna 2021).

Copernicus-ohjelman osalta Sentinel-1B:ssä olevaan SAR-tutkaan (joka toimittaa tutkatiedot) liittyvän teknisen vian seurauksena ja huolimatta kaikista yrityksistä aktivoida satelliitti uudelleen heinäkuussa 2022 todettiin, että Sentinel-1B ei voinut enää tukea Sentinel-1-hanketta. Sentinel-1B on näin ollen kokonaisuudessaan poistettu taseesta (86 miljoonaa euroa, josta on vähennetty kertyneet poistot). Copernicus-ohjelman toimintaan liittyvien käyttöomaisuushyödykkeiden kokonaisarvo on 634 miljoonaa euroa (937 miljoonaa euroa vuonna 2021), josta on vähennetty kertyneet poistot. Lisäksi keskeneräisiin hankintoihin kirjattiin Copernicus-satelliittien osalta 2 583 miljoonaa euroa (2 115 miljoonaa euroa vuonna 2021).

Avaruusresurssien otsakkeeseen on sisällytetty myös EGNOSin maainfrastruktuuriin liittyviä käyttöomaisuushyödykkeitä 106 miljoonan euron arvosta (130 miljoonaa euroa vuonna 2021). Lisäksi EGNOS-järjestelmän omaisuuseriä kirjattiin keskeneräisiin hankintoihin 292 miljoonaa euroa (189 miljoonaa euroa vuonna 2021).

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

	miljoonaa EUR								
	Maa-alueet ja rakennukset	Avaruus- resurssit	Koneet ja kalusto	Irtaimisto ja ajoneuvot	Tietokone- laitteet	Muut	Rahoitus- leasing- sopimukset	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 31.12.2021, brutto	6 547	7 730	568	281	781	347	2 651	3 890	22 793
Lisäykset	34	7	36	13	107	24	139	1 349	1 710
Luovutukset	(6)	(340)	(32)	(14)	(49)	(10)	(109)	–	(561)
Omaisuuksien väliset siirrot	32	206	0	1	0	6	–	(245)	0
Muut muutokset	(0)	–	–	–	(0)	0	(6)	–	(6)
Kirjanpitoarvo 31.12.2022, brutto	6 608	7 603	572	280	838	367	2 675	4 995	23 937
Kertyneet poistot 31.12.2021	(3 846)	(3 250)	(479)	(208)	(581)	(276)	(1 487)		(10 126)
Poistot varainhoitovuoden aikana	(172)	(811)	(42)	(15)	(96)	(21)	(133)		(1 290)
Palautetut poistot	0	–	–	0	(0)	–	5		6
Luovutukset	2	255	27	14	47	9	62		417
Omaisuuksien väliset siirrot	0	–	0	(0)	(0)	(0)	–		(0)
Muut muutokset	–	–	(0)	(0)	–	0	(22)		(22)
Kertyneet poistot 31.12.2022	(4 016)	(3 807)	(494)	(209)	(630)	(288)	(1 574)		(11 015)
KIRJANPITOARVO 31.12.2022, NETTO	2 592	3 796	78	71	208	79	1 101	4 995	12 922
KIRJANPITOARVO 31.12.2021, NETTO	2 701	4 480	89	73	199	72	1 164	3 890	12 669

2.3. PÄÄOMAOSUUSMENETELMÄLLÄ ARVOSTETUT SIIJOITUKSET

Komission edustaman EU:n osuutta Euroopan investointirahastossa (EIR) käsitellään kirjanpidossa osakkuusyrityksenä pääomaosuusmenetelmää soveltaen. EIR toimii EU:n rahoituslaitoksena. Se on erikoistunut tarjoamaan riskipääomaa ja takauksia pienille ja keskisuurille yrityksille (pk-yritykset). EIR toimii julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuutena, jonka jäseniä ovat Euroopan investointipankki (EIP), EU ja ryhmä rahoituslaitoksia.

EU:n omistusosuus EIR:ssä 31. joulukuuta 2022 oli 30 prosenttia (30 % vuonna 2021) ja ääniosuus 30 prosenttia (30 % vuonna 2021). Seuraavassa taulukossa esitetään, miten EU:n osallistuminen EIR:ään on muuttunut varainhoitovuoden aikana.

	miljoonaa EUR
Euroopan investointirahasto	
Osuus 31.12.2021	1 192
Rahoitusosuudet	–
Saadut osingot	(4)
Osuus nettotuloksesta	24
Osuus nettovaroista	102
Osuus 31.12.2022	1 313

EIR:n taloudellisten tietojen yhteenveto:

	31.12.2022	31.12.2021
	EIR yhteensä	EIR yhteensä
Varat	5 504	5 187
Velat	(1 127)	(1 213)
Tulot	340	781
Menot	(261)	(217)
Ylijäämä/(alijäämä)	79	564

Edellä esitetty taloudellisten tietojen yhteenveto täsmäytetään EIR:ssä olevan omistusosuuden kirjanpitoarvon kanssa seuraavasti:

	31.12.2022	31.12.2021
Osakkuusyrityksen nettovarot	4 377	3 974
Euroopan komission omistusosuus EIR:ssä	30,0 %	30,0 %
Kirjanpitoarvo	1 313	1 192

Komission edustama EU on maksanut merkitsemistään osakkeista EIR:n pääomasta 20 prosenttia 31. joulukuuta 2022. Jäljelle jäävä osuus, jota ei ole vaadittu maksettavaksi, on seuraava:

	EIR:n pääoma yhteensä	EU:n merkitsemä osuus
Osakepääoma yhteensä	7 300	2 190
Maksettu	(1 460)	(438)
Maksamista ei ole pyydetty	5 840	1 752

2.4. RAHOITUSVARAT

			miljoonaa EUR
	Liitetieto	31.12.2022	31.12.2021
Pitkäaikaiset			
Jakotettuun hankintamenoön arvostettavat rahoitusvarat	2.4.1	199 918	160 214
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	2.4.2	26 513	21 660
		226 431	181 874
Lyhytaikaiset			
Jakotettuun hankintamenoön arvostettavat rahoitusvarat	2.4.1	4 437	3 353
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	2.4.2	4 544	3 391
		8 981	6 744
Yhteensä		235 412	188 618

2.4.1. Jakotettuun hankintamenoön arvostettavat rahoitusvarat

			miljoonaa EUR
	Liitetieto	31.12.2022	31.12.2021
Elpymis- ja palautumistukivälineen lainat (NextGenerationEU) ja rahoitusapu	2.4.1.1	204 103	163 392
Muut lainat	2.4.1.2	251	176
Yhteensä		204 354	163 568
<i>Pitkäaikaiset</i>		<i>199 918</i>	<i>160 214</i>
<i>Lyhytaikaiset</i>		<i>4 437</i>	<i>3 353</i>

2.4.1.1. Elpymis- ja palautumistukivälineen lainat (NextGenerationEU) ja rahoitusapu

							miljoonaa EUR
	Elpymis- ja palautumistukiväline (NGEU)	SURE	ERVM	Maksutase-lainat	Makro-talou-dellinen rahoitus- apu	Euratom	Yhteensä
Yhteensä 31.12.2021	17 978	90 567	47 138	201	7 170	338	163 392
Uudet lainat (nimellisarvot)	27 187	8 718	2 200	–	7 535	–	45 639
Takaisinmaksut	–	–	(2 700)	–	(10)	(23)	(2 733)
Kirjanpitoarvon muutokset	176	(155)	(51)	0	(60)	0	(90)
Arvonlennuksen muutokset	–	–	–	–	(2 023)	(82)	(2 105)
Yhteensä 31.12.2022	45 340	99 130	46 587	201	12 613	232	204 103
<i>Pitkäaikaiset</i>	<i>45 156</i>	<i>99 026</i>	<i>42 666</i>	<i>200</i>	<i>12 482</i>	<i>218</i>	<i>199 749</i>
<i>Lyhytaikaiset</i>	<i>184</i>	<i>104</i>	<i>3 921</i>	<i>1</i>	<i>130</i>	<i>14</i>	<i>4 354</i>

Lainojen nimellisarvo 31. joulukuuta 2022 oli 205 301 miljoonaa euroa (162 394 miljoonaa euroa vuonna 2021). Summasta 160 145 miljoonaa euroa koskee rahoitusapuna myönnettäviä lainoja ja 45 156 miljoonaa euroa elpymis- ja palautumistukivälinettä.

Rivi ”Arvonlennuksen muutokset” vastaa odotettavissa olevien luottotappioiden uudelleenarvostusta 31. joulukuuta 2022. Rivi ”Kirjanpitoarvon muutokset” vastaa kertyneiden korkojen ja preemioiden/diskonttojen muutosta (uudet preemiot/diskontot ja jaksotukset).

Rahoitusapuohjelmat toimivat back-to-back-periaatteella. Tämä tarkoittaa, että lainat rahoitetaan vastaavalla lainanotolla samoin ehdoin. Maturiteetit ovat samat ja emissiovoitot/diskontot ja kustannukset peritään lainansaajalta. Eräpäivänä lainansaaja maksaa lainan takaisin komissiolle ja komissio maksaa takaisin ottamansa lainan. Elpymis- ja palautumistukivälineen lainojen ehtojen ja NextGenerationEU-välineen lainojen välillä ei ole back-to-back-suhdetta (ks. tietoja näiden lainojen rahoittamisesta liitetiedossa **2.11.1.1**).

Elpymis- ja palautumistukiväline

Elpymis- ja palautumistukiväline on väliaikainen väline, jolla autetaan jäsenvaltioiden talouksia elpymään koronapandemiasta ja selviytymään paremmin vihreästä ja digitaalisesta siirtymästä. Komissio ottaa EU:n elpymisvälineen (NextGenerationEU) kautta lainoja, joista saatavat varat elpymis- ja palautumistukiväline käyttää jäsenvaltioiden uudistusten ja investointien rahoittamiseen. Uudistusten ja investointien on oltava EU:n painopisteiden mukaisia ja vastattava haasteisiin, jotka on yksilöity talous- ja sosiaalipolitiikan koordinoitua koskevan eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa annetuissa maakohtaisissa suosituksissa. Rahoitus voidaan myöntää joko lainana (tuki, joka maksetaan takaisin) tai avustuksena (tuki, jota ei makseta takaisin, ks. liitetieto **2.5**). Jäsenvaltiot voivat saada rahoitusta enintään määrän, joka vastaa niille varattua lainojen ja avustusten määrää. Saadakseen tukea jäsenvaltioiden on toimitettava kansalliset elpymis- ja palautumissuunnitelmansa Euroopan komissiolle. Kussakin suunnitelmassa esitetään vuoden 2026 loppuun mennessä toteutettavat uudistukset ja investoinnit ja määritellään selvät välitavoitteet ja tavoitteet, jotka Euroopan komissio analysoi ja Eurooppa-neuvosto hyväksyy. Elpymis- ja palautumistukivälineen lainoja voidaan maksaa lainansaajille 31. joulukuuta 2026 asti, kuitenkin vasta sen jälkeen, kun ne ovat saavuttaneet sovitut välitavoitteet.

Joulukuun 31. päivään 2022 mennessä oli tehty 153,9 miljardin euron lainasopimukset. Niistä on jo maksettu 45,2 miljardia euroa.

Eurooppalainen hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäinen tukiväline (SURE)

SURE on eurooppalainen väline, jonka tavoitteena on auttaa pitämään ihmiset työssä ja tukea työpaikkoja, joihin koronaviruspandemia vaikuttaa. Tämän tukivälineen kautta jäsenvaltiot voivat pyytää EU:lta rahoitusapua koronakriisistä johtuviin äkillisesti ja huomattavasti kasvaneisiin kansallisiin julkisiin menoihin. Nämä menot voivat liittyä kansallisiin työajan lyhentämistä koskeviin toimenpiteisiin, jotka voivat koskea myös itsenäisiä ammatinharjoittajia, sekä joihinkin terveyteen liittyviin toimenpiteisiin erityisesti työpaikoilla. Siitä voidaan myöntää rahoitusapua enintään 100 miljardia euroa lainojen muodossa asianomaisille jäsenvaltioille.

Neuvosto oli hyväksynyt ja komissio allekirjoittanut 98,4 miljardin euron rahoitusavun lainasopimukset 31. joulukuuta 2022. Välineen käytettävyys päättyi 31. joulukuuta 2022, eikä maksuja ole suoritamatta.

Euroopan rahoituksenvakautusmekanismi (ERVM)

Euroopan rahoituksenvakautusmekanismista voitiin myöntää jäsenvaltiolle unionin taloudellista apua, jos poikkeukselliset tapahtumat, joihin jäsenvaltio ei voinut vaikuttaa, aiheuttivat kyseiselle jäsenvaltiolle vaikeuksia tai uhkasivat vakavasti aiheuttaa sille suuria vaikeuksia. Taloudellinen apu myönnettiin lainan tai luottojärjestelyn muodossa. Ohjelman voimassaolo on päättynyt, mutta sitä käytetään edelleen erityisiä tehtäviä varten, kuten lainojen maksuajan pidennykseen. Portugali pyysi joulukuussa 2021 maksuajan pidentämistä 2,2 miljardin euron osalta vuonna 2022 erääntyvästä 2,7 miljardin euron lainasta. Komissio lainasi 2,2 miljardia euroa lainojen jatkamiseen. Lainojen maksuaikaa on jatkettu 4,5 vuodella. Jäljelle jääneet 0,5 miljardia euroa maksettiin takaisin.

Maksutaselainat

Tämä on politiikkalähtöinen rahoitusväline, jolla tarjotaan keskipitkän aikavälin rahoitustukea jäsenvaltioille, jotka eivät ole ottaneet euroa käyttöön. Välineestä voidaan myöntää lainoja jäsenvaltioille, joilla on maksutasetta tai pääomatasetta koskevia vaikeuksia tai joita tällaiset vaikeudet vakavasti uhkaavat. Välineestä myönnettävien maksamatta olevien lainojen enimmäismäärä on rajoitettu 50 miljardiin euroon. Tehdyistä lainasopimuksista ei ole enää nostamattomia määriä.

Makrotaloudellinen rahoitusapu

Makrotaloudellinen rahoitusapu on EU:n rahoitusavun muoto, josta myönnetään maksutasetukea kumppanimaille, joilla on maksutasetta koskeva kriisi. Makrotaloudellinen rahoitusapu muodostuu keskipitkän tai pitkän aikavälin lainoista tai avustuksista tai tällaisten lainojen ja avustusten tarkoituksenmukaisesta yhdistelmästä. Yleensä sillä täydennetään Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) tukemien rakennemuutos- ja uudistusohjelmien rahoitusta.

Vuoden 2022 aikana tuensaajille maksettiin 7,5 miljardin euron lisälainat. Näihin sisältyivät Ukrainalle maksetut 7,2 miljardin euron uudet lainat, jotka myönnettiin Ukrainan talouden vakauttamisen tukemiseksi ja maan välittömän selviytymiskyvyn vahvistamiseksi Venäjän provosoimattoman ja perusteettoman sotilaallisen hyökkäyksen jälkeen. Makrotaloudellisen rahoitusavun lainakannan nimellismäärä vuoden lopussa oli 15 miljardia euroa, josta 11,6 miljardia euroa oli myönnetty Ukrainalle.

Makrotaloudellisen rahoitusavun lainoille ja niihin liittyvälle lainanotolle annetut takaukset katetaan ensi kädessä yhteisestä vararahastosta ja sen jälkeen tarvittaessa EU:n talousarviosta. Lisäksi makrotaloudelliseen rahoitusapuun kuuluvassa poikkeuksellisen rahoitusavun ohjelmassa Ukrainalle vuonna 2022 myönnetty yhteensä 6 miljardin euron lainat katetaan myös jäsenvaltioiden antamien takauten järjestelmällä, joka kattaa 61 prosenttia vastuista, ja ensimmäiset 9 prosenttia tappioista katetaan yhteisestä vararahastosta. Näitä takauksia oli vuoden 2022 loppuun mennessä allekirjoitettu 1,6 miljardia euroa ja toiset 1,6 miljardia euroa allekirjoitettiin 31. toukokuuta 2023 mennessä. Jäljellä oleviin takauksiin liittyvät jäsenvaltioiden hallinnolliset menettelyt ovat edelleen kesken, ja ne odotetaan saatavan päätökseen vuoden 2023 aikana.

Arvon alentumisesta johtuva vähennyserä oli 31. joulukuuta 2022 makrotaloudellisen rahoitusavun lainojen osalta 2,3 miljardia euroa (293 miljoonaa euroa vuonna 2021). Summasta 2,2 miljardia euroa liittyy Ukrainalle myönnettyihin lainoihin. Vaikka kaikki Ukrainalta olevat vuonna 2022 erääntyneet saamiset maksettiin ajallaan eikä tilinpäätöksen laatimisaikana ollut maksamatta Ukrainalle myönnettyihin lainoihin liittyviä korkoja, arvon alentuminen heijastaa EU:n Ukrainalle myöntämien lainojen koko voimassaoloajalta odotettavissa olevia luottotappioita, jotka lainoihin liittyvien merkittävien epävarmuustekijöiden vuoksi on arvioitu erityisen varovaisesti.

Jäsenvaltioiden poikkeukselliselle makrotaloudelliselle rahoitusavulle antamat takaukset muodostavat EU:n talousarviolle luottoriskiä vähentävän järjestelyn ja vähentävät näin ollen kyseisiin lainoihin liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot 0,3 miljardiin euroon (kun kaikki Ukrainalle myönnetty makrotaloudellisen rahoitusavun lainat kattavan, arvon alentumisesta johtuvan vähennyserän kokonaismäärä on 2,2 miljardia euroa). Ks. myös liitetieto 6.5.

Tehdyistä makrotaloudellisen rahoitusavun lainasopimuksista oli 31. joulukuuta 2022 käyttämättä 285 miljoonan euron määrä, johon on liitetty ehtoja (625 miljoonaa euroa vuonna 2021).

Euroopan atomienergiayhteisön lainat (Euratom)

Euroopan atomienergiayhteisö (Euratom, jota edustaa komissio) myöntää lainoja sekä jäsenvaltioille että muille maille sekä molempien yhteisöille energia-alan laitoksiin liittyvien hankkeiden rahoittamista varten. Euratomin 31. joulukuuta 2022 jäljellä olevista lainoista 300 miljoonaa euroa (nimellisarvo) liittyy Ergoatomille myönnettyihin Ukrainan takaamiin lainoihin. Näiden lainojen osalta on kirjattu 95 miljoonan euron arvon alentumisesta johtuva vähennyserä.

Komissio oli 31. joulukuuta 2022 mennessä saanut Euratom-lainojen kattamiseksi 327 miljoonan euron takaukset kolmansilta osapuolilta (350 miljoonaa euroa vuonna 2021). Tehdyistä lainasopimuksista ei ole enää nostamattomia määriä.

Lainojen efektiivinen korko (ilmoitetaan korkojen vaihteluvälinä)

	31.12.2022	31.12.2021
<i>Elpymis- ja palautumistukiväline (NextGenerationEU)</i>	0,14 % – 2,54 %	0,11 % – 0,12 %
<i>SURE</i>	(0,48) % – 2,78 %	(0,48) % – 0,77 %
<i>ERVM</i>	(0,03) % – 3,79 %	(0,03) % – 3,79 %
<i>Maksutaselainat</i>	2,95 %	2,95 %
<i>Makrotaloudellinen rahoitusapu</i>	(0,14) % – 3,70 %	(0,14) % – 3,70 %
<i>Euratom</i>	(0,08) % – 1,53 %	(0,08) % – 1,66 %

EU:n talousarviotakuu

EU:n talousarviosta myönnetään takaus komission ottamille lainoille, joilla rahoitetaan elpymis- ja palautumistukivälineestä ja rahoitusapuhjelmista myönnettyt lainat. Jos tulevaisuudessa olisi maksamattomia lainoja, niiden rahoittamiseksi otetut lainat voitaisiin joutua maksamaan takaisin EU:n talousarviosta.

- NextGenerationEU-välinettä varten otetut lainat ja jäsenvaltioille myönnettyihin ERVM- ja maksutaselainoihin liittyvä ottolainaus taataan yksinomaan EU:n talousarviosta.
- SURE-tukivälineeseen liittyvä ottolainaus taataan EU:n talousarviosta, ja jäsenvaltiot ovat lisäksi myöntäneet sitä varten 25 miljardin euron takaukset.
- Makrotaloudellisen rahoitusavun ottolainaus kolmansille maille myönnettäviä lainoja varten katetaan ensi kädessä yhteisestä vararahastosta (ks. liitetieto 2.4.2) ja sen jälkeen EU:n talousarviosta. Poikkeuksena ovat makrotaloudelliseen rahoitusapuun kuuluvat poikkeuksellisen rahoitusavun puitteissa Ukrainalle myönnettyt 6 miljardin euron lainat, jotka katetaan

jäsenvaltioiden antamilla takauksilla (ensimmäiset 9 % tappioista katetaan yhteisestä vararahastosta).

- Euratomiin liittyvä ottolainaus katetaan ensi kädessä kolmansien osapuolten antamilla takauksilla, sen jälkeen yhteisestä vararahastosta (ks. liitetieto **2.4.2**) ja sen jälkeen EU:n talousarviosta.

Ks. lisätietoja liitetiedosta **6.6**.

Yhdistyneen kuningaskunnan EU:sta eroamisesta johtuvat velvoitteet

Erosopimuksen 143 artiklan mukaan Yhdistyneen kuningaskunnan on maksettava unionille osuutensa ehdollisista rahoitusvastuista, jotka liittyvät eropäivänä eli 31. tammikuuta 2020 mennessä hyväksyttyihin tai päätettyihin rahoitusavun lainoihin (ERVM, makrotaloudellinen rahoitusapu, maksutaselaina ja Euratom). Erosopimuksen 143 artiklassa edellytetään, että jos ennen eropäivää hyväksytyn rahoitusapuna myönnetyn lainan takaisinmaksu on laiminlyöty, Yhdistynyt kuningaskunta on velvollinen maksamaan unionille osuutensa maksuista, jotka unioni on suorittanut toimesta, jonka takaisinmaksu on laiminlyöty, paitsi jos tämä voitaisiin kattaa Yhdistyneen kuningaskunnan osuudella yhteisen vararahaston ulkoisten toimien alarahaston takuurahastossa säilytettävistä varoista, jos se on tarkoituksenmukaista (eli makrotaloudellinen rahoitusapu ja Euratom-lainat kolmansissa maissa) – ks. liitetieto **4.1.1**.

Edellä mainittuihin rahoitusapuna myönnettyihin lainoihin liittyvä EU:n jäljellä oleva ehdollinen vastuu oli eropäivänä 53,9 miljardia euroa. Tuon päivän jälkeen suoritettujen takaisinmaksujen jälkeen EU:n takauksen kattamien lainojen arvo 31. joulukuuta 2022 on 52,4 miljardia euroa, joista Yhdistyneen kuningaskunnan osuus on 6,5 miljardia euroa.

2.4.1.2. Muut lainat

Tällaisia lainoja on kolmenlaisia:

- EU:n talousarvioon sisältyvistä ohjelmista (esimerkiksi MEDA-ohjelma Euro-Välimerikumppanuus ja EU:n työllisyys- ja sosiaalialan innovaatio-ohjelma) myönnettyt lainat. Nämä lainat olivat 31. joulukuuta 2022 yhteensä 79 miljoonaa euroa (74 miljoonaa euroa vuonna 2021).
- EU:lle siirretyt lainat: Nämä ovat EIP:n maksamia lainoja, ja niille annettiin takaus ESIR-rahaston ja ulkoisen lainanantovaltuuden puitteissa. Lainojen takaisinmaksu laiminlyötiin. Komissio maksoi takaukseen perustuvat maksuvaatimukset, ja näin ollen sillä on oikeus periä lainat takaisin. Tämän seurauksena nämä lainat on nyt kirjattu EU:n taseeseen. Komissiolla oli 31. joulukuuta 2022 tällaisiin lainoihin liittyviä takaisinperintäoikeuksia yhteensä 1,0 miljardin euron arvosta, mukaan lukien kertyneet korot (855 miljoonaa euroa vuonna 2021). Sen jälkeen kun on otettu huomioon odotettavissa olevat luottotappiot, taseeseen kirjattu arvo on kuitenkin 126 miljoonaa euroa (48 miljoonaa euroa vuonna 2021).
- Yhteensä 46 miljoonan euron määräaikaistalletukset (54 miljoonaa euroa vuonna 2021), joiden maturiteetti on yli kolme kuukautta ja jotka eivät täytä muiden rahavarojen määritelmää.

2.4.2. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

	Liitetieto	miljoonaa EUR	
		31.12.2022	31.12.2021
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat – muut kuin johdannaiset	2.4.2.1	30 073	24 223
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat – johdannaiset	2.4.2.2	984	828
Yhteensä		31 057	25 051
Pitkäaikaiset		26 513	21 660
Lyhytaikaiset		4 544	3 391

2.4.2.1. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat – muut kuin johdannaiset

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat – muut kuin johdannaiset lajeittain

	miljoonaa EUR	
	31.12.2022	31.12.2021
Velkaperit	24 647	19 326
Rahamarkkinarahastot, pörssilistatut rahastot ja sijoitukset yhdistettyihin salkkuihin	2 895	2 513
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	2 532	2 384
Yhteensä	30 073	24 223
Pitkäaikaiset	25 534	20 834
Lyhytaikaiset	4 539	3 390

Velkaperit ovat pääasiassa valtion ja yritysten joukkovelkakirjalainoja. Ne ovat komission (pääasiassa yhteisessä vararahastossa ja BUFI-rahastossa) tai EIP:n EU:n puolesta hallinnoimissa rahastoissa (salkuissa) (pääasiassa Horisontti 2020 ja innovaatorahasto). Salkkujen arvonkehitys arvioidaan käyvän arvon perusteella (markkina-arvo).

Rahamarkkinarahastot ovat sijoitusrahastoja, jotka sijoittavat lyhytaikaisiin velkapapereihin (esimerkiksi EIP:n Unitary-rahamarkkinarahasto). Pörssilistatut rahastot ovat sijoitusrahastoja, joilla käydään kauppaa arvopaperipörssissä. Ne seuraavat indeksejä ja sisältävät osakkeiden, joukkovelkakirjojen, valuuttojen ja futuurisopimusten kaltaisia omaisuuksia. Yhdistettyjen salkkujen sijoitukset ovat Verkkojen Eurooppa -välineen ja Horisontti 2020 -puiteohjelman EU-varoja, jotka on yhdistetty NER300-ohjelmaan kuuluihin jäsenvaltioiden varoihin. Niitä käytetään EIP:n rahoitus- ja investointitoimien takaamiseen.

”Muilla oman pääoman ehtoisilla sijoituksilla” tarkoitetaan pääasiassa EU:n budjettivarojen sijoittamista toteutuskumppanien kautta riskipääomaan tai muuntuyppisiin sijoitusrahastoihin EU:n politiikkatavoitteiden saavuttamiseksi. Tällaisia tavoitteita ovat esimerkiksi toimintaansa aloittelevien pk-yritysten, tutkimuksen ja innovoinnin sekä infrastruktuurin rahoituksen saatavuuden parantaminen sekä EU:ssa että sen ulkopuolella.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat – muut kuin johdannaiset ohjelmittain

	miljoonaa EUR	
	31.12.2022	31.12.2021
Innovaatorahasto	6 476	4 195
BUFI-sijoitukset	2 015	1 257
Selvitystilassa oleva EHTY	1 222	1 382
Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki	188	188
Euroopan ulkosuhdehallinnon paikallisen henkilöstön eläkesuunnitelma	84	69
	9 985	7 091
<i>Talousarviotakuurahastot:</i>		
Yhteinen vararahasto	14 057	11 272
	14 057	11 272
<i>EU:n talousarviosta rahoitetut rahoitusvälineet:</i>		
Horisontti 2020 ja Horisontti Eurooppa	3 766	3 342
Verkkojen Eurooppa -väline	697	762
Pk-yrityksille tarkoitettut EU:n pääomajärjestelyt	512	684
Euroopan Kaakkois-Eurooppa-rahasto (EFSE)	214	213
Vihreän kasvun rahasto	107	146
Energiatohokkuuden rahoitusväline	109	107
Muut	628	606
	6 031	5 861
Yhteensä	30 073	24 223
Pitkäaikaiset	25 534	20 834
Lyhytaikaiset	4 539	3 390

Innovaatorahasto

Innovaatorahasto perustettiin kasviuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta unionissa annetulla direktiivillä (EU) 2018/410. Rahaston tarkoituksena on tukea tuloilla vähähiiliseen teknologiaan ja vähähiilisiin prosesseihin liittyvää innovointia tietyillä talouden aloilla. Innovaatorahasto saa tulot, jotka saadaan 450 miljoonan päästöoikeuden asteittaisesta rahaksi muuntamisesta, sekä NER300-ohjelman 300 miljoonan päästöoikeuden rahaksi muuntamisesta saaduista varoista käyttämättä jääneet määrät (ks. liitetieto **3.8**). EIP hallinnoi varoja, kunnes ne käytetään aiottuun tarkoitukseen, ja sijoittaa ne velkapapereihin.

BUFI-sijoitukset

Komissio on perustanut talousarvion sakkorahaston (BUFI) hallitakseen varoja, jotka se alustavasti saa valituksen kohteena olevista kilpailusakoista. Ennen lainvoimaista tuomioistuimen päätöstä komissio sijoittaa varat vieraan pääoman ehtoihin rahoitusvälineisiin. Vuoden 2022 aikana eräs sakonsaaja maksoi alustavasti 0,9 miljardia euroa, jotka sijoitettiin tähän rahastoon. Tämä on tärkein syy lisäykseen.

Selvitystilassa oleva EHTY

EHTYn perustamissopimuksen voimassaolo päättyi 23. heinäkuuta 2002. Kaikki EHTYn varat siirrettiin Euroopan unionille ja varattiin hiili- ja terästeollisuuteen liittyvien alojen – esimerkiksi lähes hiilivapaaseen terästuotantoon johtavien läpimurtoteknologioiden – tutkimukseen. Komissio sijoittaa varat velkapapereihin, kunnes ne myönnetään tutkimusta varten.

Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki

EU on investoinut Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin (EBRD) pääomaan, josta sillä oli 90 044 osaketta 31. joulukuuta 2022 (90 044 osaketta myös vuonna 2021). Niiden osuus on 3 prosenttia merkitystä osakepääomasta yhteensä. EU on sijoittanut osakepääomaa yhteensä 900 miljoonaa euroa, joista 713:a miljoonaa ei ole pyydetty maksettavaksi. EBRD:n perustamissopimuksen mukaan osakkailla on sopimusperusteisia rajoituksia, joiden mukaan esimerkiksi osakkeet eivät ole siirrettäviä ja omistusosuus voidaan myydä enintään hankintahintaan. EU arvostaa investointinsa EBRD:ssä käypään arvoon. Alkuperäinen hankintahinta katsotaan parhaaksi arvioksi käyvästä hinnasta, erityisesti edellä mainittujen sopimusperusteisten rajoitteiden vuoksi. Vaikka EBRD:n osakkeita ei noteerata pörssissä, sen pääomaa koskevia transaktioita on tehty viime aikoina (pääoman nimellisarvon mukainen liikkeeseenlasku), mikä viittaa siihen, että hankintahinta on tässä tilanteessa paras arvio käyvästä hinnasta.

Yhteinen vararahasto

EU takaa oman pääoman ehtoiset sijoitukset ja lainat, joita toteutuskumppanit tarjoavat valtioille ja yrityksille. Maksulaiminlyönneistä tai muista tappioista johtuvien saamisten maksamiseksi EU:n talousarviossa asetetaan säädösten mukaisesti vähitellen varoja pääomapuskurin eli yhteisen vararahaston muodostamista varten. Yhteinen vararahasto kattaa myös lainat, joita komissio ottaa muille kuin jäsenvaltioille myönnettävien makrotaloudellisen rahoitusavun lainojen ja Euratom-lainojen rahoittamiseksi.

Komissio perusti varainhoitoasetuksen mukaisesti yhteisen vararahaston hallinnoimaan yhdessä yhdistetyssä salkussa kaikkien kolmansille maille myönnettyjen talousarviotakuiden ja rahoitusapulainojen pääomapuskuria, jäljempänä 'rahoituspuskuri'. EU:n talousarviosta yhteiseen vararahastoon osoitettujen varojen lisäksi yhteiseen vararahastoon osoitetaan laiminlyödyistä toimista takaisinperittyjä varoja, rahaston sijoituksista saatavia tuottoja ja EU:n talousarviotakuista saatavia korvauksia. Yhteinen vararahasto voi myös saada vapaaehtoisia maksuja jäsenvaltioilta ja muilta rahoittajilta, jotka tällä tavoin lisäävät käytettävissä olevia EU:n talousarviotakuita.

Saadut rahoitusosuudet kohdennetaan yhteisessä vararahastossa osioihin rahaston rahoittamiseen osallistuvasta ohjelmasta riippuen. Näitä ohjelmia koskevissa säädöksissä vahvistetaan annettuja takauksia varten tarvittava rahoitus. EU:n talousarviossa nämä yksilöllisestihankitut varat yhdistetään yhteiseen vararahastoon omaisuudenhoidon optimoimiseksi.

Joulukuun 31. päivänä 2022 yhteisen vararahaston varat olivat 14,4 miljardia euroa. Summasta 14,1 miljardia euroa oli sijoitettuna luokkaan "Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat – muut kuin johdannaiset" (velkapaperit).

Horisontti 2020 ja Horisontti Eurooppa

Tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman Horisontti 2020:n (2014–2020) perustamisasetuksen mukaisesti on otettu käyttöön uusia rahoitusvälineitä, joilla voidaan parantaa tutkimus- ja innovointitoimintaa (T&I) harjoittavien yhteisöjen rahoituksen saantia. Nämä välineet ovat seuraavat:

- *InnovFin-laina- ja takauspalvelu T&I-toimintaa varten*, jonka puitteissa komissio jakaa taloudellisen riskin, joka liittyy EIP:n toteuttamien uusien rahoitustoimien salkkuun
- *pk-yritysten InnovFin-takausjärjestelmä ja pk-yrityksiä koskevaan aloitteeseen sisältyvä rajoittamattomia takauksia koskeva väline (SIUGI)*, joka muodostuu EIR:n hallinnoimista takausjärjestelyistä, joista tarjotaan takauksia ja vastatakauksia rahoituksen välittäjien uusille lainasalkuille (komissio jakaa SIUGIn puitteissa jäsenvaltioiden, EIR:n ja EIP:n kanssa annettuihin takauksiin liittyvän taloudellisen riskin)
- *EIR:n hallinnoima InnovFin-pääomajärjestely T&I-toimintaa varten*, josta tarjotaan sijoituksia pääomasijoitusrahastoihin
- *Euroopan innovaationeuvoston rahasto*, joka tarjoaa oman pääoman ehtoista rahoitusta innovoinnin ja markkinoille saattamiseen liittyvien toimien vauhdittamiseen. Euroopan innovaationeuvoston rahastoa rahoitetaan Horisontti Eurooppa- ja Horisontti 2020 -ohjelmista. Tähän mennessä investoinnit ovat liittyneet pääasiassa Horisontti 2020 -ohjelmaan.

Verkkujen Eurooppa -väline

Verkkujen Eurooppa -välineen vieraan pääoman ehtoinen rahoitusväline on perustettu asetuksen (EU) N:o 1316/2013 mukaisesti helpottamaan infrastruktuurihankkeiden mahdollisuuksia saada rahoitusta liikenteen, televiestinnän ja energian aloilla. Sitä hallinnoi EIP EU:n kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Se tarjoaa lainarahoituksen riskinjako etuoikeutettujen ja etuoikeusasemaltaan huonompien lainojen ja takauksien muodossa sekä EU:n takaamaa tukea hankejoukkolainoille.

Pk-yrityksille tarkoitetut EU:n pääomajärjestelyt

Nämä ovat EIR:n hallinnoimia oman pääoman ehtoisia rahoitusvälineitä, jotka rahoitetaan COSME-ohjelmasta, CIP- ja MAP-ohjelmista sekä kasvua ja työllisyyttä koskevasta aloitteesta. Niillä tuetaan pk-yritysten perustamista ja käynnistys- (start-up-) ja kasvuvaiheessa olevien pk-yritysten rahoittamista EU:ssa investoimalla sopiviin erikoistuneisiin pääomasijoitusrahastoihin.

Johdannaisiin kuulumattomien rahoitusvarojen käyvän arvon hierarkia käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavissa rahoitusvaroissa

Rahoitusvarojen tyyppi	miljoonaa EUR	
	31.12.2022	31.12.2021
<i>Taso 1: Toimivilla markkinoilla noteeratut hinnat</i>	24 677	19 336
<i>Taso 2: Muut todettavissa olevat tiedot kuin noteeratut hinnat</i>	3 061	2 698
<i>Taso 3: Arvostusmenetelmät, joissa käytetyt tiedot eivät perustu todettavissa olevaan markkinatietoon</i>	2 335	2 190
Yhteensä	30 073	24 223

Varainhoitovuoden aikana ei tehty siirtoja käyvän arvon hierarkian tasojen 1 ja 2 välillä.

Niiden johdannaisiin kuulumattomien rahoitusvarojen täsmäytys, joiden arvo määritettiin arvostusmenetelmillä, joissa käytetyt tiedot eivät perustu todettavissa olevaan markkinatietoon (taso 3)

miljoonaa EUR	
Käypään arvoon perustuvat muutokset	
Alkusaldo 1.1.2022	2 190
<i>Investoinnit tilikaudella</i>	383
<i>Pääoman takaisinmaksut</i>	(143)
<i>Saadut tuotot</i>	(115)
<i>Tilikauden voitot tai tappiot kirjattuna yli- tai alijäämään</i>	19
<i>Siirrot tasolle 3</i>	–
<i>Siirrot tasolta 3</i>	–
<i>Muut</i>	–
Loppusaldo 31.12.2022	2 335

Vuoden 2022 lopussa hallussa olleiden tason 3 varojen, jotka eivät kuuluneet johdannaisiin, nettotappiot olivat 87 miljoonaa euroa (295 miljoonan euron nettovoitot vuonna 2021). Ne sisältyvät rahoitustuottojen kohtaan "Voitot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista ja -veloista – muut kuin johdannaiset" (ks. liitetieto **3.9**) ja rahoituskulujen kohtaan "Tappiot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista ja -veloista – muut kuin johdannaiset" (ks. liitetieto **3.15**).

2.4.2.2. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat – johdannaiset

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat – johdannaiset tyypeittäin

miljoonaa
EUR

Johdannaistyyppi	31.12.2022			31.12.2021		
	Nimellis-arvo	Varojen käypä arvo	Velkojen käypä arvo	Nimellis-arvo	Varojen käypä arvo	Velkojen käypä arvo
<i>Valuuttatermiinisopimus</i>	488	5	–	646	2	–
<i>Pääomasijoitussalkun takaus</i>	4 694	979	(17)	4 148	826	(1)
<i>Valuuttakurssiriskin takuut</i>	87	–	(8)	28	–	(4)
Yhteensä	5 269	984	(25)	4 822	828	(5)
<i>Pitkäaikaiset</i>		979	(9)		826	(5)
<i>Lyhytaikaiset</i>		5	(15)		2	–

Valuuttatermiinisopimus

EU tekee valuuttatermiinisopimuksia suojautuakseen ESIR-takuurahaston hallussa oleviin Yhdysvaltain dollarin määräisiin velkapapereihin liittyvältä valuuttariskiltä. Valuuttatermiinisopimusten mukaisesti EU on velvollinen maksamaan edellä olevassa taulukossa esitetyn sovitun nimellismäärän ulkomaan valuutassa (pay leg) ja sille maksetaan sovittu nimellismäärä euroissa (receive leg) sopimuksen erääntymispäivänä. Nämä johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöspäivänä ja luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusvaroiksi tai veloiksi riippuen siitä, onko niiden käypä arvo positiivinen vai negatiivinen.

Pääomasijoitussalkkujen takaukset

Otsake "Pääomasijoitussalkkujen takaukset" sisältää EU:n rahoituslaitoksille antamat takaukset oman pääomasijoitussalkuille. Nämä takaukset luokitellaan johdannaishoito- ja kirjataan rahoitusvaroihin tai -velkoihin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, koska ne eivät täytä takausvelan määritelmää – ks. liitetieto **1.5.12**. EU:n taloudellinen vastuu mitataan kohteena olevien sijoitusten arvon perusteella.

Kokonaismäärä vastaa pääasiassa EU:n EIP-ryhmälle antamaa ESIR-takausta, ja EIP:n ja EIR:n oman pääoman ehtoisten sijoitusten nostettu määrä on 3,5 miljardia euroa (3,1 miljardia euroa vuonna 2021). Rahaston pääomasijoitussalkun EU-takauksen käypä arvo oli 967 miljoonaa euroa (763 miljoonaa euroa vuonna 2021).

Valuuttakurssiriskitakaus

EU takaa EKRR-takuusta valuuttakurssiriskin takaamalla swap- ja termiinisopimukset, joiden tarkoituksena on suojautua kehittyville markkinoille tehtävien sijoitusten valuuttakurssiriskeiltä. EU kattaa myös rahoituslaitosten pk-yrityksille Ukrainassa Itäisen kumppanuuden pk-yritysten rahoitusväline -ohjelmasta myöntämiin lainoihin liittyvän ulkomaanvaluutan (UAH) devalvoinnin.

Johdannaisiin kuuluvien rahoitusvarojen ja -velkojen käyvän arvon hierarkia

miljoonaa EUR

Johdannaistyyppi	31.12.2022		31.12.2021	
	Varojen käypä arvo	Velkojen käypä arvo	Varojen käypä arvo	Velkojen käypä arvo
<i>Taso 1: Toimivilla markkinoilla noteeratut hinnat</i>	–	–	–	–
<i>Taso 2: Muut todettavissa olevat tiedot kuin noteeratut hinnat</i>	5	(3)	2	(2)
<i>Taso 3: Arvostusmenetelmät, joissa käytetyt tiedot eivät perustu todettavissa olevaan markkinatietoon</i>	979	(21)	826	(2)
Yhteensä	984	(25)	828	(5)

Varainhoitovuoden aikana ei tehty siirtoja tasojen 1 ja 2 välillä. Käyvän arvon tason 3 johdannaiset ovat pääasiassa pääomasijoitussalkkujen takauksia.

Niiden johdannaisiin kuuluvien rahoitusvarojen ja -velkojen täsmäytys, joiden arvo määritettiin arvostusmenetelmillä, joissa käytetyt tiedot eivät perustu todettavissa olevaan markkinatietoon (taso 3)

miljoonaa EUR

Käypään arvoon perustuvat muutokset	
Varojen/(velkojen) alkusaldo 1.1.2022	824
<i>Maksetut takauksiin perustuvat maksuvaatimukset</i>	51
<i>Palautetut takauksiin perustuvat maksuvaatimukset</i>	–
<i>Maksetun takauksen tuotot</i>	(98)
<i>Tilikauden voitot tai tappiot kirjattuna yli- tai alijäämään</i>	181
<i>Siirrot tasolle 3</i>	–
<i>Siirrot tasolta 3</i>	–
<i>Muut</i>	–
Loppusaldo 31.12.2022	958

Vuoden 2022 lopussa tason 3 johdannaisvarojen nettovoitot olivat 181 miljoonaa euroa (777 miljoonaa euroa vuonna 2021). Tämä määrä sisältyy rahoitustuottona kohtaan "Voitot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista ja -veloista – johdannaiset" (ks. liitetieto **3.9**).

2.5. ENNAKKOMAKSUT

		miljoonaa EUR	
Liitetieto		31.12.2022	31.12.2021
Pitkäaikaiset			
Ennakkomaksut	2.5.1	47 179	57 764
Muut ennakot jäsenvaltioille	2.5.2	216	2 901
Rahoitusosuudet erityisrahastoissa		86	126
		47 482	60 792
Lyhytaikaiset			
Ennakkomaksut	2.5.1	46 927	28 427
Muut ennakot jäsenvaltioille	2.5.2	6 087	4 229
		53 014	32 656
Yhteensä		100 496	93 447

Eri ohjelmista suoritettavien ennakkomaksujen on oltava riittävän suuria, jotta tuensaajalla on riittävästi käteisvaroja hankkeen aloittamista ja edistämistä varten. Samalla on kuitenkin suojattava EU:n taloudelliset edut ja otettava huomioon oikeudelliset, operatiiviset ja kustannustehokkuuteen liittyvät rajoitteet.

2.5.1. Ennakkomaksut

miljoonaa EUR						
	Bruttomäärä	Kuitattu kuluja vastaan	Nettomäärä 31.12.2022	Bruttomäärä	Kuitattu kuluja vastaan	Nettomäärä 31.12.2021
Hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa						
Maaseuturahasto ja muut maaseudun kehittämisen välineet	3 051	(527)	2 525	3 172	(208)	2 965
EAKR ja koheesiorahasto	29 812	(4 932)	24 880	23 531	(4 571)	18 960
ESR	11 621	(1 974)	9 647	9 085	(1 823)	7 263
Muut	8 063	(4 498)	3 565	4 836	(2 263)	2 572
	52 548	(11 931)	40 617	40 624	(8 865)	31 760
Suora hallinnointi						
Toteuttaja:						
Komissio	41 722	(13 695)	28 027	46 494	(11 970)	34 525
joista elpymis- ja palautumistukiväline (NextGenerationEU)	28 347	(5 389)	22 958	34 879	(4 065)	30 814
EU:n toimeenpanovirastot	29 566	(17 104)	12 462	23 931	(15 030)	8 901
Erityisrahastot	738	(582)	156	1 140	(847)	293
	72 026	(31 381)	40 645	71 565	(27 847)	43 718
Välillinen hallinnointi						
Toteuttaja:						
Muut EU:n virastot ja elimet	2 892	(1 262)	1 631	1 657	(687)	971
Kolmannet maat	1 797	(1 275)	522	1 874	(1 261)	614
Kansainväliset järjestöt	12 488	(7 491)	4 997	9 545	(5 955)	3 590
Muut yhteisöt	15 208	(9 513)	5 695	12 992	(7 453)	5 539
	32 385	(19 540)	12 845	26 069	(15 356)	10 713
Yhteensä	156 958	(62 852)	94 106	138 258	(52 068)	86 191
Pitkäaikaiset	47 179	–	47 179	57 764	–	57 764
Lyhytaikaiset	109 778	(62 852)	46 927	80 494	(52 068)	28 427

Ennakkomaksut ovat maksettua rahaa, joten ne ovat toteutuneita maksumäärärahoja. Kuten liitetiedossa **1.5.7** todetaan, kyse on ennakoista, joita ei ole vielä kirjattu kuluiksi. Vaikka ennakkomaksut vähentävät

maksattamatta olevia sitoumuksia (ks. liitetieto **5.1**), ne ovat menoja, joita ei ole vielä hyväksytty eikä kirjattu tuotto- ja kululaskelmaan.

Yhteistyöhön perustuvassa hallinnoinnissa suurin osa ennakkomaksuista liittyy ohjelmakauteen 2014–2020. Koheesioalalla on suoritettu uusia ennakkomaksuja, jotka liittyvät pääasiassa REACT EU -välineeseen (3,5 miljardia euroa) ja ohjelmakauteen 2021–2027 (5,4 miljardia euroa).

Kaudella 2014–2020 alkuvaiheessa maksettavat ensimmäiset ennakkomaksut, jotka voidaan kuitata (eli kirjata tuotto- ja kululaskelmaan) vasta vähän ennen ohjelmakauden päättymistä, esitetään pitkäaikaisina ennakkomaksuina. Lähestyttäessä edellisen monivuotisen rahoituskehityksen täytäntöönpanokauden päättymistä ja kun lisää määriä erääntyy 12 kuukauden kuluessa, nämä alkuvaiheessa maksettavat ensimmäiset ennakkomaksut siirretään asteittain lyhytaikaisiin ennakkomaksuihin. Niiden kuittaaminen on myös aloitettu. Tämä tilanne on tärkein syy pitkäaikaisten ennakkomaksujen vähenemiseen ja merkittävä tekijä lyhytaikaisen määrän kasvussa.

Suorassa hallinnoinnissa suurimmat ennakkomaksumäärät liittyvät vuonna 2021 käyttöön otetusta elpymis- ja palautumistukivälineestä myönnettävään tukeen, jota ei makseta takaisin. Kyseisten ennakkomaksujen nettomäärä oli vuoden lopussa 23 miljardia euroa (30,8 miljardia euroa vuonna 2021). Nämä ennakkomaksut ovat vähentyneet, kun määriä on kuitattu jäsenvaltioiden saavutettua välitavoitteita vuoden 2022 aikana. Muut merkittävät määrät, joita on yhteensä 13 miljardia euroa (8,5 miljardia euroa vuonna 2021), liittyvät tutkimuksen alaan (pääasiassa Horisontti 2020- ja Horisontti Eurooppa -ohjelmiin, jotka ovat EU:n toimeenpanovirastojen ja komission toteuttamia). Uuden monivuotisen rahoituskehityksen saadessa vauhtia avustuksia on myönnetty enemmän, minkä vuoksi myös ennakkomaksuja on maksettu enemmän.

Välillisessä hallinnoinnissa ennakkomaksut liittyvät pääasiassa sisäisiä politiikkoja koskeviin ohjelmiin, kuten Galileo- ja EGNOS-ohjelmiin (avaruusohjelmat), mutta myös Globaali Eurooppa -ohjelmaan kuuluviin välineisiin (mukaan lukien naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineet). Tämän otsakkeen ennakkomaksujen merkittävin lisäys, 1,1 miljardia euroa, liittyy naapuruus-, kehitys- ja yhteistyövälineeseen ja sen edeltäjiin. Samoin kuin suorassa hallinnoinnissa ennakkomaksujen lisääntyminen liittyy tässäkin tapauksessa pääasiassa uusiin maksuihin, joita suoritetaan ohjelmakauden 2021–2027 saadessa vauhtia.

Ennakkomaksujen osalta saadut vakuudet

Tämä erä sisältää vakuudet, joita komissio edellyttää joissakin tapauksissa tuensaajilta, jotka eivät ole jäsenvaltioita, maksaessaan näille ennakkomaksuja. Tällaisista vakuuksista ilmoitetaan kaksi arvoa, jotka ovat nimellisarvo ja käypä arvo. Kun kyse on nimellisarvosta, kirjauksen synnyttävä tapahtuma liittyy vakuuden olemassaoloon. Kun kyse on käyvästä arvosta, kirjauksen synnyttävä tapahtuma on takausta vastaan suoritettu ennakkomaksu, josta vähennetään myöhemmät kuittaukset. Komissiolle ennakkomaksujen kattamiseksi annettujen vakuuksien nimellisarvo 31. joulukuuta 2022 oli 518 miljoonaa euroa (433 miljoonaa euroa vuonna 2021). Vakuuksien käypä arvo oli 464 miljoonaa euroa (383 miljoonaa euroa vuonna 2021).

Tietyt seitsemännen tutkimuksen ja teknologian kehittämisen puiteohjelman (FP7) ja Horisontti 2020- ja Horisontti Eurooppa -ohjelmien mukaisesti suoritettavat ennakkomaksut katetaan käytännössä keskinäisestä vakuutusjärjestelmästä, joka tunnettiin aiemmin osallistujien takuurahastona. Keskinäinen vakuutusjärjestelmä on monenkeskinen väline, jolla pyritään kattamaan riskit, jotka liittyvät siihen, että tuensaajat eivät suorita maksujaan näihin ohjelmiin kuuluvien epäsuorien toimien toteuttamisen aikana. Kaikki epäsuoriin toimiin osallistuvat, jotka saavat EU:lta avustuksen, maksavat 5 prosenttia EU:n rahoitusosuuden enimmäismäärästä keskinäisen vakuutusjärjestelmän pääomaan. Komissio sijoittaa pääoman rahoitusmarkkinoille korkotuottojen saamiseksi. Korkoja voidaan käyttää sellaisten velkojen kattamiseen, joiden maksamisen unionille osallistujat on laiminlyönyt. Epäsuoran toimen päättyessä osallistujien suorittamat maksut maksetaan niille takaisin. EU (komission edustamana) on keskinäisen vakuutusjärjestelmän toimeenpaneva elin, mutta osallistujat omistavat rahaston. Keskinäinen vakuutusjärjestelmä on näin ollen erillinen yhteisö, jota ei ole konsolidoitu tähän EU:n tilinpäätökseen.

Keskinäisestä vakuutusjärjestelmästä katettavien ennakkomaksujen kokonaismäärä oli 2,7 miljardia euroa 31. joulukuuta 2022 (2,4 miljardia euroa vuonna 2021). Keskinäisen vakuutusjärjestelmän kokonaisvarat, komission hallinnoimat rahoitusvarat mukaan lukien, olivat 2,6 miljardia euroa (2,5 miljardia euroa vuonna 2021).

2.5.2. Muut ennakot jäsenvaltioille

	miljoonaa EUR	
	31.12.2022	31.12.2021
<i>Yhteistyössä hallinnoitaviin rahoitusvälineisiin liittyvät ennakot jäsenvaltioille</i>	3 390	3 647
<i>Tukiohjelmat</i>	2 914	3 483
Yhteensä	6 303	7 130
<i>Pitkäaikaiset</i>	216	2 901
<i>Lyhytaikaiset</i>	6 087	4 229

Yhteistyössä hallinnoitaviin rahoitusvälineisiin liittyvät ennakot jäsenvaltioille

Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (ERI-rahastot) puitteissa jäsenvaltioille voidaan suorittaa EU:n talousarviosta ennakkomaksuja, joilla tuetaan niiden osallistumista rahoitusvälineisiin (lainoihin, takauksiin tai oman pääoman ehtoihin sijoituksiin). Näiden rahoitusvälineiden perustaminen ja hallinnointi ei ole komission vaan jäsenvaltioiden vastuulla. Näistä rahoitusvälineistä vuoden lopussa käyttämättä olevat rahamäärät ovat kuitenkin EU:n omaisuutta (kuten kaikki ennakkomaksut), ja niitä käsitellään EU:n taseessa omaisuuserinä.

Vuosien 2014–2020 koheesiopolitiikan osalta maksetuista 17 181 miljoonasta eurosta oli 31. joulukuuta 2022 käyttämättä arvion mukaan 3 303 miljoonaa euroa. Kokonaismäärään sisältyy jäsenvaltioiden rahoitusosuus pk-yrityksiä koskevassa aloitteessa. Se on rahoitusväline, jolla pyritään kannustamaan pankkisektoria myöntämään enemmän lainoja pk-yrityksille (1 449 miljoonaa euroa on maksettu lukuun ottamatta määriä, jotka ovat edelleen ennakkomaksuissa, ja arviolta 292 miljoonaa euroa on käyttämättä).

Maaseudun kehittämiseen myönnettyistä varoista oli vuoden lopussa käyttämättä 86 miljoonaa euroa.

Tukiohjelmat

Vastaavasti palautetut määrät, jotka vastaavat jäsenvaltioiden maksamia useisiin tukiohjelmiin (valtiontuki, maataloustukirahaston markkinatoimet ja maaseuturahaston investointitoimet) liittyviä ennakkomaksuja, joita ei ollut käytetty vuoden loppuun mennessä, kirjataan omaisuuseriksi (ennakoiksi) EU:n taseeseen. Komissio on arvioinut näiden ennakkomaksujen arvon jäsenvaltioiden toimittamien tietojen perusteella; kyseiset määrät sisältyvät edellä kohtaan "Tukiohjelmat".

Monivuotisen rahoituskehityksen 2014–2020 osalta koheesiopolitiikan varoista oli vuoden lopussa käyttämättä arviolta 1 198 miljoonaa euroa ja maatalouden ja maaseudun kehittämisen alan varoista 1 670 miljoonaa euroa.

2.6. SAAMISET VAIHTOON PERUSTUVISTA TRANSAKTIOISTA JA KERRYTETTÄVISSÄ OLEVAT RAHAMÄÄRÄT MUISTA KUIN VAIHTOON PERUSTUVISTA TRANSAKTIOISTA

	Liitetieto	31.12.2022	31.12.2021
<i>miljoonaa EUR</i>			
Pitkäaikaiset			
Kerrytettävissä olevat rahamäärät muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista	2.6.1	16 339	34 892
Saamiset vaihtoon perustuvista transaktioista	2.6.2	2 532	5 750
		18 870	40 642
Lyhytaikaiset			
Kerrytettävissä olevat rahamäärät muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista	2.6.1	25 832	29 473
Saamiset vaihtoon perustuvista transaktioista	2.6.2	3 497	2 323
		29 329	31 796
Yhteensä		48 199	72 438

2.6.1. Kerrytettävissä olevat rahamäärät muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista

	Liitetieto	31.12.2022	31.12.2021
<i>miljoonaa EUR</i>			
Pitkäaikaiset			
Jäsenvaltiot	2.6.1.1	503	2 497
Yhdistyneen kuningaskunnan erosopimus	2.6.1.2	14 810	30 839
Tulojäämät ja menoennakot	2.6.1.4	1 011	1 556
Muut kerrytettävissä olevat rahamäärät		15	–
		16 339	34 892
Lyhytaikaiset			
Jäsenvaltiot	2.6.1.1	6 036	5 682
Yhdistyneen kuningaskunnan erosopimus	2.6.1.2	9 061	10 913
Kilpailun alalla määrättyt sakot	2.6.1.3	9 420	11 698
Tulojäämät ja menoennakot	2.6.1.4	1 239	1 097
Muut kerrytettävissä olevat rahamäärät		75	83
		25 832	29 473
Yhteensä		42 170	64 365

2.6.1.1. Kerrytettävissä olevat rahamäärät jäsenvaltioilta

	31.12.2022	31.12.2021
<i>miljoonaa EUR</i>		
A-kirjanpitoon kirjatut perinteiset omat varat	4 397	6 137
Erilliseen kirjanpitoon kirjatut perinteiset omat varat	1 356	1 405
Omiin varoihin kuuluvat saamiset	7	15
Arvonlennus	(686)	(875)
Muut	–	–
Omista varoista kerrytettävissä olevat rahamäärät	5 073	6 683
Euroopan maatalouden tukirahasto (maaloustukirahasto)	1 621	1 525
Maaseuturahasto ja muut maaseudun kehittämisen välineet	189	668
Arvonlennus	(591)	(843)
Maataloustukirahastoon ja maaseudun kehittämiseen liittyvät kerrytettävissä olevat rahamäärät	1 219	1 350
Takaisin perittävät ennakkomaksut	13	26
Maksettu ja kerrytettävissä oleva arvonnalisävero	54	45
Muut kerrytettävissä olevat rahamäärät jäsenvaltioilta	180	73
Yhteensä	6 539	8 178
<i>Pitkäaikaiset</i>	<i>503</i>	<i>2 497</i>
<i>Lyhytaikaiset</i>	<i>6 036</i>	<i>5 682</i>

Jäsenvaltioilta olevat pitkäaikaiset saamiset liittyvät pääasiassa täytäntöönpanoa odottaviin, Euroopan maatalouden tukirahastoa (maaloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa (maaseuturahasto) koskeviin sääntöjenmukaisuuspäätöksiin. Näihin päätöksiin liittyvät rahamäärät peritään vuotuisina erinä.

Omista varoista kerrytettävissä olevat rahamäärät

A-kirjanpito tarkoittaa kuukausittaisia selvityksiä, joissa jäsenvaltiot ilmoittavat perinteisiin omiin varoihin liittyvien saamisten määrän. Taulukossa luetellaan A-kirjanpidon määrät, joita ei ole vielä maksettu komissiolle. Jäsenvaltiot kantavat komission puolesta perinteiset omat varat, jotka muodostuvat pääasiassa tullimaksuista.

A-kirjanpitoon merkityt määrät ovat olleet vuoden lopussa 3–4 miljardin euron luokkaa. Vuonna 2021 määrät olivat kuitenkin huomattavasti suurempia, koska niihin sisältyi aliarvostustapauksiin liittyviä perinteisiä omia varoja. Vuoden 2022 kehitystä selittävät pääasiassa näihin tapauksiin liittyvät saadut maksut sekä tuomioistuimen tuomion mukaisesti tehdyt velkojen mukautukset.

Yhdistyneen kuningaskunnan rikkomistapauksessa (2018/2008) tuomioistuin antoi 8. maaliskuuta 2022 tuomion ja vahvisti, että Yhdistynyt kuningaskunta oli rikkonut unionin talousarvion suojelemista koskevia velvoitteitaan. Tapaus mainittiin ensimmäisen kerran OLAFin vuonna 2017 laatimassa kertomuksessa, jossa todettiin, että Yhdistyneessä kuningaskunnassa toimivat maahantuojaat olivat vältäneet suuren määrän tullimaksuja käyttämällä tuonnin yhteydessä tekaistuja laskuja ja virheellisiä tullauseroilmoituksia. OLAFin ja yhteisen tutkimuskeskuksen kehittämien menetelmien ja saatavilla olevien tietojen perusteella komissio arvioi, että rikkominen aiheutti marraskuun 2011 ja lokakuun 2017 välisenä aikana 2,1 miljardin euron tappiot EU:n talousarvioon (nettona, eli bruttomäärä 2,7 miljardia euroa vähennettynä Yhdistyneen kuningaskunnan pidättämällä 20 %:n kantokuluilla). Tuomioistuin tuki tuomiossaan laajalti komission väitettä, mutta pyysi komissiota laskemaan maksettavan määrän uudelleen siten, että komissio ottaa laskennassa huomioon lisätekiäjiä määrittäessään menetettyjen tullimaksujen määrää. Yhdistynyt kuningaskunta maksoi komissiolle alustavan määrän kesäkuussa 2022.

Komissio on arvioinut tuomion ja erityisesti tuomioistuimen huomautukset maksettavien määrien määrittämisestä. Yksityiskohtaisen analyysin jälkeen lopulliseksi pääomamääräksi vahvistettiin 1,6 miljardia euroa (nettomäärä 20 %:n kantokulujen vähentämisen jälkeen). Yhdistynyt kuningaskunta maksoi jäljellä olevan määrän tammikuussa 2023. Näin ollen myös viivästyskorko laskettiin uudelleen. Koron määräksi tuli 1,4 miljardia euroa, jonka Yhdistynyt kuningaskunta maksoi helmikuussa 2023. Molemmat maksut suoritettiin sen jälkeen, kun Yhdistyneen kuningaskunnan osuus oli vähennetty erosopimuksen määräysten mukaisesti (ks. liitetieto **2.6.1.2**).

Näiden maksujen jälkeen komissio päätti rikkomistapauksen 15. helmikuuta 2023.

Samoja parametreja sovellettiin laskettaessa uudelleen arvioituja menetettyjä perinteisiä omia varoja, joiden menetys johtuu 27 jäsenvaltion Kiinasta peräisin olevasta tekstiili- ja jalkineuonnista, jonka arvo on merkittävästi aliarvioitu. Tämän seurauksena kerrytettävissä oleviin määriin tehtiin 0,6 miljardin euron negatiivinen oikaisu 31. joulukuuta 2022. Asiaa selvitetään parhaillaan lisää jäsenvaltioiden kanssa, jotta voidaan määrittää lopulliset maksettavat määrät. Näihin tapauksiin liittyvän viivästyskoron arvioidaan tällä hetkellä olevan 0,6 miljardia euroa.

”Erillinen kirjanpito” tarkoittaa vahvistettuja saamisia, joita ei ole sisällytetty A-kirjanpitoon, koska jäsenvaltiot eivät ole perineet niitä eikä vakuutta ole annettu (tai vakuus on annettu, mutta saaminen on kiistetty). Näistä saamisista tehdään arvonalennus jäsenvaltioiden vuosittain toimittamien tietojen perusteella. Näiden arvonalennusmäärien prosenttiosuus pääomamäärästä on yleensä aina vuoden lopussa saman suuruinen.

Maataloustukirahastoon ja maaseudun kehittämiseen liittyvät kerrytettävissä olevat rahamäärät

Kohtaan on kirjattu pääasiassa jäsenvaltioiden ilmoittamat ja vahvistamat saamiset (tilanne 15. lokakuuta 2022) maataloustukirahaston tuensaajilta 31. joulukuuta 2022. Kerrytettävissä olevat rahamäärät jaksoilta, joka ulottuu edellä tarkoitetun ilmoituksen jättämisestä vuoden 2022 joulukuun 31. päivään, on arvioitu. Komissio tekee lisäksi arvion arvonalennuksesta, joka vastaa sitä osaa edunsaajien velasta, jota ei todennäköisesti saada perittyä takaisin. Arvonalennuksen kirjaaminen ei kuitenkaan merkitse sitä, että komissio luopuisi kyseisten määrien perimisestä. Oikaistuun määrään sisältyy myös 20 prosentin osuus, jonka jäsenvaltiot pidättävät hallintokustannusten kattamista varten.

2.6.1.2. Yhdistyneen kuningaskunnan erosopimus

EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan tekemässä sopimuksessa Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä (viite 2019/C 384 I/01), jäljempänä 'erosopimus', määritetään osapuolten taloudelliset velvoitteet. Näihin velvoitteisiin perustuvat nettosaatavat Yhdistyneeltä kuningaskunnalta olivat 31. joulukuuta 2022 yhteensä 23 871 miljoonaa euroa (41 753 miljoonaa euroa vuonna 2021), joista 9 061 miljoonaa euroa on maksettava tilinpäätöspäivää seuraavien 12 kuukauden aikana (10 913 miljoonaa euroa vuonna 2021).

miljoonaa
EUR

	140 artikla	142 artikla	Muut	31.12.2022	31.12.2021
<i>Yhdistyneen kuningaskunnan velka</i>	17 029	9 587	68	26 683	43 982
<i>Velka Yhdistyneelle kuningaskunnalle</i>	-	-	(2 812)	(2 812)	(2 229)
Yhteensä	17 029	9 587	(2 744)	23 871	41 753
<i>Pitkäaikaiset</i>	8 465	9 298	(2 953)	14 810	30 839
<i>Lyhytaikaiset</i>	8 563	288	209	9 061	10 913

Yhdistyneen kuningaskunnan osuus (139 artikla)

Erosopimuksen 139 artiklan mukaan Yhdistyneen kuningaskunnan osuus on prosenttiosuus, joka vastaa Yhdistyneen kuningaskunnan vuosina 2014–2020 käyttöön asettamien omien varojen osuutta niiden omien varojen määrästä, jotka kaikki jäsenvaltiot ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat asettaneet käyttöön samalla kaudella, mukautettuna määrällä, joka ilmoitetaan jäsenvaltioille ennen 1. helmikuuta 2022. Yhdistyneen kuningaskunnan lopulliseksi osuudeksi on laskettu 12,431681219587700 prosenttia.

Erosopimuksen mukaiset maksut

Osapuolten välisiin velvoitteisiin sovellettava maksumekanismi vahvistetaan 148 artiklassa. Yhteenvedona voidaan todeta, että EU laskuttaa Yhdistyneeltä kuningaskunnalta vuosittain huhti- ja syyskuussa erääntyvät nettomäärät ja Yhdistynyt kuningaskunta maksaa ne kuukausittain. Kunkin vuoden huhtikuussa ilmoitetut määrät on suoritettava neljänä yhtä suurena kuukausittaisena eränä kyseisen vuoden kesäkuusta syyskuuhun. Syyskuussa ilmoitetut määrät on maksettava kahdeksana yhtä suurena kuukausittaisena eränä kyseisen vuoden lokakuusta seuraavan vuoden toukokuuhun. Koska jotkin ilmoitetut määrät perustuvat väistämättä ennusteisiin ja arvioihin, raportointi päivitetään vuosittain toteutuneiden lukujen perusteella.

Vuonna 2022 Yhdistyneelle kuningaskunnalle 136 artiklan ja 140–147 artiklan mukaisesti ilmoitettu kokonaismäärä oli 9 815 miljoonaa euroa (11 930 miljoonaa euroa vuonna 2021), josta 3 418 miljoonaa euroa ilmoitettiin huhtikuussa 2022 ja 6 397 miljoonaa euroa syyskuussa 2022 (vuonna 2021 huhtikuussa ilmoitettiin 3 763 miljoonaa euroa ja syyskuussa 8 166 miljoonaa euroa).

Vuonna 2022 saadut maksut olivat yhteensä 10 921 miljoonaa euroa (6 826 miljoonaa euroa vuonna 2021). Tästä määrästä 5 104 miljoonaa euroa liittyi syyskuun 2021 jäljellä olevaan raportointiin ja maksettiin viitenä yhtä suurena eränä tammi-toukokuussa 2022 (nolla euroa vuonna 2021), 3 418 miljoonaa euroa liittyi huhtikuun 2022 raportointiin ja maksettiin neljänä yhtä suurena kuukausittaisena eränä kesä-syyskuussa 2022 (3 763 miljoonaa euroa vuonna 2021) ja 2 399 miljoonaa euroa liittyi syyskuun 2022 raportointiin ja maksettiin kolmena yhtä suurena eränä loka-joulukuussa (3 062 miljoonaa euroa vuonna 2021).

miljoonaa EUR

	Syyskuun 2021 jäljellä oleva raportti:	Huhtikuun 2022 raportti:	Syyskuun 2022 raportti:	Maksut yhteensä vuonna 2022
	(erääntyneet ja maksetut tammikuusta)	(erääntyneet ja maksetut kesäkuusta syyskuuhun 2022)	(erääntyneet ja maksetut lokakuusta joulukuuhun 2022)	
140 artikla	5 090	4 029	2 437	11 556
142 artikla	18	236	11	265
136 artikla	29	–	7	37
147 artikla	–	6	–	6
	5 138	4 271	2 455	11 864
136 artikla	–	(573)	–	(573)
141 artikla	(34)	(0)	(56)	(90)
143 artikla	–	(163)	–	(163)
144 artikla	–	(73)	–	(73)
145 artikla	–	(37)	–	(37)
146 artikla	–	(7)	–	(7)
	(34)	(853)	(56)	(943)
Yhteensä	5 104	3 418	2 399	10 921

Syyskuun 2022 laskun loppusaldo vuoden lopussa oli 3 998 miljoonaa euroa, ja se maksettiin viitenä yhtä suurena kuukausittaisena eränä tammi-toukokuussa 2023 (5 104 miljoonaa euroa vuonna 2022).

140 artikla – Maksattamatta olevat sitoumukset

Yhdistynyt kuningaskunta on sitoutunut maksamaan EU:lle osuutensa 31. joulukuuta 2020 maksattamatta olevista talousarviositoumuksista (niin sanotut ”brexitin maksamatta olevat sitoumukset”) 140 artiklan vaatimusten mukaisesti mukautettuna. Yhdistyneeltä kuningaskunnalta saamisiksi kirjattu määrä oli 31. joulukuuta 2022 yhteensä 17 029 miljoonaa euroa (28 620 miljoonaa euroa vuonna 2021), joista 8 563 miljoonaa euroa on maksettava vuoden loppua seuraavien 12 kuukauden aikana. Seuraavassa taulukossa esitetään tärkeimmät muutokset 31. joulukuuta 2021 saamisena kirjatun kokonaismäärän ja 31. joulukuuta 2022 saamisena kirjatun kokonaismäärän välillä:

miljoonaa EUR

Yhdistyneen kuningaskunnan velka 31.12.2021	28 620
<i>Ohjelmakauteen 2014–2020 tai edellisiin ohjelmakausiin liittyvät nettomääräiset rahoitusoikaisut (ml. vuoden 2021 vähennysten mukautukset)</i>	(123)
<i>Vuoteen 2020 liittyvät ja vuonna 2022 käyttöön asetetut perinteiset omat varat (ml. vuoden 2021 vähennysten mukautukset)</i>	–
Nettomaksut Yhdistyneeltä kuningaskunnalta vuonna 2022	(11 556)
Arvioitujen toteuttamatta jääneiden mukautus	88
Yhteensä	17 029
<i>Pitkäaikaiset</i>	8 465
<i>Lyhytaikaiset</i>	8 563

Saamisiksi kirjatun kokonaismäärän vuotuinen vähennys oli 11 591 miljoonaa euroa, ja se johtui pääasiassa Yhdistyneeltä kuningaskunnalta vuonna 2022 saaduista maksuista (11 556 miljoonaa euroa).

Ohjelmakauteen 2014–2020 tai edellisiin ohjelmakausiin liittyvien nettomääräisten rahoitusoikaisujen 123,5 miljoonan euron kokonaisvähennys koostuu syyskuussa 2022 laskutetuista määristä, jotka eivät sisällyneet vielä vuoden 2021 tilinpäätökseen (39,1 miljoonaa euroa, joka oli maksettava tammi-toukokuussa 2023), ja määristä, jotka laskutetaan syyskuussa 2023 ja jotka on maksettava lokakuun 2023 ja toukokuun 2024 välisenä aikana (84,4 miljoonaa euroa).

Vuoteen 2020 liittyvien ja vuonna 2022 unionin käyttöön asetettujen perinteisten omien varojen kokonaisvähennys oli nolla euroa, koska jo laskutettuihin määriin ei tehty mukautuksia eikä tiedossa ollut määriä, jotka olisi sisällytettävä vuoden 2023 huhtikuun tai vuoden 2023 syyskuun laskuun.

Määrä, joka on maksettava 12 kuukauden kuluessa tilinpäätöspäivästä (8 563 miljoonaa euroa), koostuu syyskuun 2022 laskun jäljellä olevasta määrästä (4 061 miljoonaa euroa), huhtikuussa 2023 laskutettavasta määrästä (2 647 miljoonaa euroa) sekä syyskuussa 2023 laskutettavasta ja loka-joulukuussa 2023 maksettavasta määrästä (1 855 miljoonaa euroa). Huhtikuussa 2023 laskutettu määrä koostuu 2 515 miljoonasta eurosta, jotka liittyvät Yhdistyneen kuningaskunnan osuuteen maksamatta olevan määrän arvioidusta toteutuksesta vuonna 2023, ja 132 miljoonasta eurosta, jotka liittyvät mukautukseen, joka tehtiin Yhdistyneen kuningaskunnan osuuteen maksamatta olevasta määrästä vuoden 2022 toteutuksen perusteella. Syyskuussa 2023 laskutettava ja loka-joulukuussa 2023 maksettava määrä koostuu 1 887 miljoonasta eurosta, jotka liittyvät Yhdistyneen kuningaskunnan osuuteen maksamatta olevan määrän arvioidusta toteutuksesta vuonna 2023, ja 32 miljoonasta eurosta, jotka liittyvät nettomääräisten rahoitusoikeuksien vähennyksiin.

Arvioitu toteuttamatta jäävä määrä on mukautettu 88 miljoonaan euroon, jotta otettaisiin huomioon vuosina 2021 ja 2022 vapautetut sitoumukset sekä määrät, jotka arvioidaan vapautettavan brexitiin liittyvien maksamatta olevien sitoumusten jäljellä olevasta määrästä vuoden 2022 lopussa.

142 artikla – Unionin vastuut vuoden 2020 lopussa

Yhdistynyt kuningaskunta on sitoutunut maksamaan EU:lle osuutensa unionin vastuista vuoden 2020 lopussa lukuun ottamatta vastuuta, a) joihin liittyvät vastaavat varat ja b) jotka liittyvät talousarvion toimintaan ja omien varojen hallintaan (mukaan lukien määrät, jotka maksamatta olevat sitoumukset jo kattavat, ks. 140 artikla edellä). Tässä pääasiallinen määrä koskee 31. joulukuuta 2020 olemassa olleita EU:n työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin liittyviä velkoja (eläkkeet ja sairausvakuutus).

Vuoden 2020 maksamatta olevat 142 artiklan 6 kohdan mukaiset vastuut

miljoonaa
EUR

	Euroopan unionin virkamiesten eläkejärjestelmä	Yhteinen sairausvakuutus- järjestelmä	31.12.2022	31.12.2021
<i>Vuoden 2020 maksamatta olevat vastuut</i>	<i>67 840</i>	<i>5 168</i>	<i>73 008</i>	<i>114 507</i>
Yhdistyneen kuningaskunnan osuus	8 434	642	9 076	14 235
PSEO-/JSIS-maksut	250	9	259	236
Yhteensä	8 684	651	9 335	14 471
<i>Pitkäaikaiset</i>	<i>8 434</i>	<i>642</i>	<i>9 076</i>	<i>14 235</i>
<i>Lyhytaikaiset</i>	<i>250</i>	<i>9</i>	<i>259</i>	<i>236</i>

Erosopimuksen 142 artiklan 6 kohdassa määrätyn oletusmaksutavan mukaan Yhdistynyt kuningaskunta osallistuu vuosittain unionin talousarviosta edellisenä vuonna kullekin Euroopan unionin virkamiesten eläkejärjestelmän (PSEO) edunsaajalle suoritettaviin nettomaksuihin sekä niihin liittyvään unionin talousarviosta suoritettavaan yhteisen sairausvakuutusjärjestelmän (JSIS) rahoitukseen kunkin edunsaajan tai toissijaisen edunsaajan osalta. Maksut suoritetaan neljänä kuukausittaisena eränä kyseisen vuoden kesäkuusta saman vuoden syyskuuhun.

Yhdistyneen kuningaskunnan osuus unionin talousarviosta vuonna 2022 PSEO-järjestelmän edunsaajille maksetuista nettomaksuista oli 250 miljoonaa euroa ja JSIS-järjestelmään maksetuista nettomaksuista 9 miljoonaa euroa. Nämä määrät ilmoitettiin Yhdistyneelle kuningaskunnalle huhtikuun 2023 laskun yhteydessä (joten ne on maksettava neljänä yhtä suurena kuukausittaisena eränä kesä-syyskuussa 2023).

Lisäksi 31. joulukuuta 2022 maksamatta olleet Yhdistyneen kuningaskunnan 142 artiklan 6 kohdan mukaiset Euroopan unionin virkamiesten eläkejärjestelmään (PSEO) liittyvät vastuut vuodelta 2020 olivat 8 434 miljoonaa euroa ja yhteiseen sairausvakuutusjärjestelmään (JSIS) liittyvät vastuut 642 miljoonaa euroa (13 032 miljoonaa euroa ja 1 203 miljoonaa euroa vuonna 2021). PSEO- ja JSIS-järjestelmiin liittyvien määrien vähentymisen syynä olivat taloudellisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot – ks. lisätietoja liitetiedosta **2.9**. On huomattava, että vaikka taloudellisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot (tappiot) vaikuttavat jäljellä olevien vuoden 2020 velkojen nykyarvoon, joka on laskettu IPSAS 39/EAR 12 -standardin perusteella, ne eivät muuta niiden etuuksien määrää, jotka EU:n on tosiasiallisesti maksettava, eivätkä epäsuorasti 142 artiklan 6 kohdan maksumekanismin mukaisesti erääntyneitä Yhdistyneen kuningaskunnan osuuksia näihin maksuihin.

Yhdistynyt kuningaskunta ei 31. joulukuuta 2022 mennessä ollut käyttänyt ennenaikaisen maksamisen vaihtoehtoa, jonka mukaan maksamatta olevat vuoden 2020 PSEO- ja JSIS-vastuut, jotka perustuvat IPSAS 39 / EAR 12 -standardien mukaisiin vakuutusmatemaattisiin laskelmiin, voidaan maksaa viitenä yhtä suurena eränä 142 artiklan 6 kohdan viimeisessä alakohdassa säädetyn menettelyn mukaisesti.

Vuoden 2020 maksamatta olevat 142 artiklan 5 kohdan mukaiset vastuut

Erosopimuksen 142 artiklan 5 kohdan mukaan Yhdistynyt kuningaskunta osallistuu muita eläke-etuusjärjestelmiä koskevien vastuiden rahoitukseen, sellaisina kuin ne on kirjattu varainhoitovuotta 2020 koskevaan unionin konsolidoituun tilinpäätökseen, suorittamalla kymmenen maksuerää 31. lokakuuta 2021 alkaen (kukin vuotuinen erä maksetaan kahdeksana kuukausittaisena eränä lokakuusta seuraavan vuoden toukokuuhun). Nämä vastuut olivat varainhoitovuotta 2020 koskevassa unionin konsolidoidussa tilinpäätöksessä 2 344 miljardia euroa, joten Yhdistyneen kuningaskunnan osuus 31. joulukuuta 2020 oli 291 miljoonaa euroa. Kun otetaan huomioon Yhdistyneeltä kuningaskunnalta vuoden 2022 loppuun mennessä saadut määrät, jotka olivat yhteensä 40 miljoonaa euroa, Yhdistyneen kuningaskunnan jäljellä oleva osuus muista eläke-etuusjärjestelmistä 31. joulukuuta 2022 pieneni 251 miljoonaan euroon, joista 29 miljoonaa euroa on maksettava vuoden loppua seuraavien 12 kuukauden aikana.

Lisätietoja työsuhde-etuusjärjestelmistä on liitetiedoissa **1.5.10** ja **2.9**.

Muut artikkelat

	31.12.2022	31.12.2021
Yhdistyneen kuningaskunnan velka		
136 artikla	–	557
147 artikla	68	53
	68	610
Velka Yhdistyneelle kuningaskunnalle		
136 artikla	(678)	–
141 artikla	(1 637)	(1 818)
143 artikla	(313)	(163)
144 artikla	(54)	(73)
145 artikla	(111)	(148)
146 artikla	(20)	(27)
	(2 812)	(2 229)
Yhteensä	(2 744)	(1 618)
<i>Pitkäaikaiset</i>	<i>(2 953)</i>	<i>(711)</i>
<i>Lyhytaikaiset</i>	<i>209</i>	<i>(908)</i>

136 artikla – Omiin varoihin sovellettavat säännökset

Erosopimuksen 136 artiklassa vahvistetaan omiin varoihin 31. joulukuuta 2020 jälkeen sovellettavat säännökset. Yhdistyneellä kuningaskunnalla on tapauksen mukaan oikeus osuuteensa tai velvollisuus maksaa osuutensa silloin, kun varainhoitovuosiin vuoteen 2020 asti liittyvät omat varat asetetaan saataville tai niitä oikaistaan tai niihin tehdään mukautuksia 31. joulukuuta 2020 jälkeen. Näin ollen Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevat myös arvonnalisäveroon ja BKTL:ään perustuvien omien varojen mukautukset, jotka liittyvät varainhoitovuosiin vuoteen 2020 asti. Tällaisia arvonnalisäveroon ja BKTL:ään liittyviä mukautuksia tehdään kuitenkin vain, jos niistä päätetään viimeistään 31. joulukuuta 2028. Lisäksi otetaan huomioon Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävien, vuosia 2018–2019 koskevien korjausten päivitykset.

Lisäksi Yhdistyneen kuningaskunnan on maksettava 28. helmikuuta 2021 jälkeen keräämänsä perinteiset omat varat, jotka liittyvät vuoteen 2020 tai sitä aiempiin vuosiin. Niiden osuus käyttöön asetetusta kokonaismäärästä vähennetään sitten tästä määrästä. Perinteisiä omia varoja koskeva erillinen kirjanpito puretaan kokonaisuudessaan viimeistään 31. joulukuuta 2025.

Yhdistynyt kuningaskunta maksoi tammikuun ja helmikuun 2023 välisenä aikana maksamattoman velan, joka oli peräisin tapauksesta, jossa Yhdistyneessä kuningaskunnassa toimivat maahantuojaat olivat kiertäneet tulleja ja jättäneet maksamatta suuren määrän tullimaksuja käyttämällä tuonnin yhteydessä tekaistuja laskuja ja virheellisiä tullausarvoilmoituksia. Pääoma oli yhteensä 1,6 miljardia euroa ja siihen liittyvä viivästyskorko yhteensä 1,4 miljardia euroa (ks. liitetieto **2.6.1.1**). Erosopimuksen 139 artiklassa

määritelty Yhdistyneen kuningaskunnan osuus oli 370 miljoonaa euroa, ja se kuitattiin Yhdistyneeltä kuningaskunnalta vuonna 2023 saaduilla maksuilla.

EU:n Yhdistyneelle kuningaskunnalle 31. joulukuuta 2022 maksettava nettomäärä on 678 miljoonaa euroa, josta Yhdistyneen kuningaskunnan on maksettava 699 miljoonaa euroa vuoden loppua seuraavien 12 kuukauden aikana ja EU:n on maksettava sen jälkeen Yhdistyneelle kuningaskunnalle 1 377 miljoonaa euroa:

miljoonaa EUR

Yhdistyneen kuningaskunnan maksamatta oleva määrä 31.12.2021	557
<i>Yhdistyneeltä kuningaskunnalta laskutettu määrä syyskuussa 2022</i>	20
<i>Yhdistyneen kuningaskunnan osuus aliarvottamistapauksessa</i>	(370)
<i>Yhdistyneelle kuningaskunnalle suoritettut maksut vuonna 2022</i>	536
<i>Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävä korjaus mukaan lukien Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi vuonna 2022 tehtyjen vuosien 2018–2019 korjausten päivityksen oikaistu määrä (3,7 miljoonaa euroa)</i>	11
<i>Arvonlisäveroon ja BKTL:ään perustuvien mukautusten päivitys (vuoden 2021 saldojen erotuksen tasaaminen)</i>	(64)
<i>Arvonlisäveroon ja BKTL:ään perustuvat mukautukset (vuoden 2022 saldojen erotuksen tasaaminen)</i>	(1 377)
<i>Yhdistyneen kuningaskunnan perinteiset omat varat 28.2.2021 jälkeen, netto</i>	8
Yhdistyneelle kuningaskunnalle maksettava määrä 31.12.2022	(678)
<i>Pitkäaikaiset</i>	<i>(1 377)</i>
<i>Lyhytaikaiset</i>	699

On huomattava, että 699 miljoonan euron määrä, joka Yhdistyneen kuningaskunnan on maksettava vuoden loppua seuraavien 12 kuukauden aikana, sisältää edellä mainittuun tulleja koskevaan tapaukseen liittyvän 370 miljoonan euron vähennyksen. Koska tämä määrä maksettiin erillään laskutusmekanismista, sitä ei sisällytetty huhtikuun 2023 laskuun.

141 artikla – Sakot

Yhdistynyt kuningaskunta on oikeutettu osuuteensa sakoista, jotka on määrätty ennen 31. joulukuuta 2020, ja sakoista, jotka unioni on määrännyt 31. joulukuuta 2020 jälkeen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettussa menettelyssä, kun ne tulevat lainvoimaisiksi. Tällaisten Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevien 31. joulukuuta 2022 maksattamatta olevien sakkojen määrä on 12,4 miljardia euroa (13,8 miljardia euroa vuonna 2020). Tämä 1,4 miljardin euron vähennys johtuu pääasiassa 1,3 miljardin euron suuruista sakkojen nettovähennyksestä (0,2 miljardia euroa vuonna 2022 määrättyjä sakkoja vähennettynä 1,5 miljardilla eurolla vahvistettuja ja maksettuja sakkoja, joita on vähennetty tai jotka on peruutettu tuomioistuimen päätöksillä vuonna 2022) ja 0,1 miljardin euron suuruista sakkojen arvon alentumisen lisäyksestä. Yhdistyneen kuningaskunnan osuus Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevien 31. joulukuuta 2022 maksattamatta olevien sakkojen määrästä on 1,5 miljardia euroa (1,7 miljardia euroa vuonna 2021). Osuudesta 5,4 miljoonaa euroa sisällytetään syyskuun 2023 laskuun ja maksetaan Yhdistyneelle kuningaskunnalle lokakuun 2023 ja toukokuun 2024 välisenä aikana. Lisäksi Yhdistyneellä kuningaskunnalla on oikeus osuuteensa lopullisista sakoista, jotka eivät enää olleet maksettava 31. joulukuuta 2022 (7,5 miljoonaa euroa, jotka myös sisällytetään syyskuun 2023 laskuun ja maksetaan Yhdistyneelle kuningaskunnalle lokakuun 2023 ja toukokuun 2024 välisenä aikana), sekä osuuteensa lopullisista sakoista, jotka laskutettiin syyskuussa 2022 mutta joita ei vielä ollut maksettu vuoden lopussa (93,7 miljoonaa euroa, jotka maksettiin Yhdistyneelle kuningaskunnalle tammikuun ja toukokuun 2023 välisenä aikana). Yhdistyneen kuningaskunnan osuus sakoista on siis yhteensä 1,6 miljardia euroa (1,8 miljardia euroa vuonna 2021), joista 98,6 miljoonaa euroa on maksettava tilinpäätöspäivää seuraavien 12 kuukauden aikana (90,2 miljoonaa euroa vuonna 2021).

143 artikla – Ehdolliset rahoitusvastuut: rahoitusapuna annettavat lainat, ESIR, EKKR ja ulkoinen lainanantovaltuutus

Tämän artiklan mukaan Yhdistynyt kuningaskunta on velvollinen rahoittamaan osuutensa EU:n ehdollisista vastuista, jotka liittyvät sen lainanotto-, lainananto- ja takaustoimintaan, jos ne realisoituvat eivätkä olemassa olevat takuurahastot kata niitä – ks. niihin liittyviä ehdollisia vastuita koskeva liitetieto

4.1. EU palauttaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle määrät, jotka Yhdistynyt kuningaskunta on jo

maksanut takuurahastoihin ja joita ei enää tarvita. Yhdistyneellä kuningaskunnalla on myös oikeus takaisinmaksuihin toimista, joista se on osaksi vastuussa. Yhdistyneelle kuningaskunnalle seuraavien 12 kuukauden aikana maksettava määrä oli 31. joulukuuta 2022 yhteensä 313 miljoonaa euroa (163 miljoonaa euroa vuonna 2021). Määrä koostuu Yhdistyneen kuningaskunnan osuudesta vuonna 2022 kertyneistä takaisinperityistä varoista ja nettotuloista (79,5 miljoonaa euroa), varausten ylijäämästä (216,2 miljoonaa euroa), omaisuudenhoidosta aiheutuvien tappioiden muuttuneesta käsittelystä johtuvan oikaisun vaikutuksesta (16,9 miljoonaa euroa) sekä vuonna 2021 ulkoisen lainanantovaltuuden osalta takaisin perittyihin, sovituihin uudelleentarkastelumenettelyissä yksilöityihin määriin tehdystä toisesta oikaisusta (7 011 euroa).

144 artikla – Rahoitusvälineet

Tämän artiklan nojalla EU on sitoutunut palauttamaan Yhdistyneelle kuningaskunnalle sen osuuden eropäivään mennessä hyväksytyistä rahoitustoimista aiheutuvista takaisinmaksuista sekä sen osuuden eropäivän jälkeen hyväksytyihin rahoitustoimiin suoritetuista maksuista. Yhdistyneelle kuningaskunnalle seuraavien 12 kuukauden aikana maksettava määrä oli 31. joulukuuta 2022 yhteensä 54 miljoonaa euroa (73 miljoonaa euroa vuonna 2021). Tähän määrään sisältyy 215 euron vähennys, joka johtuu vuoteen 2021 liittyvästä vaihtokurssikorjauksesta.

145 artikla – Euroopan hiili- ja teräsyhteisö (EHTY, selvitystilassa)

Yhdistyneellä kuningaskunnalla on oikeus saada osuutensa EHTYn nettovarallisuudesta, joka selvitettiin 31. joulukuuta 2020. Takaisinmaksu on suoritettava viidessä erässä kunkin vuoden 30. kesäkuuta vuodesta 2021 alkaen. EHTYn nettovarallisuus, joka selvitettiin 31. joulukuuta 2020, oli 1,5 miljardia euroa. Yhdistyneen kuningaskunnan osuus siitä oli 184 miljoonaa euroa. Vuonna 2022 suoritettua toisen, 37 miljoonan euron erän jälkeen maksamatta oleva määrä 31. joulukuuta 2022 oli 111 miljoonaa euroa (148 miljoonaa euroa vuonna 2021), josta 37 miljoonaa euroa on maksettava tilinpäätöspäivää seuraavien 12 kuukauden aikana.

146 artikla – Investoinnit Euroopan investointirahastoon (EIR)

Yhdistyneellä kuningaskunnalla on oikeus osuuteensa pääomasta, jonka EU on sijoittanut Euroopan investointirahaston maksettuihin pääomaan 31. joulukuuta 2020. Takaisinmaksu on suoritettava viidessä erässä kunkin vuoden 30. kesäkuuta alkaen vuodesta 2021. EU:n sijoitus EIR:n maksettuihin pääomaan oli 31. joulukuuta 2020 yhteensä 267 miljoonaa euroa. Yhdistyneen kuningaskunnan osuus siitä oli 33 miljoonaa euroa. Toisen, 7 miljoonan euron erän suorittamisen jälkeen maksamatta oleva määrä 31. joulukuuta 2022 oli 20 miljoonaa euroa (27 miljoonaa euroa vuonna 2021), josta 7 miljoonaa euroa on maksettava tilinpäätöspäivää seuraavien 12 kuukauden aikana.

147 artikla – Oikeustapaukset

Yhdistynyt kuningaskunta on sitoutunut maksamaan osuutensa EU:n maksuista, jotka johtuvat unionin taloudellisia etuja koskevista oikeustapauksista ja jotka erääntyvät, edellyttäen, että näiden oikeustapausten kohteena olevat teot ovat tapahtuneet viimeistään 31. joulukuuta 2020. Kun otetaan huomioon vuoden lopun varaukset ja kertymät sekä oikeustapausten osalta EU:n vuonna 2022 suorittamat maksut, Yhdistyneen kuningaskunnan on maksettava arviolta 68 miljoonaa euroa (53 miljoonaa euroa vuonna 2021), josta 18 miljoonaa euroa on maksettava tilinpäätöspäivää seuraavien 12 kuukauden aikana.

2.6.1.3. Kilpailun alalla määrättyihin sakkoihin liittyvät saamiset

	miljoonaa EUR	
	31.12.2022	31.12.2021
<i>Sakkoihin liittyvät saamiset bruttomäärä</i>	13 635	14 922
<i>Alustavat maksut</i>	(2 980)	(2 100)
<i>Arvonlennus</i>	(1 235)	(1 125)
Yhteensä	9 420	11 698
<i>Pitkäaikaiset</i>	–	–
<i>Lyhytaikaiset</i>	9 420	11 698

Yritykset, joille on määrätty sakko ja jotka ovat hakeneet tai aikovat hakea muutosta, voivat joko suorittaa alustavan maksun tai toimittaa komissiolle pankkitakauksen. Vuoden lopussa maksamatta olleista sakoista saatiin alustavina maksuina yhteensä 2 980 miljoonaa euroa (2 100 miljoonaa euroa vuonna 2021) ja vakuuksina 9 066 miljoonaa euroa (11 067 miljoonaa euroa vuonna 2021).

Arvonlennusten määrät vastaavat komission tapauskohtaista arviointia maksamattomista sakkomääristä tai määristä, joita takaus ei kata, joita komissio ei odota perittävän takaisin.

Ehdollinen velka esitetään, koska alustavasti maksetut määrät joudutaan mahdollisesti maksamaan takaisin yrityksille (ks. liitetieto **4.2.1**).

2.6.1.4. Tulojäämät ja menoennakot

	miljoonaa EUR	
	31.12.2022	31.12.2021
<i>Tulojäämät</i>	1 936	2 313
<i>Muihin kuin vaihtoon perustuviin transaktioihin liittyvät menoennakot</i>	315	340
Yhteensä	2 250	2 653
<i>Pitkäaikaiset</i>	1 011	1 556
<i>Lyhytaikaiset</i>	1 239	1 097

Tulojäämiin sisältyy 1,8 miljardia euroa (2 miljardia euroa vuonna 2021), jotka komissio odottaa perivänsä takaisin jäsenvaltioilta koheesipolitiikan alalla jäsenvaltioiden toimittamien tilinpäätösten tarkastelun ja hyväksynnän perusteella. Suurin osa tästä määrästä (miljardi euroa) on tarkoitus periä takaisin vasta asianomaisten ohjelmien päättyessä (koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskevan investointialoitteen toimenpiteiden seurauksena), minkä vuoksi ne on luokiteltu lyhytaikaisiksi.

2.6.2. Saamiset vaihtoon perustuvista transaktioista

	miljoonaa EUR	
	31.12.2022	31.12.2021
Pitkäaikaiset		
<i>Takauksiin liittyvät saamiset</i>	1 832	2 630
<i>Viivästyskorot</i>	597	3 052
<i>Muut saamiset</i>	103	68
	2 532	5 750
Lyhytaikaiset		
<i>Takauksiin liittyvät saamiset</i>	369	485
<i>Tuensaajat</i>	288	302
<i>Tuensaajilta olevien saamisten arvon alentuminen</i>	(171)	(172)
<i>Vaihtoon perustuviin transaktioihin liittyvät menoennakot</i>	291	236
<i>Viivästyskorot</i>	2 554	1 127
<i>Muut</i>	167	345
	3 497	2 323
Yhteensä	6 029	8 073

Viivästyskorko koskee pääasiassa omiin varoihin liittyviä tapauksia ja sakkoja saaneiden yhtiöiden antamista vakuuksista kertynyttä korkoa. Viivästyskoron vähennys liittyy pääasiassa uusiin laskelmiin, jotka tehtiin liitetiedossa **2.6.1.1** mainittua aliarvostustapausta koskevan tuomioistuimen tuomion jälkeen. Tämän aliarvostustapauksen osalta määrä, joka liittyy Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, esitetään lyhytaikaisena saamisena (1,4 miljardia euroa), kun taas viivästyskoron pitkäaikainen määrä (0,6 miljardia euroa) liittyy yksinomaan jäsenvaltioihin.

Takaussopimuksiin liittyvät saamiset vastaavat tulevaa korvausta, jonka EU odottaa saavansa annetuista takauksista. Suurin osa EU:n takauksista on korvauksettomia tai hinnoiteltu alle markkinahinnan. Näin ollen takaussopimuksiin liittyvä saaminen on huomattavasti pienempi kuin takaussopimuksiin liittyvä velka (ks. liitetieto **2.11.2**). Takaussopimuksiin liittyvien saamisten tilikauden lopun 2 201 miljoonan euron kokonaismäärästä 2 198 miljoonaa euroa luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusvaroiksi (käyvän arvon taso 3). Verrattuna vuoden 2022 tammikuun 1. päivän alkusaldoon, joka oli 3 115 miljoonaa euroa, takaussopimuksiin liittyvät saamiset ovat vähentyneet yhteensä 914 miljoonalla eurolla. Tästä vähennyksestä 344 miljoonaa euroa liittyy vuonna 2022 saatuihin takauspalkkioihin ja 571 miljoonaa euroa tulevaisuudessa odotettavissa oleviin pienempiin takauspalkkioihin.

2.7. VAIHTO-OMAISUUS

	31.12.2022	31.12.2021
<i>Tutkimusmateriaali</i>	54	58
<i>Muut</i>	28	26
Yhteensä	82	84

miljoonaa EUR

2.8. KÄTEISVARAT JA MUUT RAHAVARAT

	Liitetieto	31.12.2022	31.12.2021
<i>Tilit valtiokonttoreissa ja keskuspankeissa</i>		21 413	20 121
<i>Käyttötilit</i>		178	453
<i>Ennakkomaksutilit</i>		8	8
<i>Siirrot (siirrettävinä olevat käteisvarat)</i>		–	–
<i>Talousarvion toteuttamisessa käytettävät pankkitilit</i>	2.8.1	21 598	20 582
<i>NextGenerationEU</i>	2.8.2	19 929	18 027
<i>Rahoitusvälineet</i>	2.8.3	2 713	2 838
<i>Sakot</i>	2.8.4	914	1 953
<i>Muut toimielimet, virastot ja elimet</i>		1 344	1 396
<i>Erityisrahastot</i>		47	65
Yhteensä		46 544	44 860

miljoonaa EUR

2.8.1. Talousarvion toteuttamisessa käytettävät pankkitilit

Tähän kohtaan kuuluvat varat, joita komissio säilyttää jäsenvaltioissa ja EFTA-maissa olevilla pankkitileillään (valtiokonttori tai keskuspankki) tai käyttötileillä liikepankeissa, ennakkomaksutileillä tai käteiskassatileillä. Kassavarojen määrä vuoden 2022 lopussa johtuu pääasiassa seuraavista:

- yhteensä 10,9 miljardin euron talousarviomäärärahat, joita ei vuoden lopussa ollut vielä maksettu ja joista 8 miljardia euroa liittyy käyttötarkoitukseensa sidottuihin tuloihin, 0,6 miljardia euroa NextGenerationEU-välineen määrärahoihin ja 2,3 miljardia euroa maksumäärärahoihin (mukaan lukien 0,6 miljardia euroa maataloustukirahastosta)
- yhteensä 3,2 miljardia euroa, jotka kuuluvat komission hallinnoimiin virastojen rahavaroihin ja joita ei ollut käytetty vuoden lopussa
- yhteensä 5,2 miljardia euroa ylimääräisiä perinteisiä omia varoja, joita ei ole budjetoitu
- yhteensä 0,5 miljardia euroa lopullisia sakkoja, joita ei ollut vielä budjetoitu.

2.8.2. NextGenerationEU

NextGenerationEU-välineen rahavaroja säilytetään pankkitilillä Euroopan keskuspankissa (EKP). NextGenerationEU-välineessä toteutetun monipuolisen varainhankintastrategian (ks. liitetieto **2.11**) seurauksena NextGenerationEU-välineen käteisvarojen saldo on huomattava: 19,9 miljardia euroa 31. joulukuuta 2022 (18 miljardia euroa vuonna 2021). Käteisvarojen saldo pidetään suurena sen varmistamiseksi, että NextGenerationEU-välineen pankkitilillä olevat varat riittävät täyttämään kaikki tulevat maksutarpeet ja säilyttämään määritellyn turvallisuuspuskurin kuitenkin niin, että saldot eivät ole kohtuuttoman suuria.

2.8.3. Rahoitusvälineet

Tässä kohdassa esitetyt määrät ovat pääasiassa muita rahavaroja, jotka komissio on antanut ulkopuolisten tahojen hoidettavaksi ja jotka käytetään EU:n talousarviosta rahoitettavien yksittäisten rahoitusvälineohjelmien rahoittamiseen: 1,9 miljardia euroa 31. joulukuuta 2022, joista 0,6 miljardia euroa liittyy COSME-lainatakausjärjestelyyn (LGF-järjestely) – ks. liitetieto **4.1.2**. Ne sisältävät myös yhteisen vararahaston 0,3 miljardin euron käteisvarat ja rahavarat, joita ei ole vielä sijoitettu arvopapereihin vuoden lopussa, sekä EIP:n hallinnoimaan innovaatorahastoon kuuluvat 0,4 miljardin euron rahavarat (lyhytaikaiset yritystodistukset) – ks. liitetieto **2.4.2.1**. Tämä otsake ei kata yhteiseen vararahastoon liittyvää likviditeettipuskuria (0,3 miljardia euroa 31. joulukuuta 2022), jota säilytetään komission keskuskassassa. Rahoitusvälineisiin liittyvät käteisvarat voidaan siis käyttää ainoastaan asianomaisissa ohjelmissa.

2.8.4. Sakot

Nämä käteisvarat sisältävät pääasiassa määrät, jotka komissio on saanut määräämiensä sakkojen perusteella sellaisissa tapauksissa, joissa asian käsittely on vielä kesken. Näitä varoja säilytetään erityisillä talletustileillä, joita ei käytetä muihin tarkoituksiin. Jos sakon saanut yritys on hakenut muutosta komission päätökseen tai ei ole tiedossa, haetaanko päätökseen muutosta, sakkoa vastaava määrä esitetään ehdollisena velkana liitetiedossa **4.2.1**. Vuodesta 2010 komissio on hallinnoinut kaikkia sen jälkeisiin alustavasti maksettuihin sakkoihin liittyviä varoja BUFI-rahastossa. Kyseiset varat sijoitetaan rahoitusvälineisiin, jotka kuuluvat luokkaan ”Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat – muut kuin johdannaiset” (ks. liitetieto **2.4.2**). Sakkoihin liittyvien käteisvarojen väheneminen vuoden 2022 lopussa johtuu siitä, että Intelille palautettiin helmikuussa 2022 sen alustavasti maksama 1 060 miljoonan euron sakko sen jälkeen, kun unionin yleinen tuomioistuin oli antanut tuomion asiassa Intel Corporation vs. komissio.

VELAT

2.9. ELÄKKEET JA MUUT TYÖSUHDE-ETUUDET

2.9.1. Työsuhde-etuusjärjestelmän nettovelka

	miljoonaa EUR				
	Euroopan unionin virkamiesten eläkejärjestelmä	Muut eläke-etuusjärjestelmät	Yhteinen sairausvakuutusjärjestelmä	31.12.2022 Yhteensä	31.12.2021 Yhteensä
<i>Etuuspohjainen velvoite</i>	73 126	1 880	6 064	81 070	122 926
<i>Järjestelmän varat</i>	–	(63)	(390)	(453)	(460)
Nettovelka	73 126	1 817	5 674	80 617	122 466

Työsuhde-etuuksiin liittyvän velan suuri vähennys johtuu pääasiassa suurimman eläkejärjestelmän eli Euroopan unionin virkamiesten eläkejärjestelmän (PSEO) nettovelan vähenemisestä. Tämä PSEO:n velka on vähentynyt pääasiassa rahoitusta koskevien oletusten muutoksista johtuvien vakuutusmatemaattisten voittojen vuoksi (ks. liitetieto **2.9.4**). Tähän on vaikuttanut reaalisen diskonttokoron jyrkkä nousu vuoden aikana. Reaalinen diskonttokorko muuttui jälleen positiiviseksi oltuaan negatiivinen kolme vuotta peräkkäin. On kuitenkin huomattava, että vaikka reaalisen diskonttokoron nousu tai lasku vaikuttaa velan suuruuteen vuoden lopussa, se ei muuta etuuksien määrää, joka on tosiasiallisesti maksettava EU:n talousarviosta edunsaajille tulevina vuosina.

Tätä velan vähenemistä tasoitti osittain velan lisääntyminen, joka johtui siitä, että vuoden aikana työsuoritusten ansiosta karttuneet oikeudet ovat suuremmat kuin vuoden aikana maksetut etuudet. Lisäksi vuotuiset korkokulut ovat kasvaneet (vastuiden diskonttauksen purkaminen).

Euroopan unionin virkamiesten eläkejärjestelmä

Tämä etuuspohjainen velvoite on tarkasteltavana olevan kauden ja aikaisempien kausien työsuorituksiin perustuvien, eläkevelvoitteiden täyttämiseksi EU:lta vaadittavien odotettavissa olevien tulevien maksujen nykyarvo. Järjestelmä on jatkuva, ja siksi kaikki järjestelmästä vuoden aikana vaaditut maksut sisällytetään EU:n talousarvioon vuosittain.

Henkilöstösääntöjen 83 artiklan mukaan eläkejärjestelmän mukaiset etuudet maksetaan EU:n talousarviosta. Järjestelmä on laskennallisesti rahoitettu, ja jäsenvaltiot ovat sitoutuneet yhdessä rahoittamaan kyseiset etuudet. Lisäksi työelämässä olevien jäsenten peruspalkasta vähennetään pakollinen eläkemaksu, joka on nykyään 10,1 prosenttia. Nämä maksusuudet ovat varainhoitovuoden talousarviotuloja, joilla rahoitetaan osaltaan EU:n yleisiä menoja – ks. myös liitetieto **3.8**.

Eläkejärjestelmän vastuita arvioitiin 31. joulukuuta 2022 Euroopan unionin virkamiesten eläkejärjestelmän piiriin kuuluvan henkilöstön (työssä olevan, eläkkeellä olevan sekä aiemmin työssä olleen ja nyt työkyvyttömyyseläkkeellä olevan henkilöstön ja kuolleiden toimihenkilöiden omaisten) määrän sekä kyseisenä päivänä voimassa olleiden henkilöstösääntöjen perusteella. Arviointi tehtiin kansainvälisen tilinpäätösstandardin IPSAS 39 (ja näin ollen myös EU:n tilinpäätössäännön nro 12) tilinpäätössääntöjen mukaisesti.

Muut eläke-etuusjärjestelmät

Tämä kohta sisältää komission, Euroopan unionin tuomioistuimen ja tilintarkastustuomioistuimen nykyisten ja entisten jäsenten sekä neuvoston, Euroopan oikeusasiamiehen ja Euroopan tietosuojavaltuutetun eläkevastuut. Tähän kohtaan on sisällytetty myös Euroopan parlamentin jäsenten eläkevastuut.

Yhteinen sairausvakuutusjärjestelmä

Edellä mainittujen eläke-etuusjärjestelmien lisäksi määritetään arvioitu vastuu, joka EU:lla on yhteisessä sairausvakuutusjärjestelmässä (JSIS) terveydenhuollon kustannuksista, jotka on maksettava työsuhteen jälkeiseltä ajalta (vähennettynä työntekijöiden omalla maksusuudella). Kuten liitetiedossa **1.5.10**

todetaan, tämän vastuun laskennassa otetaan huomioon koko aktiivinen palveluksessaoloaika, jolloin varmistetaan, että henkilöstön työsuhteen päättymisen jälkeisen järjestelmän eläke- ja sairausvakuutusjärjestelmät kirjataan johdonmukaisesti.

Sekä EU:n tilinpäätössääntöjen että IPSAS-standardien mukaan velvollisuutena on kuvata todenmukaisesti asianomaisen tilanteen taloudellista sisältöä. Siksi IPSAS 39 -standardia ei ole tulkittu tiukemmin määritettäessä palveluksessaoloaikojen etuuksia. Jos JSIS-järjestelmän rahoituskustannus kertyisi täysimääräisesti kymmenen vuoden aikana kaikille virkamiehille eikä työntekijän aktiivisen palveluksessaoloajan perusteella, kyseistä menetelmää käyttämällä etuuspohjaiset velvoitteet olisivat vuoden lopussa 1,2 miljardia euroa suuremmat. Kuten jo kuitenkin todettiin, tämä tiukempi lähestymistapa ei olisi yhteensopiva todenmukaisen kuvan antamista koskevan laadullisen ominaisuuden kanssa. Siksi sen ei katsota tarjoavan luotettavaa tietoa EU:n tilinpäätössäännön nro 1 ja IPSAS-standardien käsitteellisen viitekehyksen mukaisesti. Arvio on erityisen herkkä nykyisen henkilöstön hallinnollisen aseman muutoksille (erityisesti tämä koskee niiden määräaikaisten työntekijöiden määrää, joista odotetaan tulevan virkamiehiä tulevaisuudessa).

2.9.2. Työntekijöiden etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan velvoitteen nykyarvon muutos

Etuuspohjaisen velvoitteen nykyarvo on tarkasteltavana olevan kauden ja aikaisempien kausien työsuorituksiin perustuvan velvoitteen täyttämiseksi vaadittavien, odotettavissa olevien tulevien maksujen diskontattu arvo.

Seuraavassa analysoidaan etuuspohjaisen velvoitteen muutosta varainhoitovuonna:

	miljoonaa euroa			
	Euroopan unionin virkamiesten eläkejärjestelmä	Muut eläke-etuusjärjestelmät	Yhteinen sairausvakuutusjärjestelmä	Yhteensä
Nykyarvo 31.12.2021	109 679	2 600	10 647	122 926
Kirjattu tuotto- ja kululaskelmaan				
<i>Kauden työsuoritukseen perustuvat menot</i>	4 575	118	310	5 003
<i>Korkomenot</i>	1 096	18	106	1 220
<i>Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot</i>	–	28	–	28
Kirjattu nettovaroihin				
<i>Työsuhde-etuuksiin liittyvien velkojen uudelleenarvostukset</i>				
<i>Kokemusperäiset vakuutusmatemaattiset (voitot)/tappiot</i>	1 226	54	(267)	1 014
<i>Demografisista oletuksista johtuvat vakuutusmatemaattiset (voitot)/tappiot</i>	78	1	11	91
<i>Rahoitusta koskevista oletuksista johtuvat vakuutusmatemaattiset (voitot)/tappiot</i>	(41 533)	(862)	(4 642)	(47 036)
Muut				
<i>Maksetut etuudet</i>	(1 996)	(78)	(102)	(2 176)
Nykyarvo 31.12.2022	73 126	1 880	6 064	81 070

Kauden työsuoritukseen perustuvat menot muodostuvat etuuspohjaisen velvoitteen nykyarvon kasvusta, joka johtuu järjestelmän nykyisten jäsenten työsuorituksesta vuoden aikana.

Korkomenolla tarkoitetaan etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan velvoitteen käyvän arvon lisäystä kauden aikana sen johdosta, että etuuksien suorittaminen on yhtä kautta lähempänä.

Kokemusperäiset vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot viittaavat vuotta 2022 koskevien edellisenä vuotena tehtyjen oletusten ja vuoden 2022 toteutumien välisten erojen vaikutuksiin.

Vakuutusmatemaattisten oletusten (demografiset muuttujat, kuten työntekijöiden vaihtuvuus ja kuolleisuus, ja taloudelliset muuttujat, kuten diskonttokorot ja ennustetut palkankorotukset) arvojen muutoksista johtuvia vakuutusmatemaattisia voittoja ja tappioita aiheutuu, kun näitä oletuksia päivitetään, jotta ne vastaavat muutoksia niiden perustana olevassa tilanteessa.

Etuudet (esimerkiksi eläkkeet tai terveydenhuoltomenojen korvaukset) maksetaan vuoden aikana järjestelmän sääntöjen mukaisesti. Näiden maksettujen etuuksien vuoksi etuus pohjaisesta järjestelystä johtuva velvoite väheni.

2.9.3. Järjestelmän varat

	Muut eläke- etuusjärjestelmät	Yhteinen sairausvakuutus- järjestelmä	<i>miljoonaa euroa</i> Yhteensä
Nykyarvo 31.12.2021	74	386	460
<i>Järjestelmän varojen nettomuutos</i>	<i>(11)</i>	<i>5</i>	<i>(7)</i>
Nykyarvo 31.12.2022	63	390	453

2.9.4. Vakuutusmatemaattiset oletukset – työsuhde-etuudet

Seuraavassa esitetään tärkeimmät vakuutusmatemaattiset oletukset, joita käytetään määrittäessä EU:n kahden tärkeimmän työsuhde-etuusjärjestelmän arvoa.

	2022	2021
Euroopan unionin virkamiesten eläkejärjestelmä		
<i>Nimellinen diskonttokorko</i>	3,6 %	1,0 %
<i>Ennustettu inflaatiovauhti</i>	2,4 %	2,0 %
<i>Reaalinen diskonttokorko</i>	1,1 %	(1,0) %
<i>Palkankorotusten ennustettu taso</i>	1,5 %	1,8 %
<i>Eläkeikä</i>	63/64/66	63/64/66
Yhteinen sairausvakuutusjärjestelmä		
<i>Nimellinen diskonttokorko</i>	3,6 %	1,0 %
<i>Ennustettu inflaatiovauhti</i>	2,4 %	2,0 %
<i>Reaalinen diskonttokorko</i>	1,1 %	(1,0) %
<i>Palkankorotusten ennustettu taso</i>	1,6 %	1,9 %
<i>Terveydenhuoltomenojen kehityssuunnat</i>	2,3 %	2,5 %
<i>Eläkeikä</i>	63/64/66	63/64/66

Kuolleisuus vuonna 2022 perustuu EU:n virkamiesten elinaikataulukkoon – EULT 2018, johon sisältyy dynaaminen kehityssuunta 20 vuoden aikahorisontilla.

Nimellinen diskonttokorko on määritetty euromääräisten nollakorkoisten joukkovelkakirjalainojen arvon mukaan (maturiteetti on 18 vuotta joulukuusta 2022 unionin virkamiesten eläkejärjestelmässä ja 20 vuotta yhteisessä sairausvakuutusjärjestelmässä). Inflaatiovauhtina on ennustettu inflaatiovauhti vastaavan ajanjakson aikana. Se on määritettävä empiirisesti käyttäen perustana eurooppalaisten rahoitusmarkkinoiden indeksisidonnaisiin joukkovelkakirjalainoihin pohjautuvia arvioita. Reaalisen diskonttokoron laskennassa käytetään nimellistä diskonttokorkoa ja ennustettua pitkän aikavälin inflaatiovauhtia.

Vuonna 2022 nimelliskorkojen jyrkkä nousu johti reaalisen diskonttokoron kokonaisnousuun, mikä muutti aiemmin havaittua negatiivista suuntausta ja vaikutti osaltaan merkittäviin taloudellisista oletuksista johtuviin vakuutusmatemaattisiin voittoihin vuoden aikana.

2.9.5. Herkkyysanalyysi

Herkkyysanalyysi perustuu simulaatioihin, joissa kyseisten oletusten arvoa muutetaan (jos tilanne muuten pysyy samanlaisena).

Euroopan unionin virkamiesten eläkejärjestelmän herkkyyks muutoksille

Kymmenen peruspisteen (0,1 %:n) muutoksella arvioidussa diskonttokorossa olisi seuraavat vaikutukset:

	2022		2021	
	Kasvu 0,1 %	Vähenneminen 0,1 %	Kasvu 0,1 %	Vähenneminen 0,1 %
<i>Etuuspohjainen velvoite</i>	(1 316)	1 352	(2 464)	2 544

miljoonaa euroa

Kymmenen peruspisteen (0,1 %:n) muutoksella ennustetuissa palkankorotuksissa olisi seuraavat vaikutukset:

	2022		2021	
	Kasvu 0,1 %	Vähenneminen 0,1 %	Kasvu 0,1 %	Vähenneminen 0,1 %
<i>Etuuspohjainen velvoite</i>	1 312	(1 280)	2 414	(2 345)

miljoonaa euroa

Vuoden muutoksella oletetussa eläkeiässä olisi seuraavat vaikutukset:

	2022		2021	
	Vuoden lisäys	Vuoden vähennys	Vuoden lisäys	Vuoden vähennys
<i>Etuuspohjainen velvoite</i>	(727)	988	(1 155)	1 527

miljoonaa euroa

Yhteisen sairausvakuutusjärjestelmän herkkyyks muutoksille

Kymmenen peruspisteen (0,1 %:n) muutoksella terveydenhuoltomenojen ennustetussa kehityksessä olisi seuraavat vaikutukset:

	2022		2021	
	Kasvu 0,1 %	Vähenneminen 0,1 %	Kasvu 0,1 %	Vähenneminen 0,1 %
<i>Kauden nettomääräiset työsuhteen jälkeiset terveydenhuoltomenot: työsuoritukseen perustuvien menojen ja korkomenojen yhteismäärä</i>	10	(10)	13	(12)
<i>Etuuspohjainen velvoite</i>	148	(144)	317	(307)

miljoonaa euroa

Kymmenen peruspisteen (0,1 %:n) muutoksella arvioidussa diskonttokorossa olisi seuraavat vaikutukset:

	2022		2021	
	Kasvu 0,1 %	Vähenneminen 0,1 %	Kasvu 0,1 %	Vähenneminen 0,1 %
<i>Etuuspohjainen velvoite</i>	(118)	121	(265)	274

miljoonaa euroa

Kymmenen peruspisteen (0,1 %:n) muutoksella ennustetuissa palkankorotuksissa olisi seuraavat vaikutukset:

	2022		2021	
	Kasvu 0,1 %	Vähenneminen 0,1 %	Kasvu 0,1 %	Vähenneminen 0,1 %
<i>Etuuspohjainen velvoite</i>	(23)	22	(42)	41

miljoonaa euroa

Vuoden muutoksella oletetussa eläkeiässä olisi seuraavat vaikutukset:

	2022		2021	
	Vuoden lisäys	Vuoden vähennys	Vuoden lisäys	Vuoden vähennys
<i>Etuuspohjainen velvoite</i>	(173)	184	(317)	334

miljoonaa euroa

2.10. VARAUKSET

							miljoonaa euroa
	Määrä 31.12.2021	Lisävaraukset	Käyttämät tä olevat peruutetut määrät	Käytetyt määrät	Luokkien väliset siirrot	Arvioiden muutos	Määrä 31.12.2022
<i>Oikeustapaukset</i>							
<i>:</i>							
<i>Maatalous</i>	354	222	(83)	(216)	–	–	277
<i>Muut</i>	22	54	(3)	(2)	(0)	0	71
<i>Ydinlaitosten purkaminen</i>	2 440	–	–	(38)	–	(657)	1 745
<i>Rahoitusvaraukset</i>	1	–	–	–	–	0	1
<i>Muut</i>	530	494	(249)	(100)	0	2	677
Yhteensä	3 348	770	(336)	(356)	0	(654)	2 771
Pitkäaikaiset	2 950	242	(85)	(218)	(36)	(654)	2 199
Lyhytaikaiset	398	527	(251)	(138)	36	(0)	571

Varaukset ovat aiempiin tapahtumiin liittyviä luotettavasti arvioituja määriä, jotka on todennäköisesti maksettava EU:n talousarviosta tulevaisuudessa.

Oikeustapaukset

Tässä kohdassa esitetään arvio käsiteltävinä oleviin oikeustapauksiin liittyvistä määristä, jotka todennäköisesti tulevat maksettaviksi vuoden lopun jälkeen. Maatalouden määrät liittyvät jäsenvaltioiden Euroopan maatalouden tukirahastoa (maaloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa (maaseuturahasto) koskevien sääntöjen mukaisuuspäätösten vuoksi käynnistämiin oikeustoimiin.

Ydinlaitosten purkaminen

Varauksen perustetta päivitettiin vuonna 2017 Yhteisen tutkimuskeskuksen (JRC) ydinlaitosten käytöstäpoistoa ja jätehuoltoa koskevan strategian (D&WM-ohjelma) vuoden 2017 päivityksen mukaiseksi. Strategian sekä määräraha- ja henkilöstötarpeen tarkistus toteutettiin yhdessä riippumattoman D&WM-asiantuntijaryhmän kanssa. Se on paras saatavilla oleva arvio määräraha- ja henkilöstötarpeesta JRC:n Ispran, Geelin, Karlsruhen ja Pettenin laitosten purkamisen loppuunsaattamiseksi.

Varaukseen tehtiin EU:n tilinpäätössääntöjen mukaisesti inflaatiokorjaus, minkä jälkeen se diskontattiin nettomääräiseen nykyarvoonsa (käyttämällä euromääräistä swap-käyrän korkoa). Varauksen arvoksi 31. joulukuuta 2022 saatiin näin yhteensä 1 745 miljoonaa euroa. Tämä kokonaismäärä jaetaan osuuteen, joka todennäköisesti käytetään vuonna 2023 (35 miljoonaa euroa), ja osuuteen, joka käytetään myöhemmin (1 710 miljoonaa euroa). Vähennys vuoteen 2021 verrattuna johtuu pääasiassa arvioituihin tuleviin kustannuksiin sovellettavien diskonttokorkojen jyrkästä noususta.

On huomattava, että merkittävät epävarmuudet, jotka liittyvät ydinlaitosten purkamisen pitkän aikavälin suunnitteluun, voivat vaikuttaa arvioon, ja määrä voi nousta merkittävästi tulevaisuudessa. Suurimmat epävarmuustekijät liittyvät purettujen laitosten lopulliseen vaiheeseen, ydinmateriaaliin, jätehuollon ja loppukäsittelyn näkökohtiin, epätäydellisiin tai puuttuviin kansallisiin sääntelykehysiin, monimutkaisiin ja aikaa vieviin lisensointimenettelyihin sekä käytöstäpoistomarkkinoiden tulevaan kehitykseen.

2.11. RAHOITUSVELAT

		miljoonaa euroa	
	Liitetieto	31.12.2022	31.12.2021
Pitkäaikaiset			
Jakotettuun hankintamenoön arvostettavat rahoitusvelat	2.11.1	323 798	214 824
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	2.4.2.2	9	5
Takausvelat	2.11.2	177	146
		323 985	214 974
Lyhytaikaiset			
Jakotettuun hankintamenoön arvostettavat rahoitusvelat	2.11.1	22 022	23 501
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	2.4.2.2	15	–
Takausvelat	2.11.2	6 279	7 648
		28 316	31 149
Yhteensä		352 301	246 123

2.11.1. Jakotettuun hankintamenoön arvostettavat rahoitusvelat

		miljoonaa euroa	
	Liitetieto	31.12.2022	31.12.2021
Ottolainaus NextGenerationEU-välinettä ja rahoitusapua varten	2.11.1.1	344 303	236 720
Muut rahoitusvelat	2.11.1.2	1 517	1 605
Yhteensä		345 820	238 325
<i>Pitkäaikaiset</i>		<i>323 798</i>	<i>214 824</i>
<i>Lyhytaikaiset</i>		<i>22 022</i>	<i>23 501</i>

2.11.1.1. Ottolainaus NextGenerationEU-välinettä ja rahoitusapua varten

		miljoonaa euroa					
	NGEU	SURE	ERVM	Maksu- tase- lainat	Makro- talou- dellinen rahoitus- apu	Euratom	Yhteensä
<i>Yhteensä 31.12.2021</i>	<i>91 000</i>	<i>90 567</i>	<i>47 138</i>	<i>201</i>	<i>7 464</i>	<i>351</i>	<i>236 720</i>
<i>Uudet lainat – nimellisarvot</i>	<i>150 267</i>	<i>8 718</i>	<i>2 200</i>	<i>–</i>	<i>7 535</i>	<i>–</i>	<i>168 720</i>
<i>Takaisinmaksut</i>	<i>(53 381)</i>	<i>–</i>	<i>(2 700)</i>	<i>–</i>	<i>(10)</i>	<i>(23)</i>	<i>(56 114)</i>
<i>Kirjanpitoarvon muutokset</i>	<i>(4 758)</i>	<i>(155)</i>	<i>(51)</i>	<i>0</i>	<i>(60)</i>	<i>0</i>	<i>(5 023)</i>
Yhteensä 31.12.2022	183 129	99 130	46 587	201	14 929	327	344 303
<i>Pitkäaikaiset</i>	<i>165 546</i>	<i>99 026</i>	<i>42 666</i>	<i>200</i>	<i>14 798</i>	<i>314</i>	<i>322 549</i>
<i>Lyhytaikaiset</i>	<i>17 583</i>	<i>104</i>	<i>3 921</i>	<i>1</i>	<i>131</i>	<i>14</i>	<i>21 754</i>

Lainat viittaavat pääasiassa pitkäaikaisiin joukkovelkakirjoihin paitsi NextGenerationEU-välineessä, jossa on 17 miljardia euroa lyhytaikaisia EU:n velkasitoumuksia (20 miljardia euroa vuonna 2021). NextGenerationEU-välinettä varten otettuja lainoja lukuun ottamatta (ks. jäljempänä) kaikki lainat ovat back-to-back-lainoja, mikä tarkoittaa, että EU myöntää niitä vastaavia lainoja samoilla ehdoilla (samat ehdot, samat korot, samat eräpäivät jne.) – ks. liitetieto **2.4.1.1**.

NextGenerationEU-välinettä varten otetuilla lainoilla rahoitetaan elpymis- ja palautumistukivälineen lainoja, elpymis- ja palautumistukivälineen tukea, jota ei makseta takaisin, ja muita monivuotisen rahoituskehityksen ohjelmia. Sillä on kaksivuotinen lainanotto-suunnitelma, joka perustuu lainojen ja ei takaisin maksettavien tukien ennakoituihin ulosvirtauksiin. Komissio noudattaa monipuolista

rahoitusstrategiaa ja käyttää erilaisia pitkän ja lyhyen aikavälin rahoitusvälineitä. Näin komissio voi tarjota saajajäsenvaltioille pitkäaikaisia lainoja houkuttelevin ehdoin. Lainanoton kustannukset kohdennetaan – yhtenäisen lähestymistavan mukaisesti – lainansaajille ja EU:n talousarvioon (kun kyse on tuesta, jota ei makseta takaisin).

NextGenerationEU-välineen monipuolisen varainhankintastrategian yhteydessä komissio laskee liikkeeseen lyhyen aikavälin (3 tai 6 kuukautta) velkakirjoja, jotka voidaan maksaa takaisin samana tai seuraavana vuonna. Rivillä ”Takaisinmaksut” ilmoitettu elpymis- ja palautumistukivälinettä koskeva 53,4 miljardin euron määrä viittaa tällaisiin lyhyen aikavälin lainoihin. NextGenerationEU-välinettä varten vuonna 2022 otetut lisälainat olivat nettomäärältään 96,9 miljardia euroa.

Rivi ”Kirjanpitoarvon muutokset” vastaa kertyneiden korkojen ja preemioiden/diskonttojen muutoksia (uudet preemiot/diskontot ja jaksotukset).

NextGenerationEU-välineen osalta rivi ”Kirjanpitoarvojen muutos” viittaa pääasiassa vuonna 2022 liikkeeseenlaskettujen joukkovelkakirjojen diskonttoihin. Kun kuponkikorot ovat markkinakorkoja alhaisemmat, lainanottaja saa lainojen nimellisarvoa vähemmän. Tämä erotus on diskonton määrä. Se jaksotetaan vaiheittain rahoituskuluina, ja se sisältyy lainanoton efektiivisen koron laskentaan.

Edellä mainittujen lainojen takaisinmaksun takaajina ovat viime kädessä EU:n talousarvio (ks. liitetieto **2.4.1.1**) ja kukin jäsenvaltio.

Lainojen efektiivinen korko (ilmoitetaan korkojen vaihteluvälinä)

	31.12.2022	31.12.2021
<i>NextGenerationEU</i>	(0,49) % – 3,41 %	(0,95) % – 0,74 %
<i>SURE</i>	(0,48) % – 2,78 %	(0,48) % – 0,77 %
<i>ERVM</i>	(0,03) % – 3,79 %	(0,03) % – 3,79 %
<i>Maksutaselainat</i>	2,95 %	2,95 %
<i>Makrotaloudellinen rahoitusapu</i>	(0,14) % – 3,70 %	(0,14) % – 3,70 %
<i>Euratom</i>	(0,08) % – 1,53 %	(0,08) % – 1,58 %

2.11.1.2. Muut rahoitusvelat

	31.12.2022	31.12.2021
<i>miljoonaa euroa</i>		
Pitkäaikaiset		
<i>Rahoitusleasingvelat</i>	847	1 017
<i>Erissä maksettavat rakennukset</i>	296	291
<i>Muut</i>	106	133
	1 249	1 441
Lyhytaikaiset		
<i>Rahoitusleasingvelat</i>	103	103
<i>Erissä maksettavat rakennukset</i>	48	54
<i>Takaisin maksettavat sakot</i>	–	–
<i>Muut</i>	117	6
	268	164
Yhteensä	1 517	1 605

Rahoitusleasingvelat

miljoonaa
euroa

	Tulevaisuudessa maksettavat määrät			Velat yhteensä
	< 1 vuosi	1–5 vuotta	> 5 vuotta	
<i>Maa-alueet ja rakennukset</i>	97	393	447	938
<i>Muut käyttöomaisuushyödykkeet</i>	6	7	–	13
Yhteensä 31.12.2022	103	400	447	951
<i>Koron osuus</i>	39	124	74	237
Leasingmaksujen tuleva vähimmäismäärä yhteensä 31.12.2022	143	524	521	1 188
<i>Leasingmaksujen tuleva vähimmäismäärä yhteensä 31.12.2021</i>	145	619	631	1 395

Edellä mainitut leasingiin ja rakennuksiin liittyvät määrät on rahoitettava tulevista talousarvioista.

2.11.2. Takausvelat

miljoonaa euroa

	31.12.2022		31.12.2021	
	Takauksiin liittyvät saamiset (liitetieto 2.6.2)	Takauksiin liittyvä velka	Takauksiin liittyvät saamiset (liitetieto 2.6.2)	Takauksiin liittyvä velka
<i>EU:n talousarvotakuuohjelmat</i>				
<i>ESIR-takuu</i>	2 039	2 178	2 917	3 618
<i>EIP:n ulkoiseen lainanantovaltuuteen liittyvät takaukset</i>	47	2 358	106	2 569
<i>EKKR-takuu</i>	3	180	2	139
<i>InvestEU-takuu</i>	46	332	–	–
<i>NDICI:n EU-takuu</i>	0	203	–	4
	2 134	5 252	3 024	6 330
<i>EU:n rahoitusvälineohjelmat</i>				
<i>COSME</i>	0	617	0	780
<i>Horisontti 2020</i>	37	422	59	410
<i>CCS</i>	–	60	–	110
<i>Muut</i>	29	106	32	165
	66	1 204	90	1 464
Yhteensä	2 201	6 456	3 115	7 794
<i>Pitkäaikaiset</i>	1 832	177	2 630	146
<i>Lyhytaikaiset</i>	369	6 279	485	7 648

EU soveltaa takauksopimusten bruttoesitystapaa, jossa takauksesta vielä saatavat tulot kirjataan takauksiin liittyvinä saamisina (esitetään vaihtoon perustuvien saamisten otsakkeessa – ks. liitetieto **2.6.2**) ja takauksiin liittyvä velka kirjataan EU:n velaksi tulevien takausvaateiden kattamiseksi.

ESIR-takuu ja ulkoiseen lainanantovaltuuteen liittyvä takaus ovat edelleen rahoituksellisesti merkittävimmät takausohjelmat. ESIR-takuun osalta takauksiin liittyvä velka on 2 178 miljoonaa euroa ja ulkoiseen lainanantovaltuuteen liittyvän takauksen osalta 2 358 miljoonaa euroa. EU:lla on ESIR-takuun vastineeksi oikeus 2 039 miljoonan euron odotettuun korvaukseen, joka on kirjattu takauksiin liittyväksi saamiseksi ja joka kattaa vastuun suurelta osin. Sen sijaan ulkoiseen lainanantovaltuuteen liittyvän takauksen odotetut tulot ovat 47 miljoonaa euroa, joten ne kattavat vain pienen osan takauksesta. Tämä johtuu siitä, että EU tukee ulkoista lainanantovaltuutta merkittäväällä osuudella. Vuonna 2022 InvestEU- ja NDICI-ohjelmien puitteissa allekirjoitettiin uusia takauksopimuksia, mikä johti uusien takauksiin liittyvien velkojen kirjaamiseen (ks. myös liitetieto **4.1.1**).

Useimmista jäljellä olevista EU:n takausohjelmista, erityisesti pk-yrityksille tai innovointialalle myönnettävästä korkeamman riskin rahoituksesta, ei makseta korvausta. Ks. lisätietoja Horisontti 2020 -ohjelmaan liittyvistä takauksista liitetiedosta **2.4.2.1** ja COSME-ohjelman osalta liitetiedosta **4.1.2**.

2.12. MUUT LYHYTAIKAiset VELAT

miljoonaa
euroa

	Bruttomäärä	Oikaisut	Nettomäärä 31.12.2022	Bruttomäärä	Oikaisut	Nettomäärä 31.12.2021
Maksupyynnöt ja laskut, jotka on saatu:						
<i>Jäsenvaltiot</i>						
<i>Maaseuturahasto ja muut maaseudun kehittämisen välineet</i>	80	(0)	80	30	(0)	30
<i>EAKR ja koheesiorahasto</i>	6 258	(1 614)	4 644	6 484	(1 878)	4 606
<i>ESR</i>	2 796	(368)	2 428	3 311	(596)	2 715
<i>Elpymis- ja palautumistukiväline (NextGenerationEU)</i>	24 629		24 629	19 118		19 118
<i>Muut</i>	1 075	(170)	904	663	(58)	605
<i>Yksityisiltä yrityksiltä ja julkisyhteisöiltä</i>	1 527	(467)	1 060	1 563	(320)	1 244
Saadut maksupyynnöt ja laskut yhteensä	36 366	(2 620)	33 745	31 169	(2 851)	28 318
Maataloustukirahasto	15 795	–	15 795	15 650	–	15 650
Omiin varoihin liittyvät velat	3 764	–	3 764	38	–	38
Muut velat	1 679	–	1 679	2 030	–	2 030
Muut	357	–	357	335	–	335
Yhteensä	57 961	(2 620)	55 341	49 223	(2 851)	46 372

Muihin lyhytaikaisiin velkoihin sisältyy saatuja laskuja ja menoilmoituksia, joita ei ole vielä maksettu vuoden loppuun mennessä. Ne kirjataan alun perin laskun tai menoilmoituksen vastaanoton yhteydessä esitetyn määrän suuruisiksi. Muita lyhytaikaisia velkoja oikaistaan vastaamaan kustannusten tarkastuksen jälkeen hyväksytyjä määriä ja tukikelpoisiksi arvioituja määriä. Määrät, joiden arvioidaan olevan tukikelvottomia, esitetään kohdassa "Oikaisut". Suurimmat määrät liittyvät rakennetoimiin.

Merkittävä kasvu edellisen vuoden loppuun verrattuna johtuu pääasiassa elpymis- ja palautumistukivälineestä (NGEU), joka otettiin käyttöön vuonna 2021 ja jonka maksamatta olevat velat 31. joulukuuta 2022 olivat yhteensä 24,6 miljardia euroa. Nämä määrät vastaavat vuoden lopussa vastaanotettuja maksupyynnöitä, joiden osalta välitavoitteiden ja tavoitteiden arviointi oli vielä kesken.

Yhteisiä säännöksiä koskevassa asetuksessa 2013/1303, jota sovelletaan rakennerahastoihin (EAKR ja Euroopan sosiaalirahasto), koheesiorahastoon ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoon, säädetään ohjelmakauden 2014–2020 osalta, että EU:n talousarviota suojataan pidättämällä välimaksuista järjestelmällisesti 10 prosenttia. Valvontasykli päättyy tilivuoden (1. heinäkuuta – 30. kesäkuuta) päättymistä seuraavan vuoden helmikuussa hallintoviranomaisten suoritettua hallinnon tarkastukset ja tarkastusviranomaisten suoritettua omat tarkastuksensa. Komissio tarkastaa jäsenvaltioiden viranomaisten toimittamat varmistusasiakirjat ja tilityksen. Loppusaldo maksetaan tai peritään takaisin vasta sitten, kun tämä arviointi on tehty ja tilit hyväksytty. Näiden sääntöjen mukaisesti pidätetty määrä oli vuoden 2022 lopussa yhteensä 8,8 miljardia euroa. Osa tästä määrästä (1,3 miljardia euroa) arvioidaan tukikelvottomaksi jäsenvaltioiden tilinpäätöksissään toimittamien tietojen perusteella, ja sekin esitetään kohdassa "Oikaisut".

Ennakkorahoituspyynnöt

Edellä mainittujen määrien lisäksi vuoden 2022 lopussa on saatu 3 miljardin euron suuriset ennakkomaksupyynnöt, joita ei ollut maksettu vuoden lopussa. EU:n tilinpäätössääntöjen mukaan näitä määriä ei kirjata muiksi lyhytaikaisiksi veloiksi.

Omiin varoihin liittyvät velat

Omiin varoihin liittyvät velat viittaavat sellaisiin jäsenvaltioiden EU:n talousarvioon maksamiin rahoitusosuuksiin, jotka palautetaan vuoden lopussa. Lisätalousarviot toteutetaan asetuksen (EU) N:o 609/2014 10 a artiklan 3 kohdan mukaisesti. Suuri saldo 31. joulukuuta 2022 oli seurausta 23. marraskuuta 2022 hyväksytystä lisätalousarviosta nro 5/2022. Lisätalousarvion mukaiset määrät palautettiin tämän säännöksen mukaisesti jäsenvaltioille vuoden 2023 tammikuun ensimmäisenä pankkipäivänä.

2.13. MENOJÄÄMÄT JA TULOENNAKOT

	miljoonaa euroa	
	31.12.2022	31.12.2021
<i>Menojäämät</i>	85 870	77 819
<i>Tuloennakot</i>	127	126
<i>Muut</i>	167	123
Yhteensä	86 164	78 068

Menojäämät on jaoteltu seuraavasti:

	miljoonaa euroa	
	31.12.2022	31.12.2021
<i>Elpymis- ja palautumistukiväline (NextGenerationEU)</i>	17 188	8 263
<i>Maataloustukirahasto</i>	25 316	25 241
<i>Maaseuturahasto ja muut maaseudun kehittämisen välineet</i>	19 625	19 245
<i>EAKR ja koheesiorahasto</i>	8 741	10 710
<i>ESR</i>	3 366	3 499
<i>Muut</i>	11 633	10 859
Yhteensä	85 870	77 819

Menojäämät tarkoittavat kirjattuja menoja, joista unioni ei ole vielä saanut menoilmoitusta. Koheesiopolitiikan osalta vähennys liittyy pääasiassa siihen, että kausi 2014–2020 on päätösvaiheessa. Lisäksi käynnissä olevan ohjelmakauden täytäntöönpano on melko hidasta, minkä vuoksi menojäämiä ei kirjattu kauden 2021–2027 osalta. Toisaalta elpymis- ja palautumistukivälineen menojäämät lisääntyvät, kun jäsenvaltiot edistyvät uudistusten ja investointien toteuttamisessa ja kun välitavoitteita saavutetaan.

NETTOVARAT

2.14. RAHASTOT

	Liitetieto	31.12.2022	31.12.2021
<i>miljoonaa euroa</i>			
<i>Muut rahastot</i>		1 312	1 325
Yhteensä		1 312	1 325

Nämä varat kuuluvat pääasiassa selvitystilassa olevalle EHTYlle (865 miljoonaa euroa) ja sen teräs- ja hiilialan tutkimusrahostolle, joka perustettiin selvitystilassa olevan EHTYn toiminnan lopettamisen yhteydessä, sekä Euroopan unionin teollisoikeuksien viraston vararahastolle (293 miljoonaa euroa).

2.15. JÄSENVALTIOIDEN RAHOITUSOSUUDET

	<i>miljoonaa euroa</i>
Jäsenvaltioilta maksettaviksi vaadittavat rahoitusosuudet	83 624
<i>Jäsenvaltioille siirretty osa talousarvion toteutuksen 2021 tuloksesta</i>	3 227
<i>Työsuhde-etuuksiin liittyvien velkojen uudelleenarvostukset</i>	(46 048)
<i>Muut</i>	(115)
<i>Varainhoitovuoden taloudellinen tulos</i>	91 949
Jäsenvaltioilta maksettaviksi vaadittavat rahoitusosuudet	132 637

Tämä kohta vastaa sellaisia EU:lle joulukuun 31. päivään mennessä aiheutuneita menoja, jotka on katettava tulevista talousarvioista. Monet menot kirjataan suoriteperusteen mukaisesti vuonna n, vaikka niitä vastaavat maksut suoritetaan vasta vuonna n + 1 (tai myöhemmin) ja rahoitetaan tämän vuoksi vuoden n + 1 (tai sen jälkeisten vuosien) talousarviosta. Koska tällaiset velat kirjataan tilinpäätökseen ja koska niitä vastaavat maksut rahoitetaan vasta tulevista talousarvioista, velat ovat vuoden lopussa huomattavasti varoja suuremmat. Tärkeimpiin tällaisiin eriin kuuluvat sellaiseen NextGenerationEU-välineen puitteissa toteutettuun ottolainaukseen, joka liittyy tukeen, jota ei makseta takaisin, sekä maataloustukirahaston toimintaan ja työsuhde-etuuksista johtuviin velkoihin liittyvät erät.

On huomattava, että edellä esitetyllä jakaumalla ei ole vaikutusta talousarvion toteutumaaan. Talousarvioon otetut tulot vastaavat aina talousarvioon otettuja menoja, koska kaikki ylimääräiset tulot palautetaan jäsenvaltioille.

Työsuhde-etuuksiin liittyvien velkojen uudelleenarvostukset liittyvät vakuutusmatemaattisiin voittoihin ja tappioihin, jotka johtuvat kyseisten velkojen vakuutusmatemaattisesta uudelleenarvioinnista.

Jäsenvaltioiden rahoitusosuuksien huomattava kasvu kahden viime vuoden aikana johtuu pääasiassa tällä ajanjaksolla toteutetusta ottolainauksesta, joka liittyy NextGenerationEU-välineestä myönnettävään tukeen, jota ei makseta takaisin.

3. TUOTTO- JA KULULASKELMAN LIITETIEDOT

TULOT

TUOTOT MUISTA KUIN VAIHTOON LIITTYVISTÄ TRANSAKTIOISTA: OMAT VARAT

3.1. BKTL-VARAT

Omista varoista saatavat tuotot ovat EU:n tärkeimpiä toiminnan tuottoja. BKTL-tuotot ovat tärkeimpiä omien varojen neljästä ryhmästä, ja niiden määrä oli yhteensä 103 880 miljoonaa euroa vuonna 2022 (115 955 miljoonaa euroa vuonna 2021). Kaikilta jäsenvaltioilta kannetaan yhdenmukainen prosentuaalinen osuus BKTL:stä. BKTL-perusteiset varat tasapainottavat tuloja ja menoja, eli niillä rahoitetaan talousarvion osaa, jota muut tulonlähteet eivät kata. BKTL-tuottojen väheneminen vuonna 2022 vuoteen 2021 verrattuna selittyy useilla tekijöillä: 1,5 miljardia euroa suuremman ylijäämän budjetointi, tullimaksuja koskevan ennusteen 6,4 miljardin euron kasvu, 1,8 miljardia euroa suuremmat alv-perusteiset rahoitusosuudet ja erosopimukseen liittyvä Yhdistyneen kuningaskunnan suorittama suurempi maksu (3,9 miljardia euroa).

3.2. PERINTEISET OMAT VARAT

Perinteiset omat varat liittyvät pääasiassa tullimaksuihin, joista jäsenvaltiot pidättävät itselleen kantokuluina 25 prosenttia, joten edellä mainitut luvut eivät sisällä tätä vähennystä. Tullien kantaminen on lisääntynyt merkittävästi talouden elpymisen seurauksena.

3.3. ALV-VARAT

Arvonlisäveroon perustuvat omat varat lasketaan osuutena jäsenvaltioiden alv-määräytymisperusteista, jotka on yhdenmukaistettu EU:n sääntöjä noudattaen tätä tarkoitusta varten. Yhdenmukaista 0,30 prosentin verokantaa sovelletaan kunkin jäsenvaltion kaikista verotettavista liiketoimista perittyjen alv-tulojen kokonaismäärään jaettuna painotetulla keskimääräisellä arvonlisäverokannalla. Alv-määräytymisperuste on jokaisella jäsenvaltiolla rajattu 50 prosenttiin sen BKTL:stä.

3.4. MUOVIPAKKAUSJÄTTEeseen PERUSTUVAT OMAT VARAT

Kussakin jäsenvaltiossa syntyvän kierrättämättömän muovipakkausjätteen painoon sovelletaan yhdenmukaista kerrointa, joka on 0,80 euroa kilogrammaa kohti. Kierrättämättömän muovipakkausjätteen määrä tietyssä vuonna on jäsenvaltiossa kyseisenä vuonna tuotetun muovipakkausjätteen ja kierrätetyn muovipakkausjätteen erotus. Bulgarialla, Tšekillä, Virolla, Kreikalla, Espanjalla, Kroatialla, Italialla, Kyproksella, Latvialla, Liettualla, Unkarilla, Maltalla, Puolalla, Portugalilla, Romanialla, Slovenialla ja Slovakialla on oikeus erityisiin vuotuisiin kertakorvausten vähennyksiin muovipakkausjätteeseen perustuvien omien varojen osuuksista. Tämä suhteellisen uusi omien varojen erä otettiin käyttöön vuonna 2021 uuden omia varoja koskevan päätöksen 2020/2053 tullessa voimaan.

TUOTOT MUISTA KUIN VAIHTOON LIITTYVISTÄ TRANSAKTIOISTA: SIIRROT

3.5. SAKOT, UHKASAKOT JA SEURAAMUSMAKSUT

Nämä 915 miljoonan euron tuotot (1 990 miljoonaa euroa vuonna 2021) liittyvät pääasiassa sakkoihin, jotka komissio on määrännyt jäsenvaltioille EU:n lainsäädännön rikkomisesta (640 miljoonaa euroa), sekä sakkoihin, jotka on määrätty yrityksille EU:n kilpailusääntöjen rikkomisesta (272 miljoonaa euroa).

3.6. VAROJEN TAKAISINPERINTÄ

	miljoonaa euroa	
	2022	2021
<i>Hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa</i>	1 110	1 682
<i>Suora hallinnointi</i>	90	61
<i>Välillinen hallinnointi</i>	19	51
Yhteensä	1 219	1 794

Tässä kohdassa esitetään lähinnä komission antamat perintämääräykset, joita vastaavat maksut on saatu tai jotka on kuitattu (eli vähennetty) komission kirjanpitojärjestelmään myöhemmin kirjatusta maksuista. Perintämääräysten tarkoituksena on periä takaisin maksuja, jotka on aiemmin maksettu EU:n talousarviosta. Nämä toimet perustuvat tehtyihin tarkastuksiin, tilintarkastuksiin tai tukikelpoisuustarkastuksiin, ja näin ollen toimilla suojellaan EU:n talousarviota menoilta, jotka ovat syntyneet säännösten vastaisesti.

Kohdassa esitetään myös perintämääräykset, jotka jäsenvaltiot ovat antaneet maataloustukirahastosta myönnetyn tuen takaisin perimiseksi. Tähän kohtaan sisältyvät myös siirtosaamisia koskevien arvioiden muutokset edellisen vuoden lopusta tilinpäätösvuoden loppuun.

Edellä olevaan taulukkoon sisällytetyt määrät vastaavat tuloja, jotka on saatu antamalla perintämääräyksiä. Tämän vuoksi ne eivät voi sisältää kaikkia EU:n talousarvion suojaamiseksi toteutettuja toimia, erityisesti kun kyse on koheesiopolitiikasta. Tällä alalla ovat käytössä erityisjärjestelmät, joilla varmistetaan, että aiheuttomasti maksetut määrät oikaistaan, ja useimmissa tapauksissa perintämääräystä ei anneta. EU:n talousarviota suojataan myös menojen peruutuksilla ja ennakkomaksujen takaisinperinnöillä.

Suurin osa tässä esitetyistä määristä liittyy yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa hallinnoitavien varojen takaisinperintään:

Maatalous: maataloustukirahasto ja maaseudun kehittäminen

Tähän kohtaan sisältyvät maataloustukirahastoa ja maaseuturahastoa koskevat varainhoitovuoden tuotot ovat varainhoitovuoden rahoitusoikaisuja ja jäsenvaltioiden ilmoittamia vuoden aikana perittyjä määriä. Niihin on lisätty petosten ja sääntöjenvastaisuuksien vuoksi vuoden lopussa takaisinperittävinä olevien, jäsenvaltioiden ilmoittamien määrien nettokasvua vastaava määrä.

Koheesiopolitiikka

Koheesiopolitiikkaan liittyvät määrät ovat pääasiassa määrä, jotka komissio odottaa perivänsä takaisin jäsenvaltioilta. Perintä toteutetaan jäsenvaltioiden vuoden 2023 alussa toimittamien tilinpäätösten tarkastelun ja hyväksynnän jälkeen. Takaisin perittävät määrät edustavat periaatteessa varainhoitovuoden aikana alun perin tukikelpoisiksi ilmoitettujen määrien ja jäsenvaltioiden tilinpäätöksissä tukikelpoisiksi vahvistettujen määrien erotusta. Niiden pieni määrä tarkoittaa sitä, että tukeen oikeuttamattomat määrät havaittiin jäsenvaltioiden tasolla käytössä olevissa tarkastuksissa prosessin varhaisessa vaiheessa.

3.7. YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN EROSOPIMUS

Tämä liittyy nettomääriin, jotka Yhdistynyt kuningaskunta on unionista eroamisen jälkeen vuonna 2020 allekirjoitetun erosopimuksen mukaan velkaa (ks. liitetieto **2.6.1.2**) ja joita mukautetaan vuosittain erosopimuksen vaatimusten mukaisesti. Vuoden 2022 tulot ovat nolla. Sen sijaan on kirjattu meno. Tämä johtuu pääasiassa Yhdistyneeltä kuningaskunnalta eläkkeisiin ja muihin työsuhde-etuuksiin liittyvien maksamatta olevien saamisten (142 artikla) merkittävästä vähenemisestä sekä Yhdistyneelle kuningaskunnalle maksettavista omiin varoihin liittyvistä lisämääristä (136 artikla).

3.8. MUUT TUOTOT MUISTA KUIN VAIHTOON PERUSTUVISTA TRANSAKTIOISTA

	miljoonaa euroa	
	2022	2021
Jäsenvaltioiden rahoitusosuudet innovaatorahastoa varten	3 192	2 187
Henkilöstön maksamat verot ja muut maksut	1 439	1 367
Kolmansien maiden rahoitusosuudet	1 307	1 056
Jäsenvaltioiden rahoitusosuudet hätätilanteen tukivälinettä ja ulkoista apua varten	204	199
Omaisuserien siirto	321	356
Budjettioikaisut	3 246	1 245
Varausten oikaisut	991	65
Muut	695	261
Yhteensä	11 395	6 737

Jäsenvaltioiden rahoitusosuudet innovaatorahastoon ovat tuloja, jotka liittyvät pääasiassa päästöoikeuksien myyntiin ja joita käytetään vähähiilisen teknologian innovoinnin tukemiseen.

Henkilöstön maksamista veroista ja muista maksuista saadut tuotot liittyvät pääasiassa henkilöstön palkoista tehtyihin vähennyksiin. Merkittäviä määriä tässä erässä ovat eläkemaksut ja tulovero.

Kolmansien maiden rahoitusosuudet ovat pääasiassa EFTA-maiden suorittamia rahoitusosuuksia (646 miljoonaa euroa) sekä kolmansien maiden rahoitusosuuksia, joilla ne osallistuvat Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan (427 miljoonaa euroa) ja Erasmus+-ohjelmaan (145 miljoonaa euroa).

Jäsenvaltioiden rahoitusosuudet koskevat pääasiassa Turkin-pakolaisavun koordinoituvallineen rahoittamiseen myönnettyä 165 miljoonaa euroa.

Budjettioikaisut koskevat pääasiassa edellisen vuoden talousarvion ylijäämää, joka oli 3 227 miljoonaa euroa (1 769 miljoonaa euroa vuonna 2021).

Lisäys varauksiin liittyvissä tuloissa on pääasiassa seurausta ydinlaitosten purkamista koskevan varauksen vähenemisestä (ks. lisätieto **2.10**).

Muut tuotot muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista sisältävät ITERin isäntävaltion ja jäsenten rahoitusosuudet Fusion for Energy -yhteisyritykseen, eurooppalaiseen ITER-yhteisyritykseen ja fuusioenergian kehittämiseen (155,5 miljoonaa euroa) sekä perinteisiin omiin varoihin liittyvien kerrytettävissä olevien rahamäärien arvonalennukseen tehdyn oikaisun (189 miljoonaa euroa).

TUOTOT VAIHTOON PERUSTUVISTA TRANSAKTIOISTA

3.9. RAHOITUSTUOTOT

miljoonaa

	2022	2021
Korkotuotot:		
viivästyneistä suorituksista	(927)	1 529
lainoista	1 238	1 160
ottolainauksesta	325	220
muista	127	10
Tuotot takauksopimuksista	1 282	987
Voitot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista ja -veloista:		
Muut kuin johdannaiset	128	324
Johdannaiset	294	815
Osingot	114	30
Muut	20	16
Yhteensä	2 602	5 092

Korkotuotot viivästyneistä suorituksista liittyvät pääasiassa erääntyneisiin sakkoihin ja omia varoja koskeviin maksuosuuksiin, joita ei ole maksettu ajallaan. Negatiivista määrää selittää liitetiedossa **2.6.1.1** tarkoitetun aliarvostustapauksen osalta kertyneiden viivästyskorkotulojen merkittävä väheneminen vuonna 2021 kirjatusta 1,4 miljardista eurosta 0,4 miljardiin euroon vuonna 2022. Tämä miljardin euron vähennys on seurausta maaliskuussa 2022 annetusta tuomioistuimen tuomiosta, joten se kirjataan varainhoitovuonna 2022.

Lainojen korot liittyvät pääasiassa ERVM:ään (0,8 miljardia euroa), jossa maksamatta olevilla määrillä on pääasiassa korkeampi efektiivinen korko. Lisäksi 0,2 miljardia euroa liittyy elpymis- ja palautumistukivälineen lainoihin, joissa uusien lainansaajille suoritettujen maksujen efektiiviset korot olivat vuonna 2022 korkeammat kuin vuonna 2021. SURE-välineen lainojen korko on alhainen (0,2 miljardia euroa) suhteutettuna maksamatta olevien lainojen määrään. Tämä johtuu siitä, että merkittävässä osassa aiemmista transaktioista oli alhaisemmat tai negatiiviset korot. Ks. myös liitetieto **2.4.1**.

Ottolainauksen korkotuotot liittyvät pääasiassa NextGenerationEU- ja SURE-välineisiin, ja ne johtuvat tiettyjen aiempien transaktioiden negatiivisista efektiivisistä koroista.

Takaussopimuksista saatavat tulot liittyvät pääasiassa takausvelkojen jaksottamiseen. Se voidaan tulkita niin, että EU vapautuu vakuuksiin liittyvistä vastuista siltä ajalta, jona EU oli valmis korvaamaan vakuuksien haltijoille niiden luottotappiot. Näin ollen rahoitusvakuuksiin liittyvien tulojen kirjaaminen vastaa ajan kulumista ja taatun vastuun määrää. Jaksotuksia sovelletaan kumpaankin vakuustyyppiin: niihin, joista maksetaan korvaus, ja niihin, joista EU ei veloita korvausta tai veloittaa nimelliskorvauksen (ks. liitetieto **2.11.2**). Korvatuista takauksista merkittävin on ESIR-takuu, joka myönnetään EIP:lle infrastruktuuri- ja innovointi-ikkunan velkasalkkua – joka on vuodesta 2022 lähtien ollut yhdistettynä InvestEU-velkasalkkuihin – varten (ks. liitetieto **4.1.1**). Vuonna 2022 ESIR-takuusta saadut kyseisiin yhdistettyihin velkasalkkuihin liittyvät tuotot olivat 313 miljoonaa euroa.

Tuotot, jotka liittyvät 1 282 miljoonan euron takauksopimuksiin, kuitataan 362 miljoonan euron suuruisilla rahoitusvakuuksiin liittyvien velkojen arvonalentumistappioilla, jotka liittyvät vakuuksiin perustuviin maksuvaatimuksiin vähennettynä 360 miljoonan euron takaisinperityillä varoilla ja miljoonan euron realisoitumattomiin arvonalentumistappioihin (ks. liitetiedot **3.15** ja **6.5**). Lisäksi komissio on tukenut takausohjelmia (514 miljoonalla eurolla) jättämällä perimättä markkinahintaisia takausmaksuja tai perimällä niitä pienempiä maksuja (liitetieto **3.15**). Takausohjelmien nettotulos on yhteensä 406 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

3.10. MUUT TUOTOT VAIHTOON PERUSTUVISTA TRANSAKTIOISTA

	miljoonaa euroa	
	2022	2021
<i>Maksutuotot tarjotuista palveluista (virastot)</i>	694	689
<i>Kurssivoitot</i>	330	299
<i>Tavaroiden myynti</i>	121	53
<i>Osuus EIR:n nettotuloksesta</i>	24	169
<i>Tuotot käyttöomaisuushyödykkeistä</i>	26	2
<i>Muut</i>	475	285
Yhteensä	1 669	1 497

Maksutuotot tarjotuista palveluista sisältävät pääasiassa Euroopan lääkeviraston myyntiluvista perimät maksut sekä Euroopan unionin teollisoikeuksien viraston tavaramerkkien rekisteröinnistä perimät maksut.

KULUT

3.11. HALLINNOINTI YHTEISTYÖSSÄ JÄSENVALTIOIDEN KANSSA

	miljoonaa euroa	
	2022	2021
Jäsenvaltioiden toteuttamat	2022	2021
<i>Maataloustukirahasto</i>	41 031	40 829
<i>Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto ja muut maaseudun kehittämistä koskevat välineet</i>	16 073	15 451
<i>Euroopan aluekehitysrahasto ja koheesiorahasto</i>	43 083	46 932
<i>Euroopan sosiaalirahasto</i>	14 649	16 727
<i>Muut</i>	3 482	4 835
Yhteensä	118 318	124 774

Siirtyminen aiemmasta monivuotisesta rahoituskehiksestä 2014–2020 nykyiseen monivuotiseen rahoituskehikseen 2021–2027 selittää kulujen vähenemisen koheesioalalla (EAKR, koheesiorahasto, ESR): aiemmalta kaudelta ilmoitetut menot ovat vähenemässä, kun taas nykyiseltä kaudelta on ilmoitettu vähän menoja pääasiassa ohjelmien hitaan käynnistymisen vuoksi.

Muut kulut liittyvät pääasiassa Euroopan meri- ja kalatalousrahastoon (0,8 miljardia euroa), Euroopan unionin solidaarisuusrahastoon (0,9 miljardia euroa), brexit-mukautusvaraukseen (0,4 miljardia euroa), turvapaikka- ja maahanmuuttorahastoon (0,6 miljardia euroa), sisäisen turvallisuuden rahastoon (0,4 miljardia euroa) ja vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahastoon (0,4 miljardia euroa).

3.12. SUORA HALLINNOINTI

	miljoonaa euroa	
	2022	2021
Komission toteuttamat	2022	2021
<i>joista elpymis- ja palautumistukiväline (NextGenerationEU)</i>	78 497	48 265
<i>EU:n toimeenpanovirastojen toteuttamat</i>	69 461	42 940
<i>Erityisrahastojen toteuttamat</i>	14 962	14 232
	568	503
Yhteensä	94 027	63 000

Komission toteuttamien suoran hallinnoinnin piiriin kuuluvien menojen lisäys liittyy pääasiassa elpymis- ja palautumistukivälineen, tutkimuspolitiikan ja ulkoisen toiminnan toteuttamiseen. Tärkein menoera koskee elpymis- ja palautumistukivälinettä (69,5 miljardia euroa), jonka menot ovat kasvaneet suuresti edellisvuodesta, kun jäsenvaltiot käyttävät tarjottuja varoja ja kun välitavoitteita saavutetaan. Loput suoran hallinnoinnin piiriin kuuluvista määristä koskevat pääasiassa tutkimuspolitiikan (7,4 miljardia euroa) ja ulkoisten toimien toteuttamista, joihin kuuluvat naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline ja sen edeltäjät (3,7 miljardia euroa), sekä humanitaarisen avun operaatioita (miljardi euroa).

Lisäksi 3,1 miljardia euroa liittyy Verkkojen Eurooppa -välineeseen, joka on yhteinen infrastruktuurirahasto älykkäiden verkkojen käyttöönottamiseksi liikenne-, energia- ja televiestintäalalla.

3.13. VÄLILLINEN HALLINNOINTI

	miljoonaa euroa	
	2022	2021
<i>EU:n muiden virastojen ja elinten toteuttamat</i>	3 615	3 154
<i>Kolmansien maiden toteuttamat</i>	630	890
<i>Kansainvälisten järjestöjen toteuttamat</i>	4 650	3 622
<i>Muiden yhteisöjen toteuttamat</i>	4 738	3 225
Yhteensä	13 634	10 891

Välillisen hallinnoinnin menoista 6 miljardia euroa liittyy ulkoisiin toimiin (pääasiassa liittymistä valmisteleviin toimiin, humanitaariseen apuun, kansainväliseen yhteistyöhön ja naapurustoon). Menoista 3,5 miljardia liittyy Euroopan kilpailukyvyyn lisäämiseen (esimerkiksi tutkimuksen, avaruusohjelmien ja koulutuksen aloilla).

3.14. HENKILÖSTÖ- JA ELÄKEKULUT

	miljoonaa euroa	
	2022	2021
Henkilöstökulut	7 957	7 377
Eläkekulut	6 251	5 040
Yhteensä	14 209	12 417

Eläkekuluissa on otettu huomioon työsuhte-etuksiin liittyvien velkojen vakuutusmatemaattisesta uudelleenarvioinnista johtuvat muutokset, joita ei ole kirjattu nettovarallisuuteen. Ne eivät siis ole tosiasiallisia vuoden aikana suoritettuja eläkemaksuja, jotka ovat huomattavasti pienemmät kuin 2,2 miljardia euroa.

3.15. RAHOITUSKULUT

	miljoonaa euroa	
	2022	2021
Korkokulut:		
Ottolainaus	1 912	1 209
Lainat	161	146
Rahoitusleasingsopimukset	50	56
Muut	31	103
Takaussopimukset – tuettu korvaus	514	233
Nettoarvon alentumistappiot seuraavista:		
Takaussopimukset	362	947
Lainat ja muut saamiset	2 108	1 244
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista ja veloista aiheutuneet tappiot		
Muut kuin johdannaiset	2 344	210
Johdannaiset	126	40
Muut	29	13
Yhteensä	7 637	4 201

Ottolainauksen korkokulut liittyvät pääasiassa Euroopan rahoituksenvakautusmekanismiin (0,8 miljardia euroa), NextGenerationEU-välineeseen (0,9 miljardia euroa) ja SURE-välineeseen (0,2 miljardia euroa). SURE-välineen ottolainauksen korot ovat huomattavasti alhaisemmat kuin muissa ohjelmissa, koska merkittäväällä osalla otetuista lainoista on alhaisemmat tai negatiiviset korot. Tiettyjen SURE-välineen aiempien transaktioiden negatiiviset efektiiviset korot selittävät myös lainojen korkokuluja (samoin ehdoin toteutettava lainananto negatiivisilla koroilla).

Lisätietoa takauksiin liittyvistä kuluista on liitetiedossa **3.9**.

Suuri osa lainoja ja muita saamisia koskevasta nettomääräisestä arvonalentumistappiosta liittyy vuonna 2022 kirjattuun, Ukrainalle myönnettyjen makrotaloudellisen rahoitusavun lainojen ja Euratom-lainojen 2,1 miljardin euron ylimääräiseen arvonalentumiseen (ks. liitetiedot **2.4.1.1** ja **6.5**).

Suurin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista ja veloista aiheutunut tappio (muut kuin johdannaiset) on peräisin yhteisen vararahaston (1,1 miljardia euroa) ja innovaatorahaston (0,5 miljardia euroa) velkapapereista. Vuonna 2022 joukkolainamarkkinoiden hinnat laskivat korkojen nousun vuoksi. Tämä on vaikuttanut negatiivisesti EU:n salkuissa olevien joukkovelkakirjojen käypään arvoon, mikä on johtanut käypään arvoon liittyvän enimmäkseen realisoitumattoman tappion kirjaamiseen.

3.16. MUUT KULUT

	miljoonaa euroa	
	2022	2021
Hallinnolliset ja tietotekniset kulut	2 321	2 105
Varausten oikaisut	769	583
Käyttöomaisuushyödykkeisiin liittyvät kulut	1 518	1 205
Maa-alueiden ja rakennusten hallinnointiin liittyvät kulut	686	591
Kurssitappiot	427	171
Käyttöleasingkulut	411	447
Sakkojen alentamiset tuomioistuimen päätöksellä	1 378	15
Muut	832	645
Yhteensä	8 342	5 762

Rivillä "Sakkojen alentamiset tuomioistuimen päätöksellä" ilmoitettu määrä sisältää 997 miljoonaa euroa, jotka liittyvät Qualcommille määräävän markkina-aseman väärinkäytöstä tammikuussa 2018 määrätyn sakon kumoamiseen. EU:n yleinen tuomioistuin kumosi sakon kesäkuussa 2022. Komissio ei valittanut tuomioistuimen tuomiosta, minkä seurauksena sakkosaaminen poistettiin vuoden 2022 tilinpäätöksestä.

Vuoden 2022 aikana kuluiksi merkittyjen tutkimus- ja kehityskulujen kokonaismäärä on seuraava:

	miljoonaa euroa	
	2022	2021
Tutkimuskulut	430	401
Aktivoimattomat kehitysmenot	133	122
Yhteensä	563	523

3.17. SEGMENTTIRAPORTOINTI MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEITTAIN

	Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous	Koheesio ja arvot	Luonnonvarat ja ympäristö	Muuttoliike ja rajaturvallisuus	Resilienssi, turvallisuus ja puolustus	Naapurialueet ja muu maailma	EU:n yleinen hallinto	Ei sidottu monivuotisen rahoitus- kehysten otsakkeeseen *	Yhteensä
								miljoonaa euroa	
BKTL-varat	–	–	–	–	–	–	–	103 880	103 880
Perinteiset omat varat	–	–	–	–	–	–	–	23 495	23 495
Alv	–	–	–	–	–	–	–	19 666	19 666
Uudet omat varat	–	–	–	–	–	–	–	6 337	6 337
Sakot	–	–	–	–	–	–	–	915	915
Varojen takaisinperintä	62	620	468	4	0	63	0	2	1 219
Yhdistyneen kuningaskunnan erosopimus	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Muut	1 173	140	345	0	657	206	1 896	6 977	11 395
Tuotot muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista	1 236	761	813	4	657	269	1 896	161 271	166 908
Rahoitustuotot	1 471	18	1	–	0	362	6	743	2 602
Muut	111	(25)	(12)	(0)	(3)	67	480	1 052	1 669
Tuotot vaihtoon perustuvista transaktioista	1 582	(7)	(11)	(0)	(3)	429	486	1 795	4 271
Tuotot yhteensä	2 817	754	802	4	654	699	2 382	163 067	171 179
Jäsenvaltioiden toteuttamat menot:									
Maataloustukirahasto	–	–	(41 031)	–	–	–	–	–	(41 031)
Maaseuturahasto ja muut maaseudun kehittämisen välineet	–	–	(16 073)	–	–	–	–	–	(16 073)
EAKR ja koheesiorahasto	–	(43 083)	–	–	–	–	–	–	(43 083)
ESR	–	(14 649)	–	–	–	–	–	–	(14 649)
Muut	–	(764)	(755)	(862)	(72)	(132)	–	(898)	(3 482)
Komission, toimeenpanovirastojen ja erityisrahastojen toteuttamat	(12 765)	(73 573)	(906)	(459)	(303)	(5 802)	(12)	(208)	(94 027)
EU:n muiden virastojen ja elinten toteuttamat	(2 848)	(494)	(90)	(1 018)	(210)	(25)	(111)	1 180	(3 615)
Kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen toteuttamat	(418)	(114)	(5)	(241)	(163)	(4 334)	(1)	(5)	(5 281)
Muiden yhteisöjen toteuttamat	(225)	(2 799)	(1)	(6)	(57)	(1 653)	(0)	2	(4 738)
Henkilöstö- ja eläkekulut	(493)	(15)	(2)	(0)	(3)	(157)	(12 006)	(1 531)	(14 209)
Rahoituskulut	(882)	(11)	(6)	(0)	(0)	(574)	(210)	(5 953)	(7 637)
Yhdistyneen kuningaskunnan erosopimus								(6 961)	(6 961)

Euroopan unionin tilinpäätös 2022

<i>Muut kulut</i>	<i>(2 195)</i>	<i>(168)</i>	<i>(305)</i>	<i>(19)</i>	<i>(8)</i>	<i>(281)</i>	<i>(3 421)</i>	<i>(1 946)</i>	<i>(8 342)</i>
Kulut yhteensä	(19 825)	(135 670)	(59 174)	(2 604)	(816)	(12 957)	(15 761)	(16 321)	(263 128)
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos	(17 008)	(134 916)	(58 372)	(2 600)	(163)	(12 258)	(13 379)	146 746	(91 949)

* "Ei sidottu monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeeseen" sisältää konsolidoitujen yhteisöjen talousarvion toteuttamisen, konsolidoinnista johtuvat eliminoinnit, talousarvion ulkopuoliset toimet ja kohdentamattomat ohjelmat, joihin liittyvät yksittäiset määrät ovat vähäisiä.

Monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeittain esitetyt tuotot ja kulut perustuvat arvioon, koska kaikki sitoumukset eivät liity monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeeseen.

4. EHDOLLISET VELAT JA VARAT

Ehdolliset velat ovat potentiaalisia tulevia maksuvelvoitteita, jotka voivat syntyä EU:lle aiempien tapahtumien tai tehtyjen oikeudellisten sitoumusten seurauksena. Ne riippuvat tulevista tapahtumista, jotka eivät ole kokonaan EU:n määräysvallassa. Ehdolliset velat liittyvät pääasiassa takauksiin ja oikeudellisiin riskeihin. **Kaikki ehdolliset velat rahoitetaan niiden toteutuessa EU:n (eli käytännössä EU:n jäsenvaltioiden) tulevista talousarvioista tulevina vuosina, lukuun ottamatta rahastojen kattamiin sakkoihin, rahoitusvälineisiin ja takauksiin liittyviä ehdollisia velkoja (ks. liitetieto 2.4.2.1).**

Tietoja NextGenerationEU-välineen ja rahoitusavun ottolainauksen kattamiseksi myönnettyistä EU:n talousarviotakauksista on liitetiedossa **2.4.1.1** sekä liitetiedossa **2.11.1.1**. Nämä tiedot on aiemmin esitetty tässä osiossa, mutta koska mahdolliset takauksiin perustuvat maksuvaatimukset riippuvat liitetiedossa 2.4.1.1 tarkemmin esitettyjen, myönnettyjen lainojen laiminlyönnistä, on katsottu, että nämä tiedot on tarkoituksenmukaisempaa esittää siellä.

4.1. EU:n talousarviosta katettavat takaukset

4.1.1. EU:n talousarviotakuuohjelmissa myönnetty takaukset (nimellisarvo)

miljoonaa

	31.12.2022			Varatut varat*
	Myönnetty takaukset			
	Enimmäis- määrä	Allekirjoi- tettu	Maksettu	
<i>EIP:n ulkoiseen lainanantovaltuuteen liittyvät</i>	30 599	30 599	20 909	2 710
<i>ESIR-takuu</i>	25 793	24 615	21 084	8 571
<i>EKKR-takuu</i>	1 176	522	446	728
<i>InvestEU-takuu</i>	21 280	2 108	324	1 722
<i>NDICI:n ulkosuhdetoiminnan takuujärjestely</i>	27 020	4 515	156	1 067
Yhteensä	105 869	62 359	42 919	14 798

* EIP:n ulkoiseen lainanantovaltuuteen liittyvään takaukseen varatut 2,7 miljardin euron varat kattavat myös vanhan makrotaloudellisen rahoitusavun ja Euratomin ottolainauksen (ks. liitetieto 4.1.2).

	31.12.2021			Varatut varat*
	Enimmäis- määrä	Myönnetty Allekirjoi- tettu	Maksettu	
<i>EIP:n ulkoiseen lainanantovaltuuteen liittyvät takaukset</i>	33 026	33 026	20 835	2 700
<i>ESIR-takuu</i>	25 826	24 730	20 358	8 602
<i>EKKR-takuu</i>	1 391	611	535	796
<i>NDICI:n ulkosuhdetoiminnan takuujärjestely</i>	200	200	200	–
Yhteensä	60 442	58 566	41 928	12 098

* EIP:n ulkoiseen lainanantovaltuuteen liittyvään takaukseen varatut 2,7 miljardin euron varat kattavat myös vanhan makrotaloudellisen rahoitusavun ja Euratomin ottolainauksen (ks. liitetieto 4.1.2).

Edellä olevassa taulukossa esitetään riski, joka aiheutuu EU:n talousarviolle mahdollisista tulevista maksuista, jotka liittyvät EIP-ryhmälle tai muille rahoituslaitoksille myönnettyihin takauksiin. Allekirjoitettuihin määriin sisältyvät jo maksettujen määrien lisäksi tuensaaajien tai rahoituksen välittäjien kanssa allekirjoitetut sopimukset, joihin liittyviä määriä ei ole vielä maksettu vuoden lopussa (19 440 miljoonaa euroa). Enimmäismäärä on takauksen kokonaismäärä, jonka kattamiseen on sitouduttu EU:n talousarviosta eli jonka jäsenvaltiot ovat sitoutuneet kattamaan, koska EU:hun 31. joulukuuta 2022 kohdistuvan kokonaisriskin määrittämiseksi laskelmaan on sisällytettävä myös hyväksytyt toimet, joita koskevaa sopimusta ei ole vielä allekirjoitettu (43 510 miljoonaa euroa).

Talousarviotakuuohjelmia tuetaan asteittain talousarviosta otetuilla varoilla, joita säilytetään yhteisessä vararahastossa likviditeettipuskurina tulevien takauksiin perustuvien maksuvaatimusten kattamiseksi (ks. liitetieto **2.4.2.1**). Varusmäärät olivat 31. joulukuuta 2022 yhteensä 14 798 miljoonaa euroa (12 098 miljoonaa euroa vuonna 2021). Ks. alaviite **6.2** toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että rahoitus riittää kattamaan takauksiin perustuvat maksuvaatimukset keskipitkällä aikavälillä. Talousarviotakuuohjelmista aiheutuneet tappiot, joiden määrä ylittää rahoituksen, olisi joka tapauksessa katettava tulevista talousarvioista.

EIP:n ulkoiseen lainanantovaltuuteen liittyvät takaukset

EU:n talousarviosta on myönnetty takauksia EIP:n omista varoistaan kolmansille maille myöntämille lainoille. Myönnettyjen ja EU:n takauksella katettujen lainojen kokonaismäärä oli 20 909 miljoonaa euroa 31. joulukuuta 2022. EU:n talousarviotakuut:

- 20 482 miljoonaa euroa yhteisen vararahaston ulkoisten toimien alarahaston takuurahaston kautta
- 427 miljoonaa euroa suoraan jäsenvaltioille ennen liittymistä myönnettyille lainoille.

Joulukuun 31. päivään 2022 mennessä annettuihin takauksiin sisältyy 2,1 miljardia euroa allekirjoitettuja mutta maksamattomia lainoja, joiden tulevan maksamisen edellytyksenä on EU:n hyväksyntä.

EIP:n ulkoisen lainanantovaltuutensa puitteissa myöntämiin lainoihin liittyvä EU:n takaus on rajoitettu 65 prosenttiin jäljellä olevasta velasta vuoden 2007 jälkeen allekirjoitetuissa sopimuksissa (vuosia 2007–2013 ja 2014–2021 koskevat valtuutukset). Ennen vuotta 2007 tehdyissä sopimuksissa EU:n takaus on rajoitettu tiettyyn prosenttiosuuteen hyväksytyjen lainajärjestelyjen enimmäismäärästä (useimmiten 65 % mutta myös 70 %, 75 % tai 100 %). Jos enimmäismäärää ei saavuteta, EU:n takaus annetaan koko lainakannalle.

Päätöksellä (EU) 2018/412 perustettiin EIP:n ERI:stä myönnettävä yksityissektorin lainanantovaltuus hankkeille, jotka on suunnattu pakolaisten, muuttajien, vastaanottavien ja kauttakulkuyhteisöjen sekä alkuperäyhteisöjen pitkän aikavälin taloudellisen selviytymiskyvyn kehittämiseen. Unionin talousarviosta maksetaan korvaus suhteessa EIP:n ERI:n yksityisestä valtuutuksesta yksityisille toimille myöntämien takauksien riskiin, mikä selittää ulkoiseen lainanantovaltuuteen liittyvän premiosaatavan, joka on muussa tapauksessa korvaukseton takaus (ks. liitetieto **2.11.2**).

Ulkoisen lainanantovaltuuden vuosia 2014–2020 koskeva valtuutus, jonka voimassaolo päättyi vuonna 2021, oli viimeinen ulkosuhteisiin liittyvien hankkeiden takuurahaston piiriin kuuluva valtuutus. EIP:n uusi valtuus kuuluu NDICI-asetuksella perustetun ulkosuhdetoimien takuujärjestelyn piiriin.

EU:n takauksiin liittyvät maksut suoritetaan yhteisen vararahaston ulkoisten toimien alarahaston takuurahastosta: vuoden 2022 aikana on maksettu 190 miljoonaa euroa takauksiin perustuvia maksuvaatimuksia (vähennettynä takaisin perityillä varoilla) (93 miljoonaa euroa vuonna 2021).

Euroopan strategisten investointien rahaston (ESIR) takaus

ESIR-rahastolla pyritään parantamaan EIP-ryhmän riskinkantokykyä antamalla EIP:lle valmiudet laajentaa sijoituksiaan EU:ssa. ESIR-rahaston tavoitteena on tukea lisäinvestointeja EU:ssa ja pienten yritysten rahoituksen saantia. EU:n talousarviosta myönnetään EU:n ja EIP:n välisen sopimuksen, jäljempänä 'ESIR-sopimus', perusteella enintään 26 miljardin euron takaus, jäljempänä 'ESIR-rahaston EU-takaus', jonka tarkoituksena on suojata EIP sen rahoitus- ja investointitoimien mahdollisesti aiheuttamilta tappioilta.

ESIR-rahaston toimet toteutetaan kahden ikkunan kautta: EIP toteuttaa infrastruktuuri- ja innovointi-ikkunan (ESIR-rahaston EU-takaus 19 250 miljoonaa euroa) ja Euroopan investointirahasto (EIR) pk-yritysiikkunan (ESIR-rahaston EU-takaus 6 750 miljoonaa euroa). Niillä kummallakin on velkasalkku ja pääomasalkku. EIR toimii EIP:n kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti ja EIP:n takauksen perusteella, jolla puolestaan on EU:n vastatakaus ESIR-sopimuksen mukaisesti. EU:n takauksen tehostamiseksi ja sen riskinkantokyvyn lisäämiseksi ESIR-rahaston kaksi velkasalkkua yhdistettiin InvestEU-ohjelmaan vuonna 2022. Mahdolliset takauksiin perustuvat maksuvaatimukset ja takaisin perityt varat jaetaan ESIR-rahaston ja InvestEU-takuun kesken suhteessa takauksella katettuihin tosiasialisiin määriin.

EU:lla ja EIP:llä on omat erilliset tehtävänsä ESIR-rahastossa. ESIR-rahasto on perustettu EIP:n yhteyteen. ESIR rahoittaa toimet (vieraan ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset) ja lainaa tätä varten tarvittavat varat pääomamarkkinoilta. EIP-ryhmä tekee sijoituspäätökset itsenäisesti ja hallinnoi toimia noudattaen omia sääntöjään ja menettelyjään. EU myöntää takauksen kyseisille toimille ja kattaa EIP:lle tämän takauksen enimmäismäärään asti aiheutuneet tappiot.

Käytössä on erityinen hallintorakenne sen varmistamiseksi, että ESIR-rahaston puitteissa tehdyillä sijoituksilla keskitytään nimenomaisena tavoitteena olevaan markkinoiden toimintapuutteiden poistamiseen ja että sijoitukset voidaan ottaa EU:n takauksen piiriin. Hallintorakenteeseen kuuluu riippumattomista asiantuntijoista muodostuva investointikomitea, joka tutkii jokaisen EIP:n infrastruktuuri- ja innovointi-ikkunan osalta ehdottaman hankkeen ja määrittää, voidaanko se kattaa EU:n takauksella, sekä ESIR-rahaston johtokunta, joka varmistaa ohjelman valvonnan.

Koska EU:n tilinpäätössääntöjen (ja IPSAS-standardien) mukaiset konsolidointia koskevat valvonnan perusteet ja tilinpäätösvaatimukset eivät täyty, asianomaisia omaisuuksia ei merkitä EU:n konsolidoituun tilinpäätökseen.

EU:n EIP-ryhmälle ESIR-rahaston puitteissa myöntämä takaus merkitään kirjanpidossa takausvelaksi infrastruktuuri- ja innovointi-ikkunan ja pk-yrityksikkunan velkasalkun osalta (ks. liitetieto **2.11.2**) ja johdannaiseksi (käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusvaroiksi tai veloiksi) molempien pääomasalkkujen osalta (ks. liitetieto **2.4.2.2**). Myönnetty ESIR-takaus sisältää COSME-, Horisontti 2020-, CCS- sekä työllisyyttä ja sosiaalista innovointia koskevien ohjelmien toimet, jotka on katettu ESIR-rahaston EU-takauksella pk-yrityksikkunan velkasalkun puitteissa.

Vuonna 2022 yhteisen vararahaston ESIR-takuurahaston alarahastosta maksettiin 21 miljoonaa euroa nettomääräisiä takauksiin perustuvia maksuvaatimuksia (nolla euroa vuonna 2021).

Euroopan kestävän kehityksen rahasto (EKKR)

EKKR-asetuksella perustettu Euroopan kestävän kehityksen rahasto on aloite, jonka tarkoituksena on tukea investointeja Afrikkaan ja Euroopan naapurimaihin keinona edistää kestävän kehityksen saavuttamista ja puuttua muuttoliikkeen perimmäisiin sosioekonomisiin syihin. EKKR-asetuksessa EU valtuutettiin antamaan täytäntöönpanokumppaneille 1,5 miljardin euron takaukset (joita lisätään edelleen ulkopuolisilla rahoitusosuuksilla) niiden investointi- ja rahoitustoimia varten niiden sijoitusriskien vähentämiseksi. Yhteinen vararahasto vastaa EKKR-takuusta (ks. liitetieto **2.4.2.1**). Joulukuun 31. päivänä 2022 oli voimassa 17 EKKR-takuusopimusta, joissa takuun enimmäismäärä oli yhteensä 1 176 miljoonaa euroa. Vastapuolten allekirjoittamien ja EU:n näiden sopimusten mukaisesti takaamien keskeneräisten toimien kokonaismäärä oli 522 miljoonaa euroa. Yksi EKKR-takuusopimuksista (jossa takuun enimmäismäärä on 145 miljoonaa euroa), jonka mukaisesti EU takaa valuuttasuojausrahaston omien varojen riittävyyden, antaa EU:lle takaukseen perustuvan maksuvaatimuksen tapauksessa oikeuden saada korvauksena rahaston osuuksia maksetun summan arvosta.

NDICI:n ulkosuhdetoiminnan takuujärjestely

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/947 perustettiin 9. kesäkuuta 2021 naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline – Globaali Eurooppa -väline, mukaan lukien Euroopan kestävän kehityksen rahasto plus, jäljempänä 'EKKR+', ja ulkosuhdetoimien takuujärjestely vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehityksen ajaksi. NDICI-asetuksella pyritään lisäämään EU:n ulkoisen toiminnan johdonmukaisuutta ja tuloksellisuutta ja näin parantamaan ulkoisen toiminnan eri politiikkojen täytäntöönpanoa.

Ulkosuhdetoimien takuujärjestelyllä tuetaan EKKR+:n toimia, jotka katetaan talousarviotakuilla, makrotaloudellisella rahoitusavulla ja kolmansille maille myönnettävillä lainoilla. Yhteinen vararahasto vastaa ulkosuhdetoimien takuujärjestelystä (ks. liitetieto **2.4.2.1**).

Joulukuun 31. päivänä 2022 oli allekirjoitettuna ja voimassa kuusi talousarviotakuita koskevaa sopimusta, joiden enimmäismäärä on yhteensä 27,0 miljardia euroa, mukaan lukien EIP:n kanssa huhtikuussa 2022 allekirjoitettu takuusopimus (ulkoisen lainanantovaltuuden ohjelman seuraaja), jonka enimmäismäärä on yhteensä 26,7 miljardia euroa. Sopimuksen puitteissa oli 31. joulukuuta 2022 mennessä allekirjoitettu 4,5 miljardin euron toimet, joista maksettiin 156 miljoonaa euroa.

InvestEU-takuu

InvestEU-asetuksen (EU) 2021/523 nojalla komissio voi myöntää enintään 26,2 miljardin euron arvosta takauksia rahoituslaitosten toteuttamien rahoitus- ja investointitoimien tukemiseksi. Tavoitteena on auttaa saavuttamaan unionin tavoitteet neljässä sisäisessä politiikassa: kestävä infrastruktuuri, tutkimus, innovointi ja digitalisaatio, pienet ja keskisuuret yritykset (pk-yritykset) sekä sosiaaliset investoinnit ja osaaminen. Komissio siirtää vähitellen varoja, jäljempänä 'rahoituspuskuri', InvestEU-talousarviosta yhteiseen vararahastoon pääomapuskurin luomiseksi takauksiin perustuvia maksuvaatimuksia varten. InvestEU-asetuksessa on vahvistettu rahoitusasteeksi 40 prosenttia EU:n takauksesta 31. joulukuuta 2022.

Maaliskuussa 2022 komissio allekirjoitti EIP-ryhmän kanssa ensimmäisen InvestEU-takaussopimuksen, jonka enimmäismäärä oli 19,6 miljardia euroa. Tätä määrää korotettiin edelleen 0,3 miljardilla eurolla. Korotus oli seurausta useista EU:n ohjelmista, jotka yhdistettiin InvestEU-takaukseen (rahoitusta yhdistävät toimet). EU:n takauksen kattamien allekirjoitettujen toimien määrä 31. joulukuuta 2022 oli yhteensä 2,1 miljardia euroa, joista 324 miljoonaa euroa maksettiin. Lisäksi muiden toteutuskumppaneiden kanssa on tehty viisi takaussopimusta, joiden kokonaismäärä on 1,4 miljardia euroa ja joiden puitteissa ei vielä ole toteutettu takauksella katettuja toimia.

EU:n talousarvion lisäksi jäsenvaltiot ja ETA-maat voivat rahoittaa InvestEU-ohjelmaa koheesiopolitiikkaan tai elpymis- ja palautumistukivälineeseen liittyvistä varoistaan tai kansallisista varoistaan. Tämä on EU:n takauksen lisämäärä, jonka rahoitusaste määritetään tapauskohtaisesti. Komissio allekirjoittaa ensin rahoitusosuussopimuksen jäsenvaltion tai ETA-maan kanssa ja sitten takauksopimuksen toteutuskumppanin kanssa. Joulukuun 31. päivään 2022 mennessä komissio oli allekirjoittanut rahoitusosuussopimukset viiden jäsenvaltion kanssa yhteensä 1,7 miljardista eurosta (josta 0,3 miljardia euroa on back-to-back-takauksia), mutta se ei ole vielä allekirjoittanut takauksopimuksia toteutuskumppaneiden kanssa.

Yhdistyneen kuningaskunnan EU:sta eroamisesta johtuvat velvoitteet

Erosopimuksen 143 artiklan mukaan Yhdistyneen kuningaskunnan on maksettava unionille osuutensa sellaisiin rahoitustoimiin liittyvistä ehdollisista rahoitusvastuista, jotka liittyvät eropäivänä eli 31. tammikuuta 2020 hyväksyttyihin ESIR- ja EKKR-rahastoihin ja EIP:n ulkoisen lainanantovaltuuden piiriin kuuluvien toimiin. Erosopimuksen 143 artiklassa edellytetään, että jos rahoitustoimea koskeva vaatimus takauksen käytöstä on hyväksytty ennen eropäivää, Yhdistynyt kuningaskunta on velvollinen maksamaan unionille osuutensa maksuista, jotka unioni on suorittanut kyseisten toimien yhteydessä, paitsi jos tämä voitaisiin kattaa Yhdistyneen kuningaskunnan osuudella takuurahastossa säilytettävistä varoista, jos se on tarkoituksenmukaista.

EIP:n ulkoisen lainanantovaltuuden piiriin kuuluvien lainojen osalta EU:n talousarviotakuun arvo eropäivänä oli eropäivään mennessä hyväksyttyjen toimien osalta 33,7 miljardia euroa. Tämä oli 31. joulukuuta 2022 mennessä muuttunut 24,6 miljardiksi euroksi (27,6 miljardia euroa vuonna 2021). Yhdistyneen kuningaskunnan osuus tästä ehdollisesta vastuusta 31. joulukuuta 2022 on näin ollen 3,1 miljardia euroa (3,4 miljardia euroa 31. joulukuuta 2021). Kuten edellä on todettu, näiden lainojen takaisinmaksun mahdollinen laiminlyönti katetaan kuitenkin ensin yhteisen vararahaston ulkoisten toimien alarahaston takuurahastosta ja määriä vaaditaan Yhdistyneeltä kuningaskunnalta vain, jos sen 305 miljoonan euron varaus tässä rahastossa ei 31. joulukuuta 2022 ole riittävä.

ESIR-rahaston toimien osalta EU:n talousarviotakauksen arvo eropäivänä oli eropäivään mennessä hyväksyttyjen toimien osalta 23,5 miljardia euroa. Tämä oli 31. joulukuuta 2022 mennessä muuttunut 18,6 miljardiksi euroksi (18,8 miljardia euroa vuonna 2021). Yhdistyneen kuningaskunnan osuus tästä ehdollisesta vastuusta 31. joulukuuta 2022 on näin ollen 2,3 miljardia euroa. Vaatimukset ESIR-rahastosta saatavista takauksista katetaan kuitenkin ensin ulkoisen vararahaston ESIR-takuurahastosta. Määriä vaaditaan Yhdistyneeltä kuningaskunnalta vain, jos sen 1,0 miljardin euron varaus tässä rahastossa 31. joulukuuta 2022 ei ole riittävä.

Koska toteutuskumppanit eivät olleet hyväksyneet mitään EKKR-takuuseen liittyviä toimia ennen eropäivää, Yhdistyneellä kuningaskunnalla ei ole mitään tähän liittyviä velvoitteita.

Yhdistyneen kuningaskunnan osuus vuonna 2022 eropäivänä tai sen jälkeen ja 31. joulukuuta 2022 asti hyväksytyistä toimista suoritetuista maksuista oli 51 miljoonaa euroa (ESIR-rahasto 34 miljoonaa euroa ja ulkoinen lainanantovaltuus 17 miljoonaa euroa), mikä vähensi vastaavasti Yhdistyneen kuningaskunnan varausta. Yhdistyneelle kuningaskunnalle vuonna 2023 maksettava määrä on 313 miljoonaa euroa (ks. liitetieto **2.6.1.2**).

4.1.2. EU:n takausohjelmissa myönnetty takaukset (nimellisarvo)

	miljoonaa euroa	
	31.12.2022	31.12.2021
<i>Horisontti 2020</i>	2 649	2 590
<i>Verkkojen Eurooppa -väline</i>	648	568
<i>COSME</i>	674	782
<i>Muut</i>	604	653
Yhteensä	4 576	4 593

Edellä olevassa taulukossa esitetyt määrät kuvaavat EU:n rahoitusvälineohjelmissa annettujen takausten jäljellä olevia nimellismääriä.

Varainhoitoasetuksen 210 artiklan 1 kohdassa säädetään, että rahoitusvälineeseen liittyvät talousarviomenot ja unionin rahoitusvastuu **eivät saa missään tapauksessa ylittää rahoitusvälinettä varten tehtyä määrärahasitoumusta**. Näin suljetaan pois mahdollisuus, että talousarvioon kohdistuisi ehdollisia velkoja. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että näillä veloilla on vastaerä taseen vastaavaa-puolella tai että niiden vakuutena on talousarviositoumuksia, joita ei ole vielä kirjattu kuluiksi.

COSME-lainatakausjärjestely (LGF) koostuu pääasiassa rajatuista takauksista, jotka koskevat rahoituksen välittäjien pk-yrityksille tarjoamia suuremman riskin velkarahoitusalkkuja (pääasiassa lainoja). EIR panee COSME-lainatakausjärjestelyn täytäntöön EU:n puolesta.

Lisätietoja Horisontti 2020 -puiteohjelmasta ja Verkkojen Eurooppa -välineestä on myös liitetiedossa **2.4.2.1**.

Yhdistyneen kuningaskunnan EU:sta eroamisesta johtuvat velvoitteet

Mitä tulee EU:n ehdollisiin velkoihin, jotka koskevat eropäivään mennessä hyväksyttyjä EU:n rahoitusvälineisiin liittyviä määriä, myös edellä mainittuja: jos jokin näistä ehdollisuuksista realisoituu, ne katetaan EU:n talousarviosta käyttämällä varainhoitotileillä olevia varoja. Näin ollen Yhdistynyt kuningaskunta ei periaatteessa vaatisi muita määriä kuin osuutensa erosopimuksen 140 artiklassa tarkoitetuista, talousarviosta maksattamatta olevista sitoumuksista – ks. liitetieto **2.6.1.2**.

4.2. Oikeustapauksiin liittyvät ehdolliset vastuut

4.2.1. Sakkoja koskevat oikeustapaukset

Sakkoihin liittyvät ehdolliset vastuut olivat 31. joulukuuta 2022 yhteensä 2 990 miljoonaa euroa (2 111 miljoonaa euroa vuonna 2021). Nämä määrät koskevat sakkoja, jotka komissio on määrännyt kilpailusääntöjen rikkomisesta ja jotka sakon saaneet yritykset ovat alustavasti maksaneet. Lisäksi sakon määräämistä koskevaan komission päätökseen on joko haettu muutosta tai ei tiedetä, haetaanko siihen muutosta. Ehdollinen velka säilytetään siihen saakka, kunnes unionin tuomioistuin on antanut asiassa lainvoimaisen päätöksen tai muutoksenhaku aika päättyy. Alustaville maksuille kertynyt korko sisältyy varainhoitovuoden taloudelliseen tulokseen, ja se esitetään myös ehdollisena velkana määriin liittyvän komission omistusoikeuden epävarmuuden osoittamiseksi.

Jos EU häviää jonkin määrättyihin sakkoihin liittyvän oikeudenkäynnin, alustavasti maksetut varat palautetaan yrityksille ilman talousarviovaikutuksia. Sakkoihin liittyviä määriä ei oteta tuloina talousarvioon ennen kuin sakot ovat varmoja (varainhoitoasetuksen 107 artikla).

1,2 miljardin euron lisäys johtuu pääasiassa alustavan maksun (0,9 miljardia euroa) saamisesta sakon saaneelta yritykseltä, joka peruutti takauksensa vuonna 2022 korvatakseen sen käteismaksulla.

4.2.2. Muut oikeustapaukset

	<i>miljoonaa euroa</i>	
	31.12.2022	31.12.2021
<i>Maatalous</i>	194	79
<i>Koheesio</i>	–	210
<i>Muut</i>	2 909	1 153
Yhteensä	3 103	1 443

Maatalous

Tämä kohta sisältää sellaiset ehdolliset velat jäsenvaltioille, jotka liittyvät maataloustukirahaston ja maatalouden kehittämisen menojen sääntöjen mukaisuustarkastusten seurauksena tehtyihin päätöksiin ja joista unionin tuomioistuin ei ole vielä antanut tuomiota. Menettelyn kesto unionin tuomioistuimessa määrää sen, milloin velan lopullinen määrä vahvistetaan ja minkä vuoden talousarviosta velallisen hyväksi ratkaistun muutoksenhaun vaikutus katetaan.

Koheesio

Tämä erä sisältää sellaiset ehdolliset velat jäsenvaltioille, jotka liittyvät koheesiopolitiikan piiriin kuuluviin toimiin. Asioissa odotetaan suullisen kuulemisen päivämäärää tai unionin tuomioistuimen tuomiota.

Muut oikeustapaukset

Tämä erä liittyy EU:ta vastaan nostettuihin käsiteltävinä oleviin vahingonkorvauskanteisiin ja muihin oikeusriitoihin sekä näihin liittyviin arvioituihin kustannuksiin. On huomattava, että SEUT-sopimuksen 340 artiklan nojalla nostetuissa vahingonkorvauskanteissa kantajan on näytettävä toteen, että toimielin on vakavasti rikkonut oikeussääntöä, jonka tarkoituksena on antaa yksityisille oikeuksia, että kantaja on kärsinyt todellista vahinkoa ja että lainvastaisen teon ja vahingon välillä on suora syy-yhteys. Merkittävä lisäys edellisen vuoden loppuun verrattuna koskee pääasiassa Euroopan komissiota vastaan nostettua hylättyä vahingonkorvauskannetta koskevaa valitusta. Kyseinen vahingonkorvauskanne liittyy sulautuman kieltoa koskevaan päätökseen, ja koska luotettava arvio puuttuu, esitetty määrä perustuu vaadittuun määrään.

Yhdistyneen kuningaskunnan EU:sta eroamisesta johtuvat velvoitteet

Erosopimuksen 147 artiklan mukaan Yhdistynyt kuningaskunta vastaa osuudestaan niistä maksuista, jotka on suoritettava niiden unionin ehdollisten vastuiden vapauttamiseksi, jotka erääntyvät talousarvioon liittyviä unionin taloudellisia etuja koskevien oikeustapausten perusteella, edellyttäen, että näiden oikeustapausten kohteena olevat teot ovat tapahtuneet viimeistään 31. joulukuuta 2020. Yhdistyneen kuningaskunnan arvioitu enimmäisvastuu on tässä tapauksessa 384 miljoonaa euroa (179 miljoonaa euroa vuonna 2021). Oikeustapauksissa, joissa on todennäköistä, että määrät maksetaan EU:n talousarviosta (ks. liitetieto **2.10**), Yhdistyneen kuningaskunnan osuus sisällytetään osaksi Yhdistyneestä kuningaskunnasta maksettavaa kokonaismäärää – ks. yksityiskohdat liitetiedossa **2.6.1.2**.

4.3. EHDOLLISET VARAT

	miljoonaa euroa	
	31.12.2022	31.12.2021
<i>Saadut vakuudet:</i>		
<i>suoritustakuut</i>	282	287
<i>muut vakuudet</i>	6	8
<i>muut ehdolliset varat</i>	19	98
Yhteensä	307	393

Tuensaajilta vaaditaan suoritustakuu, jolla varmistetaan, että EU:n rahoitusta saavat tuensaajat noudattavat EU:n kanssa tekemäänsä sopimukseen sisältyviä ehtoja.

5. TALOUSARVIOSITOUMUKSET OIKEUDELLISET SITOUMUKSET

JA

Tässä liitetiedossa annetaan tietoja talousarviomenettelystä ja tulevista rahoitustarpeista (tässä ei siis käsitellä velkojen tilannetta 31. joulukuuta 2022).

Jäsenvaltioiden hyväksymässä monivuotisessa rahoituskehyksessä määritetään ohjelmat ja vahvistetaan otsakekohtaiset maksusitoumusmäärärahojen enimmäismäärät sekä maksumäärärahojen enimmäismäärä, joiden puitteissa EU voi tehdä talousarviositoumuksia ja oikeudellisia sitoumuksia ja suorittaa maksuja seitsemän vuoden aikana – ks. talousarvion toteuttamiskertomuksen liitetiedoissa oleva taulukko 1.1.

Oikeudelliset sitoumukset koskevat ohjelmia, hankkeita tai allekirjoitettuja sopimuksia, joissa EU on osapuoli ja jotka näin sitovat EU:ta oikeudellisesti. Oikeudellisen sitoumuksen tekeminen on toimi, jolla tulojen ja menojen hyväksyjä luo tai vahvistaa (EU:lle) velvoitteen, josta aiheutuu meno (varainhoitoasetuksen 2 artiklan 37 kohta). Talousarviositoumus tehdään periaatteessa ennen oikeudellista sitoumusta.

Joissakin monivuotisisissa ohjelmissa tai hankkeissa toimitaan kuitenkin päinvastoin. Tällöin tarvittavat talousarviositoumukset tehdään vuotuisissa erissä usean vuoden aikana, jos perussäädöksessä niin säädetään. Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen (EU) 2021/1060 86 artiklassa säädetään esimerkiksi koheesiopolitiikan osalta, että ohjelman hyväksymisestä annettu komission päätös muodostaa varainhoitoasetuksessa tarkoitetun rahoituspäätöksen mutta unionin talousarviositoumukset toteutetaan kunkin ohjelman osalta rahastokohtaisina vuotuisina erinä 1. tammikuuta 2021 ja 31. joulukuuta 2027 välisenä aikana. Muissa oikeusperustoissa voi olla vastaavia säännöksiä. Tämän vuoksi EU voi olla oikeudellisesti sitoutunut maksamaan tiettyjä määriä, joista ei ole vielä tehty talousarviositoumusta – ks. jäljempänä liitetieto **5.2**.

Jos talousarviositoumus on tehty mutta sen mukaisia maksuja ei ole vielä suoritettu, jäljellä olevaa määrää kutsutaan maksattamatta olevaksi sitoumuksiksi. Se voi liittyä (usein monivuotisiin) ohjelmiin tai hankkeisiin, joita koskevat sopimukset on allekirjoitettu ja joita koskevat maksut suoritetaan vasta myöhemmin vuosina. Maksattamatta olevat sitoumukset ovat tulevien vuosien velvoitteita. Koska tilinpäätös laaditaan suoriteperusteisena ja talousarvion toteuttamiskertomukset kassaperusteisina, osa maksattamatta olevien sitoumusten kokonaismäärästä on jo kirjattu kuluiksi ja merkitty velaksi taseeseen (ks. liitetiedot **2.12** ja **2.13**). Nämä menot lasketaan saatujen menoilmoitusten ja laskujen perusteella. Jos EU:lle ei ole toimitettu menoilmoituksia vielä tilinpäätöspäivään mennessä, ohjelman tai hankkeen toteutusaste arvioidaan. Velka poistetaan taseesta, kun maksattamatta oleviin sitoumuksiin liittyvät maksut suoritetaan. Sitä osaa maksattamatta olevista sitoumuksista, jota ei ole vielä kirjattu kuluksi, ei sisällytetä velkoihin vaan se esitetään jäljempänä (ks. liitetieto **5.1**).

Jäljempänä esitetään siis määrät, jotka EU on 31. joulukuuta 2022 mennessä sitoutunut maksamaan täyttääkseen sopimusvelvoitteensa ja jotka tämän vuoksi on rahoitettava EU:n tulevista talousarvioista.

*miljoonaa
euroa*

	Liitetieto	31.12.2022	31.12.2021
<i>Talousarviositoumukset, joita ei ole vielä kirjattu kuluiksi</i>	5.1	364 503	266 526
<i>Merkittävät oikeudelliset sitoumukset</i>	5.2	406 284	135 181
Yhteensä		770 787	401 707

5.1. TALOUSARVIOSITOUMUKSET, JOITA EI OLE VIELÄ KIRJATTU KULUIKSI

	miljoonaa euroa	
	31.12.2022	31.12.2021
<i>Talousarviositoumukset, joita ei ole vielä kirjattu kuluiksi</i>	364 503	266 526

Edellä esitetty määrä saadaan vähentämällä maksattamatta olevien sitoumusten määrästä (452 821 miljoonaa euroa) (ks. talousarvion toteuttamiskertomuksessa oleva taulukko 6.4) niihin liittyvät, taseeseen veloiksi ja tuotto- ja kululaskelmaan kuluiksi kirjatut määrät. Talousarviosta maksattamatta olevat sitoumukset ovat avoimia sitoumuksia, joita vastaavia maksuja ei vielä ole suoritettu ja/tai joita ei vielä ole purettu. Maksattamatta olevia sitoumuksia syntyy aina monivuotisten ohjelmien yhteydessä. Merkittävä lisäys vuoteen 2021 verrattuna liittyy elpymis- ja palautumistukivälineen viimeisimpien talousarviositoumusten kirjaamiseen (ks. myös jäljempänä **5.2**).

On huomattava, että ennakkomaksujen kokonaismäärä oli 100,5 miljardia euroa 31. joulukuuta 2022 (ks. liitetieto **2.5**). Ennakkomaksut ovat jo maksettuja talousarviositoumuksia, ja ne vähentävät maksattamatta olevia sitoumuksia. Näiden varojen katsotaan kuitenkin kuuluvan EU:lle eikä tuensaajille siihen asti, kunnes asiaankuuluvat sopimusvelvoitteet on täytetty. Ne ovat näin ollen edellä esitettyjen maksattamatta olevien sitoumusten kaltaisia eriä, joita ei ole vielä kirjattu kuluiksi.

5.2. MERKITTÄVÄT OIKEUDELLISET SITOUMUKSET

	miljoonaa euroa	
	31.12.2022	31.12.2021
<i>Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen</i>	298 948	–
<i>Luonnonvarat ja ympäristö</i>	82 372	17 662
<i>Muuttoliike ja rajaturvallisuus</i>	8 368	–
<i>Elpymis- ja palautumistukivälineen (NextGenerationEU) sitoumukset tuesta, jota ei makseta takaisin</i>	–	99 530
<i>ITER</i>	5 855	6 121
<i>Avaruushjelmat</i>	3 548	4 189
<i>Kalastussopimukset</i>	265	412
<i>Horisontti Eurooppa</i>	322	382
<i>Euratom</i>	362	445
<i>Brexit-mukautusvaraus</i>	296	3 072
<i>Verkkojen Eurooppa -väline</i>	1 811	–
<i>EU:n solidaarisuusrahasto</i>	700	–
<i>Operatiivisiin vuokrasopimuksiin liittyvät sitoumukset</i>	2 539	2 492
<i>Muut sopimukset</i>	896	876
Yhteensä	406 284	135 181

Nämä määrät liittyvät pitkäaikaisiin oikeudellisiin sitoumuksiin, joita ei ollut katettu talousarviossa maksusitoumusmäärärahoilla vuoden lopussa. Nämä sitovat velvoitteet budjetoidaan ja maksetaan tulevana vuosina.

Tietyt tärkeät ohjelmat (ks. jäljempänä) voidaan toteuttaa vuotuisina erinä varainhoitoasetuksen 112 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Tällä tavoin EU voi tehdä oikeudellisia sitoumuksia (allekirjoittaa avustus-, valtuutus- ja hankintasopimuksia) tietyinä vuonna käytettävissä olevia maksusitoumusmäärärahoja suuremmalle määrälle. Tämän vuoksi huomattava osa voimassa olevan monivuotisen rahoituskehityksen kokonaismäärärahoista voi olla jo sidottu. Kyseessä ovat erityisesti seuraavat ohjelmat:

Yhteistyössä hallinnoitavat varat

Nämä ovat oikeudellisia velvoitteita, joiden mukaisesti maksuihin EU on sitoutunut hyväksyessään yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa hallinnoitavia toimenpideohjelmiä. Komission päätös toimenpideohjelman hyväksymisestä on varainhoitoasetuksen 110 artiklassa tarkoitettu rahoituspäätös.

Siitä tulee kyseisessä asetuksessa tarkoitettu oikeudellinen sitoumus, kun päätöksestä on ilmoitettu asianomaiselle jäsenvaltiolle.

Yhteistyössä hallinnoitujen rahastojen yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 86 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Komissio toteuttaa unionin talousarviositoumukset kunkin ohjelman osalta rahastokohtaisina vuotuisina erinä 1 päivän tammikuuta 2021 ja 31 päivän joulukuuta 2027 välisenä aikana.”

Edellä olevan taulukon kolmella ensimmäisellä rivillä ilmoitetut määrät liittyvät monivuotisen rahoituskehysten 2021–2027 otsakkeeseen 2A (taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus), otsakkeeseen 3 (luonnonvarat ja ympäristö) ja otsakkeeseen 4 (muuttoliike ja rajaturvallisuus). Ne ovat avoimena olevia määriä, jotka EU on sitoutunut maksamaan vuoden 2022 joulukuun 31. päivän jälkeen.

NextGenerationEU-välineen (elpymis- ja palautumistukiväline) sitoumukset tuesta jota ei makseta takaisin

Elpymis- ja palautumistukiväline on EU:n elpymisvälineen eli NextGenerationEU-välineen keskeinen ohjelma. Se perustettiin 12. helmikuuta 2021 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/241. Se rahoittaa uudistuksia ja investointeja jäsenvaltioissa koronaviruspandemian alusta eli helmikuusta 2020 vuoteen 2026. Asetuksen (EU) 2021/241 23 artiklassa säädetään mahdollisuudesta jakaa sitoumukset vuosieriin. Ohjelman puitteissa 31. joulukuuta 2022 mennessä allekirjoitetut oikeudelliset sitoumukset muodostavat noin 70 prosenttia siitä elpymis- ja palautumistukivälineen tuen kokonaismäärästä, jota ei makseta takaisin, asetuksen 11 artiklan mukaisesti. Ne on 31. joulukuuta 2022 katettu kokonaan talousarviositoumuksilla.

ITER – kansainvälinen lämpöydinkooreaktori

Näillä sitoumuksilla on tarkoitus kattaa ITER-laitosten tulevat rahoitustarpeet vuoteen 2027 saakka. EU:n (Euratomin) rahoitusosuus ITER-organisaatiossa toteutetaan Fusion for Energy -yhteisyrityksen kautta. Rahoitusosuuksia on myös jäsenvaltioilla ja Sveitsillä. Määrä vastaa vuosien 2021–2027 monivuotisen rahoituskehysten mukaista tulevaa rahoitusta, joka on vahvistettu eurooppalaisen yhteisyrityksen perustamisesta ITERiä ja fuusioenergian kehittämistä varten sekä etujen myöntämisestä perustettavalle yhteisyritykselle tehdyn päätöksen 2007/198/Euratom muuttamisesta 22. helmikuuta 2021 annetulla neuvoston päätöksellä (Euratom) 2021/281. Kyseisessä päätöksessä säädetään mahdollisuudesta jakaa sitoumukset vuosieriin. ITER perustettiin hallinnoimaan ITER-laitteistoa, kannustamaan ITER-laitteiston käyttämiseen, edistämään yleistä tietämystä fuusioenergiasta ja lisäämään sen hyväksyntää sekä hoitamaan muita tehtäviä, jotka ovat tarpeen ITERin tavoitteiden saavuttamiseksi. EU osallistuu ITER-yhteisyritykseen yhdessä useiden muiden maiden kanssa.

Avaruushjelmat

Avaruushjelmaan kuuluvat seuraavat osat: Galileo, EGNOS, Copernicus, Gvsatcom ja SSA. Merkittävimmät niistä ovat Galileo, jonka puitteissa kehitetään globaalia eurooppalaista satelliittinavigointijärjestelmää, ja Copernicus, joka liittyy Euroopan maanhavainnointiin. Nämä sitoumukset ovat voimassa vuoteen 2027 saakka. Komissio on allekirjoittanut 28. huhtikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/696 (EUVL L 170/69, 12.5.2021) mukaisesti rahoitusosuuksopimukset Euroopan avaruusjärjestön (ESA), Euroopan sääsatelliittijärjestön (Eumetsat), Mercatorin ja Euroopan keskipitkien sääennusteiden keskuksen (ECMWF) kanssa. Asetuksen (EU) 2021/696 11 artiklan 6 kohdassa säädetään mahdollisuudesta jakaa sitoumukset vuotuisiin eriiin.

Kalastussopimukset

Nämä sitoumukset on tehty kolmansien maiden kanssa vuoteen 2026 ulottuvien kansainvälisten kalastussopimusten mukaisten toimien toteuttamiseksi. Tehdyt sitoumukset perustuvat kutakin kolmatta maata koskeviin neuvoston päätöksiin (esimerkiksi EU:n ja Seychellien tasavallan väliseen sopimukseen ja sen täytäntöönpanopöytäkirjaan, EUVL L 60, 28.2.2020), ja niiden katsotaan olevan erityisiä kansainvälisiä sopimuksia, joihin sisältyy monivuotisia oikeuksia ja velvollisuuksia.

Horisontti Eurooppa

Nämä määrät on sidottu Horisontti Eurooppa -ohjelmaan eri avaruuskomponenttien tuotantoketjun alku- ja loppupään toimia varten. Nämä sitoumukset ovat voimassa vuoteen 2027 saakka. Komissio allekirjoitti ESan kanssa rahoitusosuuksopimuksen 28. huhtikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston

asetuksen (EU) 2021/695 mukaisesti (EUVL L 170/1, 12.5.2021). Asetuksen (EU) 2021/695 12 artiklan 8 kohdassa säädetään mahdollisuudesta jakaa sitoumukset vuotuisiin eriin.

Euratom

Euratom-ohjelma perustuu neuvoston asetukseen (Euratom) 2021/765, annettu 10 päivänä toukokuuta 2021, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmaa ”Horisontti Eurooppa” täydentävän Euroopan atomienergiayhteisön tutkimus- ja koulutusohjelman perustamisesta vuosiksi 2021–2025 sekä asetuksen (Euratom) 2018/1563 kumoamisesta (EUVL L 167I, 12.05.2021, s. 81). Asetuksen 4 artiklassa säädetään vuosierien käytöstä.

Ohjelman yleisenä tavoitteena on toteuttaa ydinalan tutkimus- ja koulutustoimintaa siten, että painopisteenä on ydinturvallisuuden, turva- ja varmuusjärjestelyjen ja säteilysuojelun jatkuva parantaminen, sekä täydentää Horisontti Eurooppa -ohjelman tavoitteiden saavuttamista muun muassa energiakäanteen osalta. Euratom-ohjelmasta myönnetään tutkimusavustuksia kilpailuun perustuvien ehdotuspyyntöjen kautta sekä nimetyille edunsaajille.

Brexit-mukautusvaraus

Brexit-mukautusvarauksen tarkoituksena on torjua helmikuussa 2020 toteutuneen Yhdistyneen kuningaskunnan Euroopan unionista eroamisen kielteisiä taloudellisia ja sosiaalisia seurauksia. Se perustettiin 6. lokakuuta 2021 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/1755. Esitetty määrä vastaa oikeudellisia sitoumuksia, jotka on vielä pantava täytäntöön osana brexit-mukautusvarauksesta tuettuja toimenpiteitä. Tässä esitetään vain se osa oikeudellisista sitoumuksista, jota talousarviositoumukset eivät vielä kata.

Euroopan unionin solidaarisuusrahasto

Euroopan unionin solidaarisuusrahasto (EUSR) perustettiin antamaan tukea suurten luonnonkatastrofien johdosta sekä osoittamaan solidaarisuutta katastrofialueiden väestöä kohtaan Euroopassa. EUSR perustettiin 11. marraskuuta 2002 annetulla asetuksella (EY) N:o 2012/2002, ja sitä on muutettu 15. toukokuuta 2014 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 661/2014 ja 30. maaliskuuta 2020 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 461/2020. Ilmoitettu määrä vastaa oikeudellisia sitoumuksia, joita talousarviositoumukset eivät vielä kata.

Verkkojen Eurooppa -väline

Verkkojen Eurooppa -välineestä annetaan rahoitustukea Euroopan laajuisille verkoille, jotta voidaan tukea yhteistä etua koskevia infrastruktuurihankkeita liikenne-, televiestintä- ja energia-alalla. Verkkojen Eurooppa -välinettä koskevat oikeudelliset sitoumukset kattavat energian osalta täytäntöönpanokauden 2021–2027 (kautta on mahdollista jatkaa). Näiden sitoumusten oikeusperusta on Verkkojen Eurooppa -välineestä ja asetusten (EU) N:o 1316/2013 ja (EU) N:o 283/2014 kumoamisesta 7. heinäkuuta 2021 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2021/1153 (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti), jonka 4 artiklan 5 kohdassa todetaan, että ”useamman kuin yhden varainhoitovuoden aikana toteutettavia toimia koskevat talousarviositoumukset voidaan jakaa vuotuisiksi eriksi kahdelle tai useammalle vuodelle”.

Operatiivisiin vuokrasopimuksiin liittyvät sitoumukset

Näiden vuokrasopimusten jäljellä olevana voimassaoloaikana on suoritettava niistä tehtyjen sopimusten mukaisesti seuraavat minimimaksut:

	Vuokramaksujen vähimmäismäärä			
	< 1 vuosi	Eräntymiseen 1–5 vuotta	> 5 vuotta	Yhteensä
Rakennukset	449	1 040	1 005	2 493
Atk-laitteet ja muut laitteet	12	27	7	46
Yhteensä	461	1 067	1 012	2 539

miljoonaa euroa

Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti maaliskuussa 2019 aikomuksestaan erota Euroopan unionista. Siksi Euroopan lääkeviraston (EMA) kotipaikka siirrettiin asetuksen (EY) N:o 726/2004 muuttamisesta 14. marraskuuta 2018 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2018/1718 Lontoosta Amsterdamiin. Lääkevirasto pääsi 2. heinäkuuta 2019 sopimukseen vuokranantajansa kanssa ja on sittemmin jälleenvuokrannut toimitilojaan alivuokralaiselle ehdoilla, jotka ovat yhdenmukaisia

päävuokrasopimuksen ehtojen kanssa, mukaan lukien jälleenvuokrausehto, joka ulottuu EMA:n päävuokrasopimuksen päättymiseen kesäkuussa 2039.

Edellä olevassa taulukossa ilmoitetut määrät sisältävät 366 miljoonaa euroa, jotka on vielä maksettava päävuokrasopimuksen perusteella. Alivuokralaisen odotetaan maksavan samansuuruisen määrän vuokria alivuokrasopimuksen perusteella, jota ei voi purkaa.

Muut sopimukset

Tämä erä sisältää määrät, joita vastaavat maksut on vielä suoritettava sopimusten voimassaoloaikana. Suurin yksittäinen määrä (505 miljoonaa euroa) liittyy Euroopan komission rakennushankkeeseen (JMO2) Luxemburgissa.

6. RAHOITUSRISKIN HALLINTA

Seuraavat EU:n rahoitusriskien hallintaa koskevat tiedot liittyvät

- rahoitusavun myöntämisestä koskevaan otto- ja antolainautointiaan; komissio on toteuttanut kyseisen avun käyttämällä seuraavia välineitä: NextGenerationEU, Euroopan rahoituksenvakautusmekanismi, maksutaselainat, makrotaloudellinen rahoitusapu, SURE ja Euratom-lainat
- treasury-toimintoihin, jotka komissio on toteuttanut EU:n talousarvion toteuttamiseksi ja joihin kuuluvat myös sakkujen tuloutukset
- yhteisessä vararahastossa talousarviotakuista varten säilytettäviin varoihin, selvitystilassa olevan EHTY:n varoihin ja BUFI-salkkuun
- EU:n talousarviosta rahoitettuihin rahoitusvälineisiin
- EU:n talousarviotakuuohjelmiin.

6.1. RAHOITUSRISKITYYPIT

Tärkeimmät rahoitusvälineistä johtuvat rahoitusriskit, joille EU altistuu ja joita se hallitsee, ovat seuraavat:

Markkinariski on riski siitä, että rahoitusvälineen käypä arvo tai tulevat rahavirrat vaihtelevat markkinahintojen muutoksista johtuen. Markkinariski käsittää paitsi tappion myös voiton mahdollisuuden. Siihen kuuluvat *valuuttariski*, *korkoriski* ja *muu hintariski* (kuten osakeriski):

- *Valuuttariski* on riski siitä, että EU:n toimien tai sen sijoitusten arvo vaihtelee valuuttakurssimuutosten vuoksi. Tämä riski aiheutuu yhden valuutan arvon muuttumisesta suhteessa toiseen valuuttaan.
- *Korkoriski* liittyy mahdollisuuteen siitä, että arvopaperin, erityisesti joukkovelkakirjalainan, arvo pienenee korkojen noustessa. Nouseva korkotaso yleensä laskee kiinteäkorkoisten joukkovelkakirjojen hintaa ja päinvastoin.
- *Muu hintariski* on riski siitä, että rahoitusinstrumentin käypä arvo tai vastaiset rahavirrat vaihtelevat markkinahintojen muutoksista johtuen (lukuun ottamatta korkoriskistä tai valuuttariskistä aiheutuvia muutoksia), riippumatta siitä, aiheutuvatko muutokset yksittäiseen arvopaperiin tai sen liikkeeselaskijaan liittyvistä tekijöistä vai kaikkiin markkinoilla oleviin samankaltaisiin rahoitusinstrumentteihin vaikuttavista tekijöistä.

Luottoriski on tappion riski, joka aiheutuu siitä mahdollisuudesta, että velallinen tai lainanottaja ei maksa takaisin lainaa tai muuta luottoa (pääomaa, korkoa tai ei kumpaakaan) tai rikkoo muuten sopimuksesta johtuvia velvoitteita. Lainan takaisinmaksu voi viivästyä, lainanottajan maksuja voidaan joutua järjestelemään uudelleen tai velallinen voi joutua konkurssiin.

Likviditeettiriski on riski siitä, että EU:n yhteisön on vaikea täyttää rahoitusvelkoihin liittyviä velvoitteitaan, jotka täytetään käteissuorituksella tai muulla rahoitusvaroihin kuuluvalla suorituksella

6.2. RISKIENHALLINTAPOLITIikka

Rahoitusinstrumenttien arvostaminen

Seuraavia rahoitusvarojen ja velkojen luokkia ei arvosteta käypään arvoon: käteisvarat ja muut rahavarat, myönnettyt lainat, saamiset vaihtoon perustuvista transaktioista, jotka ovat muita kuin takaussopimukseen liittyviä saamisia, kun ne luokitellaan käypään arvoon tulosaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin, sekä ottolainaus, takaussopimukset ja muut jaksoitettuun hankintamenoön taseeseen merkittävät rahoitusvelat. Kyseisten rahoitusvarojen ja velkojen kirjanpitoarvon katsotaan vastaavan kohtuullisen hyvin niiden käypää arvoa.

Rahoitusavun myöntämiseen ja NextGenerationEU-välineeseen liittyvä otto- ja antolainauttoiminta

EU:n lainanottoon ja -antoon sovelletaan näitä toimintoja koskevia neuvoston asetuksia, neuvoston ja Euroopan parlamentin päätöksiä ja tapauksen mukaan EU:n sisäisiä ohjeita. Eri osa-alueista, kuten lainanotosta ja -annosta, on annettu kirjalliset menettelyohjeet, joita kyseisistä toiminnoista vastaavat yksiköt noudattavat. Taloudelliset ja operatiiviset riskit kartoitetaan ja arvioidaan ja sisäisten ohjeiden ja menettelyjen noudattaminen varmistetaan säännöllisesti.

Muu kuin NextGenerationEU-välineeseen liittyvä antolainauttoiminta rahoitetaan back-to-back-lainoilla (laina myönnetään samoin ehdoin kuin se on otettu), jolloin avoimia valuutta- tai korkopositioita ei ole. NextGenerationEU-välineen puitteissa myönnettyissä lainoissa ei noudateta muiden rahoitustukivälineiden tavoin back-to-back-lähestymistapaa. Sen sijaan NextGenerationEU-välineelle on kehitetty monipuolinen rahoitusstrategia, jossa yhdistetään useita erilaisia rahoitusvälineitä. Tämä monipuolinen rahoitusstrategia on edellyttänyt NextGenerationEU-välinettä varten tarkoitettujen tehokkaiden riskinhallintaohjeiden ja -menettelyjen kehittämistä ja käyttöönottoa. Näillä ohjeilla ja menettelyillä hallitaan välineeseen liittyviä riskejä aktiivisesti päivittäin.

NextGenerationEU-välineen riskienhallintajärjestelmä

Komissio nimitti NextGenerationEU-välineen käyttöönottovuonna 2021 välineen riskienhallintajohtajan, perusti asianmukaisen hallintorakenteen ja hyväksyi korkean tason riski- ja vaatimustenmukaisuuspolitiikan, joka kattaa NextGenerationEU-välineen lainanoton, velanhallinnan ja lainanantotoimet (NextGenerationEU-välineen toimet). Korkean tason riski- ja vaatimustenmukaisuuspolitiikka sisältää asianmukaisen riskienhallinta- ja vaatimustenmukaisuuskehiksen, joka koskee NextGenerationEU-välineen lainanotto-, velanhallinta- ja lainanantotoimien toteuttamisesta aiheutuvien riskien ja vaatimustenmukaisuuskysymysten valvontaa.¹⁶ Sillä tarjotaan yleinen kehys NextGenerationEU-välineen toimiin sovellettaville riskinhallintaohjeille yksilöimällä kaikki NextGenerationEU-välineen toimien toteuttamisesta aiheutuvat merkittävät riskit. Korkean tason riski- ja vaatimustenmukaisuuspolitiikan soveltamisala rajoittuu yksinomaan NextGenerationEU-välineen toimien toteuttamisesta aiheutuvien riskien ja vaatimustenmukaisuuskysymysten valvontaan.

Päätöksellä C(2021) 2502 määriteltiin riskienhallintajohtajan ja riski- ja vaatimustenmukaisuuskomitean (RCC) roolit. Riskienhallintajohtajan sekä riski- ja vaatimustenmukaisuuskomitean rooleja täsmennetään korkean tason riski- ja vaatimustenmukaisuuspolitiikassa. Tällä politiikalla täydennetään päätöksessä C(2021) 2502¹⁷ vahvistettua NextGenerationEU-välineen hallintokehystä, ja siinä täsmennetään NextGenerationEU-välineen toimien riskienhallinta- ja vaatimustenmukaisuuskehikseen liittyviä keskeisiä rooleja ja vastuuta.

Riskienhallintajohtajan tehtävänä on varmistaa, että NextGenerationEU-välineen toimien toteuttamiseen käytettävät järjestelmät ja prosessit suunnitellaan siten, että varmistetaan unionin taloudellisten etujen suojaaminen ja toimien moitteeton varainhoito. Riskienhallintajohtaja valmistelee korkean tason riski- ja vaatimustenmukaisuuspolitiikan sen varmistamiseksi, että NextGenerationEU-välineen toimiin liittyvät riskit tunnistetaan ja että niitä hallitaan ja valvotaan asianmukaisesti. Riskienhallintajohtaja myös tarkastaa, että korkean tason riski- ja vaatimustenmukaisuuspolitiikka pannaan täytäntöön kattavasti ja johdonmukaisesti.

Riskienhallintajohtaja, jota riski- ja vaatimustenmukaisuuskomitea tukee, toteuttaa riskienhallintakehystä sisäisillä riskipolitiikoilla ja -menettelyillä. Riski- ja vaatimustenmukaisuuskomitea on komission sisäinen komitea, jonka tehtävänä on tukea riskienhallintajohtajaa tämän tehtävien hoitamisessa. Riski- ja vaatimustenmukaisuuskomitea ottaa kantaa NextGenerationEU-välineen toimien riskienhallintakehikseen liittyviin kysymyksiin.

Lisäksi riskienhallintajohtaja raportoi talousarviosta vastaavalle kollegion jäsenelle päätöksen C(2022) 9700 luvussa 4 määriteltyjen vastuiden osalta. Riskienhallintajohtaja toimii itsenäisesti ja on riippumaton hoitaessaan hänelle annettuja tehtäviä ja vastuuta.

¹⁶ https://commission.europa.eu/system/files/2022-01/high_level_risk_and_compliance_policy_hlrcp_formatted.pdf

¹⁷ Päätös C(2021) 2502 kumottiin ja korvattiin päätöksellä C(2022) 9700.

NextGenerationEU-välineen toimita käytettiin kolmitasoisia riskienhallintamallia i) varmistamaan toimivaltuuksien ja tehtävien asianmukainen eriyttäminen, ii) määrittelemään selkeästi toimivallan rajat ja iii) varmistamaan erilliset roolit ja vastuut riskien hallintaan ja valvontaan liittyen.

Treasury-toiminnot

Talousarvion täytäntöönpanon yhteydessä toteutettavien komission treasury-toimintojen säännöistä ja periaatteista säädetään neuvoston asetuksessa (EU, Euratom) N:o 609/2014 (sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston asetuksella (EU, Euratom) 2016/804) sekä varainhoitoasetuksessa.

Edellä mainittujen asetusten mukaisesti sovelletaan seuraavia peruseriaatteita:

- Jäsenvaltiot asettavat EU:n omat varat sen käyttöön maksamalla ne tileille, jotka on avattu tätä tarkoitusta varten komission nimissä kunkin jäsenvaltion valtiokonttoriin tai kansalliseen keskuspankkiin. Komissio nostaa varoja kyseisiltä tileiltä ainoastaan kattaakseen käteisvaratarpeensa.
- Jäsenvaltiot maksavat omat varat kansallisessa valuutassaan, mutta komissio suorittaa maksunsa pääasiassa euromääräisinä.
- Komission nimissä avatuilla tileillä ei saa tapahtua tilinylityksiä. Tämä rajoitus ei koske komission omien varojen tilejä tapauksissa, joissa on kyse sellaisten lainojen takaisinmaksun laiminlyönnistä, joista on sovittu tai joille on myönnetty takaus neuvoston asetusten ja päätösten mukaisesti, tai tapauksissa, joissa (tietyin edellytyksin) käteisvaratarpeet ovat suuremmat kuin tilillä olevat varat.
- Muiden valuuttojen kuin euron määräisillä tileillä olevat varat joko käytetään saman valuutan määräisten maksujen suorittamiseen tai muunnetaan säännöllisesti euroiksi.

Omien varojen tilien lisäksi komissio on avannut pankkitilejä keskuspankeissa ja liikepankeissa suorittaakseen ja vastaanottaakseen maksuja, jotka eivät liity EU:n talousarvioon tuloutettaviin jäsenvaltioiden rahoitusosuuksiin.

Treasury- ja maksutoiminnot ovat pitkälle automatisoituja ja perustuvat ajanmukaisiin tietotekniikkajärjestelmiin. Käytössä on lisäksi erityismenettelyjä, joilla taataan järjestelmän turvallisuus ja varmistetaan tehtävien eriyttäminen varainhoitoasetuksen säännösten, komission noudattamien sisäistä valvontaa koskevien standardien ja tilintarkastuseriaatteiden mukaisesti.

Komission treasury- ja maksutoimintojen hallinnointi perustuu kirjallisiin ohjeisiin ja menettelyihin. Tavoitteena on vähentää operatiivisia ja rahoitusriskejä sekä varmistaa valvonnan riittävyys. Ohjeet ja menettelyt kattavat eri toiminnot (esimerkiksi maksujen suorittaminen ja kassanhallinta, rahavirtojen ennustaminen ja toiminnan jatkuvuus). Ohjeiden ja menettelyjen noudattamista valvotaan säännöllisesti.

Omaisuuksienhoito

Omaisuuksienhoitotoimiin liittyvien erilaisten riskien hallinta perustuu erityisiin hallinto- ja työmenettelyihin, jotka on hyväksytty käyttäen vertailukohtana kansainvälisten vertaisinstituutioiden korkeimpia standardeja. Näillä menettelyillä, joihin kohdistettiin erilaisia sisäisiä ja ulkoisia tarkastuksia, varmistetaan moitteettoman omaisuuksienhoiton toteutuminen.

Komissio on ottanut käyttöön asianmukaisen hallinnon omaisuuksienhoitotoimia koskevien teknisten ja strategisten päätösten tarkistamiseksi ja hyväksymiseksi. Omaisuuksienhoitotoimia valvoo kaksi komiteaa: budjettipääosaston edustajista koostuva riskinarviointikomitea sekä omaisuuksienhoitoneuvosto, joka koostuu budjettipääosaston, talouden ja rahoituksen pääosaston ja rahoitusvakauden, rahoituspalvelujen ja pääomamarkkinaunionin pääosaston edustajista. Teknisistä päätöksistä keskustellaan ja ne hyväksytään riskinarviointikomiteassa, kun taas strategisten päätösten hyväksymisestä vastaavat riskinarviointikomitea ja omaisuuksienhoitoneuvosto yhdessä ennen budjettipääosaston pääjohtajan yhteisymmärryksessä tilinpitäjän kanssa antamaa lopullista hyväksyntää.

Omaisuuksienhoiton hallinnointi takaa päätöksenteon selkeän delegoinnin ja vastuunjaon, tehtävien asianmukaisen erottelun front office -toimintojen, riskienhallinnan ja back office -toimintojen välillä, selvästi määritellyt tehtävät, selvästi rajatut ja dokumentoidut menettelyt ja prosessit sekä keskinäisen valvonnan kaikilla tasoilla. Sääntöjenmukaisuusmenettelyt muodostavat puitteet asianmukaisille käytäntösäännöille, joilla hallitaan mahdollisia henkilökohtaisia eturistiriitoja, sekä säännöille sisäpiirikaupan riskien hallitsemiseksi.

Omaisuuksienhoitoa koskevilla suuntaviivoilla ja sisäisillä investointirajoituksilla luodaan vankka sisäisen valvonnan kehys omaisuuden turvaamiseksi. Arvopapereiden muodossa olevia omaisuuseriä säilyttää säilytysyhteisö markkinoiden parhaiden käytäntöjen mukaisesti, ja käteisvaroja ja talletuksia säilytetään korkean luottoluokituksen saaneissa rahoituslaitoksissa. Rahoitusvarojen turvaaminen varmistetaan myös erottamalla toisistaan arvopaperikauppojen alullepanemisesta vastaavan ryhmän ja niiden toimituksesta ja pankkitäsmäytyksestä vastaavan back office -ryhmän tehtävät. Tilinpitoryhmä tuo valvontaan vielä yhden tason lisää kuukausittaisen täsmäytyksen yhteydessä, kun arvopaperisalkku täsmäytetään arvopapereiden säilyttäjän selvityksen kanssa. Pankkitäsmäytys- ja back office -ryhmä seuraa päivittäin vastapuolten toiminnasta johtuvia mahdollisia toimitukseen liittyviä epäjohtonmukaisuuksia ja maksuviivästyksiä. Valvontakehyksen noudattamisen seuranta varten asianomaisille sidosryhmille raportoidaan säännöllisesti kattavat tulos- ja riskimittarit hallinnoitavien omaisuuserien osalta.

Omaisuuksienhoitoa koskevissa suuntaviivoissa ja riski- ja sijoitusstrategioissa määritetään tietyt raja-arvot ja rajoitukset, joilla rajoitetaan salkkuun kohdistuvaa luottoriskiä. Se rajoitetaan investointiluokkaan EU:n jäsenvaltioiden riskiä lukuun ottamatta.

Yhteinen vararahasto

Yhteisen vararahaston varainhoitoa koskevista ohjeista 25. maaliskuuta 2020 annetulla komission päätöksellä C(2020)1896 yhteisen vararahaston varainhoitajan vastuut ja tehtävät siirrettiin budjettipääosaston pääjohtajalle. Yhteinen vararahasto pidetään erillään muista budjettipääosaston hallinnoimista salkuista. Rahastoa ei ole olemassa erillisenä oikeushenkilönä.

Yhteistä vararahastoa hallinnoidaan varainhoitoa koskevien ohjeiden mukaisesti. Tavoitteena on varmistaa tarvittava likviditeetti, jotta voidaan täyttää kaikki vaaditut ulosvirtaukset, kuten takauksiin perustuvat maksuvaatimukset, kokonaisuudessaan ja nopeasti, ja turvata pääoman säilyminen rahaston sijoitushorisontissa korkealla luottamustasolla.

Edellä kuvatun yleisen tavoitteen saavuttamiseksi yhteisen vararahaston varainhoitaja hoitaa varoja toiminnan vakautta koskevien sääntöjen ja moitteettoman varainhoidon periaatteiden sekä komission tilinpitäjän vahvistamien sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti. Eri osa-alueista, muun muassa treasury-toiminnoista, on annettu kirjalliset menettelyohjeet, joita kyseisistä toiminnoista vastaavat yksiköt noudattavat. Taloudelliset ja operatiiviset riskit kartoitetaan ja arvioidaan ja sisäisten ohjeiden ja menettelyjen noudattaminen varmistetaan säännöllisesti.

Yhteisen vararahaston salkku muodostetaan siten, että varmistetaan laaja hajautus hyväksyttävien omaisuusluokkien, maantieteellisten alueiden, liikkeeseenlaskijoiden ja maturiteettien kesken salkun arvon vaihteluiden hallitsemiseksi.

Luottoriskiä vähentäviä lisäjärjestelyjä, kuten takauksia, nettoutussopimuksia tai muita vakuuksia, ei ole otettu toistaiseksi käyttöön, koska kaikkien valuuttatermiinisopimusten ainoa vastapuoli on joulukuun 31. päivästä 2022 Banque de France. Valuuttajohdannaisiin, joiden käypä arvo raportointikauden lopussa on positiivinen, liittyvä suurin mahdollinen luottoriski on sama kuin niiden taseeseen merkitty kirjanpitoarvo.

Sakot

Alustavasti maksetut sakot: talletukset

Ennen vuotta 2010 saadut määrät on talletettu pankkitileille pankeissa, jotka on erityisesti valittu alustavasti maksettujen sakkojen tallettamista varten. Pankit valitaan varainhoitoasetuksessa säädettyjen tarjouskilpailumenettelyjen mukaisesti. Varoja yksittäisiin pankkeihin sijoitettaessa noudatetaan sisäistä riskienhallintapolitiikkaa, jossa määritetään luottoluokitusta koskevat vaatimukset ja varojen määrä, joka voidaan sijoittaa suhteessa vastapuolen oman pääoman määrään. Taloudelliset ja operatiiviset riskit kartoitetaan ja arvioidaan ja sisäisten toimintalinjojen ja menettelyjen noudattaminen varmistetaan säännöllisesti.

Alustavasti maksetut sakot: BUFI-salkku

Määrätyt ja alustavasti maksetut sakot on vuodesta 2010 alkaen sijoitettu tarkoitusta varten perustettuun salkkuun (BUFI). Salkun päätavoitteet ovat rahoitusmarkkinoihin liittyvien riskien vähentäminen ja kaikkien yhteisöjen tasapuolinen kohtelu soveltamalla takuutuottoa, joka on laskettu samoin perustein kuin sakkojen nimellisarvot. Ennen uuden varainhoitoasetuksen voimaantuloa elokuussa 2018 niihin yhteisöihin, joille on määrätty sakko, sovellettu takuutuotto ei kuitenkaan voi laskea alle nollan. Alustavasti maksetuista sakoista saatujen omaisuuserien hoidosta vastaa komissio,

joka noudattaa omaisuudenhoitoa koskevia sisäisiä ohjeita. Eri osa-alueista, muun muassa treasury-toiminnoista, on annettu menettelyohjeet, joita kyseisistä toiminnoista vastaavat yksiköt noudattavat. Taloudelliset ja operatiiviset riskit kartoitetaan ja arvioidaan ja sisäisten ohjeiden ja menettelyjen noudattaminen varmistetaan säännöllisesti.

Varojen hoidon tavoitteena on sijoittaa komissiolle alustavasti maksetut sakot siten, että

- varat ovat tarvittaessa nopeasti käytettävissä
- tavanomaisissa olosuhteissa varoille saadaan keskimäärin tuotto, joka vastaa vähintään BUFI-viitearvon mukaista tuottoa, josta on vähennetty kulut, ja sakkojen nimellisarvo säilyy.

Sijoitukset tehdään periaatteessa ainoastaan seuraaviin kohteisiin: määräaikaistalletukset jäsenvaltioiden keskuspankeissa, valtioiden luottolaitoksissa, valtioiden kokonaan omistamissa tai takaamissa pankeissa tai ylikansallisissa laitoksissa; joukkovelkakirjat, velkasitoumukset tai sijoitustodistukset, joiden liikkeeseenlaskijoina ovat valtion tai ylikansalliset laitokset.

Saadut rahoitusvakuudet

Komissiolla on lisäksi merkittävät rahoituslaitosten antamat vakuudet, jotka liittyvät komission EU:n kilpailusääntöjen rikkomisesta yrityksille määräämiin sakkoihin (ks. liitetieto **2.6.1.3**). Nämä vakuudet on saatu sakkojen maksamiseen veloitetuilta yrityksiltä vaihtoehtona sakkoihin liittyville alustaville maksuille. Näitä vakuuksia hallinnoidaan sisäisen riskienhallintapolitiikan mukaisesti. Taloudelliset ja operatiiviset riskit kartoitetaan ja arvioidaan ja sisäisten toimintalinjojen ja menettelyjen noudattaminen varmistetaan säännöllisesti.

EU:n talousarviotakuuohjelmat

Varainhoitoasetuksen X osastossa on vahvistettu useita takeita EU:n talousarvion suojaamiseksi talousarviotakuiden käytöstä aiheutuville taloudellisilta riskeiltä. Ne voidaan jakaa neljään pääryhmään:

1. Toimenpiteet ehdollisten velkojen määrän rajoittamiseksi

Ensinnäkin EU:n takauksen suuruudelle asetetaan pääsääntöisesti selkeä yläraja. Varainhoitoasetuksessa säädetään, että rahoitusvelka ja talousarviosta suoritettavien nettomaksujen yhteismäärä eivät saa ylittää perussäädöksessä vahvistettua talousarviotakuun määrää. Talousarviotakuusta aiheutuva ehdollinen velka voi ylittää rahoitusvarat, jotka on varattu kattamaan EU:n rahoitusvelka, ainoastaan, jos tästä säädetään perussäädöksessä ja siinä säädetyn erityisin edellytyksin.

Toiseksi EU:n takaamien toimien/rahoitustuotteiden tavoiteltu riskiprofiili määritetään mahdollisimman pitkälle etukäteen eli ennen takaussopimusten allekirjoittamista.

2. Toteutuskumppaneiden valintaa koskevat toimenpiteet

Talousarviotakuuohjelmia toteutetaan luotettavien, pilariarvioitujen kumppaneiden kanssa. Näin varmistetaan muun muassa näiden toteutuskumppaneiden kirjanpito-, rahoitus- ja riskinhallintajärjestelmien luotettavuus. Lisäksi nämä toteutuskumppanit sitovat omia varoja, millä varmistetaan, että niillä on unionin kanssa samansuuntaiset edut.

3. Toimenpiteet, joilla varmistetaan riittävä ennakkorahoituskapasiteetti takauksiin perustuvien maksuvaatimusten kattamiseksi

Talousarviotakuuohjelmien tukena ovat varatut varat, joita säilytetään yhteisessä vararahastossa. Rahoitusaste vahvistetaan kunkin ohjelman perussäädöksessä siten, että talousarviomäärärahojen ohjelmasuunnittelussa muodostetaan varaus, joka mahdollistaa tappioiden kattamisen ilman, että se aiheuttaa talousarvioon häiriöitä. Näin ollen varaus riittää kattamaan talousarviotakuihin liittyvät odotetut ja tietyssä määrin myös odottamattomat tappiot.

Tämän jälkeen komissio varmistaa (vuosittain) perussäädöksessä määritellyn rahoitusasteen riittävyyden sekä sen, että se on varainhoitoasetuksen periaatteiden ja rahoitussuunnitelman mukainen.

4. Toimenpiteet ennakkoarvion ylittävien toteutuneiden tappioiden käsittelemiseksi

Varainhoitoasetuksessa otetaan käyttöön kaksi ennakkoarvotusrajaa (eli tilannetta, jossa 50 % ja 30 % rahoitusasteesta on edelleen käytettävissä). Näiden varoitusrajojen avulla komissio voi ennakoita varauksen mahdollisen loppumisen ennen talousarviotakuun päättymistä, jolloin komissio voi arvioida, pitäisikö sen ehdottaa lisärahoitusta.

Jos lisää likviditeettiä tarvitaan väliaikaisesti, käytössä on tarvittavat menettelyt, kuten siirrot yhteisen vararahaston alarahastojen välillä ja keskusvararahaston likviditeetin käyttö sekä käytettävissä olevan budjettitilan (maksusitoumus- ja maksumäärärahat) käyttö.

Lisäksi budjettiasioista vastaavan komission jäsenen alaisuuteen perustettiin vuonna 2020 talousarviotakuista johtuvia ehdollisia velkoja käsittelevä ohjauskomitea. Se osallistuu talousarviotakuista ja rahoitusapua koskeviin asioihin, joilla luodaan varainhoitoasetuksen X osaston täytäntöönpanosta johtuvia ehdollisia vastuita talousarvioon, mukaan lukien rahoitus, josta säädetään unionin yleisen talousarvion toteuttamista koskeissa sisäisissä säännöissä. Tähän sisältyvät riskienhallintakehys, vakiosopimusten asiaankuuluvat yhteiset horisontaaliset määräykset ja yhdenmety raportointi ehdollisten velkojen kestävä hoitoa koskevien yleisten vaatimusten vahvistamiseksi.

Rahoitusvälineiden ohjelmat

EU:n talousarvion toteuttaminen on jo usean vuoden ajan perustunut rahoitusvälineohjelmien käyttöön. Lisätietoja näistä rahoitusvälineistä on liitetiedossa **2.4.2**.

Useimmille rahoitusvälineille on yhteistä se, että toteutus on delegoitu joko EIP-ryhmälle (mukaan lukien EIR) tai muille rahoituslaitoksille komission ja asianomaisen rahoituslaitoksen välisellä sopimuksella. Kyseisten rahoituslaitosten kanssa tehtyihin sopimuksiin sisältyy välittäjiä koskevia tiukkoja ehtoja ja velvoitteita. Niillä varmistetaan, että EU:n rahavarojen käyttöä hallinnoidaan ja niistä raportoidaan. Kun rahoitusosuus on sidottu johonkin välineeseen, varat siirretään rahoituksen välittäjän avaamalle erilliselle pankkitilille sen nimissä mutta komission puolesta (varainhoitotili). Rahoituslaitos voi käytettävästä välineestä riippuen käyttää varainhoitotilillä olevia varoja esimerkiksi lainojen myöntämiseen, velkainstrumenttien liikkeeseenlaskuun, oman pääoman ehtoihin rahoitusvälineisiin tehtäviin sijoituksiin tai takauksiin perustuvien maksuvaatimusten suorittamiseen. Rahoitusvälineiden tuotot on pääsääntöisesti palautettava EU:n talousarvioon.

Rahoitusvälineisiin liittyvä riski on rajoitettu niistä tehdyissä sopimuksissa asetettuun enimmäismäärään, joka on kyseiselle instrumentille talousarviossa osoitettu määrä. Komission vastuulla on usein hankkeen suuririskisin osa (first loss piece). Lisäksi näillä instrumenteilla on tarkoitus tarjota rahoitusta sellaisille tuensaajille, joiden toimintaan liittyy keskimääräistä suurempi riski ja joilla on vaikeuksia saada rahoitusta kaupallisilta luotonantajilta. Tämän vuoksi on todennäköistä, että EU:n talousarviosta joudutaan kattamaan jonkin verran tappioita.

6.3. VALUUTTARISKI

EU:n rahoitusvälineisiin kohdistuva valuuttariski vuoden lopussa – nettopositio

miljoonaa
euroa

	31.12.2022						
	USD	GBP	PLN	SEK	Muut	EUR	Yhteensä
Rahoitusvarat							
<i>Jaksotettuun hankintameno</i>	83	6	–	–	12	151	251
<i>arvostettavat rahoitusvarat*</i>							
<i>Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat</i>							
<i>Muut kuin johdannaiset</i>	843	25	–	20	98	29 088	30 073
<i>Johdannaiset</i>	(483)	–	–	–	–	1 467	984
<i>Saamiset**</i>	89	111	14	0	17	5 453	5 684
<i>Käteisvarat ja muut rahavarat</i>	84	13	1 031	473	1 421	43 522	46 544
	616	155	1 045	493	1 548	79 681	83 537
Rahoitusvelat							
<i>Takausvelat</i>	(793)	(0)	(37)	(12)	(164)	(5 450)	(6 456)

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	(1)	-	-	8	19	(50)	(25)
	(795)	(0)	(37)	(4)	(146)	(5 500)	(6 481)
Yhteensä	(179)	154	1 008	489	1 403	74 181	77 056

miljoonaa
euroa

	31.12.2021						
	USD	GBP	PLN	SEK	Muut	EUR	Yhteensä
Rahoitusvarat							
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat rahoitusvarat*	63	18	-	-	7	88	176
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat							
Muut kuin johdannaiset	934	51	-	23	75	23 141	24 223
Johdannaiset	(646)	-	-	-	-	1 474	828
Saamiset**	109	98	108	4	88	7 372	7 780
Käteisvarat ja muut rahavarat	85	24	1 014	591	1 692	41 455	44 860
	545	192	1 121	618	1 862	73 529	77 866
Rahoitusvelat							
Takausvelat	(1 047)	(0)	(62)	(19)	(248)	(6 418)	(7 794)
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	(1)	-	-	-	(4)	-	(5)
	(1 048)	(0)	(62)	(19)	(251)	(6 418)	(7 798)
Yhteensä	(503)	192	1 059	599	1 611	67 111	70 068

* Lukuun ottamatta elpymis- ja palautumistukivälineen lainoja (NextGenerationEU) ja rahoitusapua.

** Ei sisällä menoennakkoja.

Jos euro olisi vahvistunut tai heikentynyt 10 prosenttia suhteessa tiettyihin muihin valuuttoihin, vaikutukset taloudelliseen tulokseen olisivat olleet seuraavat:

miljoonaa
euroa

Valuuttakurssin nousu (+)/ Lasku (-)	USD	2022 GBP	PLN	SEK
+10 %	16	(14)	(92)	(44)
-10 %	(20)	17	112	54

miljoonaa
euroa

Valuuttakurssin nousu (+)/ Lasku (-)	USD	2021 GBP	PLN	SEK
+10 %	46	(17)	(96)	(54)
-10 %	(56)	21	118	67

NextGenerationEU-välineeseen ja rahoitusavun myöntämiseen liittyvä otto- ja antolainautointi

Rahoitusvarat ja velat ovat tällä hetkellä pelkästään euromääräisiä, joten EU:lla ei ole valuuttariskiä.

Treasury-toiminnot

Neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 609/2014 sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston asetuksella (EU, Euratom) 2016/804, mukaisesti omat varat, jotka jäsenvaltiot maksavat muissa valuutoissa kuin euroina, säilytetään omien varojen pankkitileillä. Varat muunnetaan euroiksi, kun niitä tarvitaan maksujen suorittamiseen. Edellä mainitussa asetuksessa säädetään menettelyistä, joita

sovelletaan kyseisten varojen hallinnoinnissa. Joissakin tapauksissa varoja käytetään kyseisen vieraan valuutan määräisten maksujen suorittamiseen ilman muuntamista euroiksi.

Komissio on avannut muiden EU-valuuttojen kuin euron sekä Yhdysvaltain dollarin, Englannin punnan ja Sveitsin frangin määräisiä pankkitilejä liikepankeissa suorittaakseen kyseisten valuuttojen määräisiä maksuja. Näille tileille siirretään lisää varoja sitä mukaa kuin maksuja suoritetaan, ja sen vuoksi ne eivät muodosta valuuttariskiä.

Kun sekalaisia tuloja (muuta tuloja kuin omia varoja) saadaan muussa valuutassa kuin euroina, ne joko siirretään muille saman valuutan määräisille komission tileille, jos varoja tarvitaan maksujen suorittamiseen, tai ne muunnetaan euroiksi ja siirretään muille euromääräisille tileille. Muille kuin euromääräisille ennakotileille siirretään varoja sen mukaan, miten paljon kulloinkin kyseeseen tulevan valuutan määräisiä varoja arvioidaan lyhyellä aikavälillä tarvittavan maksujen kattamiseksi. Näiden tilien saldoille on asetettu enimmäismäärät.

Sakot

Kaikki sakot määrätään, maksetaan tai katetaan väliaikaisesti euroina, joten ne eivät aiheuta valuuttariskiä, kun ne säilytetään BUFI-rahastossa.

Talousarviotakaukset

Talousarviotakuita laajennetaan pääsääntöisesti euromääräisellä enimmäismäärällä. Jotkin perustana olevat toimet voivat kuitenkin olla muiden valuuttojen määräisiä (Yhdysvaltain dollarin tai muiden paikallisten valuuttojen).

Valuuttariski on yksi huomioon otettavista näkökohdista, kun määritetään rahoituspuskuritarpeita.

Yhteinen vararahasto

Yhteisen vararahaston toimissa käytetään sekä euroja että Yhdysvaltain dollareita. Valuuttariskiä hallitaan tekemällä johdannaisopimuksia (valuuttatermiinisopimuksia), joilla suojataan dollarimääräisen sijoitussalkun markkina-arvoa. Suojaamattoman valuuttariskin enimmäismääräksi on vahvistettu 1 prosentti sijoitussalkun kokonaisarvosta viitearvon puitteissa ja vuotuisia strategisia allokaatioita noudattaen. Dollarimääräisten sijoitusten markkina-arvon ylittäessä tai alittaessa 1 prosentin raja-arvon tehdään tasapainottava kauppa (muutoksen suuntainen tai vastainen uusi termiinisopimus), jolla suojattu positio kumotaan tai sitä mukautetaan.

Lainat, jotka ovat siirtyneet EU:lle sen vuoksi, että rahastolta on vaadittu maksua lainansaajan maksulaiminlyöntien vuoksi – ks. liitetieto **2.4.1.2** –, pidetään alkuperäisessä valuutassa, eivätkä ne aiheuta EU:lle valuuttariskiä. EU:lle siirrettyjen lainojen osalta ulkomaanvaluuttojen kurssien vaihteluilta suojaavia toimia ei ole toteutettu, koska lainojen takaisinmaksun aikataulusta ei ole varmuutta.

6.4. KORKORISKI

Seuraavassa taulukossa kuvataan velkapaperien ja pörssilistattujen rahastojen korkoherkkyyttä esittämällä vaikutus EU:n taloudelliseen tulokseen, jos korot nousevat tai laskevat 100 peruspistettä (yhden prosenttiyksikön).

	Nousu (+) / lasku (–) peruspisteinä	<i>miljoonaa euroa</i> Taloudellinen tulos
2022: Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	+100	(741)
	–100	784
2021: Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	+100	(622)
	–100	660

Herkkyys tietyn joukkovelkakirjojen salkun korkotason muutoksille kasvaa sen duraation myötä. Komission hallinnoimien tärkeimpien omaisuussalkkujen duraatio on kuvattu jäljempänä.

NextGenerationEU-välineeseen ja rahoitusavun myöntämiseen liittyvä otto- ja antolainastoiminta

EU:lla on otto- ja antolainautointinsa luonteen vuoksi merkittävät korolliset varat ja velat. Rahoitusapuvälineillä ei NextGenerationEU-välineellä lukuun ottamatta kuitenkaan ole korkoriskiä, koska EU myöntää lainaa samoin ehdoin kuin se on sitä ottanut (back-to-back).

NextGenerationEU-välineessä ei sovelleta back-to-back-lähestymistapaa, joten korkoriski on katettava korkoriskiä lieventävien menettelyjen ja mekanismien avulla. NextGenerationEU-välineen hajautetun rahoitusstrategian taustalla olevan periaatteen mukaan rahoituskustannukset ja kaikki muut välineeseen liittyvät kustannukset kohdennetaan edunsaajille (lainat) ja EU:n talousarvioon (tuki, jota ei makseta takaisin) avoimella tavalla. NextGenerationEU-ohjelmaa ohjaavat täysimääräisen kustannusten kattamisen ja voittoa tavoittelemattoman toiminnan periaatteet. Siksi EU siirtää markkinoilta saamansa rahoituksen eteenpäin kustannustehokkaimmalla ja tasapuolisimmalla tavalla päivittäisten korkolaskelmien perusteella. Näin varmistetaan, että jäsenvaltiot vastaavat kaikesta lainannosta ja lainanotosta unionille aiheutuvista kustannuksista.

NextGenerationEU-välineessä on käteisvaroja, joiden avulla on tarkoitus säilyttää määritetty puskuri osana monipuolista rahoitusstrategiaa niin, että samalla vältetään liian suuret saldot. NextGenerationEU-välineen käteisvaroja säilytetään Euroopan keskuspankissa. Käteisvarasaldoihin on 4. huhtikuuta 2022 alkaen sovellettu euromääräistä lyhyttä rahamarkkinakorkoa. Aiemmin käteisvarasaldoihin sovellettiin EKP:n talletuskorkoa, joka oli -0,5 prosenttia. Keskinäisen sopimuksen perusteella ainoastaan yli 20 miljardin euron käteisvarasaldoihin sovellettiin negatiivista korkoa EKP:ssä. NextGenerationEU-välineen kustannusten kohdentamismenetelmän perusteella korot, joita ei kohdenneta lainoihin tai sellaiseen tukeen, jota ei makseta takaisin, laskutetaan lainansaajilta ja EU:n talousarviosta likviditeetin hallintakustannuksina, jotka voivat olla positiivisia tai negatiivisia riippuen käteisvarasaldoihin sovellettavien korkojen kehityksestä.

Treasury-toiminnot

NextGenerationEU-ohjelmaan liittyvää lainanottoa lukuun ottamatta komissio ei ota lainaa toimintamenojensa rahoittamiseen. NextGenerationEU-välineen korkoriskin lisäksi korko lasketaan eri pankkitileillä olevista saldoista. Komissio on tämän vuoksi ottanut käyttöön toimenpiteitä, joilla varmistetaan, että pankkitileille kertyneet korot (positiiviset tai negatiiviset) vastaavat markkinakorkoja ja niiden mahdollista vaihtelua.

Jäsenvaltioiden valtiokonttoreihin omien varojen vastaanottamista varten avatut tilit ovat korottomia, eikä niistä peritä kuluja. Kansallisissa keskuspankeissa oleville tileille (omat varat ja muut) voidaan maksaa korkoa kunkin laitoksen kanssa sovittujen ehtojen mukaisesti. Negatiivisen korkoympäristön aikana (syyskuuhun 2022 asti) osa kyseisiin tileihin sovellettavista koroista oli negatiivisia. Jotta näillä tileillä olevat saldot voidaan minimoida, kun sovelletaan negatiivisia korkoja, kassanhallintaan liittyvät menettelyt mukautetaan markkinakorkojen mukaan, ja niissä noudatetaan asianmukaisia enimmäismääriä pankkien ehtojen mukaisesti. Omien varojen tilit suojataan negatiivisen koron vaikutuksilta neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 609/2014 mukaisesti sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston asetuksella (EU, Euratom) 2016/804.

Liikepankeissa olevien tilien yliyön-saldoille kertyy korko päivittäin. Korko perustuu muuttuviin markkinakorkoihin, joihin sovelletaan positiivista tai negatiivista sopimusmarginaalia. Liikepankkien toiminnallisille talletuksille maksama korko ei voi laskea alle nollan määritettyyn enimmäismäärään asti.

Sakot

Alustavasti maksetut sakot sijoitetaan pitkäaikaisten joukkolainojen salkkuun. Salkun duraatio on keskimäärin 1,33 vuotta.

Yhteinen vararahasto

Yhteisen vararahaston varat on sijoitettu salkkuun, jossa olevien pitkäaikaisten joukkolainojen ja yritysten pörssilistattujen rahastojen duraatio on keskimäärin 3,17 vuotta.

Selvitystilassa oleva EHTY

Selvitystilassa olevan EHTY:n varat sijoitetaan pitkäaikaisten joukkolainojen salkkuun. Salkun duraatio on keskimäärin 3,17 vuotta.

6.5. LUOTTORISKI

Luottoriskille alttiina oleva enimmäismäärä

	miljoonaa euroa	miljoonaa euroa
	31.12.2022	31.12.2021
Rahoitusvarat		
<i>Lainat</i>	204 354	163 568
<i>Käteisvarat ja muut rahavarat</i>	46 544	44 860
<i>Vaihtoon perustuvat saamiset*</i>	5 684	7 780
<i>Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat – velkapaperit</i>	24 647	19 326
<i>Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat – johdannaiset</i>	984	828
Myönnetyt takaukset ja lainasitoumukset		
<i>Takaussopimukset</i>	55 502	55 267
<i>Lainasitoumukset</i>	8	–
Yhteensä 31.12.2022	337 723	291 628

* Ei sisällä menoennakkoja.

Lisäksi EU altistuu rahamarkkinarahastoihin, yritysten pörssilistattuihin rahastoihin ja yhdistettyihin velkapaperisalkkuihin (ks. liitetieto **2.4.2.1**) tekemiensä sijoitusten kautta välillisesti luottoriskille, joka voi vaikuttaa niiden hintoihin (ks. liitetieto **6.7**).

Lainat: luoton laatu

31.12.2022				miljoonaa euroa
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Ostetut tai alun perin myönnetyt luottoriskien johdosta arvotetaan alentuneet lainat	Yhteensä

Luottoluokitus

Paras ja hyvä luokitus	12 849	–	–	–	12 849
Ylemmän keskitason luokitus	62 240	–	–	–	62 240
Alemman keskitason luokitus	106 537	–	–	–	106 537
Spekulatiiviluokka (ml. maksukyvyttömyys)	11 923	13 094	29	114	25 160
Bruttokirjanpitoarvo	193 549	13 094	29	114	206 786
Miinus tappiota koskeva vähennyserä	(55)	(2 361)	(27)	13	(2 431)
Nettokirjanpitoarvo	193 494	10 732	2	126	204 354

31.12.2021					
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Ostetut tai alun perin myönnetty luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneet lainat	Yhteensä
Luottoluokitus					
<i>Paras ja hyvä luokitus</i>	10 379	–	–	–	10 379
<i>Ylemmän keskitason luokitus</i>	58 991	–	–	–	58 991
<i>Alemmän keskitason luokitus</i>	79 672	–	–	–	79 672
<i>Spekulatiiviluokka (ml. maksukyvyttömyys)</i>	8 819	5 965	29	48	14 860
Bruttokirjanpitoarvo	157 861	5 965	29	48	163 903
<i>Miinus tappiota koskeva vähennyserä</i>	(10)	(299)	(26)	–	(336)
Nettokirjanpitoarvo	157 851	5 665	3	48	163 568

Edellä mainitut neljä riskiluokkaa perustuvat pääosin ulkoisten luokituslaitosten luottoluokkiin seuraavasti:

- Paras ja hyvä luokitus: Moody's P-1, Aaa–Aa 3; S&P A-1+, A-1, AAA–AA–; Fitch F1+, F1, AAA–AA– ja vastaavat.
- Ylemmän keskitason luokitus: Moody's P-2, A1–A3; S&P A-2, A+–A–; Fitch F2, A+–A– ja vastaavat.
- Alemmän keskitason luokitus: Moody's P-3, Baa1–Baa3, S&P A-3, BBB+–BBB–; Fitch F3, BBB+–BBB– ja vastaavat.
- Spekulaatiivinen luokitus: Moody's (muu kuin prime), Ba1–C; S&P B, C, D, BB+–D; Fitch B, C, D, BB+–D ja vastaavat.
- EU käyttää näitä ulkoisten luokituslaitosten luottoluokituksia viitearvoina erityisesti rahoitusvälineitä ja liikepankkeja arvioidessaan. EU voi kuitenkin yksittäistapauksia analysoituaan päättää pitää omaisuuserän tai pankin jossakin edellä mainitussa riskiluokassa, vaikka yksi tai useampi edellä mainituista luokituslaitoksista olisi laskenut vastaavan vastapuolen luottoluokitusta.

Spekulatiivisen luokituksen luokkaan sijoitetut lainat ovat pääasiassa lainoja, jotka on myönnetty tukena taloudellisissa vaikeuksissa oleville kumppanimaille, sekä joillekin jäsenvaltioille myönnettyjä lainoja, jotka on luokitettu tämän luokan ylärajalle. Kaikki lainat jäsenvaltioille ovat vaiheessa 1. Vaiheeseen 2 sisältyy 11,9 miljardia euroa makrotaloudellista rahoitusapua ja Euratom-lainoja Ukrainalle. Ostetut tai alun perin myönnetty luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneet lainat ovat ESIR-rahastosta ja ulkoisen lainanantovaltuuden ohjelmista siirrettyjä lainoja.

NextGenerationEU-välineeseen ja rahoitusavun myöntämiseen liittyvä otto- ja antolainastoiminta

Luottoriskiä hallitaan hankkimalla valtion takauksia Euratomin tapauksessa (ks. liitetieto **2.4.1.1**).

Poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavu ohjelman puitteissa Ukrainalle myönnettyt lainat (6 miljardia euroa maksettu vuonna 2022) katetaan ensi kädessä yhteisen vararahaston niille tarkoitettu alarahastosta ja sen jälkeen myös jäsenvaltioiden lisätakauksilla.

Jäsenvaltioille SURE-välineestä myönnettävät lainat taataan EU-maiden antamien vapaaehtoisten takausten järjestelmällä, jonka mukaan takaus on 25 prosenttia kyseiseen rahoitusapuun käytettävissä olevasta enimmäismäärästä.

Jos velalliset ovat laiminlyöneet maksuvelvollisuutensa ja on maksettava velkoja, komissio voi käyttää yhteisen vararahaston varoja (kolmansille maille myönnettyjen makrotaloudellisen rahoitusavun ja Euratomin lainojen osalta) ja pyytää jäsenvaltioita noudattamaan omien varojen enimmäismääriä (ks. liitetieto **6.6**).

Lainat: arvonalentumistappiovarauksen muutos

*miljoonaa
euroa*

	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Ostetut tai alun perin myönnetty luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneet lainat	Yhteensä
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2022	10	299	26	–	336
<i>Siirto vaiheeseen 1</i>	–	–	–	–	–
<i>Siirto vaiheeseen 2</i>	(0)	1	(1)	–	0
<i>Siirto vaiheeseen 3</i>	(1)	(0)	1	–	–
<i>Uudet lainat</i>	9	763	–	–	772
<i>Taseesta poistamiset – takaisinmaksut</i>	(0)	–	–	–	(0)
<i>Taseesta poistamiset – luottotappiot</i>	–	–	(2)	–	(2)
<i>Tappiota koskevan vähennyserän uudelleenarvostus</i>	37	1 298	3	(13)	1 326
<i>Muut</i>	–	–	–	–	–
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2022	55	2 361	27	(13)	2 431

Vaiheen 2 lainojen ylimääräinen arvonalentumistappiovaraus liittyy pääasiassa Ukrainalle myönnettyihin makrotaloudellisen rahoitusavun ja Euratomin lainoihin (ks. liitetieto **2.4.1.1**).

Lainat: vaiheittainen arviointi

Tilinpäätöksen keskeisten laatimisperiaatteiden mukaisesti jaksotettuun hankintameno arvoistettavien rahoitusvarojen (muut kuin saamiset) arvonalentumisesta johtuva vähennyserä riippuu vaiheesta, johon rahoitusvarat on luokiteltu.

Kohdennus vaiheisiin riippuu pääasiassa vastapuolen luottoluokituksista. Vaihemalli perustuu luottoriskin suhteelliseen arviointiin, eli EU:lla voi olla saman vastapuolen osalta eri vaiheissa olevia lainoja alullepanoajankohdan luottoriskin mukaan. EU:lla on ainutlaatuinen institutionaalinen asema, ja se myöntää lainaa jäsenvaltioilleen tai vaikeuksissa oleville valtioille. Tämän seurauksena EU soveltaa myös luottoriskin laadullista arviointia, joka perustuu vaikeuksissa olevien lainanottajien taloudellisen tilanteen seurantaan.

Vaihe 1 – ei merkittävää luottoriskin kasvua

Sellaisille vastapuolille, joilla on investointitason luottoluokitus (eli välillä AAA (Aaa) ja BBB– (Baa3) S&P/Fitchin (Moody's) luokitusasteikolla tai vastaavalla ulkoisella tai sisäisellä asteikolla)

tilinpäätöspäivänä, myönnettyjen lainojen katsotaan olevan vähäisen luottoriskin lainoja ja näin ollen kuuluvan vaiheeseen 1, paitsi jos niiden takaisinmaksu on yli 30 päivää myöhässä (ks. vaihe 2). Lisäksi kaikki lainat, joiden luottoriski ei ole merkittävästi kasvanut, luokitellaan vaiheeseen 1. Vaiheen 1 rahoitusvarojen arvonalentumisesta johtuva vähennyserä arvostetaan 12 kuukauden odotettavissa olevien luottotappioiden tasolle.

Vaihe 2 – merkittävä luottoriskin kasvu

EU soveltaa määrällisten ja laadullisten arviointien yhdistelmää sen määrittämiseen, onko luottoriski lisääntynyt merkittävästi alullepanon jälkeen ja tehdäänkö siirto vaiheeseen 2.

Kaikki lainat, joiden sopimusperusteiset maksut ovat myöhässä 31–90 päivää, siirretään vaiheeseen 2.

Vastapuolia, joiden luottoluokitus on AAA:n (Aaa) ja BB-:n (Ba3) välillä alkuperäisenä kirjaamispäivänä, koskee seuraava: ellei kyseessä ole vähäinen riski (edellä vaiheessa 1), heikentymistä pidetään merkittävänä, jos alullepanohetken ja tilinpäätöspäivän luokituksen välinen ero on vähintään kolme pykälää.

Vastapuolia, joiden luottoluokitus on B+:n (B1) ja B:n (B2) välillä alkuperäisenä kirjaamispäivänä, koskee seuraava: heikentymistä pidetään merkittävänä, jos alkuperäisen luokituksen ja nykyisen luokituksen välinen ero on yhtä suuri tai suurempi kuin kaksi pykälää.

Vastapuolia, joiden luottoluokitus on B- (B3) tai alempi (CCC:n/Caa:n vaihteluvälillä), koskee seuraava: heikentymistä pidetään merkittävänä, jos alkuperäisen luokituksen ja nykyisen tilinpäätöspäivän luokituksen välinen ero on yhtä suuri tai suurempi kuin yksi pykälä.

Lainat, joiden alullepano on tapahtunut ennen siirtymistä EU:n tarkistettuun tilinpäätössääntöön nro 11 (eli ennen 1. tammikuuta 2021) ja joiden luottoriskistä ei ole saatavilla tietoja alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä ilman kohtuuttomia kustannuksia ja rasitteita, luokitellaan vaiheeseen 2.

Vaiheen 2 lainojen arvonalentumisesta johtuva vähennyserä arvostetaan koko luoton voimassaoloajalta odotettavissa olevien luottotappioiden tasolle.

Vaihe 3 – luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneet lainat

Lainat luokitellaan vaiheeseen 3, kun niiden takaisinmaksu on 90 päivää myöhässä tai kun lainan alullepanon jälkeen toteutuu yksi tai useampi tapahtuma, jolla on haitallinen vaikutus kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvioituihin tuleviin rahavirtoihin. Laina luokitellaan vaiheeseen 3 esimerkiksi siinä tapauksessa, että

- lainanottajan konkurssi tai muu taloudellinen uudelleenjärjestely tulee todennäköiseksi
- lainanottajalla on ulkoisen luokituslaitoksen julkaisema D-luokitus
- lainanottaja on laiminlyönyt jonkin taloudellisen velvoitteensa EU:ta kohtaan, tai kun kyseessä on rahoitusapuna myönnetty laina, jos lainanottaja on laiminlyönyt maksunsa jollekin muulle ohjelmaa rahoittavalle kansainväliselle järjestölle.

Vaiheen 3 lainojen arvonalentumisesta johtuva vähennyserä arvostetaan koko luoton voimassaoloaikana odotettavissa olevien luottotappioiden tasolle.

Ostetut tai alun perin myönnetty luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneet lainat

EU:lla on hallussaan myös ostettuja tai alun perin myönnettyjä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita lainoja. Ne ovat laiminlyötyjä lainoja, joista EU on maksanut takaukseen perustuvan maksuvaatimuksen toteutuskumppanille. Kaikki näiden lainojen oikeudet on siirretty EU:lle. EU kirjaa ne taseeseensa alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon. EU luokittelee ne ostetuiksi tai alun perin myönnetyiksi luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneiksi lainoiksi ja laskee arvonalentumisesta johtuvan vähennyserän koko voimassaoloajalta odotettavissa olevan luottotappion perusteella. EU:n ja toteutuskumppanien välisten asiaa koskevien sopimusten mukaisesti takaisinperintämenettelyt toteutetaan EU:n puolesta.

Lainat: odotettavissa olevien luottotappioiden arvostus

Odotettavissa olevien luottotappioiden arvostus tarkoittaa todennäköisyyspainotettua arviota sopimukseen perustuvien rahavirtojen ja odotettujen rahavirtojen välisestä erotuksesta. EU käyttää tässä arvostuksessa seuraavia luottoriskiparametreja:

- maksukyvyttömyyden todennäköisyys
- tappio-osuus
- maksukyvyttömyystilassa oleva vastuu.

Maksukyvyttömyyden todennäköisyydellä tarkoitetaan sen todennäköisyyttä, että vastapuoli laiminlyö taloudellisen velvoitteensa joko seuraavien 12 kuukauden aikana (käytetään määritettäessä 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita) tai velvoitteen koko jäljellä olevana voimassaoloaikana (käytetään määritettäessä koko voimassaoloajalta odotettavissa olevia luottotappioita).

Tappio-osuus on prosenttiosuus, joka osoittaa odotettavissa olevan käteisvajeen eli vastuun sen osan, joka odotetaan menetettävän maksukyvyttömyyden jälkeen, kun otetaan huomioon takaisinperinnät ja vakuudet. Arvioidessaan valtionvelkojen tappio-osuuden arvoa EU ottaa huomioon asemansa tosiasiallisena etuoikeutettuna velkojana.

Maksukyvyttömyystilassa olevalla vastuulla tarkoitetaan maksukyvyttömyyden ajankohtana jäljellä olevaa vastuuta (määrää).

Rahoitusvaroihin kuuluvan erän odotettavissa olevana voimassaoloaikana saatavien tai suoritettavien arvioitujen rahavirtojen diskonttaukseen käytetään efektiivistä korkoa.

EU pitää kohtuullisena ja perusteltuna tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota, joka on saatavilla ilman kohtuuttomia kustannuksia ja ponnisteluja, ja mukauttaa mallin parametreja tarvittaessa.

Käteisvarat ja muut rahavarat: luoton laatu

miljoonaa euroa

	31.12.2022	31.12.2021
Luottoluokitus		
<i>Paras ja hyvä luokitus</i>	40 769	40 716
<i>Ylemmän keskitason luokitus</i>	3 675	3 650
<i>Alemmän keskitason luokitus</i>	1 343	306
<i>Spekulatiivinen luokitus</i>	757	189
Bruttokirjanpitoarvo	46 544	44 860
<i>Miinus tappiota koskeva vähennyserä</i>	–	–
Nettokirjanpitoarvo	46 544	44 860

Treasury-toiminnot

Edellä olevassa taulukossa esitetyt käteisvarojen ja muiden rahavarojen määrät liittyvät pääasiassa komission keskuskassan hoitamiin käteisvaroihin. Pääosaa komission rahavaroista säilytetään neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 609/2014 (sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston asetuksella 804/2016) mukaisesti omien varojen tileillä, jotka jäsenvaltiot ovat avanneet omien varojen maksuosuuksiensa maksamista varten (pääasiassa BKTL, alv ja perinteiset omat varat). Kaikki tällaiset tilit ovat jäsenvaltioiden valtiokonttoreissa tai keskuspankeissa. Näistä laitoksista aiheutuu komissiolle pienin mahdollinen luottoriski (tai vastapuoliriski), koska vastapuolena on jäsenvaltio. Osa komission rahavaroista on talletettu liikepankkeihin maksujen suorittamista varten. Näitä tilejä täydennetään tarpeen mukaan, ja niitä hallinnoidaan automaattisesti kassanhallintajärjestelmällä. Kullakin tilillä säilytetään vähimmäismäärä varoja, joka vastaa tileiltä keskimäärin päivittäin suoritettavia maksuja. Tämän vuoksi tilien yliyön-saldot ovat koko ajan pieniä (noin 25 tilillä on keskimäärin alle 54 miljoonaa euroa) eikä komissiolle aiheudu juurikaan riskiä. Näitä määriä olisi tarkasteltava suhteessa vuoden 2022 kaikkien pankkitileillä olevien varojen päivittäiseen yhteismäärään, joka oli 7–38 miljardia euroa, ja komission pankkitileiltä vuonna 2022 suoritettujen maksujen kokonaismäärään, joka oli yli 175 miljardia euroa.

Komissioon kohdistuva vastapuoliriski pyritään lisäksi minimoimaan valitsemalla liikepankit erityisohjeiden mukaisesti:

- Liikepankit valitaan aina tarjouskilpailuilla. Liikepankin pitkäaikaisen luottoluokituksen on oltava vähintään S&P A- tai vastaava, jotta se voi osallistua tarjouskilpailuun. Tietyissä asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa voidaan hyväksyä alhaisempikin luokitus.
- Tarjouspyynnöissä täsmennettyjen luottoluokitusta koskevien vähimmäisvaatimusten lisäksi sovellettavassa vastapuoliriskinhallintapolitiikassa seurataan luokituksia ja määritellään saamisten enimmäismäärä kunkin rahoituslaitoksen osalta. Tämä enimmäismäärä, joka on kaikkien saamisten suurin mahdollinen määrä käteisvaroina, talletuksina ja takauksina kutakin vastapuolta kohti, lasketaan ottaen huomioon luottokelpoisuus (pitkäaikainen luottoluokitus) ja finanssialan yhteisön pääoman määrä. Euroopan komission vastapuoliriskejä seurataan ja niistä raportoidaan säännöllisesti.
- EU:n ulkopuolisilla edustustoilla on ennakkotilejä paikallisissa pankeissa, jotka on valittu yksinkertaistetulla tarjouskilpailulla. Luokitusvaatimukset riippuvat paikallisista olosuhteista ja voivat vaihdella huomattavasti maiden välillä. Riskien rajoittamiseksi näiden tilien saldot pidetään niin pieninä kuin operatiiviset tarpeet sallivat. Tileille siirretään varoja säännöllisesti, ja sovellettavia enimmäismääriä tarkistetaan vuosittain.

NextGenerationEU

Rahoitusapuun liittyvissä lainananto- ja lainanottovälineissä ei yleensä säilytetä jäljellä olevia käteisvaroja rahoitusapuun liittyviin lainoihin sovellettavan back-to-back-periaatteen vuoksi. Koska NextGenerationEU-välinettä varten kuitenkin toteutetaan monipuolista rahoitusstrategiaa, välineessä on käteisvaroja sen varmistamiseksi, että sen pankkitilillä olevat määrät riittävät täyttämään kaikki tulevat maksutarpeet ja säilyttämään määritellyn turvallisuuspuskurin kuitenkin niin, että saldot eivät ole kohtuuttoman suuria. Käteisvarat sijoitetaan pankkitilille EKP:ssä, joten luottoriski on hyvin pieni.

Alustavasti maksetut sakot: talletukset

Ennen vuotta 2010 alustavasti maksetuista sakoista saatujen määrien talletukset liikepankeissa ovat vähentyneet suurelta osin vuonna 2022. Talletukset valitaan tarjouskilpailussa, ja edellä kuvattua vastapuoliriskipolitiikkaa sovelletaan.

Saamiset: luoton laatu

	Ei erään- tyneet	Eräänty- neet 0–30 päivää	Eräänty- neet 31–90 päivää	Eräänty- neet 91 päivää – 1 vuosi	Eräänty- neet > 1 vuosi	Yhteensä
Bruttokirjanpitoarvo	1 613	18	14	21	1 992	3 658
<i>Miinus tappiota koskeva vähennyserä</i>	(2)	(2)	(5)	(13)	(150)	(172)
Nettokirjanpitoarvo 31.12.2022	1 611	16	9	8	1 842	3 486
Bruttokirjanpitoarvo	2 785	15	9	578	1 453	4 840
<i>Miinus tappiota koskeva vähennyserä</i>	(2)	(1)	(4)	(18)	(147)	(173)
Nettokirjanpitoarvo 31.12.2021	2 783	14	5	560	1 305	4 667

Tämän taulukon määrät eivät sisällä menoennakoita ja takauksopimukseen liittyviä saamisia, jotka on kirjattu käypään arvoon tulosvaikutteisesti (ks. liitetieto 2.6.2), koska niihin ei sovelleta arvonalentumisvaatimuksia.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat – velkapaperit: luoton laatu

Yhteinen vararahasto

Yhteisen vararahaston salkun painotettu keskimääräinen luottoluokitus on A- (S&P tai vastaava).

Alustavasti maksetut sakot: BUFI-salkku

Vuodesta 2010 lähtien määrätystä alustavasti maksetuista sakoista saatujen varojen sijoittamisesta valtionlainoihin aiheutuu komissiolle luottoriski. Salkun painotettu keskimääräinen luottoluokitus on AA- (S&P tai vastaava).

Saadut rahoitusvakuudet

Näiden takauksien hyväksymiseen sovellettavalla riskienhallintapolitiikalla varmistetaan, että komission luottokannan laatu on hyvä. Poliittikaan kuuluu tietyn rahoitusalan yhteisön enimmäislouktoriskin määrittäminen yhteisön luottoluokituksen ja sen IFRS-tilinpäätökseen kirjatus pääomatasen perusteella. Komissio varmistaa säännöllisesti sen, että avoinna olevat vakuudet täyttävät riskienhallintapolitiikan vaatimukset.

Selvitystilassa oleva EHTY

Salkun painotettu keskimääräinen luottoluokitus on A- (S&P tai vastaava).

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat – johdannaiset: luoton laatu

Johdannaisvarat liittyvät pääasiassa pääomasijoitussalkkujen takauksiin ja valuuttatermiinisopimuksiin. Näin ollen luottoriski rajoittuu vastapuoliriskiin. Pääomasijoitusten takauksista johtuvat vastuut selvitetään EU:n toteutuskumppanin eli EIP-ryhmän kanssa, jonka luottoluokitus on AAA. Luottoriskiä vähentäviä lisäjärjestelyjä, kuten takauksia, nettoutussopimuksia tai muita vakuuksia, ei toistaiseksi ole otettu käyttöön, koska kaikkien valuuttatermiinisopimusten ainoa vastapuoli on joulukuun 31. päivästä 2022 Banque de France.

Takaussopimukset: luoton laatu

miljoonaa
euroa

	31.12.2022			31.12.2021		
	Vaihe 1	Vaihe 2	Yhteensä	Vaihe 1	Vaihe 2	Yhteensä
Pitkän aikavälin luokitus						
<i>Paras ja hyvä luokitus</i>	0	4	4	0	1	1
<i>Ylemmän keskitason luokitus</i>	3	–	3	2	–	2
<i>Alemman keskitason luokitus</i>	23	–	23	219	–	219
<i>Spekulatiivinen luokitus</i>	24 124	31 339	55 463	3 964	51 079	55 043
<i>Hallittu kollektiivisesti / ei luokitusta</i>	7	2	9	2	–	2
Yhteensä	24 157	31 345	55 502	4 187	51 080	55 267

Takaussopimukset Tappiota koskevan vähennyserän muutos

miljoonaa euroa

	Vaihe 1	Vaihe 2	Yhteensä
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2022	485	7 048	7 533
<i>Siirto vaiheeseen 2</i>	(3)	3	–
<i>Siirto vaiheeseen 1</i>	2 855	(2 855)	–
<i>Lisäykset</i>	170	45	215
<i>Vakuuden vapautus</i>	(9)	(1)	(10)
<i>Uudelleenarvostus</i>	(2 298)	(1 110)	(3 409)
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2022	1 199	3 130	4 330
Takaussopimusten kirjainpitoarvo 31.12.2022, netto	3 194	3 263	6 456

* Siirrot vaiheeseen 1 tai 2 arvostetaan arvonalentumisesta johtuvan vähennyserän alkusaldon mukaan, kun taas vaiheen muutoksesta johtuvat määrien muutokset (eli arvostus 12 kuukauden kuluttua tai koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot) ovat osa uudelleenarvostusta.

Takaussopimukset: vaiheisiin kohdentamisen periaatteet

Takaussopimuksen vaiheisiin kohdentamisessa keskeinen riski-indikaattori on taatun velan luottoluokitus. Vaiheisiin perustuvassa mallissa verrataan alkuperäistä luottoluokitusta tilinpäätöspäivän luottoluokitukseen. Salkun takausten osalta otetaan huomioon takauksen kattaman salkun painotettu keskimääräinen luottoluokitus.

Vaihe 1 – ei merkittävää luottoriskin kasvua

Takaussopimuksilla, joilla on investointitason luottoluokitus (eli välillä AAA (Aaa) ja BBB– (Baa3) S&P/Fitchin (Moody's) luokitusasteikolla tai vastaavalla ulkoisella tai sisäisellä asteikolla) tilinpäätöspäivänä, katsotaan olevan vähäinen luottoriski alkuperäisestä luottoluokituksesta huolimatta, ja niiden katsotaan kuuluvan vaiheeseen 1. Lisäksi kaikki takaussopimukset, joiden luottoriski ei ole merkittävästi kasvanut, luokitellaan vaiheeseen 1. Vaiheen 1 takaussopimusten arvonalentumisesta johtuva vähennyserä arvostetaan 12 kuukaudelta odotettavissa olevien luottotappioiden tasolle.

Vaihe 2 – merkittävä luottoriskin kasvu

Luottoluokituksen heikentymistä pidetään merkittävänä, ja se johtaa takaussopimuksen luokituksen muuttamiseen vaiheeseen 2:

- Sellaisten takausten osalta, joiden luottoluokitus on AAA:n (Aa1) ja BB–:n (Ba3) välillä S&P/Fitchin (Moody's) luokitusasteikolla tai vastaavalla ulkoisella tai sisäisellä luokituksella alkuperäisen kirjaamisen ajankohtana, luokituksen heikentymistä pidetään merkittävänä, jos alkuperäisen luokituksen ja tilinpäätöspäivänä annetun luokituksen välinen ero on yhtä velkainstrumenttia koskevien takausten osalta vähintään kolme pykälää ja velkasalkkua koskevien takausten osalta kaksi pykälää.
- Sellaisten takausten osalta, joiden luottoluokitus on B+:n (B1) ja B:n (B2) välillä alkuperäisen kirjaamisen ajankohtana, luokituksen heikentymistä pidetään merkittävänä, jos alkuperäisen luokituksen ja tilinpäätöspäivänä annetun luokituksen välinen ero on yhtä velkainstrumenttia koskevien takausten osalta vähintään kaksi pykälää ja velkasalkkua koskevien takausten osalta yksi pykälä.
- Sellaisten takausten osalta, joiden luottoluokitus on B– (B3) tai alhaisempi alkuperäisen kirjaamisen ajankohtana, luokituksen heikentymistä pidetään merkittävänä, jos alkuperäisen luokituksen ja tilinpäätöspäivänä annetun luokituksen välinen ero on vähintään yksi pykälä (yksittäinen velka ja salkku).

Jos luottoluokitusta koskevia tietoja ei ole saatavilla mutta odotettavissa olevat vuotuiset maksuvaatimukset on arvioitu alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä, myös maksuvaatimusten tosiasiallista tasoa alkuperäiseen suunnitelmaan verrattuna pidetään tarkoituksenmukaisena riski-indikaattorina luottoriskin merkittävän lisääntymisen arvioinnissa.

Edellä mainittujen kriteerien lisäksi EU voi soveltaa luottoriskin merkittävän lisääntymisen laadullista arviointia saatavilla olevien kohtuullisen ja perustellun lisäinformaation perusteella.

Takaussopimukset, jotka on tehty ennen siirtymistä EU:n tarkistettuun tilinpäätössääntöön nro 11 (eli ennen 1. tammikuuta 2021) ja joiden luottoriskistä ei ole saatavilla tietoja alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä ilman kohtuuttomia kustannuksia ja ponnisteluja, luokitellaan vaiheeseen 2.

Vaiheen 2 takaussopimusten arvonalentumisesta johtuva vähennyserä arvostetaan koko luoton voimassaoloajalta odotettavissa olevien luottotappioiden tasolle.

Luokitus vaiheeseen 3 ja ostetut tai alun perin myönnetty luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneet lainat eivät koske takaussopimuksia.

Vuonna 2022 ESIR-takauksia siirrettiin 2,8 miljardia euroa vaiheesta 2 vaiheeseen 1, koska takauksella katetun salkun keskimääräinen luottoriski (kun otetaan huomioon myös InvestEU-velkasalkkuihin yhdistämisen vaikutukset – ks. liitetieto **4.1.1**) oli pienentynyt. Tämä johti uudelleenarvostusvaikutukseen ja ESIR-takauksen odotettavissa olevien luottotappioiden vähänemiseen, koska arvonalentumisesta johtuva vähennyserä arvostetaan 12 kuukauden odotettavissa oleviin luottotappioihin vuoden 2022 lopussa verrattuna koko voimassaoloajalta odotettavissa oleviin luottotappioihin vuoden 2021 lopussa. Tästä 1,1 miljardin euron uudelleenarvostuksesta, joka johtaa vaiheessa 2 olevien takausten odotettavissa olevien luottotappioiden vähenemiseen, 0,6 miljardia euroa

liittyy ESIR-rahaston pk-yrityksikkunaan. Vaiheessa 2 olevien takausten 31. joulukuuta 2022 jäljellä olevista 3,1 miljardin euron odotettavissa olevista luottotappioista 2,4 miljardia euroa liittyy ulkoisen lainanantovaltuuden takuisiin (ks. liitetieto 4.1.1). Tähän sisältyy 1,1 miljardia euroa EIP:n Ukrainaan liittyvien EU:n takaamien vastuiden (4,1 miljardia euroa, josta on vielä maksamatta 0,5 miljardia euroa lainoja) koko voimassaoloajalta odotettavissa olevia luottotappioita.

Talousarviotakaukset

Unioni altistuu luottoriskille pääasiassa takaamiensa toimien kautta. Kun takauksen kattamien toimien luottokelpoisuus heikentyy, maksukyvyttömyystilanteiden todennäköisyys kasvaa ja samalla kasvaa myös sen todennäköisyys, että EU:n takaukseen vedotaan.

Tämän riskin seuraamiseksi ja hallitsemiseksi komissio käyttää mahdollisten tappioiden arvioimiseen luottoriskimallia, jossa hyödynnetään muun muassa toteutuskumppaneiden toimittamia tietoja. Näiden mallien avulla saatuja tuloksia tulkitaan ja yhdistetään asiantuntija-arvioon sellaisen riskinarvioinnin tekemiseksi, joka on johdonmukainen toimen sisällön ja asiaankuuluvien taloudellisten olosuhteiden kanssa.

6.6. LIKVIDITEETTIRISKI

Analyysi muista kuin johdannaissopimuksiin liittyvistä rahoitusveloista sopimuksen jäljellä olevan voimassaoloajan mukaan

miljoonaa

Diskonttaamattomat sopimukseen perustuvat rahavirrat				Yhteensä	Kirjanpito-arvo
	< 1 vuosi	1–5 vuotta	> 5 vuotta		
Ottolainaus	(23 204)	(80 495)	(280 075)	(383 774)	(344 303)
Muut lyhytaikaiset velat	(55 341)	–	–	(55 341)	(55 341)
Muut	(318)	(711)	(771)	(1 800)	(1 517)
Yhteensä 31.12.2022	(78 862)	(81 206)	(280 846)	(440 914)	(401 161)
Ottolainaus	(23 769)	(45 030)	(180 660)	(249 459)	(236 720)
Muut lyhytaikaiset velat	(46 372)	–	–	(46 372)	(46 372)
Muut	(218)	(830)	(890)	(1 938)	(1 605)
Yhteensä 31.12.2021	(70 358)	(45 860)	(181 550)	(297 769)	(284 697)

Analyysi johdannaissopimuksiin liittyvistä rahoitusveloista sopimuksen jäljellä olevan voimassaoloajan mukaan

miljoonaa
euroa

Diskonttaamattomat sopimukseen perustuvat rahavirrat				Yhteensä	Kirjanpito-arvo
	< 1 vuosi	1–5 vuotta	> 5 vuotta		
Johdannaissopimuksiin liittyvät velat	(504)	(8)	–	(512)	
Johdannaissopimuksiin liittyvät saamiset	487	–	–	487	
Nettorahavirta 31.12.2022	(17)	(8)	–	(25)	(20)
Johdannaissopimuksiin liittyvät velat	(646)	(5)	–	(651)	
Johdannaissopimuksiin liittyvät saamiset	648	–	–	648	
Nettorahavirta 31.12.2021	2	(5)	–	(3)	(3)

Sellaisten takaussopimusten maturiteettianalyysi, jotka on myönnetty aikaisimpaan ajanjaksoon mennessä, jolloin takaus voitaisiin vaatia maksettavaksi

miljoonaa euroa

	Takauksen enimmäismäärä				Kirjanpito-arvo
	< 1 vuosi	1–5 vuotta	> 5 vuotta	Yhteensä	
Takaussopimukset 31.12.2022	(65 109)	(13 332)	(4 902)	(83 343)	(6 456)
Takaussopimukset 31.12.2021	(55 381)	(878)	(1)	(56 259)	(7 794)

Lainanotto NextGenerationEU-välinettä ja rahoitusapua varten

Rahoitusapua varten otettujen lainojen takaisinmaksu varmistetaan ensi sijassa kyseisillä lainoilla rahoitetun rahoitusavun oikea-aikaisella takaisinperinnällä ja NextGenerationEU-lainojen oikea-aikaisella takaisinmaksulla. On kuitenkin olemassa lisätakeita, joita voidaan soveltaa maksujen laiminlyöntien tai lainanottajien maksuviivästysten yhteydessä.

Euratomin kolmansille maille antaman makrotaloudellisen rahoitusavun ja myöntämien lainojen osalta yhteisen vararahaston ulkoisten toimien alarahaston takuurahastoon sisältyy likviditeettivaranto. Näin ollen takuurahaston käytettävissä olevia varoja käytettäisiin ensin siihen liittyvien lainojen takaisinmaksuun (mutta vasta sen jälkeen, kun on ensin käytetty Euratomin kolmansien antamat takaukset – ks. liitetieto **6.4**). Jos käytettävissä olevat varat eivät minä tahansa ajankohtana riitä todellisten tappioiden kattamiseen, komissio käynnistää toimenpiteitä lisävarojen hankkimiseksi (esimerkiksi käyttämällä tilapäisesti komission käteisvaroja, tilapäisiä siirtoja ja/tai lisämenoja EU:n talousarviosta). Poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun ohjelman puitteissa Ukrainalle myönnettyt lainat (joita maksettiin 6 miljardia euroa vuonna 2022) katetaan paitsi yhteisen vararahaston niille tarkoitettu osiosta myös jäsenvaltioiden lisätakauksilla, jos yhteisessä vararahastossa oleva määrä ei ole riittävä (ks. liitetieto **2.4.1.1**).

NextGenerationEU-välineen osalta komissio voi myös käyttää aktiivista käteisvarojen hallintaa ja lyhytaikaista lainanottoa EU:n velkojen maksamiseksi.

Komissio voi kaikkien rahoitusapua varten otettujen lainojen sekä kaikkien NextGenerationEU-lainojen osalta käyttää EU:n velkojen maksamiseen varoja käytettävissä olevan omien varojen liikkumavaran puitteissa. Omia varoja koskevassa lainsäädännössä vahvistetaan vuotuisten maksumäärärahojen kattamiseksi käytettävissä olevien omien varojen enimmäismääräksi 1,40 prosenttia jäsenvaltioiden BKT:stä ja lisäksi väliaikaiseksi lisäykseksi 0,6 prosenttiyksikköä NextGenerationEU-välineen osalta. Vuoden 2022 talousarvioon sisältyi omia varoja menojen rahoittamiseksi yhteensä 1,01 prosenttia BKT:stä. Tämä tarkoittaa sitä, että 31. joulukuuta 2022 sen vastuiden kattamiseen oli käytettävissä 0,99 prosentin liikkumavara. Tätä varten EU:lla on oikeus kääntyä jäsenvaltioiden puoleen varmistaakseen, että se pystyy täyttämään oikeudelliset velvoitteensa velkojiaan kohtaan.

Jäsenvaltioille SURE-välineestä myönnettävät lainat taataan EU-maiden antamien vapaaehtoisten takausten järjestelmällä, jonka mukaan takaus on 25 prosenttia kyseiseen rahoitusapuun käytettävissä olevasta enimmäismäärästä. Ennen jäsenvaltioiden antamiin takauksiin kohdistuvien maksuvaatimusten esittämistä komission odotetaan tutkivan mahdollisuutta käyttää omien varojen enimmäismäärän mukaisten maksumäärärahojen liikkumavaraa siltä osin, kuin komissio pitää sitä kestäväenä, ottaen huomioon muun muassa unionin ehdolliset kokonaisvelat ja unionin yleisen talousarvion kestävyys. Tällainen tarkastelu ei saa vaikuttaa annettujen takausten peruuttamattomaan, ehdottomaan ja vaadittaessa maksettavaan (on-demand) luonteeseen.

Treasury-toiminnot

EU:n budjettiperiaatteilla varmistetaan se, että rahavaroista pystytään koko vuoden ajan suorittamaan kaikki maksut. Käytännössä jäsenvaltioiden rahoitusosuuksien kokonaismäärä ja sekalaiset tulot vastaavat varainhoitovuoden maksumäärärahoja. Jäsenvaltioiden rahoitusosuudet saadaan 12 kuukausittaisena suorituksena vuoden mittaan ja hyväksytyn talousarvion perusteella, mutta maksuihin vaikuttavat operatiiviset tarpeet. Lisäksi neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 609/2014 (omien varojen käyttöön asettamisesta annettu asetus sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston asetuksella (EU, Euratom) 2016/804) mukaan jäsenvaltioiden rahoitusosuudet, jotka liittyvät tiettyinä kuukautena (n) hyväksyttyihin lisätalousarvioihin, ovat käytettävissä vasta kuukauden n + 1 ensimmäisenä työpäivänä (jos lisätalousarvio hyväksytään ennen kuukauden 16. päivää) tai kuukauden n + 2 ensimmäisenä työpäivänä (jos lisätalousarvio hyväksytään kuukauden 16. päivän jälkeen). Vastaavat maksumäärärahat sen sijaan ovat käytettävissä välittömästi.

Jotta voitaisiin varmistaa, että käytettävissä olevat rahavarat riittävät joka kuukausi maksujen suorittamiseen, tarvittavien rahavarojen määrästä laaditaan säännöllisesti ennusteita. Jäsenvaltioita voidaan myös pyytää maksamaan etukäteen omiin varoihin kuuluvia rahoitusosuuksiaan tiettyyn enimmäismäärään saakka, jos tietyt edellytykset täyttyvät, tai niiltä voidaan pyytää etukäteen lisärahoitusta neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 609/2014 mukaisesti, sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston asetuksella (EU, Euratom) 2016/804. Operatiiviset tarpeet ja yleiset budjettirajoitukset ovat viime vuosina johtaneet siihen, että maksujen rytmiä on valvottava tiiviimmin vuoden aikana. Lisäksi komission päivittäisessä kassanhallinnassa käytetään automatisoituja kassanhallintavälineitä, joilla varmistetaan, että komission jokaisella pankkitilillä on joka päivä riittävästi varoja.

Sakot

BUFI-rahastoa, johon alustavasti maksetut sakot sijoitetaan, hallinnoitaessa noudatetaan periaatetta, jonka mukaan omaisuuserillä on oltava vastattaviksi tulevien sitoumusten täyttämiseksi riittävä likvidiys ja siirrettävyys. Salkussa on pääasiassa hyvin likvidejä arvopapereita, jotka voidaan myydä lyhytaikaisten käteistarpeiden täyttämiseksi. Lisäksi 12 kuukauden kuluessa erääntyvien käteisvarojen, muiden rahavarojen ja arvopaperien osuus on 56 prosenttia.

Talousarviotakaukset

Takauksen maturiteettianalyysi esitetään varovaisen lähestymistavan mukaisesti. Siinä takauksen enimmäismäärä kohdennetaan aikaisimmalle ajanjaksolle, jolloin takaus voitaisiin vaatia maksettavaksi. Koska suurin osa EU:n takauksista on vaadittaessa maksettavia, merkittävä määrä kohdennetaan ensimmäiselle aikavälille. On kuitenkin epätodennäköistä, että EU:ta vaaditaan maksamaan kaikkien takuiden nojalla koko määrä ensimmäisellä kaudella. Lisäksi määrä, jonka EU odottaa menettävänsä, on usein pienempi kuin takauksen enimmäismäärä, ja siksi likviditeettiriskin määrää on tarkasteltava yhdessä takausten kirjanpitoarvon kanssa.

Ehdollisten vastuiden riskienhallintakehyksen keskeisenä tavoitteena on varmistaa, että velvoitteet voidaan milloin tahansa täyttää EU:n talousarviosta häiritsemättä sen tavanomaista toteuttamista. Tämä tarkoittaa myös talousarviotakuisiin liittyvän likviditeettiriskin lieventämistä eli riskiä siitä, että unionilla ei olisi riittävästi varoja täyttää ajoissa kaikkia takaukseen liittyviä maksuvelvoitteitaan (mikä saattaisi johtaa esimerkiksi muiden menojen syrjäyttämiseen ja maksujen lykkäämiseen seuraaville varainhoitovuosille).

Tältä osin kutakin talousarviotakuuta tuetaan yhteiseen vararahastoon maksetulla riittävällä rahoituksella, jotta varmistetaan, että likviditeettiä on aina riittävästi takaukseen perustuvien maksuvaatimusten maksamiseen ajallaan.

EU seuraa säännöllisesti kunkin talousarviotakuuohjelman rahoitusasteen riittävyyttä ja ilmoittaa¹⁸ vuosittain arviossaan, ovatko kyseiset määrät riittäviä kattamaan riskin määritellyllä varmuudella seuraavien viiden vuoden aikana.

Lisäksi käytössä on ylimääräisiä suojamenettelyjä (väliaikaiset siirrot yhteisen vararahaston alarahastojen välillä ja keskusvararahaston likviditeetin käyttö), joilla varmistetaan riittävä likviditeetti.

Yhteinen vararahasto

Yhteistä vararahastoa hallinnoitaessa noudatetaan periaatetta, jonka mukaan omaisuuserillä on oltava vastattaviksi tulevien sitoumusten täyttämiseksi riittävä likvidiys ja siirrettävyys. Salkussa on hyvin likvidejä omaisuuseriä, jotka voidaan tarvittaessa myydä lyhytaikaisten käteistarpeiden täyttämiseksi. Lisäksi 12 kuukauden kuluessa erääntyvien käteisvarojen, muiden rahavarojen ja arvopaperien osuus on 18 prosenttia.

Johdannaisopimusten selvitys tapahtuu bruttoselvityksenä niiden sopimusperusteisen maturiteetin mukaisesti. Velvoitteet täytetään dollarimääräisten omaisuuserien myynnillä ja/tai vaihtosopimuksella, jolloin voi syntyä yhteisöstä poistuvaa kassavirtaa valuuttakurssierojen vuoksi. Vakuusvaatimukseen liittyvää maksuvalmiuden hallintaa ei tarvita, koska nykyinen suojauksen vastapuoli on suostunut toimimaan komission kanssa ilman vakuusvaatimuksia tai vakuuksien muutospyyntöjä.

¹⁸ Esimerkiksi talousarvioesitykseen liitettyssä valmisteluasiakirjassa XI talousarviotakuiden ja yhteisen vararahaston täytäntöönpanosta sekä talousarviotakuista ja rahoitusavusta johtuvien ehdollisten velkojen kestävyysarvioinnista varainhoitoasetuksen 41 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

6.7. MUUT HINTARISKIT

EU:lla on 31. joulukuuta 2022 muita hintariskejä (osakeriskejä), jotka johtuvat noteeraamattomista pääomasijoituksista (kuten riskipääomarahastoista ja muista sijoitusrahastoista), rahamarkkinarahastoista (kuten EIP:n yhtenäisestä rahastosta) ja sijoituksista yhdistettyihin salkkuihin (ks. liitetieto **2.4.2.1**) sekä takauksista, jotka kattavat noteeraamattomat oman pääoman ehtoiset ja oman pääoman luonteiset sijoitukset, joita käsitellään johdannaisina tulosvaikutteisesti käypään arvoon (ks. liitetieto **2.4.2.2**).

Osakkeiden hintariski on riski siitä, että osakesijoitusten käypä arvo muuttuu osakehintojen ja/tai taattujen osakesijoitusten arvon vaihtelujen seurauksena. Edellä mainittujen instrumenttien 10 prosentin arvonlisäyksen tai -vähennyksen vaikutus yli- tai alijäämään olisi seuraava:

	miljoonaa euroa	
	10 %	(10) %
<i>Oman pääoman ehtoiset sijoitukset</i>	253	(253)
<i>Rahamarkkinarahastot, pörssilistatut rahastot ja sijoitukset yhdistettyihin salkkuihin</i>	290	(290)
<i>Pääomasijoitusten takaukset*</i>	469	(469)
Yhteensä 31.12.2022	1 012	(1 012)
<i>Oman pääoman ehtoiset sijoitukset</i>	238	(238)
<i>Rahamarkkinarahastot, pörssilistatut rahastot ja sijoitukset yhdistettyihin salkkuihin</i>	251	(251)
<i>Pääomasijoitusten takaukset*</i>	415	(415)
Yhteensä 31.12.2021	905	(905)

* * Pääomasijoitusten takausten riski perustuu takauksen kattamaan nimellismäärään.

EU sijoittaa noteeraamattomiin omaisuuseriin, joiden arvot eivät ole julkisesti saatavilla, tai takaa niitä. Useimmat näistä rahoitusvälineistä ovat valtuutettujen yhteisöjen toteuttamia. Nämä yhteisöt ovat alan asiantuntijoita ja arvioivat ja valvovat näitä varoja säännöllisesti.

7. LÄHIPIIRIÄ KOSKEVAT TIEDOT

7.1. LÄHIPIIRI

EU:n lähipiiriin kuuluvat EU:n konsolidoidut yhteisöt ja kyseisten yhteisöjen johtoon kuuluvat avainhenkilöt. Näiden yhteisöjen väliset transaktiot ovat osa EU:n normaalia toimintaa. Tämän vuoksi EU:n tilinpäätössääntöihin ei sisälly kyseisiä transaktioita koskevia erityisiä tiedonantovaatimuksia.

7.2. JOHTOON KUULUVIEN AVAINHENKILÖIDEN ETUUKSET

EU:n johtoon kuuluiin avainhenkilöihin liittyvien lähipiiriä koskevien tietojen esittämiseksi kyseiset henkilöt on jaettu seuraaviin viiteen ryhmään:

Ryhmä 1: Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja, komission puheenjohtaja ja Euroopan unionin tuomioistuimen presidentti.

Ryhmä 2: komission varapuheenjohtaja, Euroopan unionin ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja ja muut komission varapuheenjohtajat.

Ryhmä 3: neuvoston pääsihteeri, komission jäsenet, unionin tuomioistuimen tuomarit ja julkisasiamiehet, unionin yleisen tuomioistuimen presidentti ja jäsenet, Euroopan oikeusasiamies ja Euroopan tietosuojavaltuutettu.

Ryhmä 4: tilintarkastustuomioistuimen presidentti ja jäsenet.

Ryhmä 5: Euroopan unionin toimielinten ja erillisvirastojen korkeimmat virkamiehet.

Tiivistelmä ylimmän johdon etuuksista esitetään seuraavassa taulukossa – lisätietoja löytyy myös Europa-sivustolla julkaistuista henkilöstösäännöistä. Henkilöstösäännöt ovat virallinen asiakirja, jossa esitetään kaikkien EU:n virkamiesten oikeudet ja velvollisuudet. Johtoon kuuluvat avainhenkilöt eivät ole saaneet EU:lta edullisin ehdoin myönnettäviä lainoja.

JOHTOON KUULUVIEN AVAINHENKILÖIDEN TALOUDELLISET ETUUDET

euroa

Etuus työntekijää kohti	Ryhmä 1	Ryhmä 2	Ryhmä 3	Ryhmä 4	Ryhmä 5
Peruspalkka (kuukausipalkka)	31 251,88	28 307,86 – 29 440,18	22 646,29 – 25 477,07	24 458,00 – 26 043,24	14 399,72 – 22 646,29
Asuinpaikkakorvaus/Ulkomaankorvaus	15 %	15 %	15 %	15 %	0–4 % – 16 %
Perhelisät:					
Kotitalouslisä (% palkasta)	2 % + 210,21	2 % + 210,21	2 % + 210,21	2 % + 210,21	2 % + 210,21
Huollettavana oleva lapsi	459,32	459,32	459,32	459,32	459,32
Alle kouluikäinen	112,21	112,21	112,21	112,21	112,21
Kouluikäinen	311,65	311,65	311,65	311,65	311,65
Koulutus työpaikan sijaintipaikan ulkopuolella	623,30	623,30	623,30	623,30	623,30
Oikeuden puheenjohtajan korvaus	–	–	715,05	–	–
Edustuslisä	1 693,58	1 088,45	715,05	–	–
Vuotuinen matkakulukorvaus	–	–	–	–	Korvataan
Siirrot palkasta jäsenvaltioihin:					
Koulutuslisä*	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
% palkasta*	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
% palkasta ilman korjauskerrointa	Enintään 25 %	Enintään 25 %	Enintään 25 %	Enintään 25 %	Enintään 25 %
Edustuskulut	Korvataan	Korvataan	Korvataan	–	–
Palvelukseen astuminen:					
Asettautumiskorvaus Ryhmät 1–4: kahden kuukauden peruspalkka)	62 503,76	56 615,72 – 58 880,36	45 292,58 – 50 954,15	48 915,99 – 52 086,47	Korvataan
Perheen matkakulut	Korvataan	Korvataan	Korvataan	Korvataan	Korvataan
Muuttokulut	Korvataan	Korvataan	Korvataan	Korvataan	Korvataan
Palvelussuhteen päättymisen:					
Uudelleenasettautumiskorvaus Ryhmät 1–4: yhden kuukauden peruspalkka)	31 251,88	28 307,86 – 29 440,18	22 646,29 – 25 477,07	24 458,00 – 26 043,24	Korvataan
Perheen matkakulut	Korvataan	Korvataan	Korvataan	Korvataan	Korvataan
Muuttokulut	Korvataan	Korvataan	Korvataan	Korvataan	Korvataan
Siirtymäjakso (% palkasta)**	40 % – 65 %	40 % – 65 %	40 % – 65 %	40 % – 65 %	–
Sairausvakuutus	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Eläke (% palkasta, ennen veroja)	Enintään 70 %	Enintään 70 %	Enintään 70 %	Enintään 70 %	Enintään 70 %
Vähennykset:					
Yhteisön vero	8 % – 45 %	8 % – 45 %	8 % – 45 %	8 % – 45 %	8 % – 45 %
Sairausvakuutusmaksu (% palkasta)	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %
Erityismaksu	7 %	7 %	7 %	7 %	6–7 %
Eläkemaksu	–	–	–	–	10,1 %
Henkilöiden lukumäärä 31.12.2022	3	8	93	27	112

* Sovelletaen korjauskerrointa.

** Maksetaan palvelussuhteen päättymisen jälkeisten kolmen ensimmäisen vuoden aikana.

8. TILINPÄÄTÖSPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Jäljempänä esitettyjä tietoja lukuun ottamatta komission tilinpitäjän tietoon ei tilinpäätöksen allekirjoittamispäivään mennessä ollut tullut sellaisia olennaisia tapahtumia, jotka olisi ilmoitettava erikseen tässä kohdassa. Tilinpäätös ja sen liitetiedot on laadittu tuoreimpien käytettävissä olevien tietojen perusteella, ja edellä esitetyt tiedot perustuvat tällaisiin tietoihin.

9. KONSOLIDOINNIN LAAJUUS

A. EUROOPAN UNIONIN MÄÄRÄYSVALLASSA OLEVAT YHTEISÖT (54)

1. Toimielimet ja neuvoa-antavat elimet (11)

<i>Euroopan parlamentti</i>	<i>Euroopan tietosuojavaltuutettu</i>
<i>Eurooppa-neuvosto</i>	<i>Euroopan talous- ja sosiaalikomitea</i>
<i>Euroopan komissio</i>	<i>Euroopan oikeusasiamies</i>
<i>Euroopan tilintarkastustuomioistu</i>	<i>Euroopan alueiden komitea</i>
<i>Euroopan unionin tuomioistu</i>	<i>Euroopan unionin neuvosto</i>
<i>Euroopan ulkosuhdehallinto</i>	

2. EU:n virastot (41)

2.1. Toimeenpanovirastot (6)

<i>Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanovirasto (EACEA)</i>	<i>Euroopan innovaationeuvoston ja pk-yrityksien toimeenpanovirasto (EISMEA)</i>
<i>Euroopan terveys- ja digitaaliasioiden toimeenpanovirasto (HADEA)</i>	<i>Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanovirasto (ERCEA)</i>
<i>Euroopan tutkimuksen toimeenpanovirasto (REA)</i>	<i>Euroopan ilmasto-, infrastruktuuri- ja ympäristöasioiden toimeenpanovirasto (CINEA)</i>

2.2. Erillisvirastot (35)

<i>Euroopan meriturvallisuusvirasto (EMSA)</i>	<i>Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen (EFSA)</i>
<i>Euroopan lääkevirasto (EMA)</i>	<i>Euroopan unionin rautatievirasto (ERA)</i>
<i>Euroopan kemikaalivirasto (ECHA)</i>	<i>Yhteisön kasvilajikevirasto (CPVO)</i>
<i>Euroopan tasa-arvoinstituutti (EIGE)</i>	<i>Euroopan kalastuksenvalvontavirasto (EFCA)</i>
<i>Euroopan ympäristökeskus (EEA)</i>	<i>Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto (EUIPO)</i>
<i>Euroopan pankkiviranomainen (EPV)</i>	<i>Euroopan lentoturvallisuusvirasto (EASA)</i>
<i>Euroopan unionin turvapaikkavirasto (EUAA)</i>	<i>Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen (ESMA)</i>
<i>Euroopan unionin kyberturvallisuusvirasto (ENISA)</i>	<i>Euroopan koulutussäätiö (ETF)</i>
<i>Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirasto (CEPOL)</i>	<i>Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö (Eurofound)</i>
<i>Euroopan unionin avaruushjelmavirasto (EUSPA)</i>	<i>Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus (EMCDDA)</i>
<i>Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virasto (Eurojust)</i>	<i>Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirasto (Europol)</i>
<i>Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (EU-OSHA)</i>	<i>Euroopan unionin perusoikeusvirasto (FRA)</i>
<i>Euroopan tautien ehkäisy- ja -valvontakeskus (ECDC)</i>	<i>Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen (EIOPA)</i>
<i>Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus (Cedefop)</i>	<i>Euroopan unionin elinten käännöskeskus (CdT)</i>
<i>Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto (ACER)</i>	<i>Fusion for Energy -yhteisyritys (eurooppalainen yhteisyritys ITERiä ja fuusioenergian kehittämistä varten)</i>
<i>BERECin tukivirasto</i>	<i>Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava Euroopan unionin virasto (eu-LISA)</i>
<i>Euroopan raja- ja merivartiostovirasto (Frontex)</i>	<i>Euroopan syyttäjänvirasto (EPPO)</i>
<i>Euroopan työviranomainen (ELA)</i>	

3. Muut määräysvallassa olevat yhteisöt (2)

<i>Euroopan hiili- ja teräsyhteisö (EHTY, selvitystilassa)</i>	<i>Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti (EIT)</i>
--	--

B. OSAKKUUSYRITYKSET (1)

<i>Euroopan investointirahasto (EIR)</i>
--

VÄHÄMERKITYKSISET YHTEISÖT

Jäljempänä lueteltuja yhteisöjä ei ole käsitelty pääomaosuusmenetelmää soveltaen EU:n vuoden 2022 konsolidoidussa tilinpäätöksessä, koska niiden merkityksen katsotaan olevan vähäinen.

VÄHÄMERKITYKSISET YHTEISÖT (8)

Euroopan kiertotaloutta ja biopohjaisia ratkaisuja edistävä yhteisyritys (CBE-yhteisyritys)

Puhdas ilmailu -yhteisyritys (CA JU)

Puhtaan vedyn yhteisyritys (Clean H2 JU)

Euroopan rautatiet -yhteisyritys (EU-RAIL JU)

Innovatiivisen terveydenhuollon aloitteen yhteisyritys (IHI JU)

Keskeiset digitaaliteknoteknologiat -yhteisyritys (KDT JU)

Yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan ilmaliikenteen hallinnan kolmannen tutkimushankkeen yhteisyritys (SESAR 3 JU)

Euroopan suurteholaskennan yhteisyritys (EuroHPC)

Edellä mainittujen yhteisöjen tilinpäätökset ovat julkisesti saatavilla niiden verkkosivuilla.

TALOUSARVION TOTEUTTAMISKERTOMUS JA LIITETIEDOT

On huomattava, että osa taloudellisia tietoja sisältävien taulukoiden luvuista ei näytä täsmäävän, koska numerotiedot on pyöristetty miljooniin euroihin.

SISÄLLYSLUETTELO

1.	EU:N TALOUSARVION TOTEUTUMA	148
2.	BUDJETOITUJEN JA TOTEUTUNEIDEN MÄÄRIEN VERTAILUTAUUKOT.....	149
3.	TALOUSARVION TOTEUTTAMISKERTOMUKSEN LIITETIEDOT	151
3.1.	EU:N TALOUSARVIOKEHYS	151
3.2.	MONIVUOTINEN RAHOITUSKEHYS 2021–2027.....	151
3.3.	MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN YKSITYISKOHTAISET ALAOTSIKOT (OHJELMAT)	154
3.4.	NextGenerationEU.....	154
3.5.	VUOTUINEN TALOUSARVIO	155
3.6.	TULOT	157
3.7.	TALOUSARVION TOTEUTUMAN LASKEMINEN	158
3.8.	VARAINHOITOVUODEN TALOUDELLISEN TULOKSEN JA TALOUSARVION TÄSMÄYTYS	160
4.	VUODEN 2022 TALOUSARVION TOTEUTTAMINEN	162
5.	EU:N TALOUSARVION TULOJEN TOTEUTUMINEN	163
5.1.	YHTEENVETO TALOUSARVION TULOTOTEUTUMASTA.....	163
6.	EU:N TALOUSARVION MENOJEN TOTEUTUMINEN	164
6.1.	MAKSUSITOUMUS- JA MAKSUMÄÄRÄRAHOJEN JAKAUTUMINEN JA MUUTOKSET RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEITTAIN.....	164
6.2.	MAKSUSITOUMUSMÄÄRÄRAHOJEN TOTEUTUMINEN MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEITTAIN	165
6.3.	MAKSUMÄÄRÄRAHOJEN TOTEUTUMINEN MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEITTAIN	166
6.4.	MAKSATTAMATTA OLEVIEN SITOUJUSTEN MUUTOKSET MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEITTAIN	167
6.5.	MAKSATTAMATTA OLEVIEN SITOUJUSTEN JAKAUTUMINEN ALKUPERÄVUODEN MUKAAN MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEITTAIN 168	
6.6.	MAKSATTAMATTA OLEVIEN SITOUJUSTEN JAKAUTUMINEN MÄÄRÄRAHATYYPIN MUKAAN MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEITTAIN	169
6.7.	YKSITYISKOHTAINEN MONIVUOTINEN RAHOITUSKEHYS: MAKSUSITOUMUS- JA MAKSUMÄÄRÄRAHOJEN JAKAUTUMINEN JA MUUTOKSET .	170
6.8.	YKSITYISKOHTAINEN MONIVUOTINEN RAHOITUSKEHYS: MAKSUSITOUMUSMÄÄRÄRAHOJEN TOTEUTUMINEN	177
6.9.	YKSITYISKOHTAINEN MONIVUOTINEN RAHOITUSKEHYS: MAKSUMÄÄRÄRAHOJEN TOTEUTUMINEN	184
6.10.	YKSITYISKOHTAINEN MONIVUOTINEN RAHOITUSKEHYS: MAKSATTAMATTA OLEVIEN SITOUJUSTEN MUUTOKSET	192

6.11.	YKSITYISKOHTAINEN MONIVUOTINEN RAHOITUSKEHYS: MAKSATTAMATTA OLEVIEN SITOUMUSTEN JAKAUTUMINEN ALKUPERÄVUODEN MUKAAN	199
6.12.	YKSITYISKOHTAINEN MONIVUOTINEN RAHOITUSKEHYS: MAKSATTAMATTA OLEVIEN SITOUMUSTEN JAKAUTUMINEN MAKSUMÄÄRÄRAHATYYPIN MUKAAN ...	204
7.	TALOUSARVION TOTEUTTAMINEN TOIMIELIMITTÄIN	210
7.1.	TALOUSARVION TULOJEN TOTEUTUMINEN	210
7.2.	MAKSUSITOUUMUSMÄÄRÄRAHOJEN TOTEUTUMINEN	211
7.3.	MAKSUMÄÄRÄRAHOJEN TOTEUTUMINEN.....	212
8.	ERILLISVIRASTOJEN TALOUSARVIOIDEN TOTEUTTAMINEN	213
8.1.	TALOUSARVION TULOT.....	213
8.2.	MAKSUSITOUUMUS- JA MAKSUMÄÄRÄRAHAT VIRASTOITTAIN.....	214

1. EU:N TALOUSARVION TOTEUTUMA

miljoonaa
euroa

Liite- tieto	2022	2021
a Varainhoitovuoden tulot	245 265	239 596
b Maksut varainhoitovuoden talousarviomäärärahoista	(239 157)	(226 175)
c Varainhoitovuodelle n + 1 siirretyt maksumäärärahat	(2 452)	(4 244)
d Varainhoitovuodelta n – 1 siirretyt käyttämättä jääneet maksumäärärahat, jotka on peruutettu	80	265
e Käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen muutokset (B)–(A)	(1 121)	(6 338)
<i>Käyttämättömät maksumäärärahat kuluvan varainhoitovuoden lopussa (A)</i>	15 152	14 032
<i>Käyttämättömät maksumäärärahat edellisen varainhoitovuoden lopussa (B)</i>	14 032	7 694
f Valuuttakurssierot varainhoitovuonna	(97)	126
Talousarvion toteutuma	2 519	3 230

Talousarvion toteutuma palautetaan jäsenvaltioille vähentämällä se vuoden 2023 maksuosuuksista. Toteutuma lasketaan Euroopan unionin omien varojen järjestelmää koskevista täytäntöönpanotoimenpiteistä annetun neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 608/2014 1 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Lisätietoja asiasta esitetään kohdassa 3.7 "Talousarvion toteutuman laskeminen".

- Varainhoitovuoden tulot: taulukko 5.1 "Yhteenveto talousarvion tulototeutumasta", sarake 8 "Tuotot yhteensä".
- Maksut varainhoitovuoden talousarviomäärärahoista: taulukko 6.3 "Maksumäärärahojen toteutuminen monivuotisen rahoituskehysten otsakkeittain", sarake 2 "Lopullisista hyväksytyistä määrärahoista" ja sarake 4 "Käyttötarkoitukseen sidotuista tuloista".
- Varainhoitovuodelle n + 1 siirretyt maksumäärärahat: taulukko 6.3 "Maksumäärärahojen toteutuminen monivuotisen rahoituskehysten otsakkeittain", sarake 7 "Automaattisesti siirtyneet" ja sarake 8 "Päätöksellä siirretyt".
- Varainhoitovuodelta n – 1 siirretyt käyttämättä jääneet maksumäärärahat, jotka on peruutettu: kohdassa otetaan huomioon siirrettyjen maksumäärärahojen (automaattisesti siirtyneet ja päätöksellä siirretyt) määrä edellisen vuoden lopussa ja kuluvan vuoden "edelliseltä varainhoitovuodelta siirretyistä määrärahoista suoritettut maksut", kuten taulukon 6.3 "Maksumäärärahojen toteutuminen monivuotisen rahoituskehysten otsakkeittain" sarakkeessa 3.
- Käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen muutokset vuoden lopussa: vähennetään käyttötarkoitukseensa sidottuihin tuloihin perustuvien määrärahojen edellisen vuoden lopun määrästä (plus) käyttötarkoitukseensa sidottuihin tuloihin perustuvien määrärahojen määrä kuluvan vuoden lopussa (kuten taulukon 6.3 "Maksumäärärahojen toteutuminen monivuotisen rahoituskehysten otsakkeittain" sarakkeessa 9; miinus). Erotuksen avulla saadaan selville käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen nettomuutos kuluvana varainhoitovuonna.
- Valuuttakurssierot sisältävät realisoituneet ja realisoitumattomat valuuttakurssierot.

2. BUDJETOITUJEN JA TOTEUTUNEIDEN MÄÄRIEN VERTAILUTAUUKOT

Talousarvion tulot

miljoonaa
euroa

	Alkuperäinen hyväksytty talousarvio	Lopullinen hyväksytty talousarvio	Vahvistetut saamiset	Tulot
1 Omat varat	157 701	153 928	157 320	155 758
11 – Sokerimaksut	0	0	(1)	(1)
12 – Tullimaksut	17 913	23 765	27 419	25 857
13 – Arvonlisävero	19 071	19 714	19 666	19 666
14 – BKT-arat	114 719	104 088	103 880	103 880
16 – Tietyille jäsenvaltioille myönnetty BKT- maksuosuuden vähennys	–	–	19	19
17 – Muovipakkausjäte	5 997	6 361	6 337	6 337
2 Käytettävissä olevat ylijäämät	0	2 980	3 233	3 227
3 Hallinnosta saatavat tulot	1 791	1 791	2 656	2 607
4 Rahoitustuotot, viivästyskorot ja sakot	115	454	16 635	596
5 Talousarviotakuu ja lainanotto- ja lainanantotoimenpiteet	0	0	62 203	62 203
6 Unionin politiikkoihin liittyvät tulot, maksut ja palautukset	10 997	10 884	26 689	20 874
Yhteensä	170 603	170 038	268 736	245 265
josta NextGenerationEU	–	–	62 409	62 409

Talousarviomenot: sitoumukset monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeittain

miljoonaa
euroa

Rahoituskehityksen otsake	Alkuperäinen hyväksytty talousarvio	Lopullinen hyväksytty talousarvio	Käytettävissä olevat määrärahat yhteensä	Tehdyt sitoumukset
1 Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous	21 775	21 845	33 071	27 330
2 Koheesio, palautumiskyky ja arvot	56 039	67 805	325 372	218 907
2a. Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus	49 709	61 314	76 068	74 632
2b. Palautumiskyky ja arvot	6 330	6 491	249 303	144 275
3 Luonnonvarat ja ympäristö	56 235	56 681	75 200	68 142
josta: markkinoihin liittyvät menot ja suorat tuet	40 369	40 369	41 687	41 182
4 Muuttoliike ja rajaturvallisuus	3 091	3 410	3 520	3 446
5 Turvallisuus ja puolustus	1 785	1 813	1 851	1 840
6 Naapurialueet ja muu maailma	17 170	17 670	20 364	20 153
7 EU:n yleinen hallinto	10 620	10 783	12 075	11 664
josta: toimielinten hallintomenot	4 421	4 485	5 041	4 850
O Monivuotisen rahoituskehityksen ulkopuoliset	–	–	6 692	3 006
S Unionissa ja sen ulkopuolella käytettävät solidaarisuusmekanismit (erityisrahoitusvälineet)	2 799	2 219	3 531	2 602
Yhteensä	169 516	182 227	481 676	357 091
josta NextGenerationEU	–	–	277 772	162 702

Talousarviomenot: maksut monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeittain

miljoonaa euroa

Rahoituskehyksen otsake	Alkuperäinen hyväksytty talousarvio	Lopullinen hyväksytty talousarvio	Käytettävissä olevat määrärahat yhteensä	Suoritetut maksut
1 Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous	21 474	20 606	29 379	25 174
2 Koheesio, palautumiskyky ja arvot	62 053	63 140	129 654	126 570
2a. Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus	56 351	57 610	75 546	73 015
2b. Palautumiskyky ja arvot	5 702	5 531	54 108	53 555
3 Luonnonvarat ja ympäristö	56 602	55 782	59 271	58 276
josta: markkinoihin liittyvät menot ja suorat tuet	40 393	40 356	41 674	41 152
4 Muuttoliike ja rajaturvallisuus	3 078	3 373	3 642	3 368
5 Turvallisuus ja puolustus	1 238	1 159	1 192	1 154
6 Naapurialueet ja muu maailma	12 916	13 156	14 902	14 521
7 EU:n yleinen hallinto	10 620	10 783	13 149	11 583
josta: toimielinten hallintomenot	4 421	4 485	5 724	4 801
O Monivuotisen rahoituskehyksen ulkopuoliset	–	–	6 830	72
S Unionissa ja sen ulkopuolella käytettävät solidaarisuusmekanismit (erityisrahoitusvälineet)	2 623	2 040	3 351	2 602
Yhteensä	170 603	170 038	261 370	243 321
josta NextGenerationEU	–	–	64 292	63 456

Talousarviomenot: maksattamatta olevat sitoumukset monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeittain

miljoonaa euroa

Rahoituskehyksen otsake	Vuodelta 2021 siirretyt maksattamatta olevat sitoumukset	Vuodelta 2021 siirrettyjen maksamatta olevien sitoumusten purkaminen	Vuodelta 2022 siirretyt uudet maksattamatta olevat sitoumukset	Sitoumukset yhteensä
	1	2	3	4=1+2+3
1 Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous	48 717	(19 897)	21 309	50 130
2 Koheesio, palautumiskyky ja arvot	209 033	(89 435)	181 482	301 081
2a. Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus	152 840	(66 138)	67 599	154 302
2b. Palautumiskyky ja arvot	56 193	(23 297)	113 883	146 779
3 Luonnonvarat ja ympäristö	43 691	(16 188)	25 957	53 459
josta: markkinoihin liittyvät menot ja suorat tuet	334	(124)	147	357
4 Muuttoliike ja rajaturvallisuus	3 980	(1 515)	1 543	4 008
5 Turvallisuus ja puolustus	2 397	(790)	1 455	3 061
6 Naapurialueet ja muu maailma	32 535	(9 906)	14 333	36 962
7 EU:n yleinen hallinto	1 076	(1 076)	1 048	1 048
josta: toimielinten hallintomenot	684	(684)	654	654
O Monivuotisen rahoituskehyksen ulkopuoliset	147	(20)	2 944	3 071
S Unionissa ja sen ulkopuolella käytettävät solidaarisuusmekanismit (erityisrahoitusvälineet)	–	–	0	0
Yhteensä	341 575	(138 826)	250 071	452 821
josta NextGenerationEU	89 907	(34 847)	134 072	189 132
josta muut kuin NextGenerationEU	251 668	(103 979)	116 000	263 689

3. TALOUSARVION TOTEUTTAMISKERTOMUKSEN LIITETIEDOT

3.1. EU:N TALOUSARVIOKEHYS

Talousarviokirjanpidossa ja tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan varainhoitoasetusta. Unionin yleisessä talousarviossa vahvistetaan vuosittain unionin tulot ja menot. Siinä noudatetaan monivuotisen rahoituskehiksen enimmäismääriä ja muita kyseiseen kehykseen sisältyviä säännöksiä sekä kyseisen kehyksen mukaisesti hyväksytyjä monivuotisia ohjelmia koskevia säädöksiä.

3.2. MONIVUOTINEN RAHOITUSKEHYS 2021–2027

miljoonaa
euroa
nykyhintoina

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Yhteensä
1. Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous	20 919	21 278	21 727	20 984	21 272	21 847	22 077	150 704
2. Koheesio, palautumiskyky ja arvot	6 364	67 806	70 137	72 367	74 993	66 536	70 283	428 486
2a. Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus	1 769	61 345	62 939	64 683	66 479	56 725	58 639	372 579
2b. Palautumiskyky ja arvot	4 595	6 461	7 198	7 684	8 514	9 811	11 644	55 907
3. Luonnonvarat ja ympäristö josta: markkinoihin liittyvät menot ja suorat tuet	56 841	56 965	57 295	57 449	57 558	57 332	57 557	400 997
4. Muuttoliike ja rajaturvallisuus	40 368	40 639	40 693	41 649	41 782	41 913	42 047	289 091
5. Turvallisuus ja puolustus	1 791	3 360	3 814	3 866	4 387	4 315	4 465	25 998
6. Naapurialueet ja muu maailma	1 696	1 896	1 946	2 004	2 243	2 435	2 705	14 925
7. EU:n yleinen hallinto josta: toimielinten hallintomenot	16 247	16 802	16 329	15 830	15 304	14 754	15 331	110 597
	10 635	11 058	11 419	11 773	12 124	12 506	12 959	82 474
	8 216	8 528	8 772	9 006	9 219	9 464	9 786	62 991
Maksusitoumusmäärärahat	114 493	179 765	182 667	184 273	187 881	179 725	185 377	1 214 181
Maksumäärärahat yhteensä	163 496	170 558	168 575	168 853	172 230	175 674	179 187	1 198 573

Neuvoston asetus (EU, Euratom) 2020/2093 vuosia 2021–2027 koskevasta monivuotisesta rahoituskehiksestä annettiin 17. joulukuuta 2020.¹⁹ Edellä olevassa taulukossa esitetään monivuotisen rahoituskehiksen enimmäismäärät käypinä hintoina²⁰ monivuotisesta rahoituskehiksestä annetun asetuksen 4 artiklan 2 kohdassa vahvistetun kiinteän 2 prosentin vuosittaisen deflaatiokertoimen mukaisesti. Kuten vuosia 2021–2027 koskevasta monivuotisesta rahoituskehiksestä annetussa neuvoston asetuksessa (EU, Euratom) 2020/2093 säädetään, maksusitoumusmäärärahojen määrät jaetaan otsakkeittain; maksumäärärahojen osalta enimmäismääriä sovelletaan ainoastaan kokonaistasolla. Varainhoitovuosi 2022 oli vuodet 2021–2027 kattavan monivuotisen rahoituskehiksen toinen soveltamisvuosi.

¹⁹ Neuvoston asetus (EU, Euratom) 2020/2093, annettu 17 päivänä joulukuuta 2020, vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehiksen vahvistamisesta (EUVL L 433I, 22.12.2020, s. 11).

²⁰ Vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehiksen vahvistamisesta annetun neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2021/365 4 artiklan mukaisesti monivuotiseen rahoituskehikseen tehtävä tekninen mukautus vuodeksi 2023, COM(2022) 266 final, 7.6.2022.

2022 tapahtumat

Komissio hyväksyi 7. kesäkuuta 2021 tiedonannon monivuotiseen rahoituskehykseen tehtävästä teknisestä mukautuksesta vuodeksi 2022.²¹ Ohjelmakohtainen mukautus (monivuotista rahoituskehystä koskevan asetuksen 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti) toteutettiin monivuotista rahoituskehystä koskevan asetuksen liitteessä II tarkoitettujen erityisohjelmien lisämäärärahojen avulla ja tästä seuranneella maksusitoumusmäärärahojen ja maksumäärärahojen enimmäismäärien mukauttamisella ylöspäin. Neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2003²² ja (EY) N:o 139/2004²³ nojalla määrätyistä sakoista saadut tuotot, jotka otettiin vuoden 2020 talousarvioon, alittivat artiklassa asetetun 1,5 miljardin euron (vuoden 2018 hintoina) vähimmäismäärän. Näin ollen kyseinen vähimmäismäärä muodosti vuoden 2022 osalta mukautuksen kokonaismäärän vuoden 2018 hintoina. Mukautuksen määrä oli 1,624 miljardia euroa käypinä hintoina. Tärkeimmät vaikutukset vuonna 2022 olivat otsakkeessa 1 (0,59 miljardia euroa), otsakkeessa 2b (0,89 miljardia euroa) ja otsakkeessa 4 (0,15 miljardia euroa).

Vuoden 2021 käyttämättömien maksusitoumusmäärärahojen uudelleen kohdentaminen yhteistyössä hallinnoitaviin ohjelmiin monivuotista rahoituskehystä koskevan asetuksen 7 artiklan mukaisesti toteutettiin monivuotiseen rahoituskehykseen tehdyllä erityisellä mukautuksella, josta säädettiin 28. tammikuuta 2022 annetussa komission tiedonannossa²⁴, joka koostui monivuotisen rahoituskehyksen enimmäismäärien mukauttamisesta, ja siihen liittyvällä vuoden 2022 lisätalousarviolla. Vuonna 2021 käyttämättä jääneet määrärahat, joita ei siirretty, siirrettiin yhtä suurina osuuksina kullekin jakson 2022–2025 vuosista. Vuodelta 2021 siirretty, vuoden 2022 tärkeimmistä vaikutuksista peräisin oleva 49 miljardin euron kokonaismäärä liittyi otsakkeeseen 2a (46,4 miljardia euroa), otsakkeeseen 3 (1,8 miljardia euroa), otsakkeeseen 4 (0,7 miljardia euroa) ja otsakkeeseen 5 (0,1 miljardia euroa). Tärkeimmät vaikutukset vuonna 2022 olivat otsakkeessa 2a (11,6 miljardia euroa), otsakkeessa 3 (0,4 miljardia euroa), otsakkeessa 4 (0,2 miljardia euroa) ja otsakkeessa 5 (0,02 miljardia euroa).

Maksusitoumusmäärärahojen yhteenlaskettu enimmäismäärä vuonna 2022 oli 179 765 miljoonaa euroa. Vastaava maksumäärärahojen enimmäismäärä oli 170 558 miljoonaa euroa.

Monivuotisessa rahoituskehyksessä vahvistetaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 312 artiklan 3 kohdan mukaisesti vuotuiset enimmäismäärät maksusitoumusmäärärahoille menoluokittain (otsakkeet) ja maksumäärärahoille. Monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeet vastaavat unionin tärkeimpiä toiminta-aloja. Seuraavassa esitetään kuvaus vuodet 2021–2027 kattavan monivuotisen rahoituskehyksen eri otsakkeista.

Vuosien 2021–2027 monivuotinen rahoituskehys on yhteensä 1 211 miljardia euroa (1 074 miljardia euroa vuoden 2018 hintoina), mukaan lukien Euroopan kehitysrahasto. Lisäksi NextGenerationEU-väline tarjoaa 806,9 miljardin euron lisämäärän (750 miljardia euroa vuoden 2018 hintoina) maksusitoumusmäärärahoina vuoteen 2023 ja maksumäärärahoina vuoteen 2026 asti.

Vuotuisessa talousarviomenettelyssä budjettinimikkeistöä on jäsennelty edelleen politiikan ”klustereilla”, mikä selkeyttää entisestään sitä, miten yksittäiset meno-ohjelmat edistävät unionin poliittisia tavoitteita.

Otsake 1 – Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous

Tähän otsakkeeseen kuuluvat keskeiset EU:n ohjelmat, joilla tuetaan tutkimusta ja innovointia, digitaalista muutosta, strategista infrastruktuuria, sisämarkkinoiden vahvistamista ja strategisia avaruushankkeita. Tähän otsakkeeseen kuuluvia ohjelmia ovat muun muassa Horisontti Eurooppa, InvestEU-rahasto, Verkkojen Eurooppa -väline, sisämarkkinaohjelma ja Euroopan avaruusohjelma.

Seuraavat tämän otsakkeen ohjelmat saavat rahoitusta NextGenerationEU-välineestä (ulkoiset käyttötarkoitukseensa sidotut tulot): Horisontti Eurooppa -puiteohjelma ja InvestEU-rahasto.

²¹ Vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen vahvistamisesta annetun neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2021/365 4 artiklan mukaisesti monivuotiseen rahoituskehykseen tehtävä tekninen mukautus vuodeksi 2022, COM(2021) 365 final, 7.6.2021.

²² Neuvoston asetus (EY) N:o 1/2003, annettu 16 päivänä joulukuuta 2002, perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta ([EUVL L 1, 4.1.2003, s. 1](#)).

²³ Neuvoston asetus (EY) N:o 139/2004, annettu 20 päivänä tammikuuta 2004, yrityskeskittymien valvonnasta (‘EY:n sulautuma-asetus’) ([EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1](#)).

²⁴ Vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen vahvistamisesta annetun neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2020/2093 7 artiklan mukaisesti monivuotiseen rahoituskehykseen tehtävä mukautus, COM(2022) 80 final, 28.2.2022.

Otsake 2 – Kestävä kasvu: luonnonvarat

Tämä otsake on jaettu kahteen alaotsakkeeseen: taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus (2a) sekä palautumiskyky ja arvot (2b).

Tämän otsakkeen menoilla pyritään vahvistamaan EU:n jäsenvaltioiden palautumiskykyä ja niiden välistä yhteenkuuluvuutta. Rahoituksella autetaan kaventamaan eroja EU:n alueilla ja niiden välillä sekä jäsenvaltioiden sisällä ja niiden välillä ja edistetään kestävästä aluekehitystä (Euroopan aluekehitysrahasto, koheesiorahasto ja Euroopan sosiaalirahasto plus). Otsakkeesta tuetaan myös unionin solidaarisuutta ja yhteistyötä katastrofeihin varautumisessa ja niihin reagoimisessa (unionin pelastuspalvelumekanismi ja rescEU). Lisäksi tähän otsakkeeseen kuuluvilla ohjelmilla pyritään parantamaan EU:n kykyä selviytyä tämänhetkisistä ja tulevista haasteista investoimalla vihreään ja digitaaliseen siirtymään, nuoriin (Erasmus), terveyteen (EU4Health) ja EU:n arvojen suojeluun (oikeus, perusoikeudet ja arvot) sekä edistämään kulttuurista monimuotoisuutta (Luova Eurooppa).

Tähän otsakkeeseen sisältyy elpymis- ja palautumistukiväline, jonka rahoituksesta valtaosa saadaan vuosina 2021–2023 NextGenerationEU-välineestä. Muut tähän otsakkeeseen kuuluvat NextGenerationEU-välineestä rahoitusta (ulkoiset käyttötarkoitukseensa sidotut tulot) saavat ohjelmat ovat REACT-EU ja unionin pelastuspalvelumekanismi (rescEU). Tarkempi yleiskatsaus elpymis- ja palautumistukivälineen toiminnasta on varainhoitovuoden tärkeimpiä tapahtumia koskevissa kohdissa **2.2** ja **2.3**, jotka käsittelevät NextGenerationEU-välinettä.

Otsake 3 – Luonnonvarat ja ympäristö

Tämän otsakkeen määrärahoista investoidaan kestävässä maatalouteen (yhteinen maatalouspolitiikka), kalastus- ja meripolitiikkaan (Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahasto) sekä ympäristönsuojelua ja ilmastotoimia koskeviin ohjelmiin (Life-ohjelma, oikeudenmukaisen siirtymän rahasto).

Seuraavat tämän otsakkeen ohjelmat saavat rahoitusta NextGenerationEU-välineestä (ulkoiset käyttötarkoitukseensa sidotut tulot): maaseudun kehittäminen ja oikeudenmukaisen siirtymän rahasto.

Otsake 4 – Muuttoliike ja rajaturvallisuus

Tästä otsakkeesta rahoitetuilla ohjelmilla (turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto, yhdenmukainen rajaturvallisuuden rahasto) ja hajautetuilla virastoilla (kuten Euroopan raja- ja merivartiostasto (Frontex) ja Euroopan unionin turvapaikkavirasto) pyritään vastaamaan muuttoliikkeeseen ja EU:n ulkorajojen hallintaan liittyviin haasteisiin ja turvaamaan turvapaikkajärjestelmä EU:ssa.

Otsake 5 – Turvallisuus ja puolustus

Tähän otsakkeeseen kuuluvilla toimilla vastataan lisääntyneeseen tarpeeseen tehdä unionin tasolla yhteistyötä turvallisuushkien torjumiseksi ja sen strategisen riippumattomuuden lisäämiseksi. Se sisältää ohjelmia, joiden tehtävänä on parantaa Euroopan kansalaisten turvallisuutta (sisäisen turvallisuuden rahasto), vahvistaa Euroopan puolustusvalmiuksia (Euroopan puolustusrahasto) ja tarjota tarvittavat välineet sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden haasteisiin vastaamiseksi.

Otsake 6 – Naapurialueet ja muu maailma

Tämän otsakkeen ohjelmat vahvistavat EU:n sosioekonomisia vaikutuksia sen naapurimaissa, kehitysmaissa ja muualla maailmassa. Uudessa naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineessä – Globaali Eurooppa on yhdistetty useita aikaisempia EU:n ulkoisia rahoitusvälineitä, ja siihen kuuluu muun muassa Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maiden kanssa (AKT-maat) tehtävä yhteistyö, jota rahoitettiin aiemmin Euroopan kehitysrahastosta. Otsakkeeseen sisältyy myös EU:n jäsenyyttä valmistelevien maiden avustaminen (liittymistä valmisteleva tuki) ja unionin humanitaarisen avun ohjelma.

Otsake 7 – EU:n yleinen hallinto

Tämä otsake kattaa kaikkien toimielinten, eläkejärjestelmien ja Eurooppa-koulujen hallintomenot.

S – Erityisrahoitusvälineet

EU voi EU:n talousarvion joustomekanismien ansiosta ottaa käyttöön varoja, joita se tarvitsee voidakseen reagoida ennakoimattomiin tapahtumiin, kuten kriiseihin, luonnonkatastrofeihin ja hätätilanteisiin.

Joustomekanismien soveltamisala ja määrärahat ja niiden käyttämisessä noudatettavat yksityiskohtaiset säännöt vahvistetaan monivuotista rahoituskehystä koskevassa asetuksessa ja toimielinten välisessä sopimuksessa. Joustomekanismeilla varmistetaan lisäksi, että talousarviolla voidaan vastata painopisteiden muutoksiin ja näin varmistaa, että jokainen euro käytetään siellä, missä sitä eniten tarvitaan.

Vuotuisessa talousarvionimikkeistössä ja talousarvion toteuttamisen yhteydessä ne määritellään erityisrahoitusvälineiksi ("S"), koska ne voidaan ottaa käyttöön monivuotisen rahoituskehyksen menojen enimmäismäärien lisäksi sekä maksusitoumusmäärärahojen että maksumäärärahojen osalta.

3.3. MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN YKSITYISKOHTAISET ALAOTSIKOT (OHJELMAT)

Monivuotisen rahoituskehyksen otsikot jaetaan edelleen yksityiskohtaisempiin alaotsikoihin, jotka vastaavat tärkeimpiä meno-ohjelmia (esimerkiksi Horisontti 2020 ja Erasmus+). Talousarvion toteutuksen oikeusperustat hyväksytään ohjelmatasolla. Ohjelmat ovat yleisesti käytössä oleva toteutusta ja tuloksia koskeva raportointirakenne. Ohjelmakohtaiset taulukot sisältyvät talousarvion toteuttamiskertomukseen (ks. taulukot **6.7 – 6.12** jäljempänä).

3.4. NextGenerationEU

NextGenerationEU-välineessä on 421,1 miljardin euron määrärahat tukiin, joita ei makseta takaisin (avustukset). Se vaikuttaa merkittävästi EU:n vuosien 2021–2026 vuotuisiin kokonaistalousarvioihin ja niiden toteutukseen. Vuonna 2021 tämä määrä on kirjattu kokonaisuudessaan käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista saataviin määrärahoihin. Kaikki sitoumukset tuista, joita ei makseta takaisin, tehdään 31. joulukuuta 2023 mennessä ja täytetään maksuilla 31. joulukuuta 2026 mennessä Euroopan unionin elpymisvälineen perustamista koskevan asetuksen²⁵ 3 artiklan 4 ja 9 kohdan mukaisesti.

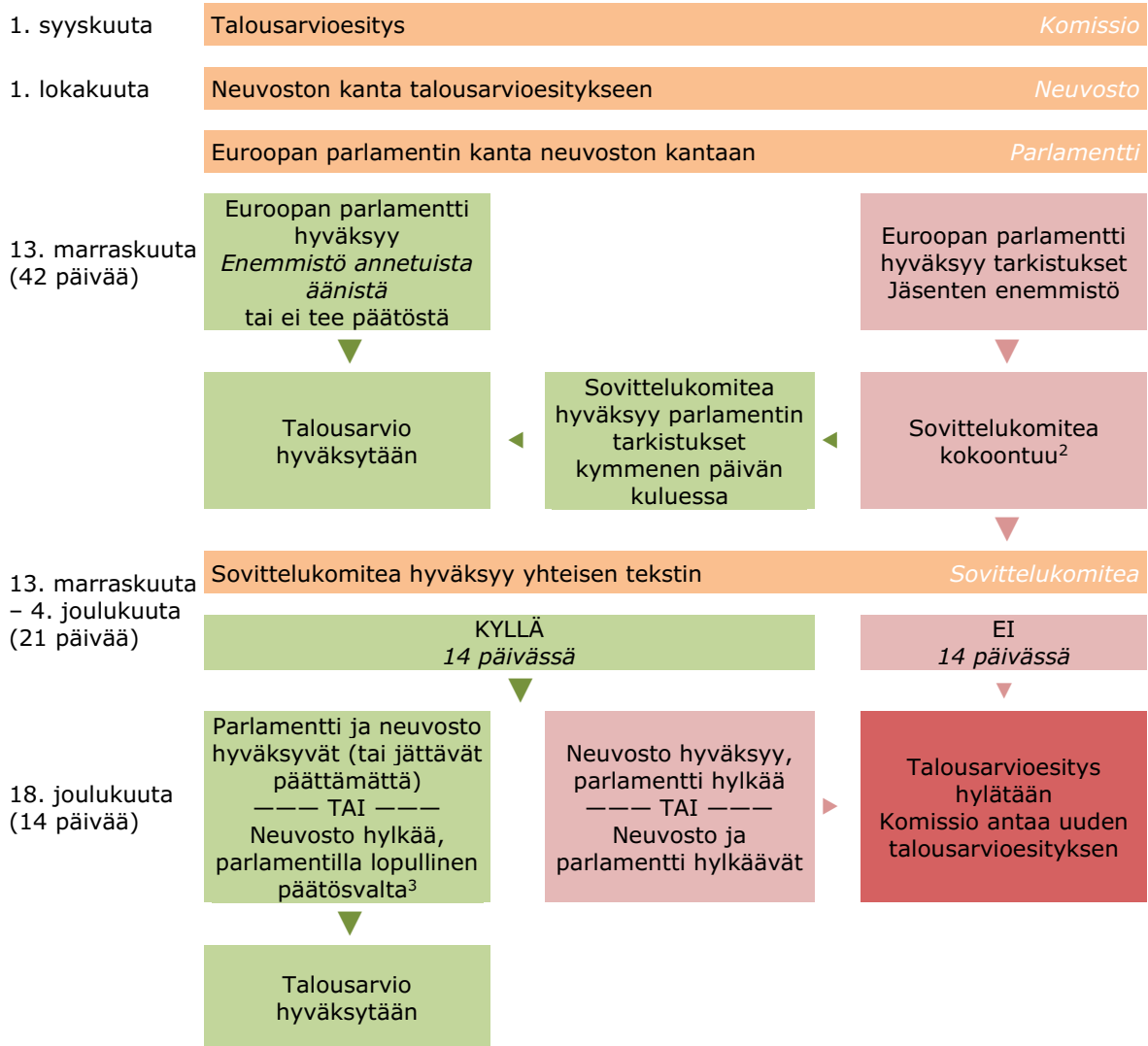
Kattava yleiskatsaus NextGenerationEU-välineen toiminnasta on varainhoitovuoden tärkeimpiä tapahtumia koskevissa kohdissa **2.2** ja **2.3**.

²⁵ Neuvoston asetus (EU) 2020/2094, annettu 14 päivänä joulukuuta 2020, Euroopan unionin elpymisvälineen perustamisesta covid-19-kriisin jälkeisen elpymisen tukemiseksi.

3.5. VUOTUINEN TALOUSARVIO

Talousarvion hyväksymismenettelystä säädetään SEUT-sopimuksen 314 artiklassa. Seuraavassa kaaviossa esitetään talousarvion hyväksymisen määräajat ja vaiheet.

Perussopimuksen mukainen aikataulu¹

- 1) Käytännössä nämä kolme toimielintä pyrkivät esittämään omat asiakirjansa aiemmin vuoden aikana prosessin sujuvoittamiseksi.
- 2) Sovittelukomitea koostuu neuvoston jäsenistä tai heidän edustajistaan sekä yhtä monesta Euroopan parlamenttia edustavasta jäsenestä. Komissio osallistuu sovittelukomitean työskentelyyn ja tekee tarpeelliset aloitteet lähentääkseen Euroopan parlamentin ja neuvoston kantoja.
- 3) Euroopan parlamentti hyväksyy yhteisen tekstin ja päättää sitten 14 päivän kuluessa neuvoston hylkäämisestä (jäsentensä enemmistöllä ja kolmella viidesosalla annetuista äänistä) vahvistaa kaikki tai osan tarkistuksistaan.

Talousarvion rakenteessa komission talousarvioon sisältyy sekä hallinto- että toimintamäärärahoja. Muilla toimielimillä on vain hallintomäärärahoja. Talousarviossa on kahdenlaisia määrärahoja: jaksottamattomia määrärahoja ja jaksotettuja määrärahoja. Jaksottamattomilla määrärahoilla rahoitetaan yksivuotisia toimintoja (jotka ovat vuotuisperiaatteen mukaisia). Jaksotetut määrärahat on otettu käyttöön, jotta myös monivuotisten toimintojen rahoittamisessa voidaan noudattaa talousarvion vuotuisperiaatetta. Jaksotetut määrärahat jaetaan maksusitoumusmäärärahoihin ja maksumäärärahoihin:

- **maksusitoumusmäärärahoilla** katetaan kaikki monivuotisiin toimiin liittyvistä oikeudellisista sitoumuksista kuluvana varainhoitovuonna aiheutuvat kustannukset. Useamman kuin yhden varainhoitovuoden aikana toteutettavia toimia koskevat talousarviositoumukset voidaan kuitenkin jakaa usealle eri varainhoitovuodelle vuotuisiin eriin, jos perussäädöksessä niin säädetään.
- **maksumäärärahoilla** katetaan menot, jotka johtuvat asianomaisen varainhoitovuoden ja/tai aiempien varainhoituvuosien aikana tehtyjen maksusitoumusten täyttämisestä.

Tilinpäätöksessä rahoitus on jaettu kahteen pääluokkaan seuraavasti:

- lopulliset hyväksytyt talousarviomäärärahat sekä
- lisämäärärahat, jotka sisältävät seuraavat erät:
 - edelliseltä varainhoitovuodelta siirretyt määrärahat (käyttämättä jääneet määrät voidaan varainhoitoasetuksen mukaan tietyissä tapauksissa siirtää edelliseltä varainhoitovuodelta kuluvalle varainhoitovuodelle)
 - käyttötarkoitukseensa sidotut tulot, jotka ovat peräisin takaisin maksetuista määristä, kolmansien osapuolten/maiden EU:n ohjelmiin maksamista rahoitusosuuksista sekä kolmansille tehdyistä töistä; nämä tulot osoitetaan suoraan niitä vastaaviin menopuolen budjettikohtiin, ja ne muodostavat rahoituksen kolmannen pilarin.

Käytettävissä olevat määrärahat saadaan kaikista edellä mainituista rahoituslähteistä.

3.6. TULOT

3.6.1. Omista varoista saatavat tulot

Suurin osa tuloista saadaan omista varoista, jotka muodostuvat seuraavista luokista:

- (1) Perinteiset omat varat: perinteisten omien varojen osuus kaikista omista varoista vuonna 2022 on noin 16 prosenttia.
- (2) Arvonlisäveroon (alv) perustuvat omat varat: alv-varojen osuus kaikista omista varoista vuonna 2022 on noin 13 prosenttia.
- (3) Kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen perustuvat omat varat: näiden varojen osuus kaikista omista varoista vuonna 2022 on noin 4 prosenttia.
- (4) Bruttokansantuloon (BKTL) perustuvat omat varat: BKTL-varojen osuus kaikista omista varoista vuonna 2022 on noin 67 prosenttia.

Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä 14. joulukuuta 2020 annetussa neuvoston päätöksessä (EU, Euratom) 2020/2053 (omia varoja koskeva päätös 2020) määritellään omien varojen luokat ja vahvistetaan niiden laskentamenetelmät. Tämä päätös tuli voimaan 1. kesäkuuta 2021, ja sitä on sovellettu takautuvasti 1. tammikuuta 2021 lähtien.

Vuonna 2020 annetussa omia varoja koskevassa päätöksessä säädetään, että unionin käyttöön vuotuisten maksumäärärahojen kattamiseksi asetettujen omien varojen kokonaismäärä saa olla enintään 1,40 prosenttia kaikkien jäsenvaltioiden yhteenlasketusta BKTL:stä. Lisäksi päätöksellä komissiolle annetaan poikkeuksellisesti valtuudet ottaa unionin puolesta pääomamarkkinoilta lainaa enintään 750 miljardia euroa (vuoden 2018 hintoina) NextGenerationEU-elpymisvälinettä varten. Varat käytetään covid-19-pandemian seurauksien lieventämiseksi. Omien varojen enimmäismäärää maksumäärärahojen osalta kasvatetaan väliaikaisesti 0,6 prosenttiyksiköllä kaikkien tästä lainanotosta aiheutuvien vastuiden kattamiseksi.

EU:n talousarvion ”muihin tuloihin” sisältyvät vuodesta 2021 alkaen Yhdistyneen kuningaskunnan rahoitusosuudet, jotka johtuvat Yhdistyneen kuningaskunnan erosopimuksen mukaisesta taloudellisesta selvitysratkaisusta.

3.6.2. Perinteiset omat varat

Perinteiset omat varat koostuvat tulleista, jotka jäsenvaltiot kantavat EU:n puolesta kolmansista maista tulevasta tuonnista. Jäsenvaltiot kuitenkin pidättävät niistä kantokuluina 25 prosenttia. Kaikki todetut perinteiset omat varat on vietävä jompaankumpaan seuraavista toimivaltaisten viranomaisten ylläpitämistä kirjanpitojärjestelmistä:

- Neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 609/2014 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun tavanomaiseen kirjanpitoon viedään kaikki perityt määrät ja määrät, joille on asetettu vakuus.
- Samassa artiklassa tarkoitettuun erilliseen kirjanpitoon viedään kaikki sellaiset määrät, joita ei ole vielä peritty ja/tai joille ei ole asetettu vakuutta. Tähän kirjanpitoon voidaan viedä myös sellaiset vakuuksien kattamat määrät, joista on syntynyt erimielisyyttä.

Jäsenvaltion on kirjattava perinteiset omat varat komission tilille valtiovarainhallintonsa tai keskuspankkinsa kautta viimeistään varojen perimiskuukautta seuraavan toisen kuukauden 19. päivää seuraavana ensimmäisenä arkipäivänä (tai perittävä, kun on kyse erilliskirjanpidosta).

3.6.3. Arvonlisävero (alv)

Arvonlisäveroon perustuvat omat varat lasketaan osuutena jäsenvaltioiden alv-määräytymisperusteista, jotka on yhdenmukaistettu EU:n sääntöjä noudattaen tätä tarkoitusta varten. Yhdenmukaista 0,30 prosentin verokantaa sovelletaan kunkin jäsenvaltion kaikista verotettavista liiketoimista perittyjen alv-tulojen kokonaismäärään jaettuna painotetulla keskimääräisellä arvonlisäverokannalla. Alv-määräytymisperuste on jokaisella jäsenvaltiolla rajattu 50 prosenttiin sen BKTL:stä.

3.6.4. Kierrättämätön muovipakkausjäte

Kussakin jäsenvaltiossa syntyvän kierrättämättömän muovipakkausjätteen painoon sovelletaan yhdenmukaista kerrointa, joka on 0,80 euroa kilogrammaa kohti. Kierrättämättömän muovipakkausjätteen määrä tietyssä vuonna on jäsenvaltiossa kyseisenä vuonna tuotetun muovipakkausjätteen ja kierrätetyn muovipakkausjätteen erotus. Bulgarialla, Tšekillä, Virolle, Kreikalla, Espanjalla, Kroatialla, Italiassa, Kyproksella, Latviassa, Liettuassa, Unkarilla, Maltalla, Puolalla, Portugalilla, Romanianla, Slovenialla ja Slovakialla on oikeus erityisiin vuotuisiin kertakorvausten vähennyksiin muovipakkausjätteeseen perustuvien omien varojen osuuksista.

3.6.5. Bruttokansantulo (BKTL)

BKTL:ään perustuvilla omilla varoilla rahoitetaan se osuus talousarvion menoista, jota ei voida kattaa muista lähteistä saatavilla tuloilla. BKTL-varat saadaan soveltamalla kunkin jäsenvaltion BKTL:ään yhdenmukaista kantoastetta. BKTL määritetään unionin sääntöjä noudattaen.

3.6.6. Bruttovähennys

Vuosina 2021–2027 seuraavat jäsenvaltiot saavat bruttovähennyksen vuotuisista BKTL-perusteisista maksuosuuksistaan: Itävalta 565 miljoonaa euroa, Tanska 377 miljoonaa euroa, Saksa 3 671 miljoonaa euroa, Alankomaat 1 921 miljoonaa euroa ja Ruotsi 1 069 miljoonaa euroa. Nämä bruttovähennykset arvostetaan vuoden 2020 hintoina, ja kaikki jäsenvaltiot rahoittavat ne.

3.6.7. Aiempien varainhoitovuosien omien varojen mukautukset

Alv- ja BKTL-varat määritetään niiden määräytymisperusteita koskevien ennusteiden perusteella talousarvioesityksen laatimisen yhteydessä. Ennusteita tarkistetaan kyseisen varainhoitovuoden aikana annettavassa lisätalousarviossa. Erotus, joka kuvaa, miten paljon määrä, joka jäsenvaltioiden on maksettava todellisten alv- ja BKTL-määräytymisperusteiden perusteella, poikkeaa määrästä, jonka ne ovat jo maksaneet (tarkistettujen) ennusteiden perusteella, voi olla joko negatiivinen tai positiivinen. Komissio tasaa erotuksen kyseistä varainhoitovuotta seuraavan kolmannen varainhoitovuoden maaliskuun ensimmäiseen työpäivään mennessä. Todellisiin alv- ja BKTL-määräytymisperusteisiin voidaan vielä tehdä oikaisuja seuraavien neljän vuoden aikana, ellei perusteista ole esitetty varaumaa. Varaukset ovat mahdollisia saamia jäsenvaltioilta. Varaumien taloudellista vaikutusta ei kuitenkaan voida vielä tällöin tarkkaan arvioida, joten saamisten määrää ei voida vahvistaa. Kun tarkka määrä tunnetaan, alv- ja BKTL-varoista muodostuva saaminen peritään joko alv- ja BKTL-saldojen erotuksen tasaamisen yhteydessä tai erikseen. Muovipakkausjätteeseen perustuvia omia varoja koskevaa ennustetta mukautetaan samalla tavalla. Erotus, joka kuvaa, miten paljon määrä, joka jäsenvaltioiden on maksettava toteutumatiedot sisältävien vuotuisen selvitystensä perusteella, poikkeaa määrästä, jonka ne ovat jo maksaneet (tarkistettujen) ennusteiden perusteella, voi olla joko negatiivinen tai positiivinen. Komissio tasaa erotuksen kyseistä varainhoitovuotta seuraavan kolmannen varainhoitovuoden kesäkuun ensimmäiseen työpäivään mennessä. Todellisiin määräytymisperusteisiin voidaan vielä tehdä oikaisuja seuraavien viiden vuoden aikana, ellei perusteista ole esitetty varaumaa.

3.7. TALOUSARVION TOTEUTUMAN LASKEMINEN

Talousarvion toteutuma palautetaan jäsenvaltioille vähentämällä se seuraavan vuoden maksuosuuksista.

Omat varat viedään kirjanpitoon niiden määrien perusteella, jotka jäsenvaltioiden viranomaiset ovat varainhoitovuoden kuluessa maksaneet komission puolesta avaamilleen tileille. Tuloihin sisältyy myös edellisen varainhoitovuoden talousarvion toteutuma, jos se on ollut ylijäämäinen. Muut tulot viedään kirjanpitoon varainhoitovuoden aikana saatujen määrien perusteella.

Varainhoitovuoden talousarvion toteutumaa laskettaessa menoilla tarkoitetaan varainhoitovuoden määrärahoista suoritettuja maksuja. Näihin lisätään sellaiset kyseisen varainhoitovuoden määrärahat, jotka siirretään seuraavalle varainhoitovuodelle. Varainhoitovuoden määrärahoista suoritetuiksi maksuiksi katsotaan tilinpitäjän viimeistään 31. joulukuuta suorittamat maksut. Maataloustukirahaston osalta otetaan huomioon maksut, jotka jäsenvaltiot ovat suorittaneet vuoden $n - 1$ lokakuun 16. päivän ja vuoden n lokakuun 15. päivän välisenä aikana, jos tieto maksusitoumuksesta ja maksun hyväksymisestä

on saapunut tilinpitäjälle viimeistään vuoden $n + 1$ tammikuun 31. päivänä. Maataloustukirahaston menoista voidaan myöhemmin tehdä sääntöjenmukaisuutta koskeva päätös jäsenvaltioissa tehtyjen tarkastusten jälkeen.

Talousarvion toteutuma muodostuu kahdesta osasta, jotka ovat Euroopan unionin talousarvion toteutuma ja Euroopan talousalueeseen (ETA) kuuluvien EFTA-maiden rahoitusosuuden toteutuma. Euroopan unionin omien varojen järjestelmää koskevista täytäntöönpanotoimenpiteistä annetun asetuksen N:o 608/2014 1 artiklan 1 kohdan mukaisesti toteutuma muodostuu seuraavien erien erotuksesta:

- varainhoitovuoden aikana kertyneiden tulojen kokonaismäärä ja
- varainhoitovuoden määrärahoista suoritettujen maksujen kokonaismäärä, johon on lisätty kyseiseltä varainhoitovuodelta seuraavalle varainhoitovuodelle siirretyt määrärahat.

Tämän erotuksen määrään lisätään tai siitä vähennetään

- edellisiltä varainhoitovuosilta siirrettyjen maksumäärärahojen peruutukset (nettomäärä) ja sellaiset maksut, jotka euron kurssimuutosten vuoksi ylittävät edelliseltä varainhoitovuodelta siirretyt jaksottamattomat määrärahat
- käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen muutos
- varainhoitovuoden aikana kirjattujen kurssivoittojen ja - tappioiden nettomäärä.

Edelliseltä varainhoitovuodelta siirretyt kolmansien osapuolten rahoitusosuuksiin ja kolmansille tehtyihin töihin liittyvät määrärahat, jotka eivät periaatteessa koskaan raukea, otetaan varainhoitovuoden lisämäärärahoihin. Tämän vuoksi määrät, jotka on vuoden n talousarvion toteuttamiskertomuksen mukaan siirretty edelliseltä varainhoitovuodelta, poikkeavat määristä, jotka vuoden $n - 1$ talousarvion toteuttamiskertomuksen mukaan siirretään seuraavalle varainhoitovuodelle. Ennakoiden palauttamisen jälkeen uudelleen käyttöön saatuja maksusitoumusmäärärahoja ei oteta huomioon varainhoitovuoden toteutumaa laskettaessa.

Varainhoitovuodelta toiselle siirretyt määrärahat sisältävät automaattisesti siirtyneet ja päätöksellä siirretyt. Varainhoitovuoden lopussa käyttämättä olevien edelliseltä varainhoitovuodelta siirrettyjen maksumäärärahojen peruutukset sisältävät peruutukset, jotka koskevat sekä ilman eri toimenpiteitä siirrettyjä että erillisellä päätöksellä siirrettyjä määrärahoja.

3.8. VARAINHOITOVUODEN TALOUDELLISEN TULOKSEN JA TALOUSARVION TÄSMÄYTYS

miljoonaa euroa

	2022	2021
VARAINHOITOVUODEN TALOUDELLINEN TULOS	(91 949)	(42 100)
Tulot		
<i>Varainhoitovuoden aikana vahvistetut saamiset, joita ei ole vielä saatu</i>	(5 978)	(7 068)
<i>Aiempina vuosina vahvistettujen saamisten perusteella saadut tulot</i>	74 088	64 356
<i>Siirtosaamiset (netto)</i>	2 072	(5 434)
	70 182	51 854
Menot		
<i>Siirtovelat (netto)</i>	45 648	53 108
<i>Edellisen vuoden aikana syntyneet menot, jotka on maksettu kuluvan</i>	(2 053)	(1 046)
<i>Ennakkomaksujen nettovaikutus</i>	(21 659)	(47 608)
<i>Seuraavalle varainhoitovuodelle siirretyt maksumäärärahat</i>	(2 660)	(4 449)
<i>Edelliseltä varainhoitovuodelta siirretyistä määrärahoista suoritettut</i>	3 331	(4 047)
<i>Varausten muutos</i>	3 650	1 032
<i>Muut</i>	(2 139)	(3 577)
	24 118	(6 587)
Erillisvirastojen ja selvitystilassa olevan EHTYn taloudellinen tulos	168	61
VARAINHOITOVUODEN TALOUSARVION TOTEUTUMA	2 519	3 230

Varainhoitovuoden taloudellinen tulos on varainhoitoasetuksen mukaisesti laskettu suoriteperusteisena ja EU:n tilinpäätössääntöjen mukaisesti. Talousarvion toteutuma sen sijaan perustuu mukautettuihin maksuperusteisen kirjanpidon sääntöihin. Koska taloudellinen tulos ja talousarvion toteutuma perustuvat samoihin transaktioihin – poikkeuksena ovat virastojen ja selvitystilassa olevan EHTYn muut (muut kuin talousarvioon liittyvät) tulo- ja menolähteet, jotka sisältyvät vain taloudelliseen tulokseen –, varainhoitovuoden taloudellisen tuloksen ja talousarvion toteutuman täsmäytys toimii hyödyllisenä johdonmukaisuuden tarkastuksena.

Täsmäytyserät – tulot

Varainhoitovuoden talousarviotulot muodostuvat kyseisen vuoden aikana vahvistettujen saamisten perusteella saaduista tuloista sekä tuloista, jotka on saatu aiempina varainhoitovuosina vahvistettujen saamisten perusteella. Varainhoitovuoden aikana vahvistetut saamiset, joita vastaavia tuloja ei ole vielä saatu, vähennetään tämän vuoksi täsmäytystä tehtäessä taloudellisesta tuloksesta, koska ne eivät kuulu talousarviotuloihin. Sen sijaan aiempina vuosina vahvistettujen saamisten perusteella varainhoitovuoden aikana saadut tulot on täsmäytystä tehtäessä sisällytettävä varainhoitovuoden taloudelliseen tulokseen.

Siirtosaamisten määrä koostuu pääasiassa rahoitusoikaisuihin, omiin varoihin, korkoihin ja osinkoihin liittyvistä määristä. Laskelmassa otetaan huomioon ainoastaan nettovaikutus, eli varainhoitovuoden siirtosaamisista vähennetään edellisen vuoden peruutetut siirtosaamiset.

Täsmäytyserät – menot

Siirtovelkojen määrä muodostuu pääasiassa varainhoitovuosien erottamiseen liittyvistä eristä eli sellaisista EU:n varojen saajille aiheutuneista tukikelpoisista menoista, joita ei ole vielä ilmoitettu komissiolle. Laskelmassa otetaan huomioon ainoastaan nettovaikutus, eli varainhoitovuoden siirtoveloista vähennetään edellisen vuoden peruutetut siirtovelat. Varainhoitovuoden aikana suoritettut maksut, jotka liittyvät aiempina vuosina kirjanpitoon merkittyihin laskuihin, kuuluvat varainhoitovuoden talousarviomenoihin, ja ne on täsmäytettäessä sisällytettävä varainhoitovuoden taloudelliseen tulokseen.

Ennakkomaksujen nettovaikutus muodostuu seuraavasti: 1) varainhoitovuoden aikana suoritettut ennakkomaksut, jotka kirjataan kyseisen vuoden talousarviomenoiksi, ja 2) suoritettujen ennakkomaksujen kuittaaminen hyväksytyillä tukikelpoisilla menoilla vastaan. Viimeksi mainitut ovat suoriteperusteisia menoja, mutta niitä ei merkitä talousarviokirjanpitoon, koska alkuperäinen ennakkomaksu kirjattiin talousarviomenoksi jo silloin, kun maksu suoritettiin.

Varainhoitovuoden määrärahoista suoritettujen maksujen lisäksi sellaiset kyseisen varainhoitovuoden määrärahat, jotka siirretään seuraavalle vuodelle, on otettava huomioon laskettaessa talousarvion toteutumaa (asetuksen (EU, Euratom) N:o 608/2014 1 artiklan 1 kohdan mukaisesti). Tämä koskee myös talousarviomaksuja, jotka suoritetaan edellisiltä varainhoitovuosilta siirretyistä määrärahoista, ja käyttämättömien maksumäärärahojen peruutuksia.

Varausten muutos liittyy siirtyvistä eristä tilinpäätöksessä vuoden lopussa tehtyihin arvioihin (jotka koskevat pääasiassa työsuhde-etuuksia), jotka eivät vaikuta talousarviokirjanpitoon. Muihin täsmäytyseriin sisältyy muun muassa omaisuuseristä tehtäviä poistoja tai hankintamenojen jaksotuksia, omaisuuserien hankintoja, pääomaleasing-maksuja sekä rahoitusosuuksia, joita käsitellään eri tavalla talousarviokirjanpidossa ja suoriteperusteisessa kirjanpidossa.

Täsmäytyserät – virastojen ja selvitystilassa olevan EHTYn taloudellinen tulos

Varainhoitovuoden talousarvion toteutuma on konsolidoimaton luku eikä sisällä konsolidoitujen virastojen ja selvitystilassa olevan EHTYn muita (muita kuin talousarviota koskevia) tulo- ja menolähteitä (ks. liitetieto 6). Varainhoitovuoden taloudellisen tuloksen – nämä määrät sisältävän konsolidoidun luvun – täsmäyttämiseksi varainhoitovuoden talousarvion toteutuman kanssa virastojen ja selvitystilassa olevan EHTYn koko konsolidoitu taloudellinen tulos esitetään täsmäytyseränä.

4. VUODEN 2022 TALOUSARVION TOTEUTTAMINEN

Lisätietoa vuoden 2022 talousarvion toteuttamisesta tulojen ja menojen, maksamatta olevien sitoumusten ja talousarvion tulosten osalta on luvun 3 kohdassa ”Yhteenveto talousarvion toteuttamisesta”.

5. EU:N TALOUSARVION TULOJEN TOTEUTUMINEN

5.1. YHTEENVETO TALOUSARVION TULOTOTEUTUMASTA

miljoonaa euroa

Osasto	Talousarvioon otetut tulot		Vahvistetut saamiset			Varainhoito- vuoden saamisista	Tulot		Tulot % budje- toiduista	Perimättä
	Alkuperäinen hyväksytty talousarvio	Lopullinen hyväksytty talousarvio	Varain- hoito- vuonna	Siirretyt määrät	Yhteensä		Siirretyistä saamisista	Yhteensä		
	1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7	9=8/2	10=5-8
1 Omat varat	157 701	153 928	155 083	2 237	157 320	155 073	686	155 758	101 %	1 562
11 – Sokerimaksut	0	0	(1)	(0)	(1)	(1)	–	(1)	–	(0)
12 – Tullimaksut	17 913	23 765	25 181	2 237	27 419	25 171	686	25 857	109 %	1 562
13 – Arvonlisävero	19 071	19 714	19 666	–	19 666	19 666	–	19 666	100 %	–
14 – BKTL-varat	114 719	104 088	103 880	–	103 880	103 880	–	103 880	100 %	–
16 – Tietyille jäsenvaltioille myönnetty BKTL- maksuosuuden vähennys	–	–	19	–	19	19	–	19	–	–
17 – Muovipakkausjäte	5 997	6 361	6 337	–	6 337	6 337	–	6 337	100 %	–
2 Käytettävissä olevat ylijäämät	0	2 980	3 227	7	3 233	3 227	–	3 227	108 %	7
3 Hallinnosta saatavat tulot	1 791	1 791	2 581	75	2 656	2 554	53	2 607	146 %	49
4 Rahoitustuotot, viivästyskorot ja sakot	115	454	(226)	16 861	16 635	(949)	1 544	596	131 %	16 039
5 Talousarviotakuu ja lainanotto- ja lainanantotoimenpiteet	0	0	62 203	–	62 203	62 203	–	62 203	–	–
6 Unionin politiikkoihin liittyvät tulot, maksut ja palautukset	10 997	10 884	20 402	6 287	26 689	14 952	5 922	20 874	192 %	5 815
Yhteensä	170 603	170 038	243 269	25 467	268 736	237 059	8 205	245 265	144 %	23 471

6. EU:N TALOUSARVION MENOJEN TOTEUTUMINEN

6.1. MAKSUSITOUMUS- JA MAKSUMÄÄRÄRAHOJEN JAKAUTUMINEN JA MUUTOKSET RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEITTAIN

miljoonaa
euroa

Rahoituskehyksen otsake	Maksusitoumusmäärärahat						Maksumäärärahat					
	Talousarviomäärärahat			Lisämäärärahat			Talousarviomäärärahat			Lisämäärärahat		
	Alkuperäinen hyväksytty talousarvio	Lisätalousarviot & siirrot	Lopullinen hyväksytty talousarvio	Siirrot	Käyttötarkoitukseen sidotut tulot	Käytettävissä olevat yhteensä	Alkuperäinen hyväksytty talousarvio	Lisätalousarviot & siirrot	Lopullinen hyväksytty talousarvio	Siirrot	Käyttötarkoitukseen sidotut tulot	Käytettävissä olevat yhteensä
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
1 Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous	21 775	70	21 845	230	10 995	33 071	21 474	(868)	20 606	147	8 625	29 379
2 Koheesio, palautumiskyky ja arvot	56 039	11 766	67 805	0	257 566	325 372	62 053	1 088	63 140	27	66 487	129 654
2a. Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus	49 709	11 605	61 314	–	14 754	76 068	56 351	1 259	57 610	3	17 934	75 546
2b. Palautumiskyky ja arvot	6 330	161	6 491	0	242 812	249 303	5 702	(171)	5 531	25	48 553	54 108
3 Luonnonvarat ja ympäristö	56 235	446	56 681	686	17 832	75 200	56 602	(820)	55 782	693	2 797	59 271
josta: markkinoihin liittyvät menot ja suorat tuet	40 369	(0)	40 369	686	632	41 687	40 393	(37)	40 356	687	632	41 674
4 Muuttoliike ja rajaturvallisuus	3 091	319	3 410	2	108	3 520	3 078	294	3 373	27	242	3 642
5 Turvallisuus ja puolustus	1 785	28	1 813	–	38	1 851	1 238	(79)	1 159	5	28	1 192
6 Naapurialueet ja muu maailma	17 170	500	17 670	2 237	456	20 364	12 916	240	13 156	1 048	698	14 902
7 EU:n yleinen hallinto	10 620	163	10 783	22	1 269	12 075	10 620	163	10 783	1 085	1 281	13 149
josta: toimielinten hallintomenot	4 421	64	4 485	22	534	5 041	4 421	64	4 485	695	544	5 724
O Monivuotisen rahoituskehyksen ulkopuoliset	–	–	–	–	6 692	6 692	–	–	–	–	6 830	6 830
S Unionissa ja sen ulkopuolella käytettävät solidaarisuusmekanismit (erityisrahoitusvälineet)	2 799	(580)	2 219	1 303	10	3 531	2 623	(583)	2 040	1 303	8	3 351
Yhteensä	169 516	12 711	182 227	4 481	294 968	481 676	170 603	(565)	170 038	4 335	86 996	261 370

6.2. MAKSUSITOUMUSMÄÄRÄRAHOJEN TOTEUTUMINEN MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEITTAIN

miljoonaa
euroa

Rahoituskehityksen otsake	Käytet- täviissä olevat määrä- rahat	Tehdyt sitoumukset					Vuodelle 2023 siirretyt määrärahat			Raukeavat määrärahat			
		Lopulli- sista hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Siirre- tyistä määrä- rahois- ta	Käyttö- tarkoituk- seensa sidotuista tuloista	Yhteensä	%	Lopullis- ta hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Käyttö- tarkoituk- seensa sidotuista tuloista	Yhteensä	Lopulli- sista hyväk- syttyistä määrä- rahoista	Siirre- tyistä määrä- rahoista	Käyttö- tarkoi- tukseen- sa sido- tuista tuloista	Yhteensä
	1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
1 Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous	33 071	21 843	230	5 257	27 330	83 %	–	5 738	5 738	2	–	1	3
2 Koheesio, palautumiskyky ja arvot	325 372	66 644	0	152 263	218 907	67 %	159	105 221	105 381	1 002	–	82	1 084
2a. Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus	76 068	60 159	–	14 473	74 632	98 %	159	199	359	996	–	82	1 078
2b. Palautumiskyky ja arvot	249 303	6 485	0	137 790	144 275	58 %	0	105 022	105 022	5	–	1	6
3 Luonnonvarat ja ympäristö	75 200	56 070	676	11 396	68 142	91 %	488	6 275	6 763	123	10	161	295
josta: markkinoihin liittyvät menot ja suorat tuet	41 687	39 876	676	629	41 182	99 %	485	2	488	7	10	0	18
4 Muuttoliike ja rajaturvallisuus	3 520	3 395	2	50	3 446	98 %	16	58	74	0	–	0	0
5 Turvallisuus ja puolustus	1 851	1 809	–	30	1 840	99 %	3	7	11	0	–	0	1
6 Naapurialueet ja muu maailma	20 364	17 633	2 237	283	20 153	99 %	38	173	211	0	0	0	0
7 EU:n yleinen hallinto	12 075	10 733	21	911	11 664	97 %	1	358	359	50	1	1	52
josta: toimielinten hallintomenot	5 041	4 445	21	384	4 850	96 %	1	149	150	40	1	0	41
O rahoituskehityksen ulkopuoliset Unionissa ja sen ulkopuolella käytettävät solidaarisuusmekanismit (erityisrahoitusvälineet)	6 692	–	–	3 006	3 006	45 %	–	3 686	3 686	–	–	–	–
S	3 531	1 299	1 303	–	2 602	74 %	746	3	749	173	–	7	180
Yhteensä	481 676	179 425	4 469	173 196	357 091	74 %	1 451	121 520	122 971	1 351	12	252	1 614

6.3. MAKSUMÄÄRÄRAHOJEN TOTEUTUMINEN MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEITTAIN

miljoonaa
euroa

Rahoituskehysten otsake	Käytettävissä olevat määrät yhteensä	Suoritetut maksut					Vuodelle 2023 siirretyt määrät			Raukeavat määrät			
		Lopullisista hyväksytyistä määrärahoista	Siirretyistä määrärahoista	Käyttötarkoituksensa sidotuis-tuloista	Yhteensä	%	Lopullisista hyväksytyistä määrärahoista	Käyttötarkoituksensa sidotuis-tuloista	Yhteensä	Lopullisista hyväksytyistä määrärahoista	Siirretyistä määrärahoista	Käyttötarkoituksensa sidotuis-tuloista	Yhteensä
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
1 Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous	29 379	20 471	132	4 570	25 174	86 %	112	4 052	4 164	23	15	3	41
2 Koheesio, palautumiskyky ja arvot	129 654	63 055	24	63 491	126 570	98 %	76	2 995	3 071	10	3	1	14
2a. Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus	75 546	57 600	1	15 414	73 015	97 %	3	2 520	2 523	7	2	0	8
2b. Palautumiskyky ja arvot	54 108	5 455	23	48 077	53 555	99 %	73	475	548	3	2	0	5
3 Luonnonvarat ja ympäristö	59 271	55 198	682	2 396	58 276	98 %	493	401	894	91	11	0	102
josta: markkinoihin liittyvät menot ja suorat tuet	41 674	39 846	677	629	41 152	99 %	486	2	488	24	10	0	34
4 Muuttoliike ja rajaturvallisuus	3 642	3 292	26	49	3 368	92 %	3	193	196	78	0	0	78
5 Turvallisuus ja puolustus	1 192	1 130	5	19	1 154	97 %	6	9	15	23	0	0	23
6 Naapurialueet ja muu maailma	14 902	13 049	1 032	440	14 521	97 %	93	258	352	13	16	0	30
7 EU:n yleinen hallinto	13 149	9 832	959	792	11 583	88 %	923	485	1 407	50	105	4	158
josta: toimielinten hallintomenot	5 724	3 870	598	333	4 801	84 %	596	208	805	40	76	3	119
O Monivuotisen rahoituskehysten ulkopuoliset Unionissa ja sen ulkopuolella	6 830	–	–	72	72	1 %	–	6 757	6 757	–	–	–	–
S käytettävät solidaarisuusmekanismit (erityisrahoitusvälineet)	3 351	1 294	1 303	5	2 602	78 %	746	3	749	0	–	–	0
Yhteensä	261 370	167 321	4 163	71 837	243 321	93 %	2 452	15 152	17 604	287	151	7	445

6.4. MAKSATTAMATTA OLEVIEN SITOUKUSTEN MUUTOKSET MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEITTAIN

miljoonaa
euroa

Rahoituskehyksen otsake	Maksattamatta olevat sitoumukset edellisen varainhoitovuoden lopussa				Varainhoitovuoden sitoumukset				Maksattamatta olevat sitoumukset yhteensä varainhoitovuoden lopussa
	Edelliseltä varainhoitovuodelta siirretyt sitoumukset	Puretut sitoumukset / uudelleenarvotukset / peruutukset	Maksut	Maksattamatta olevat sitoumukset varainhoitovuoden lopussa	Varainhoitovuoden aikana tehdyt sitoumukset	Maksut	Sellaisten sitoumusten peruutukset, joita ei voida siirtää seuraavalle varainhoitovuodelle	Maksattamatta olevat sitoumukset varainhoitovuoden lopussa	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
1 Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous	48 717	(733)	(19 163)	28 820	27 330	(6 011)	(10)	21 309	50 130
2 Koheesio, palautumiskyky ja arvot	209 033	(288)	(89 146)	119 599	218 907	(37 423)	(1)	181 482	301 081
2a. Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus	152 840	(155)	(65 983)	86 703	74 632	(7 032)	(1)	67 599	154 302
2b. Palautumiskyky ja arvot	56 193	(133)	(23 163)	32 896	144 275	(30 392)	(0)	113 883	146 779
3 Luonnonvarat ja ympäristö	43 691	(98)	(16 091)	27 502	68 142	(42 185)	(0)	25 957	53 459
josta: markkinoihin liittyvät menot ja suorat tuet	334	(6)	(118)	210	41 182	(41 034)	–	147	357
4 Muuttoliike ja rajaturvallisuus	3 980	(50)	(1 464)	2 465	3 446	(1 903)	–	1 543	4 008
5 Turvallisuus ja puolustus	2 397	(21)	(769)	1 607	1 840	(385)	(0)	1 455	3 061
6 Naapurialueet ja muu maailma	32 535	(1 205)	(8 701)	22 629	20 153	(5 820)	(0)	14 333	36 962
7 EU:n yleinen hallinto	1 076	(116)	(960)	0	11 664	(10 623)	7	1 048	1 048
josta: toimielinten hallintomenot	684	(86)	(598)	–	4 850	(4 203)	7	654	654
O Monivuotisen rahoituskehyksen ulkopuoliset	147	(9)	(11)	127	3 006	(62)	–	2 944	3 071
Unionissa ja sen ulkopuolella									
S käytettävät solidaarisuusmekanismit (erityisrahoitusvälineet)	–	–	–	–	2 602	(2 602)	–	0	0
Yhteensä	341 575	(2 520)	(136 306)	202 749	357 091	(107 015)	(4)	250 071	452 821

6.5. MAKSATTAMATTA OLEVIEN SITOUKUSTEN JAKAUTUMINEN ALKUPERÄVUODEN MUKAAN MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEITTAIN

	<i>miljoonaa euroa</i>								
	<2016	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Yhteensä
1 Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous	634	612	1 364	2 072	5 400	8 895	9 823	21 329	50 130
2 Koheesio, palautumiskyky ja arvot	2 129	528	6 063	8 997	15 494	25 268	61 090	181 512	301 081
3 Luonnonvarat ja ympäristö	1 484	1 100	1 017	1 275	2 349	6 638	13 640	25 957	53 459
4 Muuttoliike ja rajaturvallisuus	17	26	105	170	559	1 025	562	1 543	4 008
5 Turvallisuus ja puolustus	28	9	111	134	204	320	801	1 455	3 061
6 Naapurialueet ja muu maailma	1 152	814	1 365	2 492	3 943	4 452	8 411	14 333	36 962
7 EU:n yleinen hallinto	–	–	–	–	0	–	0	1 048	1 048
O Monivuotisen rahoituskehysten ulkopuoliset	–	–	–	–	–	0	127	2 944	3 071
S Unionissa ja sen ulkopuolella käytettävät solidaarisuusmekanismit (erityisrahoitusvälineet)	–	–	–	–	–	–	–	0	0
Yhteensä	5 445	3 090	10 025	15 140	27 949	46 599	94 453	250 120	452 821

Uuden komission perustamiseen liittyi palvelujen sisäinen uudelleenorganisointi. Siihen liittyvien transaktioiden uudelleenkohdentaminen johti maksattamatta olevan määrän siirtoon vuosien välillä. Maksattamatta olevien sitoumusten kokonaismäärä pysyy ennallaan.

6.6. MAKSATTAMATTA OLEVIENTEN SITOUKUSTEN JAKAUTUMINEN MÄÄRÄRAHATYYPIN MUKAAN MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEITTAIN

											miljoonaa euroa	
Talousarvion määrärahoista						Käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista					Maksatta- matta olevat sitoumuk- set yhteensä vuoden 2022 lopussa	
	Vuodelta 2021 siirretyt sitoumuk- set	Mukau- tukset	Tehdyt sitoumuk- set	Suoritetut maksut	Maksatta- matta olevat määrät	Vuodelta 2021 siirretyt sitoumuk- set	Mukau- tukset	Tehdyt sitoumuk- set	Suoritetut maksut	Maksatta- matta olevat määrät		
	1	2	3	4	5=1+2+3- 4	6	7	8	9	10=6+7+8- 9	11=5+10	
1	Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous	41 340	(643)	22 073	20 229	42 541	7 377	(100)	5 257	4 945	7 588	50 130
2	Koheesio, palautumiskyky ja arvot	95 569	(263)	66 644	63 014	98 937	113 465	(27)	152 263	63 556	202 144	301 081
	2a. Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus	91 481	(143)	60 159	57 554	93 943	61 360	(13)	14 473	15 461	60 358	154 302
	2b. Palautumiskyky ja arvot	4 088	(120)	6 485	5 460	4 993	52 105	(14)	137 790	48 095	141 786	146 779
3	Luonnonvarat ja ympäristö	40 854	(93)	56 746	56 225	41 281	2 837	(5)	11 396	2 051	12 178	53 459
	josta: markkinoihin liittyvät menot ja suorat tuet	334	(6)	40 552	40 523	357	-	-	629	629	0	357
4	Muuttoliike ja rajaturvallisuus	3 760	(49)	3 397	3 297	3 811	219	(2)	50	71	197	4 008
5	Turvallisuus ja puolustus	2 364	(21)	1 809	1 128	3 025	33	(0)	30	27	36	3 061
6	Naapurialueet ja muu maailma	31 666	(1 181)	19 870	14 079	36 275	869	(24)	283	442	687	36 962
7	EU:n yleinen hallinto	968	(48)	10 754	10 741	932	107	(60)	911	842	116	1 048
	josta: toimielinten hallintomenot	630	(22)	4 465	4 468	606	53	(56)	384	333	48	654
O	Monivuotisen rahoituskehyksen ulkopuoliset			-	-	-	147	(9)	3 006	72	3 071	3 071
	Unionissa ja sen ulkopuolella											
S	käytettävät solidaarisuusmekanismit (erityisrahoitusvälineet)	-	-	2 602	2 602	0						0
Yhteensä		216 522	(2 298)	183 894	171 315	226 803	125 053	(227)	173 196	72 005	226 018	452 821

6.7. YKSITYISKOHTAINEN MONIVUOTINEN RAHOITUSKEHYS: MAKSUSITOUMUS- JA MAKSUMÄÄRÄRAHOJEN JAKAUTUMINEN JA MUUTOKSET

miljoonaa
euroa

Ohjelma	Maksusitoumusmäärärahat						Maksumäärärahat					
	Talousarviomäärärahat			Lisämäärärahat			Talousarviomäärärahat			Lisämäärärahat		
	Alku- peräinen hyväksyt- ty talous- arvio	Lisätalous- arviot & siirrot	Lopulli- nen hyväksyt- ty talous- arvio	Siirrot	Käyttö- tarkoituk- seensa sidottu tulot	Käytettä- vissä olevat yhteensä	Alku- peräinen hyväksyt- ty talous- arvio	Lisä- talous- arviot & siirrot	Lopulli- nen hyväksyt- ty talous- arvio	Siirrot	Käyttö- tarkoituk- seensa sidottu tulot	Käytettä- vissä olevat yhteensä
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10+11
1 Horisontti Eurooppa	12 239	1	12 240	230	5 244	17 714	12 559	(439)	12 120	96	5 961	18 178
Euratom	271	(1)	270	–	80	350	314	(44)	270	25	123	417
Kansainvälinen lämpöydinkooreaktori (ITER)	710	–	710	–	23	733	668	(107)	561	1	51	613
Muut toimet	–	–	–	–	690	690	–	–	–	–	371	371
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	17	–	17	–	–	17	16	(8)	9	–	–	9
InvestEU-rahasto	1 197	–	1 197	–	4 677	5 874	1 032	25	1 057	1	1 717	2 775
Verkkojen Eurooppa -väline – liikenneosio	1 758	40	1 799	–	17	1 816	1 886	79	1 966	1	19	1 986
Verkkojen Eurooppa -väline – energiaosio	800	(3)	797	–	14	811	589	43	632	1	12	646
Verkkojen Eurooppa -väline – digitaaliosio	283	(34)	249	–	2	251	257	(124)	133	1	4	138
Digitaalinen Eurooppa	1 248	(15)	1 233	–	31	1 264	849	(83)	766	7	21	794
Erillisvirastot	192	14	206	–	13	219	192	(1)	191	–	13	204
Muut toimet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	7	–	7	–	0	7	26	(5)	21	–	0	21
Komission oikeuksien alaiset toimet	24	(1)	22	–	4	26	23	2	25	–	1	26
Sisämarkkinat	614	74	688	–	45	733	580	(39)	541	8	57	605
EU:n petostentorjunta	24	–	24	–	1	26	31	(3)	28	–	1	29
Verotus	37	–	37	–	4	41	36	(8)	28	0	4	32
Tulli	130	–	130	–	8	139	115	(5)	109	0	8	118

Ohjelma	Maksusitoumusmäärärahat						Maksumäärärahat					
	Talousarviomäärärahat			Lisämäärärahat			Talousarviomäärärahat			Lisämäärärahat		
	Alku- peräinen hyväksyt- ty talous- arvio	Lisätalous- arviot & siirrot	Lopulli- nen hyväksyt- ty talous- arvio	Siirrot	Käyttö- tarkoituk- seensa sidotut tulot	Käytettä- vissä olevat yhteensä	Alku- peräinen hyväksyt- ty talous- arvio	Lisä- talous- arviot & siirrot	Lopulli- nen hyväksyt- ty talous- arvio	Siirrot	Käyttö- tarkoituk- seensa sidotut tulot	Käytettä- vissä olevat yhteensä
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10+11
Erillisvirastot	120	(4)	116	–	12	128	120	(4)	116	–	12	128
Muut toimet	10	(0)	10	–	0	10	9	0	9	–	0	9
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	17	–	17	–	–	17	13	(6)	8	–	–	8
Euroopan avaruushjelma	2 008	–	2 008	–	127	2 135	2 088	(135)	1 953	5	248	2 206
Erillisvirastot	68	–	68	–	2	70	68	(5)	64	–	2	65
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Otsake 1 yhteensä: Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous	21 775	70	21 845	230	10 995	33 071	21 474	(868)	20 606	147	8 625	29 379
2 Aluekehitys (EAKR) *	30 174	7 255	37 429	–	7 983	45 412	29 597	2 583	32 181	1	11 625	43 807
Koheesiorahasto	4 865	1 581	6 446	–	657	7 102	11 162	(1 675)	9 488	0	745	10 233
Koheesiorahaston osuus Verkkojen Eurooppa -välineen liikenneosiosta	1 494	–	1 494	–	12	1 507	1 851	–	1 851	–	4	1 855
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	3	–	3	–	0	3	3	(0)	3	–	0	3
Euroopan sosiaalirahasto plus (ESR+) *	13 174	2 769	15 943	–	6 102	22 045	13 736	350	14 087	2	5 559	19 647
Tuki Kyproksen turkkilaiselle yhteisölle	34	–	34	–	1	35	37	6	42	0	0	43
Euroopan elpyminen ja palautuminen	119	–	119	–	239 943	240 062	112	(14)	98	2	47 196	47 296
Perikles IV	1	–	1	–	0	1	1	(0)	1	–	0	1
EU:n elpyminen	145	(71)	74	–	1	75	145	(71)	74	2	1	76
RescEU	101	253	354	0	1 959	2 313	187	62	249	–	329	578
EU4Health	840	(0)	839	–	22	861	353	(163)	190	4	10	204
Hätätilanteen tuki unionin sisällä	–	–	–	–	377	377	8	126	134	–	377	512
Erillisvirastot	291	(6)	284	–	42	327	276	(6)	270	–	42	311
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	–	–	–	–	–	–	–	1	1	–	–	1
Komission oikeuksien alaiset toimet	12	2	14	–	–	14	11	2	12	–	–	12
Työllisyys ja sosiaalinen innovointi	106	(19)	88	–	11	99	87	(0)	87	2	11	100

Ohjelma	Maksusitoumusmäärärahat						Maksumäärärahat					
	Talousarviomäärärahat			Lisämäärärahat			Talousarviomäärärahat			Lisämäärärahat		
	Alku- peräinen hyväksyt- ty talous- arvio	Lisätalous- arviot & siirrot	Lopulli- nen hyväksyt- ty talous- arvio	Siirrot	Käyttö- tarkoituk- seensa sidotut tulot	Käytettä- vissä olevat yhteensä	Alku- peräinen hyväksyt- ty talous- arvio	Lisä- talous- arviot & siirrot	Lopulli- nen hyväksyt- ty talous- arvio	Siirrot	Käyttö- tarkoituk- seensa sidotut tulot	Käytettä- vissä olevat yhteensä
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10+11
Erasmus+	3 402	4	3 406	–	394	3 800	3 301	(20)	3 281	8	519	3 807
Euroopan solidaarisuusjoukot	141	–	141	–	20	161	116	16	132	4	22	158
Luova Eurooppa	407	–	407	–	19	426	400	(88)	313	2	22	337
Oikeusasiat	44	–	44	–	9	53	38	1	39	1	10	49
Perusoikeudet ja arvot	215	–	215	–	2	217	170	(17)	154	1	2	157
Erillisvirastot	246	(2)	245	–	4	249	238	(3)	235	–	4	239
Muut toimet	9	–	9	–	3	11	7	(1)	6	–	3	9
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	35	–	35	–	0	36	52	(4)	48	–	0	48
Komission oikeuksien alaiset toimet	183	–	183	–	5	187	164	1	165	–	4	169
Otsake 2 yhteensä: Koheesio, palautumiskyky ja arvot	56 039	11 766	67 805	0	257 566	325 372	62 053	1 088	63 140	27	66 487	129 654
3 Maataloustuet	40 369	0	40 369	686	632	41 687	40 393	(37)	40 356	687	632	41 674
Muut otsakkeen ”Luonnonvarat ja ympäristö” ohjelmat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Maaseudun kehittämisen maatalousrahasto	12 728	–	12 728	–	6 072	18 800	14 680	(775)	13 905	0	1 623	15 528
Meri- ja kalatalous	972	162	1 134	–	76	1 210	732	3	736	1	183	919
Kalastus (kalastuskumppanuussopimukset ja kalastuksenhoitojärjestöt)	159	0	159	–	–	159	166	(7)	159	–	–	159
Erillisvirastot	29	–	29	–	1	30	29	–	29	–	1	30
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	1	–	1	–	–	1	6	(1)	5	–	–	5
Ympäristö ja ilmasto (Life)	756	–	756	–	10	765	529	(1)	528	5	8	542
Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto	1 160	283	1 443	–	10 867	12 310	1	0	1	–	175	177
Oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin lainajärjestely	–	–	–	–	167	167	–	–	–	–	167	167
Erillisvirastot	54	–	54	–	7	61	54	–	54	–	7	61
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	8	–	8	–	0	8	11	(2)	9	–	0	9

euron												
Ohjelma	Maksusitoumusmäärärahat						Maksumäärärahat					
	Talousarviomäärärahat			Lisämäärärahat			Talousarviomäärärahat			Lisämäärärahat		
	Alku-peräinen hyväksytty talous-arvio	Lisätalous-arviot & siirrot	Lopullinen hyväksytty talous-arvio	Siirrot	Käyttö-tarkoituk-seensa sidotut tulot	Käytettä-vissä olevat yhteensä	Alku-peräinen hyväksytty talous-arvio	Lisä-talous-arviot & siirrot	Lopullinen hyväksytty talous-arvio	Siirrot	Käyttö-tarkoituk-seensa sidotut tulot	Käytettä-vissä olevat yhteensä
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
4 Otsake 3 yhteensä: Luonnonvarat ja ympäristö	56 235	446	56 681	686	17 832	75 200	56 602	(820)	55 782	693	2 797	59 271
Turvapaikka, maahanmuutto ja kotouttaminen	1 119	279	1 399	2	10	1 411	1 292	194	1 486	26	9	1 521
Erillisvirastot	154	12	166	–	26	192	154	6	160	–	26	186
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	–	–	–	–	0	0	–	–	–	–	0	0
Rajaturvallisuus (yhdennetyn rajaturvallisuuden rahasto) – rajaturvallisuus ja viisumit	671	85	756	–	8	764	511	135	646	1	143	790
Rajaturvallisuus (yhdennetyn rajaturvallisuuden rahasto) – tullilaitteet	138	–	138	–	–	138	136	1	137	0	–	137
Erillisvirastot	1 009	(57)	952	–	64	1 016	986	(42)	944	–	64	1 008
5 Otsake 4 yhteensä: Muuttoliike ja rajaturvallisuus	3 091	319	3 410	2	108	3 520	3 078	294	3 373	27	242	3 642
Sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF)	227	27	254	–	5	259	241	(28)	213	1	5	219
Ydinlaitosten käytöstäpoisto	99	–	99	–	–	99	40	(3)	37	–	–	37
Ydinturvallisuus ja ydinvoimalaitosten käytöstäpoisto	44	–	44	–	1	45	65	(24)	41	2	1	44
Erillisvirastot	216	1	217	–	10	226	216	1	217	–	10	226
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	–	–	–	–	–	–	0	–	0	–	–	0
Komission oikeuksien alaiset toimet	22	–	22	–	0	22	21	–	21	–	0	21
Euroopan puolustus (tutkimus)	318	–	318	–	7	326	178	(18)	160	1	4	165
Euroopan puolustus (muu kuin tutkimus)	627	–	627	–	15	642	379	(23)	356	1	8	364
Sotilaallinen liikkuvuus	232	–	232	–	–	232	98	16	114	1	–	115
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
6 Otsake 5 yhteensä: Turvallisuus ja puolustus	1 785	28	1 813	–	38	1 851	1 238	(79)	1 159	5	28	1 192
Naapuruus, kehitys ja kansainvälinen yhteistyö	12 717	(94)	12 622	1 864	258	14 744	7 892	451	8 343	990	307	9 640

Ohjelma	Maksusitoumusmäärärahat						Maksumäärärahat					
	Talousarviomäärärahat			Lisämäärärahat			Talousarviomäärärahat			Lisämäärärahat		
	Alku- peräinen hyväksyt- ty talous- arvio	Lisätalous- arviot & siirrot	Lopulli- nen hyväksyt- ty talous- arvio	Siirrot	Käyttö- tarkoituk- seensa sidotut tulot	Käytettä- vissä olevat yhteensä	Alku- peräinen hyväksyt- ty talous- arvio	Lisä- talous- arviot & siirrot	Lopulli- nen hyväksyt- ty talous- arvio	Siirrot	Käyttö- tarkoituk- seensa sidotut tulot	Käytettä- vissä olevat yhteensä
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10+11
Kansainvälisen ydinturvallisuusyhteistyön eurooppalainen väline	39	–	39	0	3	42	33	(16)	16	1	3	20
Humanitaarinen apu (HUMA)	1 806	636	2 442	39	24	2 505	2 092	306	2 398	45	24	2 467
Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka (YUTP)	362	–	362	–	25	387	334	50	384	0	25	409
Merentakaiset maat ja alueet (MMA)	69	–	69	4	–	73	52	(22)	30	1	–	31
Muut toimet	72	(22)	50	–	1	51	47	(7)	40	–	1	41
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	–	–	–	–	–	–	–	0	0	–	–	0
Komission oikeuksien alaiset toimet	95	–	95	–	1	95	95	(1)	94	–	0	95
Liittymistä valmisteleva tuki (IPA III)	2 012	(19)	1 992	331	145	2 468	2 372	(521)	1 851	11	338	2 200
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Otsake 6 yhteensä: Naapurialueet ja muu maailma	17 170	500	17 670	2 237	456	20 364	12 916	240	13 156	1 048	698	14 902
7 Henkilöstön eläkkeet	2 086	77	2 162	–	236	2 398	2 086	77	2 162	–	236	2 398
(Entisten jäsenten eläkkeet) parlamentti	11	1	12	–	–	12	11	1	12	–	–	12
(Entisten jäsenten eläkkeet) Eurooppa-neuvosto ja neuvosto	1	–	1	–	–	1	1	–	1	–	–	1
(Entisten jäsenten eläkkeet) komissio	8	–	8	–	–	8	8	–	8	–	–	8
(Entisten jäsenten eläkkeet) tuomioistuin	13	0	13	–	–	13	13	0	13	–	–	13
(Entisten jäsenten eläkkeet) tilintarkastustuomioistuin	6	–	6	–	–	6	6	–	6	–	–	6
(Entisten jäsenten eläkkeet) oikeusasiamies	0	0	0	–	–	0	0	0	0	–	–	0
(Entisten jäsenten eläkkeet) tietosuojavaltuutettu	0	0	0	–	–	0	0	0	0	–	–	0
Eurooppa-koulut	207	9	215	–	25	240	207	9	215	2	25	242
Henkilöstösääntöjen alaisen henkilöstön palkat	2 625	3	2 629	–	91	2 719	2 625	3	2 629	0	91	2 719

Ohjelma	Maksusitoumusmäärärahat						Maksumäärärahat					
	Talousarviomäärärahat			Lisämäärärahat			Talousarviomäärärahat			Lisämäärärahat		
	Alku- peräinen hyväksyt- ty talous- arvio	Lisätalous- arviot & siirrot	Lopulli- nen hyväksyt- ty talous- arvio	Siirrot	Käyttö- tarkoituk- seensa sidotut tulot	Käytettä- vissä olevat yhteensä	Alku- peräinen hyväksyt- ty talous- arvio	Lisä- talous- arviot & siirrot	Lopulli- nen hyväksyt- ty talous- arvio	Siirrot	Käyttö- tarkoituk- seensa sidotut tulot	Käytettä- vissä olevat yhteensä
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10+11
Ulkopuolisen henkilöstön palkat	253	8	261	–	71	332	253	8	261	39	71	371
Jäsenet – palkat, avustukset ja korvaukset	14	1	15	–	0	15	14	1	15	2	0	17
Jäsenet – siirtymäkorvaukset	3	(0)	2	–	–	2	3	(0)	2	–	–	2
Palvelukseen ottamiseen liittyvät kulut	30	1	31	–	1	33	30	1	31	2	1	35
Tehtävien lopullinen päättymisen	8	0	9	–	–	9	8	0	9	–	–	9
Koulutusmenot	18	(0)	17	–	6	23	18	(0)	17	12	6	36
Sosiaalisiin palveluihin ja liikkuvuuteen liittyvät menot	22	(1)	22	–	28	50	22	(1)	22	14	29	64
Tieto- ja viestintätekniikka	252	3	255	–	106	362	252	3	255	163	106	525
Rakennusten vuokrat ja ostot	310	(21)	289	–	49	337	310	(21)	289	18	49	356
Rakennuksiin liittyvät menot	106	25	131	–	32	164	106	25	131	51	32	215
Turvallisuus	66	(2)	64	–	15	79	66	(2)	64	32	15	111
Virkamatka- ja edustusmenot	51	(1)	50	–	4	53	51	(1)	50	12	4	65
Kokoukset, komiteat, konferenssit	26	(13)	13	–	2	15	26	(13)	13	4	2	20
Virallinen lehti	3	(1)	2	–	–	2	3	(1)	2	1	–	3
Julkaisut	10	3	13	–	3	17	10	3	13	7	3	24
Tiedonhankinta	4	(0)	4	–	0	4	4	(0)	4	2	0	6
Tutkimukset ja selvitykset	4	(1)	3	–	0	3	4	(1)	3	4	0	8
Yleiset laitteet, ajoneuvot, kalusto	17	4	20	–	12	32	17	4	20	13	12	44
Ulkopuoliset kielipalvelut	27	4	31	–	41	72	27	4	31	4	41	76
Muut hallintomenot	18	(1)	17	–	14	31	18	(1)	17	8	14	38
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	–	–	–	–	–	–	0	(0)	0	–	–	0
Muiden toimielinten hallintomenot	4 421	64	4 485	22	534	5 041	4 421	64	4 485	695	544	5 724
Otsake 7 yhteensä: EU:n yleinen hallinto	10 620	163	10 783	22	1 269	12 075	10 620	163	10 783	1 085	1 281	13 149
O Innovaatorahasto	–	–	–	–	6 570	6 570	–	–	–	–	6 705	6 705

Ohjelma	Maksusitoumusmäärärahat						Maksumäärärahat					
	Talousarviomäärärahat			Lisämäärärahat			Talousarviomäärärahat			Lisämäärärahat		
	Alku- peräinen hyväksyt- ty talous- arvio	Lisätalous- arviot & siirrot	Lopulli- nen hyväksyt- ty talous- arvio	Siirrot	Käyttö- tarkoituk- seensa sidotut tulot	Käytettä- vissä olevat yhteensä	Alku- peräinen hyväksyt- ty talous- arvio	Lisä- talous- arviot & siirrot	Lopulli- nen hyväksyt- ty talous- arvio	Siirrot	Käyttö- tarkoituk- seensa sidotut tulot	Käytettä- vissä olevat yhteensä
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10+11
Muut toimet	-	-	-	-	122	122	-	-	-	-	124	124
Otsake O yhteensä: Monivuotisen rahoituskehiksen ulkopuoliset	-	-	-	-	6 692	6 692	-	-	-	-	6 830	6 830
S Solidaarisuus- ja hätäapuvaraus	1 299	(580)	718	12	1	732	1 299	(580)	718	12	1	732
Euroopan globalisaatiorahasto (EGR)	201	-	201	-	8	210	25	(2)	23	-	7	30
Brexit-mukautusvaraus	1 299	-	1 299	1 291	-	2 590	1 299	-	1 299	1 291	-	2 590
Otsake S yhteensä: Unionissa ja sen ulkopuolella käytettävät solidaarisuusmekanismit (erityisrahoitusvälineet)	2 799	(580)	2 219	1 303	10	3 531	2 623	(583)	2 040	1 303	8	3 351
Yhteensä	169 516	12 711	182 227	4 481	294 968	481 676	170 603	(565)	170 038	4 335	86 996	261 370

* Tämä monivuotiseen rahoituskehikseen kuuluva ohjelma sisältää NextGenerationEU-välineestä saatavat lisämäärärahat REACT-EU-pakettia varten. Ks. talousarvion toteuttamiskertomusten liitetietojen luku 1.1 "Monivuotinen rahoituskehys 2021–2027". Otsaketta 2 koskevassa kohdassa esitetään yksityiskohtaisesti tämän monivuotisen rahoituskehiksen ohjelman vaikutus REACT-EU-pakettiin.

6.8. YKSITYISKOHTAINEN MONIVUOTINEN RAHOITUSKEHYS: MAKSUSITOUKSEMAÄRÄRAHOJEN TOTEUTUMINEN

miljoonaa
euroa

Ohjelma	Käytettävissä olevat määrärahat yhteensä	Tehdyt sitoumukset					Vuodelle 2023 siirretyt määrärahat			Raukeavat määrärahat			
		Lopullisista hyväksytyistä määrärahoista	Siirretyistä määrärahoista	Käyttötarkoituksensa sidotuista tuloista	Yhteensä	%	Lopullisista hyväksytyistä määrärahoista	Käyttötarkoituksensa sidotuista tuloista	Yhteensä	Lopullisista hyväksytyistä määrärahoista	Siirretyistä määrärahoista	Käyttötarkoituksensa sidotuista tuloista	Yhteensä
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
1 Horisontti Eurooppa	17 714	12 239	230	2 840	15 309	86 %	–	2 404	2 404	1	–	0	1
Euratom	350	270	–	26	296	85 %	–	54	54	–	–	0	0
Kansainvälinen lämpöydinkooreaktori (ITER)	733	710	–	16	726	99 %	–	7	7	0	–	–	0
Muut toimet	690	–	–	61	61	9 %	–	629	629	–	–	–	–
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	17	17	–	–	17	100 %	–	–	–	–	–	–	–
InvestEU-rahasto	5 874	1 197	–	2 151	3 348	57 %	–	2 526	2 526	0	–	–	0
Verkkojen Eurooppa -väline – liikenneosio	1 816	1 799	–	2	1 801	99 %	–	15	15	0	–	–	0
Verkkojen Eurooppa -väline – energiaosio	811	797	–	4	801	99 %	–	10	10	0	–	–	0
Verkkojen Eurooppa -väline – digitaaliosio	251	249	–	–	249	99 %	–	2	2	0	–	–	0
Digitaalinen Eurooppa	1 264	1 233	–	31	1 264	100 %	–	–	–	0	–	0	0
Erillisvirastot	219	206	–	10	216	98 %	–	4	4	–	–	–	–
Muut toimet	0	0	0	0	0	–	0	0	0	0	0	0	0
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	7	7	–	–	7	97 %	–	0	0	0	–	–	0
Komission oikeuksien alaiset toimet	26	22	–	3	25	96 %	–	1	1	0	–	–	0
Sisämarkkinat	733	688	–	21	709	97 %	–	24	24	0	–	0	0
EU:n petostentorjunta	26	24	–	0	25	96 %	–	1	1	0	–	1	1
Verotus	41	37	–	1	38	93 %	–	3	3	0	–	–	0
Tulli	139	130	–	4	134	97 %	–	4	4	0	–	–	0
Erillisvirastot	128	116	–	7	123	96 %	–	5	5	0	–	–	0

Ohjelma	Käytettä- vissä olevat määrä- rahat yhteensä	Lopulli- sista hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Tehdyt sitoumukset				Vuodelle 2023 siirretyt määrärahat			Raukeavat määrärahat			
			Siirre- tyistä määrä- rahoista	Käyttö- tarkoi- tukseen- sa sido- tuista tuloista	Yhteensä	%	Lopulli- sista hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Käyttö- tarkoi- tukseen- sa sido- tuista tuloista	Yhteensä	Lopulli- sista hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Siirre- tyistä määrä- rahois- ta	Käyttö- tarkoi- tukseen- sa sido- tuista tuloista	Yhteensä
	1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
Muut toimet	10	10	–	0	10	100 %	–	0	0	–	–	–	–
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	17	17	–	–	17	100 %	–	–	–	0	–	–	0
Euroopan avaruusohjelma	2 135	2 008	–	77	2 086	98 %	–	50	50	–	–	–	–
Erillisvirastot	70	68	–	2	70	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	0	0	0	0	0	–	0	0	0	0	0	0	0
Otsake 1 yhteensä: Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous	33 071	21 843	230	5 257	27 330	83 %	–	5 738	5 738	2	–	1	3
2 Aluekehitys (EAKR) *	45 412	36 556	–	7 799	44 355	98 %	151	155	306	722	–	29	751
Koheesiorahasto	7 102	6 220	–	601	6 822	96 %	–	11	11	225	–	44	270
Koheesiorahaston osuus Verkkojen Eurooppa -välineen liikenneosiosta	1 507	1 494	–	12	1 507	100 %	–	0	0	–	–	0	0
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	3	3	–	–	3	99 %	–	–	–	–	–	0	0
Euroopan sosiaalirahasto plus (ESR+) *	22 045	15 886	–	6 060	21 946	100 %	8	33	41	49	–	9	58
Tuki Kyproksen turkkilaiselle yhteisölle	35	34	–	1	35	100 %	–	0	0	0	–	(0)	0
Euroopan elpyminen ja palautuminen	240 062	119	–	136 396	136 515	57 %	–	103 547	103 547	0	–	0	0
Perikles IV	1	1	–	0	1	97 %	–	0	0	0	–	–	0
EU:n elpyminen	75	74	–	0	74	99 %	–	1	1	–	–	–	–
RescEU	2 313	354	0	760	1 114	48 %	0	1 198	1 199	0	–	–	0
EU4Health	861	839	–	21	860	100 %	–	1	1	0	–	(0)	0
Hätätilanteen tuki unionin sisällä	377	–	–	343	343	91 %	–	35	35	–	–	0	0
Erillisvirastot	327	284	–	15	299	92 %	–	27	27	–	–	–	–
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Ohjelma	Käytettä- vissä olevat määrä- rahat yhteensä	Lopulli- sista hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Tehdyt sitoumukset				Vuodelle 2023 siirretyt määrärahat			Raukeavat määrärahat			
			Siirre- tyistä määrä- rahoista	Käyttö- tarkoi- tukseen- sa sido- tuista tuloista	Yhteensä	%	Lopulli- sista hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Käyttö- tarkoi- tukseen- sa sido- tuista tuloista	Yhteensä	Lopulli- sista hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Siirre- tyistä määrä- rahois- ta	Käyttö- tarkoi- tukseen- sa sido- tuista tuloista	Yhteensä
1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12	
Komission oikeuksien alaiset toimet	14	13	–	–	13	96 %	–	–	–	1	–	–	1
Työllisyys ja sosiaalinen innovointi	99	86	–	3	90	90 %	–	7	7	2	–	1	2
Erasmus+	3 800	3 406	–	211	3 617	95 %	–	183	183	–	–	0	0
Euroopan solidaarisuusjoukot	161	141	–	13	155	96 %	–	6	6	–	–	–	–
Luova Eurooppa	426	407	–	13	419	98 %	–	6	6	–	–	–	–
Oikeusasiat	53	44	–	6	49	94 %	–	3	3	–	–	–	–
Perusoikeudet ja arvot	217	215	–	1	216	99 %	–	1	1	0	–	–	0
Erillisvirastot	249	245	–	3	247	99 %	–	2	2	–	–	–	–
Muut toimet	11	8	–	1	9	78 %	–	2	2	1	–	–	1
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	36	35	–	–	35	98 %	–	0	0	0	–	–	0
Komission oikeuksien alaiset toimet	187	181	–	3	184	98 %	–	2	2	2	–	–	2
Otsake 2 yhteensä: Koheesio, palautumiskyky ja arvot	325 372	66 644	0	152 263	218 907	67 %	159	105 221	105 381	1 002	–	82	1 084
3 Maataloustuet	41 687	39 876	676	629	41 182	99 %	485	2	488	7	10	0	18
Muut otsakkeen ”Luonnonvarat ja ympäristö” ohjelmat	0	0	0	0	0	–	0	0	0	0	0	0	0
Maaseudun kehittämisen maatalousrahasto	18 800	12 728	–	5 689	18 416	98 %	–	222	222	0	–	161	161
Meri- ja kalatalous	1 210	1 131	–	75	1 206	100 %	3	1	4	0	–	0	0
Kalastus (kalastuskumppanuussopimukset ja kalastuksenhoitojärjestöt)	159	159	–	–	159	100 %	–	–	–	0	–	–	0
Erillisvirastot	30	29	–	1	29	98 %	–	1	1	–	–	–	–
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	1	1	–	–	1	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Ympäristö ja ilmasto (Life)	765	755	–	3	758	99 %	–	7	7	0	–	0	0
Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto	12 310	1 327	–	4 982	6 309	51 %	–	5 885	5 885	116	–	–	116

Ohjelma	Käytettä- vissä olevat määrä- rahat yhteensä	Lopulli- sista hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Tehdyt sitoumukset				Vuodelle 2023 siirretyt määrärahat			Raukeavat määrärahat			
			Siirre- tyistä määrä- rahoista	Käyttö- tarkoi- tukseen- sa sido- tuista tuloista	Yhteensä	%	Lopulli- sista hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Käyttö- tarkoi- tukseen- sa sido- tuista tuloista	Yhteensä	Lopulli- sista hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Siirre- tyistä määrä- rahois- ta	Käyttö- tarkoi- tukseen- sa sido- tuista tuloista	Yhteensä
	1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
Oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin lainajärjestely	167	–	–	11	11	7 %	–	156	156	–	–	–	–
Erillisvirastot	61	54	–	7	61	100 %	–	0	0	–	–	0	0
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	8	8	–	–	8	99 %	–	0	0	0	–	–	0
Otsake 3 yhteensä: Luonnonvarat ja ympäristö	75 200	56 070	676	11 396	68 142	91 %	488	6 275	6 763	123	10	161	295
4 Turvapaikka, maahanmuutto ja kotouttaminen	1 411	1 391	2	9	1 401	99 %	8	2	10	0	–	–	0
Erillisvirastot	192	166	–	18	184	96 %	–	8	8	–	–	0	0
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	0	–	–	–	–	–	–	0	0	–	–	0	0
Rajaturvallisuus (yhdenntetyn rajaturvallisuuden rahasto) – rajaturvallisuus ja viisumit	764	748	–	8	756	99 %	8	0	8	0	–	0	0
Rajaturvallisuus (yhdenntetyn rajaturvallisuuden rahasto) – tullilaitteet	138	138	–	–	138	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Erillisvirastot	1 016	952	–	16	967	95 %	–	48	48	–	–	0	0
Otsake 4 yhteensä: Muuttoliike ja rajaturvallisuus	3 520	3 395	2	50	3 446	98 %	16	58	74	0	–	0	0
5 Sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF)	259	251	–	4	255	98 %	3	1	5	0	–	(0)	0
Ydinlaitosten käytöstäpoisto	99	99	–	–	99	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Ydinturvallisuus ja ydinvoimalaitosten käytöstäpoisto	45	44	–	0	44	99 %	–	0	0	0	–	0	0
Erillisvirastot	226	217	–	4	221	98 %	–	6	6	–	–	0	0
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Komission oikeuksien alaiset toimet	22	22	–	0	22	99 %	–	0	0	0	–	0	0
Euroopan puolustus (tutkimus)	326	318	–	7	326	100 %	–	–	–	–	–	–	–

Ohjelma	Käytettä- vissä olevat määrä- rahat yhteensä	Lopulli- sista hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Tehdyt sitoumukset				Vuodelle 2023 siirretyt määrärahat			Raukeavat määrärahat			
			Siirre- tyistä määrä- rahoista	Käyttö- tarkoi- tukseen- sa sido- tuista tuloista	Yhteensä	%	Lopulli- sista hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Käyttö- tarkoi- tukseen- sa sido- tuista tuloista	Yhteensä	Lopulli- sista hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Siirre- tyistä määrä- rahoista	Käyttö- tarkoi- tukseen- sa sido- tuista tuloista	Yhteensä
	1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
Euroopan puolustus (muu kuin tutkimus)	642	627	–	15	642	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Sotilaallinen liikkuvuus	232	232	–	–	232	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Otsake 5 yhteensä: Turvallisuus ja puolustus	1 851	1 809	–	30	1 840	99 %	3	7	11	0	–	0	1
6 Naapuruus, kehitys ja kansainvälinen yhteistyö	14 744	12 589	1 864	146	14 598	99 %	34	113	146	(0)	0	0	0
Kansainvälisen ydinturvallisuusyhteistyön eurooppalainen väline	42	39	0	2	41	98 %	0	1	1	(0)	0	–	0
Humanitaarinen apu (HUMA)	2 505	2 442	39	16	2 497	100 %	–	7	7	–	–	–	–
Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka (YUTP)	387	362	–	25	387	100 %	–	0	0	0	–	(0)	0
Merentakaiset maat ja alueet (MMA)	73	68	4	–	72	99 %	1	–	1	(0)	0	–	0
Muut toimet	51	50	–	–	50	99 %	–	1	1	0	–	–	0
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Komission oikeuksien alaiset toimet	95	95	–	0	95	100 %	–	0	0	0	–	–	0
Liittymistä valmisteleva tuki (IPA III)	2 468	1 989	331	94	2 413	98 %	4	51	55	(0)	0	–	0
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	0	0	0	0	0	–	0	0	0	0	0	0	0
Otsake 6 yhteensä: Naapurialueet ja muu maailma	20 364	17 633	2 237	283	20 153	99 %	38	173	211	0	0	0	0
7 Henkilöstön eläkkeet	2 398	2 162	–	236	2 398	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Entisten jäsenten eläkkeet) parlamentti	12	12	–	–	12	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Entisten jäsenten eläkkeet) Eurooppa-neuvosto ja neuvosto	1	1	–	–	1	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Entisten jäsenten eläkkeet) komissio	8	8	–	–	8	100 %	–	–	–	–	–	–	–

Ohjelma	Käytettä- vissä olevat määrä- rahat yhteensä	Lopulli- sista hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Tehdyt sitoumukset				Vuodelle 2023 siirretty määrärahat			Raukeavat määrärahat			
			Siirre- tyistä määrä- rahoista	Käyttö- tarkoi- tukseen- sa sido- tuista tuloista	Yhteensä	%	Lopulli- sista hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Käyttö- tarkoi- tukseen- sa sido- tuista tuloista	Yhteensä	Lopulli- sista hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Siirre- tyistä määrä- rahoista	Käyttö- tarkoi- tukseen- sa sido- tuista tuloista	Yhteensä
	1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
(Entisten jäsenten eläkkeet) tuomioistuim	13	13	–	–	13	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Entisten jäsenten eläkkeet) tilintarkastustuomioistuim	6	6	–	–	6	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Entisten jäsenten eläkkeet) oikeusasiamies	0	0	–	–	0	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Entisten jäsenten eläkkeet) tietosuojavaltuutettu	0	0	–	–	0	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Eurooppa-koulut	240	215	–	19	235	98 %	–	6	6	0	–	–	0
Henkilöstösääntöjen alaisen henkilöstön palkat	2 719	2 629	–	36	2 665	98 %	–	55	55	0	–	–	0
Ulkopuolisen henkilöstön palkat	332	253	–	33	286	86 %	–	38	38	8	–	0	8
Jäsenet – palkat, avustukset ja korvaukset	15	15	–	0	15	100 %	–	0	0	0	–	(0)	0
Jäsenet – siirtymäkorvaukset	2	2	–	–	2	100 %	–	–	–	0	–	–	0
Palvelukseen ottamiseen liittyvät kulut	33	31	–	0	32	97 %	–	1	1	0	–	–	0
Tehtävien lopullinen päättymisen	9	9	–	–	9	100 %	–	–	–	0	–	–	0
Koulutusmenot	23	17	–	3	21	89 %	–	2	2	0	–	0	0
Sosiaaliin palveluihin ja liikkuvuuteen liittyvät menot	50	22	–	17	39	78 %	–	11	11	0	–	0	0
Tieto- ja viestintätekniikka	362	255	–	59	314	87 %	–	47	47	0	–	0	0
Rakennusten vuokrat ja ostot	337	289	–	34	323	96 %	–	14	14	0	–	–	0
Rakennuksiin liittyvät menot	164	131	–	21	152	93 %	–	12	12	0	–	–	0
Turvallisuus	79	64	–	12	76	96 %	–	3	3	0	–	0	0
Virkamatka- ja edustusmenot	53	50	–	2	51	96 %	–	2	2	0	–	0	0
Kokoukset, komiteat, konferenssit	15	12	–	1	13	86 %	–	1	1	1	–	0	1
Virallinen lehti	2	2	–	–	2	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Julkaisut	17	13	–	3	16	95 %	–	1	1	0	–	0	0

Ohjelma	Käytettä- vissä olevat määrä- rahat yhteensä	Lopulli- sista hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Tehdyt sitoumukset				Vuodelle 2023 siirretty määrärahat			Raukeavat määrärahat			
			Siirre- tyistä määrä- rahoista	Käyttö- tarkoi- tukseen- sa sido- tuista tuloista	Yhteensä	%	Lopulli- sista hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Käyttö- tarkoi- tukseen- sa sido- tuista tuloista	Yhteensä	Lopulli- sista hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Siirre- tyistä määrä- rahois- ta	Käyttö- tarkoi- tukseen- sa sido- tuista tuloista	Yhteensä
	1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
Tiedonhankinta	4	4	–	0	4	99 %	–	0	0	0	–	–	0
Tutkimukset ja selvitykset	3	3	–	0	3	96 %	–	0	0	0	–	0	0
Yleiset laitteet, ajoneuvot, kalusto	32	20	–	5	25	79 %	–	7	7	0	–	–	0
Ulkopuoliset kielipalvelut	72	31	–	33	64	89 %	–	8	8	0	–	0	0
Muut hallintomenot	31	17	–	11	28	93 %	–	2	2	0	–	0	0
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Muiden toimielinten hallintomenot	5 041	4 445	21	384	4 850	96 %	1	149	150	40	1	0	41
Otsake 7 yhteensä: EU:n yleinen hallinto	12 075	10 733	21	911	11 664	97 %	1	358	359	50	1	1	52
O Innovaatorahasto	6 570	–	–	2 953	2 953	45 %	–	3 617	3 617	–	–	–	–
Muut toimet	122	–	–	53	53	43 %	–	69	69	–	–	–	–
Otsake O yhteensä: Monivuotisen rahoituskehiksen ulkopuoliset	6 692	–	–	3 006	3 006	45 %	–	3 686	3 686	–	–	–	–
S Solidaarisuus- ja hätäapuvaraus	732	18	12	–	30	4 %	700	1	702	–	–	–	–
Euroopan globalisaatorahasto (EGR)	210	28	–	–	28	13 %	–	1	1	173	–	7	180
Brexit-mukautusvaraus	2 590	1 253	1 291	–	2 544	98 %	46	–	46	–	–	–	–
Otsake S yhteensä: Unionissa ja sen ulkopuolella käytettävät solidaarisuusmekanismit (erityisrahoitusvälineet)	3 531	1 299	1 303	–	2 602	74 %	746	3	749	173	–	7	180
Yhteensä	481 676	179 425	4 469	173 196	357 091	74 %	1 451	121 520	122 971	1 351	12	252	1 614

* Tämä monivuotiseen rahoituskehikseen kuuluva ohjelma sisältää NextGenerationEU-välineestä saatavat lisämäärärahat REACT-EU-pakettia varten. Ks. talousarvion toteuttamiskertomusten liitetietojen luku 1.1 "Monivuotinen rahoituskehys 2021–2027". Otsaketta 2 koskevassa kohdassa esitetään yksityiskohtaisesti tämän monivuotisen rahoituskehiksen ohjelman vaikutus REACT-EU-pakettiin.

6.9. YKSITYISKOHTAINEN MONIVUOTINEN RAHOITUSKEHYS: MAKSUMÄÄRÄRAHOJEN TOTEUTUMINEN

miljoonaa euroa

Ohjelma		Käytettä- vissä olevat määrä- rahat yhteensä	Lopulli- sista hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Suoritetut maksut			Vuodelle 2023 siirretyt määrärahat			Raukeavat määrärahat				
				Siirre- tyistä määrä- rahoista	Käyttö- tarkoi- tukseen- sa sido- tuista tuloista	Yhteensä	%	Lopulli- sista hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Käyttö- tarkoi- tukseen- sa sido- tuista tuloista	Yhteensä	Lopulli- sista hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Siirre- tyistä määrä- rahoista	Käyttö- tarkoi- tukseen- sa sido- tuista tuloista	Yhteensä
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
1	Horisontti Eurooppa	18 178	12 048	87	2 698	14 834	82 %	71	3 260	3 331	1	9	2	12
	Euratom	417	253	21	12	286	68 %	16	111	127	1	4	0	4
	Kansainvälinen lämpöydinkooreaktori (ITER)	613	560	1	44	605	99 %	1	7	8	0	0	–	0
	Muut toimet	371	–	–	64	64	17 %	–	306	306	–	–	–	–
	Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	9	8	–	–	8	90 %	–	–	–	1	–	–	1
	InvestEU-rahasto	2 775	1 057	1	1 605	2 663	96 %	0	112	112	0	–	0	0
	Verkkojen Eurooppa -väline – liikenneosio	1 986	1 965	1	8	1 974	99 %	0	11	11	0	0	–	0
	Verkkojen Eurooppa -väline – energiaosio	646	630	1	12	643	100 %	2	0	2	0	0	(0)	0
	Verkkojen Eurooppa -väline – digitaaliosio	138	132	1	4	137	99 %	0	1	1	0	0	–	0
	Digitaalinen Eurooppa	794	754	7	21	782	98 %	9	–	9	3	0	0	3
	Erillisvirastot	204	191	–	10	201	98 %	–	4	4	–	–	–	–
	Muut toimet	0	0	0	0	0	–	0	0	0	0	0	0	0
	Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	21	14	–	–	14	67 %	–	0	0	7	–	–	7
	Komission oikeuksien alaiset toimet	26	24	–	0	25	95 %	–	1	1	0	–	–	0
	Sisämarkkinat	605	533	7	19	560	92 %	6	37	43	1	1	0	3
	EU:n petostentorjunta	29	22	–	1	23	78 %	–	1	1	6	–	–	6
	Verotus	32	27	0	1	28	87 %	0	3	3	1	0	–	1
	Tulli	118	109	0	4	113	96 %	0	4	4	0	–	–	0

Ohjelma	Käytettävissä olevat määrärahat yhteensä	Lopullisista hyväksytyistä määrärahoista	Suoritetut maksut				Vuodelle 2023 siirretyt määrärahat			Raukeavat määrärahat			
			Siirretyistä määrärahoista	Käyttötarkoituksensa sidotuista tuloista	Yhteensä	%	Lopullisista hyväksytyistä määrärahoista	Käyttötarkoituksensa sidotuista tuloista	Yhteensä	Lopullisista hyväksytyistä määrärahoista	Siirretyistä määrärahoista	Käyttötarkoituksensa sidotuista tuloista	Yhteensä
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Erillisvirastot	128	116	–	7	123	96 %	–	5	5	0	–	–	0
Muut toimet	9	9	–	0	9	96 %	–	0	0	0	–	–	0
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	8	7	–	–	7	91 %	–	–	–	1	–	–	1
Euroopan avaruushjelma	2 206	1 948	5	59	2 012	91 %	5	189	193	0	1	0	1
Erillisvirastot	65	64	–	2	65	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	0	0	0	0	0	–	0	0	0	0	0	0	0
Otsake 1 yhteensä: Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous	29 379	20 471	132	4 570	25 174	86 %	112	4 052	4 164	23	15	3	41
2 Aluekehitys (EAKR) *	43 807	32 175	1	10 283	42 459	97 %	1	1 342	1 343	5	0	(0)	5
Koheesiorahasto	10 233	9 487	0	521	10 009	98 %	0	224	224	0	0	–	0
Koheesiorahaston osuus Verkkojen Eurooppa -välineen liikenneosiosta	1 855	1 851	–	4	1 855	100 %	–	0	0	0	–	0	0
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	3	2	–	0	2	69 %	–	–	–	1	–	–	1
Euroopan sosiaalirahasto plus (ESR+) *	19 647	14 084	0	4 606	18 690	95 %	2	953	956	0	1	0	1
Tuki Kyproksen turkkilaiselle yhteisölle	43	42	0	0	42	98 %	1	0	1	0	0	0	0
Euroopan elpymisen ja palautuminen	47 296	96	1	47 178	47 275	100 %	2	18	20	0	0	0	0
Perikles IV	1	1	–	0	1	81 %	–	0	0	0	–	–	0
EU:n elpymisen	76	45	2	0	47	61 %	29	1	30	–	0	–	0
RescEU	578	233	–	320	553	96 %	16	8	25	(0)	–	0	0
EU4Health	204	186	3	9	198	97 %	4	1	4	0	1	0	1
Hätätilanteen tuki unionin sisällä	512	134	–	324	458	90 %	–	53	53	0	–	0	0
Erillisvirastot	311	270	–	15	284	91 %	–	27	27	0	–	–	0

Ohjelma	Käytettävissä olevat määrärahat yhteensä	Lopullisista hyväksytyistä määrärahoista	Suoritetut maksut				Vuodelle 2023 siirretyt määrärahat			Raukeavat määrärahat			
			Siirretyistä määrärahoista	Käyttötarkoituksensa sidotuista tuloista	Yhteensä	%	Lopullisista hyväksytyistä määrärahoista	Käyttötarkoituksensa sidotuista tuloista	Yhteensä	Lopullisista hyväksytyistä määrärahoista	Siirretyistä määrärahoista	Käyttötarkoituksensa sidotuista tuloista	Yhteensä
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	1	1	–	–	1	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Komission oikeuksien alaiset toimet	12	11	–	–	11	95 %	–	–	–	1	–	–	1
Työllisyys ja sosiaalinen innovointi	100	85	2	4	91	91 %	1	7	9	0	0	0	1
Erasmus+	3 807	3 269	8	198	3 474	91 %	13	321	333	0	0	0	0
Euroopan solidaarisuusjoukot	158	128	4	2	134	84 %	4	21	25	0	0	0	0
Luova Eurooppa	337	310	2	13	325	96 %	2	9	11	(0)	0	0	0
Oikeusasiat	49	38	1	9	48	97 %	1	1	1	0	0	(0)	0
Perusoikeudet ja arvot	157	153	1	1	154	98 %	1	1	2	0	0	–	0
Erillisvirastot	239	235	–	3	237	99 %	–	2	2	0	–	0	0
Muut toimet	9	6	–	1	7	82 %	–	2	2	0	–	–	0
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	48	48	–	–	48	99 %	–	0	0	0	–	–	0
Komission oikeuksien alaiset toimet	169	164	–	2	166	98 %	–	3	3	1	–	–	1
Otsake 2 yhteensä: Koheesio, palautumiskyky ja arvot	129 654	63 055	24	63 491	126 570	98 %	76	2 995	3 071	10	3	1	14
3 Maataloustuet	41 674	39 846	677	629	41 152	99 %	486	2	488	24	10	0	34
Muut otsakkeen "Luonnonvarat ja ympäristö" ohjelmat	0	0	0	0	0	–	0	0	0	0	0	0	0
Maaseudun kehittämisen maatalousrahasto	15 528	13 839	0	1 406	15 244	98 %	0	217	217	67	0	–	67
Meri- ja kalatalous	919	734	1	183	918	100 %	1	0	1	0	0	(0)	0
Kalastus (kalastuskumppanuus- sopimukset ja kalastuksenhoitojärjestöt)	159	159	–	–	159	100 %	–	–	–	–	–	–	–

Ohjelma	Käytettävissä olevat määrärahat yhteensä	Lopullisista hyväksytyistä määrärahoista	Suoritetut maksut				Vuodelle 2023 siirretyt määrärahat			Raukeavat määrärahat			
			Siirretyistä määrärahoista	Käyttötarkoituksensa sidotuista tuloista	Yhteensä	%	Lopullisista hyväksytyistä määrärahoista	Käyttötarkoituksensa sidotuista tuloista	Yhteensä	Lopullisista hyväksytyistä määrärahoista	Siirretyistä määrärahoista	Käyttötarkoituksensa sidotuista tuloista	Yhteensä
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Erillisvirastot	30	29	–	1	29	98 %	–	1	1	–	–	–	–
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	5	5	–	–	5	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Ympäristö ja ilmasto (Life)	542	522	5	3	530	98 %	6	6	12	0	0	0	0
Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto	177	1	–	167	169	95 %	–	8	8	–	–	(0)	(0)
Oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin lainajärjestely	167	–	–	1	1	1 %	–	166	166	–	–	–	–
Erillisvirastot	61	54	–	7	61	100 %	–	0	0	–	–	0	0
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	9	9	–	–	9	99 %	–	0	0	0	–	–	0
Otsake 3 yhteensä: Luonnonvarat ja ympäristö	59 271	55 198	682	2 396	58 276	98 %	493	401	894	91	11	0	102
4 Turvapaikka, maahanmuutto ja kotouttaminen	1 521	1 449	25	5	1 480	97 %	2	4	6	35	0	–	36
Erillisvirastot	186	148	–	18	166	89 %	–	8	8	12	–	0	12
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	0	–	–	–	–	–	–	0	0	–	–	0	0
Rajaturvallisuus (yhdenntetyn rajaturvallisuuden rahasto) – rajaturvallisuus ja viisumit	790	630	1	10	641	81 %	1	133	134	15	0	–	15
Rajaturvallisuus (yhdenntetyn rajaturvallisuuden rahasto) – tullilaitteet	137	137	0	–	137	100 %	0	–	0	0	–	–	0
Erillisvirastot	1 008	928	–	16	944	94 %	–	48	48	16	–	0	16
Otsake 4 yhteensä: Muuttoliike ja rajaturvallisuus	3 642	3 292	26	49	3 368	92 %	3	193	196	78	0	0	78
5 Sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF)	219	192	1	2	196	89 %	1	3	4	19	0	–	19
Ydinlaitosten käytöstäpoisto	37	37	–	–	37	100 %	–	–	–	0	–	–	0
Ydinturvallisuus ja ydinvoimalaitosten käytöstäpoisto	44	39	2	1	41	94 %	2	0	2	0	0	–	1

Ohjelma	Käytettävissä olevat määrät yhteensä	Lopullisista hyväksytyistä määrärahoista	Suoritetut maksut				Vuodelle 2023 siirretyt määrärahat			Raukeavat määrärahat			
			Siirretyistä määrärahoista	Käyttötarkoitukseen sidottuista tuloista	Yhteensä	%	Lopullisista hyväksytyistä määrärahoista	Käyttötarkoitukseen sidottuista tuloista	Yhteensä	Lopullisista hyväksytyistä määrärahoista	Siirretyistä määrärahoista	Käyttötarkoitukseen sidottuista tuloista	Yhteensä
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Erillisvirastot	226	217	–	4	221	98 %	–	6	6	–	–	0	0
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	0	–	–	–	–	–	–	–	–	0	–	–	0
Komission oikeuksien alaiset toimet	21	18	–	0	18	87 %	–	0	0	3	–	–	3
Euroopan puolustus (tutkimus)	165	158	1	4	163	99 %	1	–	1	(0)	0	0	0
Euroopan puolustus (muu kuin tutkimus)	364	355	1	8	364	100 %	1	–	1	(0)	0	–	0
Sotilaallinen liikkuvuus	115	114	1	–	114	100 %	0	–	0	0	–	–	0
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Otsake 5 yhteensä: Turvallisuus ja puolustus	1 192	1 130	5	19	1 154	97 %	6	9	15	23	0	0	23
6 Naapuruus, kehitys ja kansainvälinen yhteistyö	9 640	8 275	977	149	9 400	98 %	68	159	226	0	13	0	13
Kansainvälisen ydinturvallisuusyhteistyön eurooppalainen väline	20	16	1	3	19	97 %	1	–	1	0	0	–	0
Humanitaarinen apu (HUMA)	2 467	2 391	45	10	2 446	99 %	7	14	21	(0)	0	–	0
Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka (YUTP)	409	383	0	25	408	100 %	0	0	1	0	0	0	0
Merentakaiset maat ja alueet (MMA)	31	29	1	–	30	96 %	1	–	1	0	0	–	0
Muut toimet	41	35	–	–	35	84 %	–	1	1	6	–	–	6
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	0	0	–	–	0	66 %	–	–	–	0	–	–	0
Komission oikeuksien alaiset toimet	95	93	–	0	93	98 %	–	0	0	2	–	–	2
Liittymistä valmisteleva tuki (IPA III)	2 200	1 829	8	253	2 090	95 %	17	85	101	6	2	–	8
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	0	0	0	0	0	–	0	0	0	0	0	0	0
Otsake 6 yhteensä: Naapurialueet ja muu	14 902	13 049	1 032	440	14 521	97 %	93	258	352	13	16	0	30

Ohjelma	Käytettävissä olevat määrärahat yhteensä	Suoritetut maksut					Vuodelle 2023 siirretyt määrärahat			Raukeavat määrärahat			
		Lopullisista hyväksytyistä määrärahoista	Siirretyistä määrärahoista	Käyttötarkoitukseen sidotuista tuloista	Yhteensä	%	Lopullisista hyväksytyistä määrärahoista	Käyttötarkoitukseen sidotuista tuloista	Yhteensä	Lopullisista hyväksytyistä määrärahoista	Siirretyistä määrärahoista	Käyttötarkoitukseen sidotuista tuloista	Yhteensä
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
maailma													
7 Henkilöstön eläkkeet	2 398	2 162	–	236	2 398	100 %	–	0	0	–	–	(0)	(0)
(Entisten jäsenten eläkkeet) parlamentti	12	12	–	–	12	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Entisten jäsenten eläkkeet) Eurooppa-neuvosto ja neuvosto	1	1	–	–	1	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Entisten jäsenten eläkkeet) komissio	8	8	–	–	8	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Entisten jäsenten eläkkeet) tuomioistuin	13	13	–	–	13	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Entisten jäsenten eläkkeet) tilintarkastustuomioistuin	6	6	–	–	6	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Entisten jäsenten eläkkeet) oikeusasiamies	0	0	–	–	0	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Entisten jäsenten eläkkeet) tietosuojavaltuutettu	0	0	–	–	0	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Eurooppa-koulut	242	215	2	18	236	97 %	0	6	6	0	–	(0)	0
Henkilöstösääntöjen alaisen henkilöstön palkat	2 719	2 629	–	36	2 665	98 %	0	55	55	0	0	–	0
Ulkopuolisen henkilöstön palkat	371	210	35	32	277	75 %	42	39	81	8	4	0	13
Jäsenet – palkat, avustukset ja korvaukset	17	15	1	0	16	90 %	0	0	0	0	1	(0)	1
Jäsenet – siirtymäkorvaukset	2	2	–	–	2	100 %	–	–	–	0	–	–	0
Palvelukseen ottamiseen liittyvät kulut	35	28	2	0	30	87 %	3	1	4	0	0	–	0
Tehtävien lopullinen päättyminen	9	9	–	–	9	100 %	–	–	–	0	–	–	0
Koulutusmenot	36	8	11	2	20	57 %	9	4	13	0	2	0	2
Sosiaalisiin palveluihin ja liikkuvuuteen liittyvät menot	64	13	12	10	35	55 %	9	19	27	0	2	0	2
Tieto- ja viestintätekniikka	525	129	160	30	319	61 %	126	76	202	0	4	0	4

Ohjelma	Käytettävissä olevat määrät yhteensä	Lopullista hyväksytyistä määrärahoista	Suoritetut maksut				Vuodelle 2023 siirretyt määrärahat			Raukeavat määrärahat			
			Siirretyistä määrärahoista	Käyttötarkoituksensa sidotuista tuloista	Yhteensä	%	Lopullista hyväksytyistä määrärahoista	Käyttötarkoituksensa sidotuista tuloista	Yhteensä	Lopullista hyväksytyistä määrärahoista	Siirretyistä määrärahoista	Käyttötarkoituksensa sidotuista tuloista	Yhteensä
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Rakennusten vuokrat ja ostot	356	289	18	33	340	95 %	0	16	16	0	0	–	0
Rakennuksiin liittyvät menot	215	71	49	12	132	62 %	60	21	81	0	2	–	2
Turvallisuus	111	38	30	5	73	66 %	26	11	36	0	1	–	1
Virkamatka- ja edustusmenot	65	38	4	1	44	67 %	11	2	13	0	8	0	8
Kokoukset, komiteat, konferenssit	20	5	1	1	7	36 %	7	2	9	1	3	0	4
Virallinen lehti	3	2	1	–	2	84 %	0	–	0	–	0	–	0
Julkaisut	24	8	7	2	17	68 %	6	2	8	0	0	0	0
Tiedonhankinta	6	3	2	0	4	71 %	2	0	2	0	0	–	0
Tutkimukset ja selvitykset	8	1	4	–	5	63 %	3	0	3	0	0	0	0
Yleiset laitteet, ajoneuvot, kalusto	44	6	12	3	22	49 %	14	8	22	0	1	–	1
Ulkopuoliset kielipalvelut	76	27	4	31	63	82 %	4	9	13	0	0	0	1
Muut hallintomenot	38	12	7	8	27	71 %	5	6	11	0	1	0	1
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	0	0	–	–	0	91 %	–	–	–	0	–	–	0
Muiden toimielinten hallintomenot	5 724	3 870	598	333	4 801	84 %	596	208	805	40	76	3	119
Otsake 7 yhteensä: EU:n yleinen hallinto	13 149	9 832	959	792	11 583	88 %	923	485	1 407	50	105	4	158
O Innovaattorahasto	6 705	–	–	21	21	0 %	–	6 685	6 685	–	–	–	–
Muut toimet	124	–	–	52	52	42 %	–	72	72	–	–	–	–
Otsake O yhteensä: Monivuotisen rahoituskehityksen ulkopuoliset	6 830	–	–	72	72	1 %	–	6 757	6 757	–	–	–	–
S Solidaarisuus- ja hätäapuvaraus	732	18	12	–	30	4 %	700	1	702	–	–	–	–
Euroopan	30	22	–	5	28	94 %	0	1	2	0	–	–	0

Ohjelma	Käytettävissä olevat määrät yhteensä	Suoritetut maksut					Vuodelle 2023 siirrettyt määrät			Raukeavat määrät			
		Lopullisista hyväksytyistä määrärahoista	Siirretyistä määrärahoista	Käyttötarkoitukseen sidottuista tuloista	Yhteensä	%	Lopullisista hyväksytyistä määrärahoista	Käyttötarkoitukseen sidottuista tuloista	Yhteensä	Lopullisista hyväksytyistä määrärahoista	Siirretyistä määrärahoista	Käyttötarkoitukseen sidottuista tuloista	Yhteensä
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
globalisaatorahasto (EGR)													
Brexit-mukautusvaraus	2 590	1 253	1 291	–	2 544	98 %	46	–	46	–	–	–	–
Otsake S yhteensä: Unionissa ja sen ulkopuolella käytettävät solidaarisuusmekanismit (erityisrahoitusvälineet)	3 351	1 294	1 303	5	2 602	78 %	746	3	749	0	–	–	0
Yhteensä	261 370	167 321	4 163	71 837	243 321	93 %	2 452	15 152	17 604	287	151	7	445

* Tämä monivuotiseen rahoituskehykseen kuuluva ohjelma sisältää NextGenerationEU-välineestä saatavat lisämäärät REACT-EU-pakettia varten. Ks. talousarvion toteuttamiskertomusten liitetietojen luku 1.1 "Monivuotinen rahoituskehys 2021–2027". Otsaketta 2 koskevassa kohdassa esitetään yksityiskohtaisesti tämän monivuotisen rahoituskehyksen ohjelman vaikutus REACT-EU-pakettiin.

6.10. YKSITYISKOHTAINEN MONIVUOTINEN RAHOITUSKEHYS: MAKSATTAMATTA OLEVIENT SITOUJUSTEN MUUTOKSET

miljoonaa
euroa

Ohjelma	Maksattamatta olevat sitoumukset edellisen varainhoitovuoden lopussa				Varainhoitovuoden sitoumukset				
	Edelliseltä varainhoitovuodelta siirretyt sitoumukset	Purettu sitoumukset / uudelleenarvostukset / peruutukset	Maksut	Maksattamatta olevat sitoumukset varainhoitovuoden lopussa	Varainhoitovuoden aikana tehdyt sitoumukset	Maksut	Sellaisten sitoumusten peruutukset, joita ei voida siirtää seuraavalle varainhoitovuodelle	Maksattamatta olevat sitoumukset varainhoitovuoden lopussa	Maksattamatta olevat sitoumukset yhteensä varainhoitovuoden lopussa
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
1 Horisontti Eurooppa	27 571	(385)	(11 472)	15 714	15 309	(3 362)	(9)	11 939	27 653
Euratom	317	(24)	(103)	191	296	(183)	(0)	112	303
Kansainvälinen lämpöydinkooreaktori (ITER)	1 313	(0)	(518)	795	726	(86)	(1)	639	1 433
Muut toimet	106	(8)	(44)	54	61	(20)	–	41	95
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	22	(1)	(8)	13	17	(0)	–	17	30
InvestEU-rahasto	4 053	(30)	(2 368)	1 655	3 348	(295)	–	3 053	4 708
Verkkojen Eurooppa -väline – liikenneosio	7 183	(147)	(1 956)	5 079	1 801	(18)	–	1 783	6 862
Verkkojen Eurooppa -väline – energiaosio	3 904	(68)	(640)	3 197	801	(3)	–	798	3 994
Verkkojen Eurooppa -väline – digitaali-osio	436	(5)	(133)	298	249	(4)	–	245	543
Digitaalinen Eurooppa	1 140	(0)	(523)	616	1 264	(258)	–	1 006	1 622
Erillisvirastot	36	–	(36)	–	216	(165)	–	51	51
Muut toimet	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	52	(1)	(13)	38	7	(2)	–	5	43
Komission oikeuksien alaiset toimet	41	(2)	(21)	17	25	(3)	–	22	39
Sisämarkkinat	950	(54)	(418)	478	709	(141)	(0)	567	1 045
EU:n petostentorjunta	33	(0)	(18)	15	25	(5)	–	19	34
Verotus	33	(1)	(20)	12	38	(8)	–	30	42
Tulli	122	(3)	(89)	31	134	(24)	–	110	141
Erillisvirastot	–	–	–	–	123	(123)	–	0	0

Ohjelma	Maksattamatta olevat sitoumukset edellisen varainhoitovuoden lopussa				Varainhoitovuoden sitoumukset				
	Edelliseltä varainhoito- vuodelta siirretyt sitoumukset	Puretut sitoumukset / uudelleen- arvostukset / peruutukset	Maksut	Maksatta- matta olevat sitoumukset varainhoito- vuoden lopussa	Varainhoito- vuoden aikana tehdyt sitoumukset	Maksut	Sellaisten sitoumusten peruutukset, joita ei voida siirtää seuraavalle varainhoito- vuodelle	Maksatta- matta olevat sitoumuk- set varain- hoito- vuoden lopussa	Maksatta- matta olevat sitoumukset yhteensä varainhoito- vuoden lopussa
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Muut toimet	6	(0)	(4)	2	10	(5)	–	5	7
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	16	(1)	(7)	8	17	(0)	–	17	25
Euroopan avaruushjelma	1 369	(4)	(757)	608	2 086	(1 254)	–	831	1 439
Erillisvirastot	15	–	(15)	–	70	(50)	–	20	20
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Otsake 1 yhteensä: Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous	48 717	(733)	(19 163)	28 820	27 330	(6 011)	(10)	21 309	50 130
2 Aluekehitys (EAKR) *	84 149	(86)	(37 813)	46 250	44 355	(4 645)	(0)	39 710	85 960
Koheesiorahasto	18 402	(16)	(9 327)	9 059	6 822	(682)	(0)	6 140	15 198
Koheesiorahaston osuus Verkkojen Eurooppa -välineen liikenneosiosta	7 026	(29)	(1 844)	5 152	1 507	(11)	–	1 496	6 648
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	7	(1)	(2)	4	3	–	–	3	6
Euroopan sosiaalirahasto plus (ESR+) *	43 257	(23)	(16 996)	26 238	21 946	(1 694)	(0)	20 252	46 489
Tuki Kyproksen turkkilaiselle yhteisölle	117	(2)	(40)	75	35	(3)	(0)	32	107
Euroopan elpyminen ja palautuminen	51 801	(4)	(21 231)	30 566	136 515	(26 045)	–	110 470	141 037
Perikles IV	1	(0)	(0)	1	1	(0)	–	0	1
EU:n elpyminen	2	(0)	(2)	–	74	(45)	–	29	29
RescEU	596	(8)	(164)	425	1 114	(389)	(0)	725	1 150
EU4Health	412	(11)	(108)	293	860	(90)	–	770	1 063
Hätätilanteen tuki unionin sisällä	191	(14)	(135)	43	343	(324)	–	19	62
Erillisvirastot	20	–	–	20	299	(284)	–	15	35
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	1	(0)	(1)	0	–	–	–	–	0
Komission oikeuksien alaiset toimet	9	(0)	(7)	1	13	(4)	–	9	10

Ohjelma	Maksattamatta olevat sitoumukset edellisen varainhoitovuoden lopussa				Varainhoitovuoden sitoumukset				
	Edelliseltä varainhoito- vuodelta siirretyt sitoumukset	Puretut sitoumukset / uudelleen- arvostukset / peruutukset	Maksut	Maksatta- matta olevat sitoumukset varainhoito- vuoden lopussa	Varainhoito- vuoden aikana tehdyt sitoumukset	Maksut	Sellaisten sitoumusten peruutukset, joita ei voida siirtää seuraavalle varainhoito- vuodelle	Maksatta- matta olevat sitoumuk- set varain- hoito- vuoden lopussa	Maksatta- matta olevat sitoumukset yhteensä varainhoito- vuoden lopussa
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Työllisyys ja sosiaalinen innovointi	187	(12)	(73)	102	90	(18)	–	72	174
Erasmus+	1 765	(37)	(887)	840	3 617	(2 587)	–	1 030	1 870
Euroopan solidaarisuusjoukot	148	(3)	(36)	109	155	(98)	–	57	166
Luova Eurooppa	400	(12)	(216)	173	419	(109)	–	310	483
Oikeusasiat	75	(13)	(20)	41	49	(27)	–	22	63
Perusoikeudet ja arvot	156	(5)	(73)	78	216	(82)	–	134	213
Erillisvirastot	33	(2)	(3)	28	247	(235)	–	13	41
Muut toimet	10	(0)	(6)	4	9	(1)	–	8	12
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	83	(2)	(47)	34	35	(1)	–	34	68
Komission oikeuksien alaiset toimet	187	(8)	(115)	63	184	(50)	–	134	197
Otsake 2 yhteensä: Koheesio, palautumiskyky ja arvot	209 033	(288)	(89 146)	119 599	218 907	(37 423)	(1)	181 482	301 081
3 Maataloustuet	334	(6)	(118)	210	41 182	(41 034)	–	147	357
Muut otsakkeen ”Luonnonvarat ja ympäristö” ohjelmat	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Maaseudun kehittämisen maatalousrahasto	38 215	(17)	(14 599)	23 598	18 416	(645)	(0)	17 771	41 369
Meri- ja kalatalous	2 922	(38)	(849)	2 035	1 206	(68)	(0)	1 138	3 173
Kalastus (kalastuskumppanuussopimukset ja kalastuksenhoitojärjestöt)	23	–	(14)	10	159	(145)	–	14	24
Erillisvirastot	–	–	–	–	29	(29)	–	–	–
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	9	(0)	(5)	4	1	–	–	1	5
Ympäristö ja ilmasto (Life)	2 154	(29)	(495)	1 629	758	(34)	–	724	2 353
Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto	8	(5)	(1)	1	6 309	(168)	–	6 142	6 143

Ohjelma	Maksattamatta olevat sitoumukset edellisen varainhoitovuoden lopussa				Varainhoitovuoden sitoumukset				
	Edelliseltä varainhoitovuodelta siirretyt sitoumukset	Puretut sitoumukset / uudelleen-arvostukset / peruutukset	Maksut	Maksattamatta olevat sitoumukset varainhoitovuoden lopussa	Varainhoitovuoden aikana tehdyt sitoumukset	Maksut	Sellaisten sitoumusten peruutukset, joita ei voida siirtää seuraavalle varainhoitovuodelle	Maksattamatta olevat sitoumukset varainhoitovuoden lopussa	Maksattamatta olevat sitoumukset yhteensä varainhoitovuoden lopussa
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin lainajärjestely	–	–	–	–	11	(1)	–	10	10
Erillisvirastot	3	–	(3)	1	61	(58)	–	3	3
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	24	(2)	(8)	14	8	(1)	–	7	21
Otsake 3 yhteensä: Luonnonvarat ja ympäristö	43 691	(98)	(16 091)	27 502	68 142	(42 185)	(0)	25 957	53 459
4 Turvapaikka, maahanmuutto ja kotouttaminen	2 363	(19)	(861)	1 482	1 401	(618)	–	783	2 265
Erillisvirastot	20	(20)	–	–	184	(166)	–	18	18
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	0	(0)	–	–	–	–	–	–	–
Rajaturvallisuus (yhdenntetyn rajaturvallisuuden rahasto) – rajaturvallisuus ja viisumit	1 141	(11)	(313)	817	756	(329)	–	427	1 244
Rajaturvallisuus (yhdenntetyn rajaturvallisuuden rahasto) – tullilaitteet	135	–	(63)	72	138	(73)	–	65	137
Erillisvirastot	321	(0)	(227)	94	967	(717)	–	250	344
Otsake 4 yhteensä: Muuttoliike ja rajaturvallisuus	3 980	(50)	(1 464)	2 465	3 446	(1 903)	–	1 543	4 008
5 Sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF)	360	(16)	(124)	221	255	(72)	–	183	403
Ydinlaitosten käytöstäpoisto	377	–	(37)	340	99	–	–	99	439
Ydinturvallisuus ja ydinvoimalaitosten käytöstäpoisto	315	(2)	(35)	278	44	(6)	–	38	316
Erillisvirastot	0	(0)	–	–	221	(221)	–	–	–
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	1	–	–	1	–	–	–	–	1
Komission oikeuksien alaiset toimet	24	(2)	(12)	10	22	(7)	–	15	25
Euroopan puolustus (tutkimus)	329	(0)	(159)	170	326	(4)	(0)	321	492
Euroopan puolustus (muu kuin tutkimus)	762	(1)	(290)	472	642	(74)	–	568	1 040

Ohjelma	Maksattamatta olevat sitoumukset edellisen varainhoitovuoden lopussa				Varainhoitovuoden sitoumukset				
	Edelliseltä varainhoitovuodelta siirretyt sitoumukset	Puretut sitoumukset / uudelleenarvostukset / peruutukset	Maksut	Maksattamatta olevat sitoumukset varainhoitovuoden lopussa	Varainhoitovuoden aikana tehdyt sitoumukset	Maksut	Sellaisten sitoumusten peruutukset, joita ei voida siirtää seuraavalle varainhoitovuodelle	Maksattamatta olevat sitoumukset varainhoitovuoden lopussa	Maksattamatta olevat sitoumukset yhteensä varainhoitovuoden lopussa
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Sotilaallinen liikkuvuus	226	–	(113)	113	232	(1)	–	230	343
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	2	–	–	2	–	–	–	–	2
Otsake 5 yhteensä: Turvallisuus ja puolustus	2 397	(21)	(769)	1 607	1 840	(385)	(0)	1 455	3 061
6 Naapuruus, kehitys ja kansainvälinen yhteistyö	23 453	(1 023)	(6 082)	16 349	14 598	(3 319)	(0)	11 279	27 629
Kansainvälisen ydinturvallisuusyhteistyön eurooppalainen väline	128	(8)	(17)	103	41	(2)	–	39	142
Humanitaarinen apu (HUMA)	1 084	(7)	(655)	422	2 497	(1 791)	(0)	706	1 128
Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka (YUTP)	178	(20)	(79)	79	387	(329)	–	58	136
Merentakaiset maat ja alueet (MMA)	65	(0)	(29)	36	72	(1)	–	71	107
Muut toimet	0	(0)	–	0	50	(35)	–	15	16
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	2	(0)	(0)	1	–	–	–	–	1
Komission oikeuksien alaiset toimet	154	(8)	(67)	79	95	(26)	–	69	148
Liittymistä valmisteleva tuki (IPA III)	7 471	(139)	(1 773)	5 559	2 413	(318)	–	2 096	7 655
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Otsake 6 yhteensä: Naapurialueet ja muu maailma	32 535	(1 205)	(8 701)	22 629	20 153	(5 820)	(0)	14 333	36 962
7 Henkilöstön eläkkeet	–	–	–	–	2 398	(2 398)	–	0	0
(Entisten jäsenten eläkkeet) parlamentti	–	–	–	–	12	(12)	–	–	–
(Entisten jäsenten eläkkeet) Eurooppa-neuvosto ja neuvosto	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–
(Entisten jäsenten eläkkeet) komissio	–	–	–	–	8	(8)	–	–	–
(Entisten jäsenten eläkkeet) tuomioistuin	–	–	–	–	13	(13)	–	–	–
(Entisten jäsenten eläkkeet) tilintarkastustuomioistuin	–	–	–	–	6	(6)	–	–	–

Ohjelma	Maksattamatta olevat sitoumukset edellisen varainhoitovuoden lopussa				Varainhoitovuoden sitoumukset				
	Edelliseltä varainhoito-vuodelta siirretyt sitoumukset	Puretut sitoumukset / uudelleen-arvostukset / peruutukset	Maksut	Maksatta-matta olevat sitoumukset varainhoito-vuoden lopussa	Varainhoito-vuoden aikana tehdyt sitoumukset	Maksut	Sellaisten sitoumusten peruutukset, joita ei voida siirtää seuraavalle varainhoito-vuodelle	Maksatta-matta olevat sitoumukset varainhoito-vuoden lopussa	Maksatta-matta olevat sitoumukset yhteensä varainhoito-vuoden lopussa
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
(Entisten jäsenten eläkkeet) oikeusasiamies	–	–	–	–	0	(0)	–	–	–
(Entisten jäsenten eläkkeet) tietosuojavaltuutettu	–	–	–	–	0	(0)	–	–	–
Eurooppa-koulut	2	–	(2)	–	235	(234)	–	1	1
Henkilöstösääntöjen alaisen henkilöstön palkat	0	(0)	–	–	2 665	(2 665)	(0)	0	0
Ulkopuolisen henkilöstön palkat	39	(4)	(35)	–	286	(242)	(0)	43	43
Jäsenet – palkat, avustukset ja korvaukset	2	(1)	(1)	–	15	(15)	–	0	0
Jäsenet – siirtymäkorvaukset	–	–	–	–	2	(2)	–	–	–
Palvelukseen ottamiseen liittyvät kulut	2	(0)	(2)	–	32	(28)	–	4	4
Tehtävien lopullinen päättymisen	–	–	–	–	9	(9)	–	–	–
Koulutusmenot	12	(2)	(11)	–	21	(10)	–	11	11
Sosiaalisiin palveluihin ja liikkuvuuteen liittyvät menot	15	(3)	(13)	0	39	(23)	–	16	16
Tieto- ja viestintätekniikka	163	(4)	(160)	–	314	(159)	–	155	155
Rakennusten vuokrat ja ostot	18	(0)	(18)	–	323	(321)	–	2	2
Rakennuksiin liittyvät menot	51	(2)	(49)	–	152	(83)	–	69	69
Turvallisuus	32	(1)	(30)	–	76	(43)	–	33	33
Virkamatka- ja edustusmenot	12	(8)	(4)	–	51	(40)	–	11	11
Kokoukset, komiteat, konferenssit	4	(3)	(1)	–	13	(6)	–	7	7
Virallinen lehti	1	(0)	(1)	–	2	(2)	–	0	0
Julkaisut	7	(0)	(7)	–	16	(9)	–	7	7
Tiedonhankinta	2	(0)	(2)	–	4	(3)	–	2	2
Tutkimukset ja selvitykset	4	(0)	(4)	–	3	(1)	–	3	3

Ohjelma	Maksattamatta olevat sitoumukset edellisen varainhoitovuoden lopussa				Varainhoitovuoden sitoumukset				
	Edelliseltä varainhoito- vuodelta siirretyt sitoumukset	Puretut sitoumukset / uudelleen- arvostukset / peruutukset	Maksut	Maksatta- matta olevat sitoumukset varainhoito- vuoden lopussa	Varainhoito- vuoden aikana tehdyt sitoumukset	Maksut	Sellaisten sitoumusten peruutukset, joita ei voida siirtää seuraavalle varainhoito- vuodelle	Maksatta- matta olevat sitoumuk- set varain- hoito- vuoden lopussa	Maksatta- matta olevat sitoumukset yhteensä varainhoito- vuoden lopussa
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Yleiset laitteet, ajoneuvot, kalusto	13	(1)	(12)	–	25	(10)	–	15	15
Ulkopuoliset kielipalvelut	4	(0)	(4)	–	64	(59)	–	5	5
Muut hallintomenot	8	(1)	(7)	–	28	(20)	–	8	8
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	0	(0)	(0)	0	–	–	–	–	0
Muiden toimielinten hallintomenot	684	(86)	(598)	–	4 850	(4 203)	7	654	654
Otsake 7 yhteensä: EU:n yleinen hallinto	1 076	(116)	(960)	0	11 664	(10 623)	7	1 048	1 048
O Innovaatorahasto	138	(3)	(10)	125	2 953	(10)	–	2 943	3 068
Muut toimet	8	(7)	(0)	2	53	(52)	–	1	3
Otsake O yhteensä: Monivuotisen rahoituskehyksen ulkopuoliset	147	(9)	(11)	127	3 006	(62)	–	2 944	3 071
S Solidaarisuus- ja hätäapuvaraus	–	–	–	–	30	(30)	–	–	–
Euroopan globalisaatorahasto (EGR)	–	–	–	–	28	(28)	–	0	0
Brexit-mukautusvaraus	–	–	–	–	2 544	(2 544)	–	–	–
Otsake S yhteensä: Unionissa ja sen ulkopuolella käytettävät solidaarisuusmekanismit (erityisrahoitusvälineet)	–	–	–	–	2 602	(2 602)	–	0	0
Yhteensä	341 575	(2 520)	(136 306)	202 749	357 091	(107 015)	(4)	250 071	452 821

* Tämä monivuotiseen rahoituskehykseen kuuluva ohjelma sisältää NextGenerationEU-välineestä saatavat lisämäärärahat REACT-EU-pakettia varten. Ks. talousarvion toteuttamiskertomusten liitetietojen luku 1.1 ”Monivuotinen rahoituskehys 2021–2027”. Otsaketta 2 koskevassa kohdassa esitetään yksityiskohtaisesti tämän monivuotisen rahoituskehyksen ohjelman vaikutus REACT-EU-pakettiin.

6.11. YKSITYISKOHTAINEN MONIVUOTINEN RAHOITUSKEHYS: MAKSATTAMATTA OLEVIA SITOUKSIEN JAKAUTUMINEN ALKUPERÄVUODEN MUKAAN

		miljoonaa euroa							
Ohjelma	<2016	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Yhteensä
1 Horisontti Eurooppa	384	388	716	1 267	2 475	4 668	5 814	11 941	27 653
Euratom	24	3	2	22	32	74	34	112	303
Kansainvälinen lämpöydinkoereaktori (ITER)	–	–	–	–	–	296	498	639	1 433
Muut toimet	0	–	1	6	10	13	24	41	95
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	–	–	0	1	3	2	8	17	30
InvestEU-rahasto	155	98	131	111	157	241	762	3 053	4 708
Verkkojen Eurooppa -väline – liikenneosio	6	109	99	308	1 664	1 975	918	1 783	6 862
Verkkojen Eurooppa -väline – energiaosio	35	3	390	270	890	1 057	552	798	3 994
Verkkojen Eurooppa -väline – digitaaliosio	2	2	5	24	23	34	208	245	543
Digitaalinen Eurooppa	–	–	0	0	0	0	615	1 006	1 622
Erillisvirastot	–	–	–	–	–	–	–	51	51
Muut toimet	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	–	–	–	0	2	22	14	5	43
Komission oikeuksien alaiset toimet	–	–	–	0	1	2	14	22	39
Sisämarkkinat	28	10	20	25	65	96	217	585	1 045
EU:n petostentorjunta	0	–	0	1	1	5	8	19	34
Verotus	–	–	–	0	0	2	10	30	42
Tulli	–	–	0	0	0	2	28	110	141
Erillisvirastot	–	–	–	–	–	–	–	0	0
Muut toimet	–	–	–	–	–	–	2	5	7
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	–	–	0	0	1	4	3	17	25
Euroopan avaruushjelma	–	–	1	37	74	402	94	831	1 439
Erillisvirastot	–	–	–	–	–	–	–	20	20
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Otsake 1 yhteensä: Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous	634	612	1 364	2 072	5 400	8 895	9 823	21 329	50 130
2 Aluekehitys (EAKR)	1 204	17	3 059	4 663	8 258	14 118	14 931	39 710	85 960
Koheesiorahasto	167	–	1 046	1 594	2 598	2 451	1 203	6 140	15 198
Koheesiorahaston osuus Verkkojen Eurooppa -välineen liikenneosiosta	293	355	577	598	1 234	1 600	495	1 496	6 648
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	–	–	0	1	–	2	1	3	6

miljoonaa
euroa

Ohjelma	<2016	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Yhteensä
Euroopan sosiaalirahasto plus (ESR+)	458	135	1 356	2 060	3 147	6 355	12 725	20 252	46 489
Tuki Kyproksen turkkilaiselle yhteisölle	3	14	2	3	11	16	24	32	107
Euroopan elpyminen ja palautuminen	–	–	0	0	3	9	30 554	110 470	141 037
Perikles IV	–	–	–	–	0	0	0	0	1
EU:n elpyminen	–	–	–	–	–	–	–	29	29
RescEU	–	0	1	2	16	191	215	725	1 150
EU4Health	0	0	2	6	15	22	218	799	1 063
Hätätilanteen tuki unionin sisällä	–	–	–	–	–	20	22	19	62
Erillisvirastot	–	–	1	4	1	4	9	15	35
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	–	0	–	–	–	–	–	–	0
Komission oikeuksien alaiset toimet	–	–	–	–	0	0	1	9	10
Työllisyys ja sosiaalinen innovointi	1	1	2	3	19	26	50	72	174
Erasmus+	0	1	1	34	121	312	372	1 030	1 870
Euroopan solidaarisuusjoukot	2	–	0	8	31	36	31	57	166
Luova Eurooppa	–	–	0	5	13	43	111	310	483
Oikeusasiat	0	–	7	5	6	8	15	22	63
Perusoikeudet ja arvot	–	4	5	5	9	21	33	134	213
Erillisvirastot	–	–	–	–	–	1	27	13	41
Muut toimet	0	–	–	0	0	1	3	8	12
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	–	0	–	1	5	13	15	34	68
Komission oikeuksien alaiset toimet	1	0	1	3	7	18	34	134	197
Otsake 2 yhteensä: Koheesio, palautumiskyky ja arvot	2 129	528	6 063	8 997	15 494	25 268	61 090	181 512	301 081
3 Maataloustuet	–	–	–	16	39	59	96	147	357
Muut otsakkeen ”Luonnonvarat ja ympäristö” ohjelmat	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Maaseudun kehittämisen maatalousrahasto	1 332	1 042	783	784	1 388	5 383	12 887	17 771	41 369
Meri- ja kalatalous	56	1	137	174	650	856	163	1 138	3 173
Kalastus (kalastuskumppanuussopimukset ja kalastuksenhoitojärjestöt)	–	–	1	–	–	2	7	14	24
Erillisvirastot	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	–	–	–	1	2	1	–	1	5
Ympäristö ja ilmasto (Life)	96	58	96	300	270	326	484	724	2 353
Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto	–	–	–	–	–	–	1	6 142	6 143
Oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin lainajärjestely	–	–	–	–	–	–	–	10	10
Erillisvirastot	–	–	–	–	–	–	1	3	3
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	–	0	0	1	0	11	2	7	21

miljoonaa
euroa

Ohjelma	<2016	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Yhteensä
Otsake 3 yhteensä: Luonnonvarat ja ympäristö	1 484	1 100	1 017	1 275	2 349	6 638	13 640	25 957	53 459
4 Turvapaikka, maahanmuutto ja kotouttaminen	–	17	98	135	316	645	272	783	2 265
Erillisvirastot	–	–	–	–	–	–	–	18	18
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Rajaturvallisuus (yhdenntetyn rajaturvallisuuden rahasto) – rajaturvallisuus ja viisumit	17	9	8	36	243	381	124	427	1 244
Rajaturvallisuus (yhdenntetyn rajaturvallisuuden rahasto) – tullilaitteet	–	–	–	–	–	–	72	65	137
Erillisvirastot	–	–	–	–	–	–	94	250	344
Otsake 4 yhteensä: Muuttoliike ja rajaturvallisuus	17	26	105	170	559	1 025	562	1 543	4 008
5 Sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF)	1	1	20	25	47	95	32	183	403
Ydinlaitosten käytöstäpoisto	2	8	63	64	64	66	73	99	439
Ydinturvallisuus ja ydinvoimalaitosten käytöstäpoisto	25	1	27	44	49	85	48	38	316
Erillisvirastot	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	–	–	–	–	–	1	–	–	1
Komission oikeuksien alaiset toimet	0	0	0	0	0	2	6	15	25
Euroopan puolustus (tutkimus)	–	–	–	–	–	–	170	321	492
Euroopan puolustus (muu kuin tutkimus)	–	–	–	–	42	71	359	568	1 040
Sotilaallinen liikkuvuus	–	–	–	–	–	–	113	230	343
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	–	–	–	0	1	–	–	–	2
Otsake 5 yhteensä: Turvallisuus ja puolustus	28	9	111	134	204	320	801	1 455	3 061
6 Naapuruus, kehitys ja kansainvälinen yhteistyö	803	589	1 010	1 757	2 325	3 356	6 509	11 279	27 629
Kansainvälisen ydinturvallisuusyhteistyön eurooppalainen väline	2	3	8	19	16	25	30	39	142
Humanitaarinen apu (HUMA)	0	0	0	1	26	55	341	706	1 128
Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka (YUTP)	–	0	2	2	18	24	33	58	136
Merentakaiset maat ja alueet (MMA)	–	–	–	–	3	–	33	71	107
Muut toimet	–	–	–	–	–	–	0	15	16
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	1	0	0	0	0	–	–	–	1
Komission oikeuksien alaiset toimet	0	–	1	1	7	25	44	69	148
Liittymistä valmisteleva tuki (IPA III)	346	222	343	712	1 549	968	1 421	2 096	7 655
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Otsake 6 yhteensä: Naapurialueet ja muu maailma	1 152	814	1 365	2 492	3 943	4 452	8 411	14 333	36 962
7 Henkilöstön eläkkeet	–	–	–	–	–	–	–	0	0
(Entisten jäsenten eläkkeet) parlamentti	–	–	–	–	–	–	–	–	–
(Entisten jäsenten eläkkeet) Eurooppa-neuvosto ja neuvosto	–	–	–	–	–	–	–	–	–

	miljoonaa euroa									
Ohjelma	<2016	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Yhteensä	
(Entisten jäsenten eläkkeet) komissio	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
(Entisten jäsenten eläkkeet) tuomioistuin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
(Entisten jäsenten eläkkeet) tilintarkastustuomioistuin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
(Entisten jäsenten eläkkeet) oikeusasiamies	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
(Entisten jäsenten eläkkeet) tietosuojavaltuutettu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Eurooppa-koulut	-	-	-	-	-	-	-	1	1	
Henkilöstösääntöjen alaisen henkilöstön palkat	-	-	-	-	-	-	-	0	0	
Ulkopuolisen henkilöstön palkat	-	-	-	-	-	-	-	43	43	
Jäsenet – palkat, avustukset ja korvaukset	-	-	-	-	-	-	-	0	0	
Jäsenet – siirtymäkorvaukset	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Palvelukseen ottamiseen liittyvät kulut	-	-	-	-	-	-	-	4	4	
Tehtävien lopullinen päättyminen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Koulutusmenot	-	-	-	-	-	-	-	11	11	
Sosiaalisiin palveluihin ja liikkuvuuteen liittyvät menot	-	-	-	-	-	-	0	16	16	
Tieto- ja viestintätekniikka	-	-	-	-	-	-	-	155	155	
Rakennusten vuokrat ja ostot	-	-	-	-	-	-	-	2	2	
Rakennuksiin liittyvät menot	-	-	-	-	-	-	-	69	69	
Turvallisuus	-	-	-	-	-	-	-	33	33	
Virkamatka- ja edustusmenot	-	-	-	-	-	-	-	11	11	
Kokoukset, komiteat, konferenssit	-	-	-	-	-	-	-	7	7	
Virallinen lehti	-	-	-	-	-	-	-	0	0	
Julkaisut	-	-	-	-	-	-	-	7	7	
Tiedonhankinta	-	-	-	-	-	-	-	2	2	
Tutkimukset ja selvitykset	-	-	-	-	-	-	-	3	3	
Yleiset laitteet, ajoneuvot, kalusto	-	-	-	-	-	-	-	15	15	
Ulkopuoliset kielipalvelut	-	-	-	-	-	-	-	5	5	
Muut hallintomenot	-	-	-	-	-	-	-	8	8	
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	-	-	-	-	0	-	-	-	0	
Muiden toimielinten hallintomenot	0	0	0	0	0	0	0	654	654	
Otsake 7 yhteensä: EU:n yleinen hallinto	-	-	-	-	0	-	0	1 048	1 048	
O Innovaatorahasto	-	-	-	-	-	-	125	2 943	3 068	
Muut toimet	-	-	-	-	-	0	2	1	3	
Otsake O yhteensä: Monivuotisen rahoituskehiksen ulkopuoliset	-	-	-	-	-	0	127	2 944	3 071	
S Solidaarisuus- ja hätäapuvaraus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Ohjelma										miljoonaa euroa
	<2016	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Yhteensä	
Euroopan globalisaattorahasto (EGR)	-	-	-	-	-	-	-	0	0	
Brexit-mukautusvaraus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Otsake S yhteensä: Unionissa ja sen ulkopuolella käytettävät	-	-	-	-	-	-	-	0	0	
Yhteensä	5 445	3 090	10 025	15 140	27 949	46 599	94 453	250 120	452 821	

Uuden komission perustamiseen liittyi palvelujen sisäinen uudelleenorganisointi. Siihen liittyvien transaktioiden uudelleenkohdentaminen johti maksattamatta olevan määrän siirtoon vuosien välillä. Maksattamatta olevien sitoumusten kokonaismäärä pysyy ennallaan.

6.12. YKSITYISKOHTAINEN MONIVUOTINEN RAHOITUSKEHYS: MAKSATTAMATTA OLEVIENTEN SITOUKSEN JAKAUTUMINEN MAKSUMÄÄRÄRAHATYYPIN MUKAAN

miljoonaa
euroa

Otsake	Talousarvion määrärahoista					Käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista					Maksattamatta olevat sitoumukset yhteensä vuoden 2022 lopussa
	Vuodelta 2021 siirretyt sitoumukset	Mukautukset	Tehdyt sitoumukset	Suoritetut maksut	Maksattamatta olevat määrät	Vuodelta 2021 siirretyt sitoumukset	Mukautukset	Tehdyt sitoumukset	Suoritetut maksut	Maksattamatta olevat määrät	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	11=5+10
1 Horisontti Eurooppa	22 848	(325)	12 469	12 020	22 971	4 723	(68)	2 840	2 814	4 681	27 653
Euratom	261	(12)	270	273	245	57	(11)	26	12	59	303
Kansainvälinen lämpöydinkooreaktori (ITER)	1 268	(1)	710	544	1 433	45	–	16	60	0	1 433
Muut toimet	0	0	–	–	–	106	(8)	61	64	95	95
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	22	(1)	17	8	30	0	0	0	0	0	30
InvestEU-rahasto	2 006	(28)	1 197	850	2 325	2 048	(2)	2 151	1 813	2 383	4 708
Verkkoyhteisö Eurooppa -väline – liikenneosio	7 050	(142)	1 799	1 920	6 787	132	(5)	2	54	75	6 862
Verkkoyhteisö Eurooppa -väline – energiaosio	3 852	(66)	797	639	3 944	52	(1)	4	5	50	3 994
Verkkoyhteisö Eurooppa -väline – digitaalisio	433	(5)	249	136	541	3	(0)	–	1	2	543
Digitaalinen Eurooppa	1 109	(0)	1 233	750	1 592	30	(0)	31	32	30	1 622
Erillisvirastot	36	–	206	192	49	–	–	10	8	1	51
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	52	(1)	7	14	43	0	0	0	0	0	43
Komission oikeuksien alaiset toimet	36	(2)	22	22	34	5	(0)	3	3	5	39
Sisämarkkinat	924	(53)	688	542	1 017	26	(1)	21	18	28	1 045
EU:n petostentorjunta	33	(0)	24	23	34	0	–	0	0	0	34
Verotus	31	(1)	37	27	40	2	(0)	1	1	2	42
Tulli	121	(3)	130	111	137	1	(0)	4	2	3	141
Erillisvirastot	–	–	116	116	–	–	–	7	7	0	0
Muut toimet	6	(0)	10	9	7	0	(0)	0	0	–	7
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	16	(1)	17	7	25	0	0	0	0	0	25
Euroopan avaruushjelma	1 222	(1)	2 008	1 961	1 268	147	(2)	77	50	172	1 439

Otsake	Talousarvion määrärahoista					Käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista					Maksatta- matta olevat sitoumukset yhteensä vuoden 2022 lopussa
	Vuodelta 2021 siirretyt sitoumuk- set	Mukautuk- set	Tehdyt sitoumuk- set	Suoritetut maksut	Maksatta- matta olevat määrät	Vuodelta 2021 siirretyt sitoumuk- set	Mukautuk- set	Tehdyt sitoumuk- set	Suorite- tut maksut	Maksatta matta olevat määrät	
	1	2	3	4	5=1+2+3- 4	6	7	8	9	10=6+7+ 8-9	
Erillisvirastot	15	–	68	65	18	–	–	2	0	2	20
Otsake 1 yhteensä: Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous	41 340	(643)	22 073	20 229	42 541	7 377	(100)	5 257	4 945	7 588	50 130
2 Aluekehitys (EAKR)	49 100	(74)	36 556	31 267	54 315	35 049	(13)	7 799	11 192	31 644	85 960
Koheesiorahasto	13 421	(16)	6 220	9 495	10 130	4 981	(0)	601	514	5 068	15 198
Koheesiorahaston osuus Verkkojen Eurooppa -välineen liikenneosiosta	7 023	(29)	1 494	1 854	6 634	3	(0)	12	1	14	6 648
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	7	(1)	3	2	6	0	0	0	0	0	6
Euroopan sosiaalirahasto plus (ESR+)	21 930	(23)	15 886	14 936	22 858	21 326	(0)	6 060	3 755	23 631	46 489
Tuki Kyproksen turkkilaiselle yhteisölle	113	(2)	34	40	104	4	(0)	1	2	3	107
Euroopan elpyminen ja palautuminen	141	(3)	119	97	160	51 660	(1)	136 396	47 178	140 877	141 037
Perikles IV	1	(0)	1	1	1	0	–	0	0	0	1
EU:n elpyminen	2	(0)	74	47	29	–	–	0	0	0	29
RescEU	432	(5)	354	225	557	164	(3)	760	328	593	1 150
EU4Health	402	(10)	839	192	1 039	10	(1)	21	6	24	1 063
Hätätilanteen tuki unionin sisällä	191	(14)	–	135	43	0	–	343	324	19	62
Erillisvirastot	19	–	284	269	34	0	–	15	15	0	35
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	1	(0)	–	1	0	0	0	0	0	0	0
Komission oikeuksien alaiset toimet	9	(0)	13	11	10	0	(0)	–	0	–	10
Työllisyys ja sosiaalinen innovointi	180	(12)	86	87	167	7	(0)	3	4	6	174
Erasmus+	1 526	(29)	3 406	3 257	1 646	239	(8)	211	217	225	1 870
Euroopan solidaarisuusjoukot	144	(3)	141	133	149	4	(0)	13	1	16	166
Luova Eurooppa	386	(11)	407	313	469	14	(1)	13	12	14	483
Oikeusasiat	74	(13)	44	44	60	0	(0)	6	3	3	63
Perusoikeudet ja arvot	156	(5)	215	154	212	1	(0)	1	1	1	213
Erillisvirastot	31	(1)	245	235	40	1	(1)	3	3	0	41

Otsake	Talousarvion määrärahoista					Käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista					Maksatta- matta olevat sitoumukset yhteensä vuoden 2022 lopussa
	Vuodelta 2021 siirretty sitoumuk- set	Mukautuk- set	Tehdyt sitoumuk- set	Suoritetut maksut	Maksatta- matta olevat määrät	Vuodelta 2021 siirretty sitoumuk- set	Mukautuk- set	Tehdyt sitoumuk- set	Suorite- tut maksut	Maksatta matta olevat määrät	
	1	2	3	4	5=1+2+3- 4	6	7	8	9	10=6+7+ 8-9	11=5+10
Muut toimet	10	(0)	8	7	11	0	(0)	1	0	1	12
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	83	(2)	35	48	68	0	-	-	-	0	68
Komission oikeuksien alaiset toimet	186	(8)	181	165	194	1	(0)	3	0	3	197
Otsake 2 yhteensä: Koheesio, palautumiskyky ja arvot	95 569	(263)	66 644	63 014	98 937	113 465	(27)	152 263	63 556	202 144	301 081
3 Maataloustuet	334	(6)	40 552	40 523	357	-	-	629	629	0	357
Maaseudun kehittämisen maatalousrahasto	35 914	(17)	12 728	14 000	34 625	2 300	-	5 689	1 244	6 745	41 369
Meri- ja kalatalous	2 397	(38)	1 131	917	2 573	525	(0)	75	0	600	3 173
Kalastus (kalastuskumppanuussopimukset ja kalastuksenhoitojärjestöt)	23	-	159	159	24	0	0	0	0	0	24
Erillisvirastot	-	-	29	29	-	-	-	1	1	-	-
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	9	(0)	1	5	5	0	0	0	0	0	5
Ympäristö ja ilmasto (Life)	2 148	(29)	755	528	2 347	6	(0)	3	2	7	2 353
Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto	3	(1)	1 327	1	1 327	5	(4)	4 982	167	4 816	6 143
Oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin lainajärjestely	0	0	-	-	-	-	-	11	1	10	10
Erillisvirastot	3	-	54	54	3	0	-	7	6	0	3
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	24	(2)	8	9	21	0	0	0	0	0	21
Otsake 3 yhteensä: Luonnonvarat ja ympäristö	40 854	(93)	56 746	56 225	41 281	2 837	(5)	11 396	2 051	12 178	53 459
4 Turvapaikka, maahanmuutto ja kotouttaminen	2 335	(18)	1 393	1 460	2 250	28	(1)	9	19	16	2 265
Erillisvirastot	20	(20)	166	148	18	-	-	18	18	-	18
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	0	(0)	-	-	-	0	0	0	0	0	-
Rajaturvallisuus (yhdenne- tyn rajaturvallisuuden rahasto) - rajaturvallisuus ja viisumit	949	(11)	748	624	1 063	192	(0)	8	18	181	1 244
Rajaturvallisuus (yhdenne- tyn rajaturvallisuuden rahasto) - tullilaitteet	135	-	138	137	137	0	0	0	0	0	137

Otsake	Talousarvion määrärahoista					Käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista					Maksatta- matta olevat sitoumukset yhteensä vuoden 2022 lopussa
	Vuodelta 2021 siirretyt sitoumuk- set	Mukautuk- set	Tehdyt sitoumuk- set	Suoritetut maksut	Maksatta- matta olevat määrät	Vuodelta 2021 siirretyt sitoumuk- set	Mukautuk- set	Tehdyt sitoumuk- set	Suorite- tut maksut	Maksatta matta olevat määrät	
	1	2	3	4	5=1+2+3- 4	6	7	8	9	10=6+7+ 8-9	
Erillisvirastot	321	(0)	952	928	344	0	–	16	16	–	344
Otsake 4 yhteensä: Muuttoliike ja rajaturvallisuus	3 760	(49)	3 397	3 297	3 811	219	(2)	50	71	197	4 008
5 Sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF)	352	(16)	251	191	396	9	(0)	4	5	8	403
Ydinlaitosten käytöstäpoisto	377	–	99	37	439	0	0	0	0	0	439
Ydinturvallisuus ja ydinvoimalaitosten käytöstäpoisto	315	(2)	44	41	316	0	–	0	0	0	316
Erillisvirastot	0	(0)	217	217	–	–	–	4	4	–	–
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	1	–	–	–	1	0	0	0	0	0	1
Komission oikeuksien alaiset toimet	24	(2)	22	18	25	0	–	0	0	0	25
Euroopan puolustus (tutkimus)	322	(0)	318	161	479	7	(0)	7	2	12	492
Euroopan puolustus (muu kuin tutkimus)	746	(1)	627	348	1 024	17	–	15	15	16	1 040
Sotilaallinen liikkuvuus	226	–	232	114	343	0	0	0	0	0	343
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	2	–	–	–	2	0	0	0	0	0	2
Otsake 5 yhteensä: Turvallisuus ja puolustus	2 364	(21)	1 809	1 128	3 025	33	(0)	30	27	36	3 061
6 Naapuruus, kehitys ja kansainvälinen yhteistyö	23 259	(1 004)	14 452	9 285	27 423	194	(18)	146	115	206	27 629
Kansainvälisen ydinturvallisuusyhteistyön eurooppalainen väline	127	(8)	39	19	139	1	–	2	–	3	142
Humanitaarinen apu (HUMA)	1 052	(3)	2 481	2 418	1 113	31	(4)	16	28	15	1 128
Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka (YUTP)	146	(20)	362	372	116	32	(0)	25	37	20	136
Merentakaiset maat ja alueet (MMA)	65	(0)	72	30	107	0	0	0	0	0	107
Muut toimet	0	(0)	50	35	16	0	0	0	0	0	16
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	2	(0)	–	0	1	0	0	0	0	0	1
Komission oikeuksien alaiset toimet	154	(8)	95	92	148	0	–	0	0	0	148
Liittymistä valmisteleva tuki (IPA III)	6 860	(138)	2 320	1 829	7 213	610	(1)	94	261	442	7 655

Otsake	Talousarvion määrärahoista					Käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista					Maksatta- matta olevat sitoumukset yhteensä vuoden 2022 lopussa
	Vuodelta 2021 siirretty sitoumuk- set	Mukautuk- set	Tehdyt sitoumuk- set	Suoritettut maksut	Maksatta- matta olevat määrät	Vuodelta 2021 siirretty sitoumuk- set	Mukautuk- set	Tehdyt sitoumuk- set	Suorite- tut maksut	Maksatta matta olevat määrät	
	1	2	3	4	5=1+2+3- 4	6	7	8	9	10=6+7+ 8-9	11=5+10
Otsake 6 yhteensä: Naapurialueet ja muu maailma	31 666	(1 181)	19 870	14 079	36 275	869	(24)	283	442	687	36 962
7 Henkilöstön eläkkeet	–	–	2 162	2 162	–	–	–	236	236	0	0
(Entisten jäsenten eläkkeet) parlamentti	–	–	12	12	–	0	0	0	0	0	–
(Entisten jäsenten eläkkeet) Eurooppa-neuvosto ja neuvosto	–	–	1	1	–	0	0	0	0	0	–
(Entisten jäsenten eläkkeet) komissio	–	–	8	8	–	0	0	0	0	0	–
(Entisten jäsenten eläkkeet) tuomioistuim	–	–	13	13	–	0	0	0	0	0	–
(Entisten jäsenten eläkkeet) tilintarkastustuomioistuim	–	–	6	6	–	0	0	0	0	0	–
(Entisten jäsenten eläkkeet) oikeusasiamies	–	–	0	0	–	0	0	0	0	0	–
(Entisten jäsenten eläkkeet) tietosuojavaltuutettu	–	–	0	0	–	0	0	0	0	0	–
Eurooppa-koulut	0	–	215	216	0	2	–	19	20	1	1
Henkilöstösääntöjen alaisen henkilöstön palkat	0	(0)	2 629	2 629	0	–	–	36	36	–	0
Ulkopuolisen henkilöstön palkat	38	(4)	253	244	42	2	(1)	33	33	1	43
Jäsenet – palkat, avustukset ja korvaukset	2	(1)	15	15	0	–	–	0	0	–	0
Jäsenet – siirtymäkorvaukset	–	–	2	2	–	0	0	0	0	0	–
Palvelukseen ottamiseen liittyvät kulut	2	(0)	31	30	3	0	–	0	1	0	4
Tehtävien lopullinen päättymisen	–	–	9	9	–	0	0	0	0	0	–
Koulutusmenot	11	(2)	17	18	9	1	(0)	3	3	2	11
Sosiaaliin palveluihin ja liikkuvuuteen liittyvät menot	8	(1)	22	20	9	7	(1)	17	15	8	16
Tieto- ja viestintätekniikka	143	(3)	255	269	126	20	(0)	59	50	29	155
Rakennusten vuokrat ja ostot	18	(0)	289	306	0	0	–	34	33	2	2
Rakennuksiin liittyvät menot	39	(2)	131	109	60	12	(0)	21	23	9	69
Turvallisuus	28	(1)	64	65	26	4	(0)	12	8	7	33

Otsake	Talousarvion määrärahoista					Käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista					Maksatta- matta olevat sitoumukset yhteensä vuoden 2022 lopussa
	Vuodelta 2021 siirretyt sitoumuk- set	Mukautuk- set	Tehdyt sitoumuk- set	Suoritetut maksut	Maksatta- matta olevat määrät	Vuodelta 2021 siirretyt sitoumuk- set	Mukautuk- set	Tehdyt sitoumuk- set	Suorite- tut maksut	Maksatta matta olevat määrät	
	1	2	3	4	5=1+2+3- 4	6	7	8	9	10=6+7+ 8-9	11=5+10
Virkamatka- ja edustusmenot	11	(8)	50	42	11	0	(0)	2	2	0	11
Kokoukset, komiteat, konferenssit	3	(3)	12	6	7	1	(0)	1	1	0	7
Virallinen lehti	1	(0)	2	2	0	0	0	0	0	0	0
Julkaisut	6	(0)	13	14	6	1	(0)	3	3	1	7
Tiedonhankinta	2	(0)	4	4	2	0	(0)	0	0	0	2
Tutkimukset ja selvitykset	4	(0)	3	5	3	0	–	0	0	0	3
Yleiset laitteet, ajoneuvot, kalusto	11	(1)	20	17	14	2	(0)	5	5	2	15
Ulkopuoliset kielipalvelut	4	(0)	31	31	4	1	(0)	33	32	2	5
Muut hallintomenot	6	(1)	17	18	5	2	(0)	11	9	4	8
Pilottihankkeet ja valmistelutoimet	0	(0)	–	0	0	0	0	0	0	0	0
Muiden toimielinten hallintomenot	630	(22)	4 465	4 468	606	53	(56)	384	333	48	654
Otsake 7 yhteensä: EU:n yleinen hallinto	968	(48)	10 754	10 741	932	107	(60)	911	842	116	1 048
O Innovaatorahasto	0	0	–	–	–	138	(3)	2 953	21	3 068	3 068
Muut toimet	0	0	–	–	–	8	(7)	53	52	3	3
Otsake O yhteensä: Monivuotisen rahoituskehysten ulkopuoliset	0	0	–	–	–	147	(9)	3 006	72	3 071	3 071
S Solidaarisuus- ja hätäapuvaraus	–	–	30	30	–	0	0	0	0	0	–
Euroopan globalisaattorahasto (EGR)	–	–	28	28	0	0	0	0	0	0	0
Brexit-mukautusvaraus	–	–	2 544	2 544	–	0	0	0	0	0	–
Otsake S yhteensä: Unionissa ja sen ulkopuolella käytettävät solidaarisuusmekanismit (erityisrahoitusvälineet)	–	–	2 602	2 602	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	216 522	(2 298)	183 894	171 315	226 803	125 053	(227)	173 196	72 005	226 018	452 821

7. TALOUSARVION TOTEUTTAMINEN TOIMIELIMITTÄIN

7.1. TALOUSARVION TULOJEN TOTEUTUMINEN

miljoonaa euroa

Toimielin	Talousarvioon otetut tulot		Vahvistetut saamiset			Varainhoito- vuoden saamisista	Tulot		Tulot % budjetoituista	Perimättä
	Alkuperäinen hyväksytty talousarvio	Lopullinen hyväksytty talousarvio	Varain- hoito- vuonna	Siirretty määrät	Yhteensä		Siirretyistä saamisista	Yhteensä		
	1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7	9=8/2	10=5-8
Euroopan parlamentti	181	181	236	27	263	234	16	250	138 %	13
Eurooppa-neuvosto ja neuvosto	61	61	95	2	97	93	1	94	154 %	3
Komissio	170 195	169 630	242 422	25 437	267 859	236 217	8 187	244 404	144 %	23 455
Unionin tuomioistuin	63	63	63	0	63	63	0	63	99 %	0
Tilintarkastustuomioistuin	25	25	25	0	25	25	0	25	102 %	0
Talous- ja sosiaalikomitea	13	13	19	0	19	19	0	19	141 %	0
Alueiden komitea	11	11	14	0	14	14	0	14	124 %	–
Oikeusasiamies	1	1	1	0	1	1	0	1	104 %	–
Euroopan tietosuojavaltuutettu	2	2	2	0	2	2	0	2	100 %	–
Euroopan ulkosuhdehallinto	50	50	393	0	393	392	0	392	782 %	1
Yhteensä	170 603	170 038	243 269	25 467	268 736	237 059	8 205	245 265	144 %	23 471

Konsolidoitu selvitys EU:n yleisen talousarvion toteuttamisesta sisältää edellisvuosien tapaan selvitykset kunkin toimielimen talousarvion toteuttamisesta, koska eri toimielinten talousarviot sisältyvät EU:n talousarvioon erillisinä.

Virastojen talousarviota ja toteuttamista ei konsolidoida EU:n talousarvioon eikä sisällytetä EU:n talousarviokertomuksiin. Komission virastoille maksettu avustus sisältyy kuitenkin EU:n talousarvioon. Tässä tilinpäätöksen talousarvio-osassa otetaan huomioon ainoastaan komission talousarviosta virastoille maksettu tuki.

Euroopan ulkosuhdehallinnon osalta olisi otettava huomioon, että oman talousarvionsa lisäksi se saa 221,7 miljoonan euron rahoitusosuudet komissiolta (193,6 miljoonaa euroa vuonna 2021) ja 19,6 miljoonaa euroa Euroopan kehitysrahastolta ja erityisrahastoilta (18,7 miljoonaa euroa vuonna 2021). Nämä rahoitusosuudet kattavat komission henkilöstön kustannukset Euroopan kehitysrahastosta ja erityisrahastoista rahoitetuissa edustustoissa, mukaan lukien vuoden aikana näistä rahoitusosuuksista syntyneet käyttötarkoitukseensa sidotut tulot.

7.2. MAKSUSITOUMUSMÄÄRÄRAHOJEN TOTEUTUMINEN

miljoonaa
euroa

Toimielin	Käytettä- vissä olevat määrärahat yhteensä	Tehdyt sitoumukset					Vuodelle 2023 siirretyt määrärahat			Raukeavat määrärahat			
		Lopulli- sista hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Siirre- tyistä määrä- rahoista	Käyttö- tarkoituk- seensa sidotuista tuloista	Yhteensä	%	Lopulli- sista hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Käyttö- tarkoituk- seensa sidotuista tuloista	Yhteensä	Lopulli- sista hyväksy- tyistä määrä- rahoista	Siirre- tyistä määrä- rahoista	Käyttö- tarkoituk- seensa sidotuista tuloista	Yhteensä
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
Euroopan parlamentti	2 275	2 151	21	45	2 218	97 %	–	46	46	10	1	0	11
Eurooppa-neuvosto ja neuvosto	683	599	0	43	641	94 %	0	29	29	13	0	0	13
Komissio	476 635	174 981	4 448	172 812	352 241	74 %	1 451	121 371	122 821	1 311	11	252	1 573
Unionin tuomioistuin	469	461	0	1	462	98 %	0	0	0	7	0	0	7
Tilintarkastustuomio- istuin	162	160	0	0	160	98 %	1	0	1	2	0	0	2
Talous- ja sosiaalikomitea	162	147	0	9	155	96 %	0	1	1	6	0	0	6
Alueiden komitea	113	109	0	2	111	98 %	0	1	1	1	0	0	1
Oikeusasiamies	12	12	0	–	12	97 %	0	–	–	0	0	–	0
Euroopan tietosuojavaltuutettu	20	20	0	0	20	98 %	0	0	0	0	0	–	0
Euroopan ulkosuhdehallinto	1 144	787	–	285	1 072	94 %	0	72	72	0	–	0	0
Yhteensä	481 676	179 425	4 469	173 196	357 091	74 %	1 451	121 520	122 971	1 351	12	252	1 614

7.3. MAKSUMÄÄRÄRAHOJEN TOTEUTUMINEN

miljoonaa euroa

Toimielin	Käytettävissä olevat määrät yhteensä	Suoritetut maksut					Vuodelle 2023 siirretyt määrärahat			Raukeavat määrärahat			
		Lopullista hyväksytyistä määrärahoista	Siirretyistä määrärahoista	Käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista	Yhteensä	%	Lopullista hyväksytyistä määrärahoista	Käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista	Yhteensä	Lopullista hyväksytyistä määrärahoista	Siirretyistä määrärahoista	Käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista	Yhteensä
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13
Euroopan parlamentti	2 665	1 801	344	42	2 187	82 %	372	57	429	10	37	2	49
Eurooppa-neuvosto ja neuvosto	745	521	54	41	616	83 %	77	30	107	13	8	1	22
Komissio	255 646	163 451	3 565	71 504	238 520	93 %	1 855	14 944	16 799	247	75	4	326
Unionin tuomioistuim	499	423	26	1	450	90 %	37	0	38	7	4	0	12
Tilintarkastustuomioistuim	171	152	8	0	160	94 %	9	0	9	2	0	0	2
Talous- ja sosiaalikomitea	183	134	16	5	155	85 %	12	5	17	6	5	0	11
Alueiden komitea	128	97	12	1	110	86 %	12	1	14	1	3	0	4
Oikeusasiamies	14	11	2	–	13	93 %	0	–	0	0	0	–	0
Euroopan tietosuojavaltuutettu	21	18	1	0	19	88 %	2	0	2	0	0	–	1
Euroopan ulkosuhdehallinto	1 299	713	136	242	1 091	84 %	74	115	189	0	18	0	19
Yhteensä	261 370	167 321	4 163	71 837	243 321	93 %	2 452	15 152	17 604	287	151	7	445

8. ERILLISVIRASTOJEN TALOUSARVIOIDEN TOTEUTTAMINEN

Jäljempänä olevissa kohdissa 8.1 ja 8.2 esitettyjä virastojen tuloja ja menoja ei konsolidoida sellaisinaan EU:n talousarvioon. Tässä tilinpäätöksen talousarvio-osassa otetaan huomioon ainoastaan komission talousarviosta virastoille maksettu tuki.

EU:n talousarvion toteuttamiskertomuksiin sisältyvät EU:n talousarviosta erillisvirastoille maksusitoumus- ja maksumäärärahoina maksetut tuet tapauksen mukaan.

Jäljempänä olevissa erillisvirastojen kertomuksissa esitetään yleiskatsaus erillisvirastoista, sekä hajautetuista (perinteisistä) virastoista että toimeenpanovirastoista, sekä niiden tuloista (8.1) ja menoista (8.2).

Virastojen muita tulolähteitä ja niihin liittyviä menoja ei lisätä EU:n talousarvion tilinpäätökseen. Kukin virasto esittää oman tilinpäätöksensä.

8.1. TALOUSARVION TULOT

*miljoonaa
euroa*

Virasto	Monivuotisen rahoitus-kehityksen otsake	Lopullinen hyväksytty talousarvio	Saadut tulot
Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto	1	25	25
Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien	4	297	339
Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelin	1	7	8
Yhteisön kasvilajikevirasto	-	21	18
Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto	2b	16	16
Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto	4	172	175
Euroopan lentoturvallisuusvirasto	1	224	174
Euroopan pankkiviranomainen	1	50	51
Euroopan raja- ja merivartiovirasto	4	693	705
Euroopan tautien ehkäisy- ja -valvontakeskus	2b	96	103
Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus	2b	19	18
Euroopan kemikaalivirasto	1	115	123
Euroopan ilmasto-, infrastruktuuri- ja ympäristöasioiden toimeenpanovirasto	1, 2a, 3, 5	56	56
Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanovirasto	2b, 6	61	59
Euroopan ympäristökeskus	3	85	81
Euroopan kalastuksenvalvontavirasto	3	29	35
Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen	2b	135	135
Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö	2b	22	22
Euroopan terveys- ja digitaaliasioiden toimeenpanovirasto	1, 2b	42	42
Euroopan innovaationeuvoston ja pk-yritysasioiden toimeenpanovirasto	1, 2a	45	46
Euroopan tasa-arvoinstituutti	2b	8	8
Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti	1	436	449
Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen	1	35	35
Euroopan työviranomainen	2b	35	26
Euroopan meriturvallisuusvirasto	1	87	116
Euroopan lääkevirasto	2b	422	436
Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus	5	18	19
Euroopan syyttäjänvirasto	2b	108	51
Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanovirasto	1	59	59
Euroopan tutkimuksen toimeenpanovirasto	1, 3	99	99
Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen	1	68	68
Euroopan koulutussäätiö	2b	22	24
Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virasto	2b	95	56
Euroopan unionin kyberturvallisuusvirasto	1	24	24
Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirasto	5	193	201

Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirasto	5	11	14
Euroopan unionin rautatievirasto	1	35	35
Euroopan unionin avaruushjelmavirasto	1	65	1 157
Euroopan unionin perusoikeusvirasto	2b	26	26
Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto	–	287	304
ITER-yhteisyritys (Fusion for Energy)	1	605	831
Euroopan unionin elinten käänöskeskus	7	50	44
Yhteensä		4 997	6 316

miljoonaa
euroa

Virastojen tulolaji	Toteutuneet tulot
Euroopan komission avustus	3 133
Maksutulot	867
Muut tulot	2 316
Yhteensä	6 316

8.2. MAKSUSITOUMUS- JA MAKSUMÄÄRÄRAHAT VIRASTOITTAIN

miljoonaa
euroa

Virasto	Maksusitoumus- määrärahat		Maksumäärärahat	
	Käytettävissä olevat määrärahat yhteensä	Tehdyt sitoumukset	Käytettävissä olevat määrärahat yhteensä	Suoritettut maksut
Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto	25	25	31	24
Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava Euroopan unionin virasto	378	291	367	268
Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelin	8	8	10	8
Yhteisön kasvilajikevirasto	22	19	21	19
Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto	17	16	22	17
Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto	219	182	207	154
Euroopan lentoturvallisuusvirasto	297	218	310	170
Euroopan pankkiviranomainen	51	50	58	51
Euroopan raja- ja merivartiostovirasto	707	694	956	559
Euroopan tautien ehkäisy- ja -valvontakeskus	113	103	172	121
Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus	19	19	19	18
Euroopan kemikaalivirasto	123	118	137	115
Euroopan ilmasto-, infrastruktuuri- ja ympäristöasioiden toimeenpanovirasto	56	54	59	52
Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanovirasto	59	59	66	59
Euroopan ympäristökeskus	89	72	109	72
Euroopan kalastuksenvalvontavirasto	36	31	41	23
Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen	151	151	149	134
Euroopan elin- ja työolojen kehittämissätiö	23	23	27	22
Euroopan terveys- ja digitaali-asioiden toimeenpanovirasto	42	41	47	43
Euroopan innovaationeuvoston ja pk-yrityksiä toimeenpanovirasto	46	46	49	43
Euroopan tasa-arvoinstituutti	9	8	11	9
Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti	410	384	454	440
Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen	35	35	42	39
Euroopan työviranomainen	35	33	39	22

miljoonaa
euroa

Virasto	Maksusitoumus- määrärahat		Maksumäärärahat	
	Käytettävissä olevat määrärahat yhteensä	Tehdyt sitoumukset	Käytettävissä olevat määrärahat yhteensä	Suoritetut maksut
Euroopan meriturvallisuusvirasto	123	109	137	110
Euroopan lääkevirasto	452	431	539	410
Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus	20	19	21	20
Euroopan syyttäjänvirasto	51	50	58	45
Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanovirasto	59	59	62	59
Euroopan tutkimuksen toimeenpanovirasto	99	98	107	100
Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen	69	67	75	67
Euroopan koulutussäätiö	25	23	26	23
Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virasto	62	55	67	54
Euroopan unionin kyberturvallisuusvirasto	39	39	44	25
Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirasto	210	198	238	188
Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirasto	28	19	31	17
Euroopan unionin rautatievirasto	39	37	39	35
Euroopan unionin avaruushjelmavirasto	3 801	645	2 209	1 321
Euroopan unionin perusoikeusvirasto	26	25	34	26
Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto	564	346	585	324
ITER-yhteisyritys (Fusion for Energy)	981	704	844	766
Euroopan unionin elinten käänöskeskus	50	44	54	45
Yhteensä	9 667	5 649	8 577	6 119

miljoonaa
euroa

Menolaji	Maksusitoumusmäärä- rahat		Maksumäärärahat	
	Käytettävissä olevat määrärahat yhteensä	Tehdyt sitoumukset	Käytettävissä olevat määrärahat yhteensä	Suoritetut maksut
Hallintomenot	512	486	636	458
Toimintamenot	7 410	3 452	6 161	3 958
Henkilöstö	1 745	1 711	1 780	1 702
Yhteensä	9 667	5 649	8 577	6 119

SANASTO

Budjettikohta

Tulot ja menot esitetään talousarviossa budjettivallan käyttäjän vahvistaman sitovan budjettinimikkeistön mukaisesti. Nimikkeistössä budjettikohdat on järjestetty niiden luonteen ja tarkoituksen mukaan. Nimikkeistön rakenneosat ovat osastot, luvut, momentit ja alamomentit.

Diskonttokorko

Korko, jota käytetään tulevaisuuden rahavirran nykyarvon laskemisessa. Diskonttausta käytetään verrattaessa eri aikoina aiheutuvia kuluja ja hyötyjä.

Efektiiivinen korko

Korkokanta, jota käyttäen rahoitusvaroihin tai -velkoihin kuuluvan erän odotettavissa olevana juoksuaikana saataviksi tai suoritettaviksi arvioidut tulevat maksut tulevat diskontatuiksi täsmälleen kyseisen rahoitusvaroihin tai -velkoihin kuuluvan erän nettokirjanpitoarvon suuruiseksi.

Ennakkomaksut

Maksu, jonka tarkoituksena on tarjota tuensaajalle käteisvaroja. Se voidaan suorittaa useammassa erässä asianomaisessa sopimuksessa, päätöksessä tai perussäädöksessä määrätyn mukaisesti. Ennakkomaksu joko käytetään tiettyyn tarkoitukseen sopimuksessa määrättyä ajanjaksona tai maksetaan takaisin.

Ennaltaehkäisevä toimenpide

Komission käytettävissä oleva toimenpide, jolla se voi suojata EU:n talousarviota silloin, kun sen tietoon on tullut mahdollisia puutteita. Ennalta ehkäiseviin toimenpiteisiin kuuluvat muun muassa EU:n talousarviosta toimenpideohjelmalle suoritettavien maksujen lykkääminen ja keskeyttäminen.

Etuuspohjainen järjestely

Eläke- tai muu eläke-etuusjärjestely, jossa järjestelyn säännöt määrittelevät etuudet niin, etteivät ne riipu maksusuorituksista, ja jossa etuuksilla ei ole suoraa yhteyttä järjestelyn sijoituksiin. Järjestely voi olla rahastoitu tai rahastoimaton.

Hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa

Talousarvion toteuttamistapa. Talousarvion toteuttamistapa, jossa talousarvion toteuttamiseen liittyvät tehtävät siirretään jäsenvaltioille. Noin kolmea neljäsosaa EU:n menoista hallinnoidaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa.

Hallintomäärärahat

Hallintomäärärahat kattavat toimielinten ja yhteisöjen juoksevat menot (kuten henkilöstö-, kiinteistö- ja toimistolaitemenot).

Hyväksytty talousarvio

Talousarvioesityksestä tulee hyväksytty talousarvio, kun budjettivallan käyttäjä hyväksyy sen ja Euroopan parlamentin puhemies julistaa sen lopullisesti vahvistetuksi.

Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat rahoitusvarat ja -velat

Kaikki rahoitusvarat ja -velat, jotka on arvostettu julkissektorin kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaisesti jaksotettuun hankintamenoön.

Johdannaiset

Rahoitusinstrumentti, jonka arvo on kytketty jonkin toisen rahoitusinstrumentin, indikaattorin tai hyödykkeen arvon muutokseen. Toisin kuin primaarin rahoitusinstrumentin (kuten valtion joukkovelkakirjan) haltijalla, jolla on ehdoton oikeus saada rahamäärä (tai jokin muu taloudellinen hyöty) tulevaisuudessa, johdannaisen haltijalla on vain ehdollinen oikeus saada tällaista hyötyä. Johdannaisiin kuuluvat muun muassa valuuttatermiinisopimukset.

Jäsenvaltioiden rahoitusosuudet

Nämä rahoitusosuudet vastaavat sellaisia tilikauden menoja, jotka jäsenvaltioiden on rahoitettava tulevista talousarvioista. Nämä määrät ovat seurausta siitä, että tilinpäätöksessä noudatetaan suoriteperustetta ja talousarviokirjanpidossa maksuperustetta.

Kauden työsuoritukseen perustuvat menot

Kuluvalle varainhoitovuodelle kuuluvasta työsuorituksesta johtuva eläkejärjestelyn veloitteiden lisäys.

Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat tai -velat

Kaikki rahoitusvarat tai -velat, jotka julkissektorin kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Public Sector Accounting Standards) mukaan arvostetaan käypään arvoon ja joiden käyvän arvon muutokset kirjataan kauden yli- tai alijäämään (ts. johdannaiset).

Käyttötarkoitukseensa sidotut tulot

Tulot, jotka saadaan ja osoitetaan tiettyjen menoerien rahoittamista varten. Suurin osa ulkoisista käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista saadaan rahoitusosuuksista, joilla kolmannet maat osallistuvat unionin ohjelmien rahoittamiseen. Suurin osa sisäisistä käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista saadaan kolmansilta osapuolilta niille tilauksesta toimitetuista tavaroista tai palveluista tai niille tilauksesta tehdystä työstä, aiheettomasti maksettujen määrien palautuksista sekä julkaisujen ja elokuvien myynnistä.

Lisätalousarvio

Varainhoitovuoden aikana tehty päätös muuttaa kyseisen varainhoitovuoden talousarviota (lisäykset, vähennykset, määrärahasiirrot).

Maksattamatta olevat määrät (RAL, reste à liquider)

Maksattamatta olevat määrät (RAL, reste à liquider) viittaavat tilanteeseen, jossa talousarviositoumus on tehty mutta sen mukaisia maksuja ei ole vielä suoritettu. Nämä sitoumukset ovat EU:n tulevien vuosien maksuvelvoitteita, ja ne ovat suoraan seurausta monivuotisista ohjelmista ja määrärahojen jakamisesta maksusitoumus- ja maksumäärärahoihin.

Maksattamatta olevat sitoumukset

Maksattamatta olevien määrien (RAL, reste à liquider) tavoin viittaavat tilanteeseen, jossa talousarviositoumus on tehty mutta sen mukaisia maksuja ei ole vielä suoritettu. Nämä sitoumukset ovat EU:n tulevien vuosien maksuvelvoitteita, ja ne ovat suoraan seurausta monivuotisista ohjelmista ja määrärahojen jakamisesta maksusitoumus- ja maksumäärärahoihin.

Maksujen keskeyttäminen ja lykkääminen

Jos komissio havaitsee joko omien tarkastustensa tai tarkastusviranomaisten ilmoittamien tietojen tuloksena, että jokin jäsenvaltio ei ole pystynyt korjaamaan hallinto- ja valvontajärjestelmissään havaittuja vakavia puutteita ja/tai oikaisemaan jo ilmoitettuja ja todennettuja sääntöjenvastaisia menoja, se voi keskeyttää maksut tai lykätä niitä.

Maksumäärärahat

Maksumäärärahat kattavat kuluvana varainhoitovuonna suoritettaviksi tulevat maksut, jotka johtuvat kuluvana varainhoitovuonna ja/tai aikaisempina varainhoitovuosina tehdyistä oikeudellisista sitoumuksista.

Maksusitoumusmäärärahat

Maksusitoumusmäärärahat kattavat niiden oikeudellisten velvoitteiden (hankintasopimusten, avustussopimusten tai avustuspäätösten) kokonaiskustannukset, joista voidaan allekirjoittaa sopimus kuluvana varainhoitovuonna.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Kaikki rahoitusvarat (johdannaisia lukuun ottamatta), jotka julkissektorin kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Public Sector Accounting Standards) mukaan arvostetaan käypään arvoon ja joiden käyvän arvon muutokset kirjataan nettovaroihin kuuluvaan rahastoon taseesta poistamiseen (tai arvon alentumiseen) asti.

Määrärahat

Määrärahoilla rahoitetaan talousarvio. Talousarvio sisältää ennusteet sekä maksusitoumuksista että maksuista (edunsaajille käteisellä tai tilisiirtona suoritettut maksut). Maksusitoumusmäärärahojen määrä poikkeaa (jaksotettujen määrärahojen tapauksessa) usein maksumäärärahojen määrästä, koska monivuotisia ohjelmia ja hankkeita koskevat sitoumukset tehdään yleensä koko määralta sinä vuonna, jona ohjelmia ja hankkeita koskevat päätökset annetaan, kun taas maksut suoritetaan vuosien mittaan sitä mukaa kuin ohjelmien ja hankkeiden toteuttaminen etenee. Jaksottamattomia määrärahoja käytetään kattamaan hallintomenot, maatalousmarkkinatuet ja suorat tuet. Jaksottamattomien määrärahojen tapauksessa maksusitoumusmäärärahojen määrä on yhtä suuri kuin maksumäärärahojen määrä.

Määrärahojen siirtäminen seuraavalle vuodelle

Varainhoitovuonna käyttämättä jääneet määrärahat voidaan vuotuisuusperiaatteesta poiketen tietyissä tilanteissa siirtää käytettäväksi seuraavana varainhoitovuonna. Tällainen siirto on poikkeuksellinen, ja se voidaan tehdä ainoastaan tiukkojen edellytysten täytyessä.

Omat varat

EU:n talousarvion pääasiallinen tulolähde. Eri omat varat luetellaan sovellettavassa omia varoja koskevassa päätöksessä (neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053). Ne muodostuvat perinteisistä omista varoista, arvonnlisäveroon (alv) perustuvista varoista, bruttokansantuloon (BKTL) perustuvista varoista ja kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen perustuvista omista varoista.

Perinteiset omat varat

Perinteiset omat varat määritellään sovellettavassa omista varoista annetussa päätöksessä (neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053). Ne muodostuvat erityisesti tullimaksuista ja sokerimaksuista.

Peruutetut määrärahat

Käyttämättömät määrärahat, jotka eivät enää ole käytettävissä.

Rahoitusoikaisu

Rahoitusoikaisujen tarkoituksena on suojata EU:n talousarviota sääntöjenvastaisilta menoilta. Kun varoja hallinnoidaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa, sääntöjenvastaisten määrien takaisin periminen on ensi sijassa jäsenvaltioiden tehtävä.

Jos rahoitusoikaisu on "vahvistettu", jäsenvaltiot ovat hyväksyneet sen. Jos rahoitusoikaisu on "päätetty", se on hyväksytty komission päätöksellä. Päätetty rahoitusoikaisu on aina nettomääräinen, mikä tarkoittaa sitä, että jäsenvaltion on palautettava sääntöjenvastaisesti maksetut varat EU:n talousarvioon. Tällainen rahoitusoikaisu johtaa näin aina kyseiselle jäsenvaltiolle osoitettujen määrärahojen lopulliseen vähentämiseen. Vahvistetut ja päätetyt rahoitusoikaisut on tässä tilinpäätöksessä ilmoitettu yhtenä eränä.

Jos rahoitusoikaisu on "toteutettu", sillä on korjattu havaittu sääntöjenvastaisuus.

Raukeavat määrärahat

Varainhoitovuoden lopussa peruutettavat käyttämättä jääneet määrärahat. Raukeamisella tarkoitetaan tilannetta, jossa määrärahoihin liittyvä valtuutus menojen ja/tai velvoitteiden syntymiseen peruutetaan osittain tai kokonaan. Ainoastaan yhteisyritysten osalta käyttämättä jääneet määrärahat voidaan niiden varainhoitosääntöjen mukaan kirjata ennakkoarvioon tuloista ja menoista kolmen seuraavan varainhoitovuoden ajan (niin kutsuttu $n + 3$ -sääntö). Yhteisyritysten käyttämättä jääneet määrärahat voidaan siis ottaa uudelleen käyttöön varainhoitovuoteen $n + 3$ saakka.

Siirrot (budjettikohtien välillä)

Budjettikohtien välisessä siirrossa määrärahoja siirretään varainhoitovuoden aikana budjettikohdasta toiseen. Siirto muodostaa sen vuoksi poikkeuksen erittelyperiaatteesta. Siirrot on kuitenkin nimenomaisesti hyväksytty SEUT-sopimuksessa varainhoitoasetuksessa säädetyin edellytyksin. Varainhoitoasetuksessa erotetaan erityyppisiä siirtoja sen mukaan, tehdäänkö siirto talousarvion osastojen, lukujen, momenttien vai otsakkeiden välillä, ja millä tasolla siirto on hyväksyttävä.

Sitoumus

Oikeudellinen sitoumus siitä, että rahoitusta annetaan tiettyjen edellytysten täyttyessä. EU sitoutuu kattamaan osuutensa EU-rahoitteisen hankkeen kustannuksista. Nykyiset sitoumukset ovat tulevia maksuja. Nykyiset maksut ovat aikaisempia sitoumuksia.

Suora hallinnointi

Talousarvion toteuttamistapa. Suorassa hallinnoinnissa komission yksiköt, toimeenpanovirastot tai erityisrahasotot toteuttavat talousarviota suoraan.

Sääntöjenvastaisuus

Sääntöjenvastaisuus on EU:n sääntöjen vastainen toimi, jolla mahdollisesti on negatiivinen vaikutus EU:n taloudellisiin etuihin. Sääntöjenvastaisuudet voivat olla seurausta myös maksupyynnön esittäneen tuensaajan tai maksujen suorittamisesta vastaavan viranomaisen toiminnasta. Sääntöjenvastaisuuden käsite on laajempi kuin petoksen, joka tarkoittaa mahdollisesti rikokseksi luokiteltavaa toimintaa.

Vakuutusmatemaattiset oletukset

Oletukset, joita käytetään laskettaessa eläkevastuuseen vaikuttavien tulevien tapahtumien kustannuksia.

Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot

Vakuutusmatemaattisten ali- ja ylijäämien muutokset etuuspohjaisessa järjestelyssä. Ne syntyvät aiempien vakuutusmatemaattisten oletusten ja todellisten toteutumien välisten erojen sekä vakuutusmatemaattisissa oletuksissa tapahtuneiden muutosten seurauksena.

Vapauttaminen

Toimenpide, jolla peruutetaan aikaisempi sitoumus (tai osa siitä).

Vuotuinen toimintakertomus

Vuotuisissa toimintakertomuksissa käsitellään muun muassa toimien tuloksia suhteessa niiden tavoitteisiin, toimiin liittyviä riskejä sekä sisäisen valvonnan rakennetta. Valtuutetun tulojen ja menojen hyväksyjän on komission tapauksessa varainhoitovuodesta 2001 ja kaikkien muiden EU:n toimielinten tapauksessa varainhoitovuodesta 2003 lähtien täytynyt antaa tehtäviensä hoitamisesta toimielimelleen vuotuinen toimintakertomus yhdessä varainhoitoa ja hallinnointia koskevien tietojen kanssa.

Välillinen hallinnointi

Talousarvion toteuttamistapa. Välillisessä hallinnoinnissa komissio siirtää tietyt talousarvion toteuttamiseen liittyvät tehtävät unionin tai kansallisen lainsäädännön mukaisille elimille.

LYHENTEET

AAR	Vuotuinen toimintakertomus
AC	Jaksotettu hankintameno
AFS	Myytavissä olevat rahoitusvarat
AMIF	Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto
AOD	Valtuutettu tulojen ja menojen hyväksyjä
ATM	Ilmailukenteen hallinta (Air Traffic Management)
BOP	Maksutaselainat
BUFI	Talousarvion sakkorahasto
YMP	Yhteinen maatalouspolitiikka
CCS LGF	Kulttuurialan ja luovien alojen lainantakausväline
CEF2	Verkkojen Eurooppa -väline
CEF DI	Verkkojen Eurooppa -välineen vieraan pääoman ehtoinen rahoitusväline
CF	Koheesiorahasto
CIP	Kilpailukyvyn ja innovoinnin puiteohjelma
COM	Euroopan komissio
COSME	Yritysten kilpailukykyä ja pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskeva ohjelma
COSO	Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission
CPF	Yhteinen vararahasto
CPR	Yhteisiä säännöksiä koskeva asetus
CRII+	Koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskeva investointialoite plus
D&WM	Ydinlaitosten käytöstäpoisto ja ydinjätehuolto
EAD	Maksukyvyttömyystilassa oleva vastuu
EAFRD	Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto
EAGF	Maataloustukirahasto
EAR	Euroopan unionin tilinpäätössääntö
EaSI	Työllisyys ja sosiaalinen innovointi
EBRD	Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki
ETT	Euroopan tilintarkastustuomioistuin
EKP	Euroopan keskuspankki

ECL	Odotettavissa olevat luottotappiot
ECOFIN	Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto
ECSC i.L.	Selvitystilassa oleva Euroopan hiili- ja teräsyhteisö
EKR	Euroopan kehitysrahasto
EDIF	Länsi-Balkanin yrityskehitys- ja innovointiväline
ETA	Euroopan talousalue
EUH	Euroopan ulkosuhdehallinto
EKKR	Euroopan kestävän kehityksen rahasto
EFSE	Euroopan Kaakkois-Eurooppa-rahasto
ERVV	Euroopan rahoitusvakautusväline
ESIR	Euroopan strategisten investointien rahasto
ERVM	Euroopan rahoituksenvakautusmekanismi
EFTA	Euroopan vapaakauppaliitto
EGNOS	Euroopan geostationaarinen navigointilisäjärjestelmä
EIP	Euroopan investointipankki
EIR	Euroopan investointirahasto
ElectriFI	Sähköistämisen rahoittamista koskeva aloite
ELM	Ulkoinen lainanantovaltuus
EMKR	Euroopan meri- ja kalatalousrahasto
EMU	Talous- ja rahaliitto
ENEF	Yritysten laajentumisrahasto
ENIF	Yritysten innovointirahasto
ENPI	Eurooppalainen naapuruuden ja kumppanuuden väline
EP	Euroopan parlamentti
EAKR	Euroopan aluekehitysrahasto
ERI	EIP:n selviytymiskyvyn kehittämisaloite
ESA	Euroopan avaruusjärjestö
ESR	Euroopan sosiaalirahasto
ERI-rahastot	Euroopan rakenne- ja investointirahastot
EVM	Euroopan vakausmekanismi
ETF	Pörssilistattu rahasto

EU	Euroopan unioni
Eumetsat	Euroopan sääsatelliittijärjestö
Euratom	Euroopan atomienergiayhteisö
FGC	Takaussopimus
FIFO	First In, First Out
FP7	Tutkimuksen ja teknologian kehittämisen seitsemäs puiteohjelma
FR	EU:n varainhoitoasetus
FSDA	Tilinpäätöksen sisältö ja analyysi
FVNA	Käypään arvoon nettovarojen / oman pääoman kautta arvostettavat
FVSD	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat
BKT	Bruttokansantuote
BKTL	Bruttokansantulo
GNSS	Maailmanlaajuinen satelliittinavigointijärjestelmä
H2020	Horisontti 2020
HLRCP	Korkean tason riski- ja vaatimustenmukaisuuspolitiikka
IIW	Infrastruktuuri- ja innovointi-ikkuna
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
IPSAS	Julkissektorin kansainväliset tilinpäätösstandardit (International Public Sector Accounting Standards)
IF	Innovaatiorahasto
IT	Information Technology (tietotekniikka)
ITER	Kansainvälinen lämpöydinkooreaktori
JRC	Yhteinen tutkimuskeskus
JU	Yhteisyritys
LGD	Tappio-osuus
LGF	Lainatakausjärjestely
LGTT	TEN-T-hankkeiden lainavakuusjärjestelmä
MAP	Monivuotinen ohjelma – keskisuurten yritysten taloudellisen osallisuuden ohjelma
MEP	Euroopan parlamentin jäsen
MFA	Makrotaloudellinen rahoitusapu
MFF	Monivuotinen rahoituskehys

MMF	Rahamarkkinarahasto
MSME	Mikro- ja pk-yritykset
NDICI	Naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline
NGEU	NextGenerationEU
ORD	Omien varojen järjestelmästä annettu päätös
PBI	Hankejoukkolainoja koskeva aloite
PD	Maksukyvyttömyyden todennäköisyys
PF4EE	Energiatehokkuuden yksityinen rahoitusväline
PGF	Osallistujien takuurahasto
PPP	Julkisen ja yksityisen sektorin välinen kumppanuus
PSEO	Euroopan unionin virkamiesten eläkejärjestelmä
RAL	”Reste à liquider” (maksattamatta olevat sitoumukset)
RSFF	Riskinjakorahoitusväline
RRF	Elpymis- ja palautumistukiväline
TTK	Tutkimus, teknologian kehittäminen ja demonstrointi
S&P	Standard & Poor’s Financial Services LLC
SANAD	MENA-rahasto mikro- ja pk-yrityksille
SAPARD	Maatalouden ja maaseudun kehittämisen erityinen liittymisohjelma
SEMED	Mikro- ja pk-yritysten taloudellisen osallisuuden ohjelma Välimeren eteläisellä ja itäisellä alueella
SICR	Luottoriskin merkittävä lisääntyminen
SIUGI	Pk-yrityksiä koskevaan aloitteeseen sisältyvä rajoittamattomia takauksia koskeva väline
Pk-yritykset	Pienet ja keskisuuret yritykset
SMEW	Pk-yritysikkuna
SURE	Eurooppalainen hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäinen tukiväline
SEUT	Sopimus Euroopan unionin toiminnasta
TOR	Perinteiset omat varat
TRDI	Väliaikainen maaseudun kehittämisväline
Alv	Arvonlisävero